

i

- Asta o fi locu, mă Steleo ? Așa ti-a spus ei ție ? Da dacă nu e ăsta ? Ce-i facem ? Dor să nu fi fost tu beat. Sau ...
- Fugi mă, nea Marine, d-acilea ! Ce, eream nebun să dau cu tîrnăcopu ? să-mi iasă ochii ca la broaște ?
- Mă Steleo, s-a mai văzut, mă frati-mio. într-un rînd. tot așa, erea țapăn pămîntu. Ca acu. Da nu dă-ngheț, dă secetă. Dam cu scula, îți sărea țarina în ochi.' Ș-o vipie ... puneam vinu în vadră la răcit și mai rău să încălzea. Curgea nădușala pă noi că ceam că dă cineva ispre cu apă. Erea unu, Tite, care-i acu la baraj, ce că s-a făcut frizor, mă duc nevastă, cea, ca să fac meserie. Du-te, mă, i-a zis aia. Vine-așa, la sfîrșitu săptămîinii acas. Ai făcut, mă, meserie ? îl întreabă aia. N-am făcut. Da fac. Mă calific. Mă fac frizor. Ș'pîntru asta te-ai dus tu tomna acolo ? Ce, aicisa cu Pătruț nu puteai să te faci ? Steteai cu piaptănu după ureche și fluierai a pagubă. Proastă e, știfă, Pătruț e frizer, io mă fac frizor. Ș-așa a ajuns Tite-al meu frizor. Că-l vedeam io că da ce da cu cazmaua și la urmă stetea așa, cu cotu-n coada ei. Ce faci, băi Tite ? ne prinde ăia cu mortu cu groapa nesăpată. Las că nu ne prinde. Ii erea lui în cap să plece, da nu spunea. Steteam eu cu el, atunci cînd zisăi că-ți sărea prafu-n ochi, dă s-a rupt și o cazma, pia-tră erea pămîntu, piatră, piatră. Mai e, mă frate ? întreba ăla. Mai e, mai e. Scoteam cîte-o lopată și iar măsura Tite ăla. Mai du-te, mă, d-acilea cu măsura ta, nu vezi cu ochiu, or ești chior ? Io-n viața mea n-am măsurat. Mă uit în jos și știu, or mă uit în sus și iar știu. Băi frati-miu, cea ăla cu măsura, mai e un metru. Cînd, ne pomenim cu unu peste noi, ce căutați pă locu meu, cine v-a permis, ce-nseamnă asta.. . Du-te, mă neică, și te-implimbă, permis-nepermis, aicișă îl bagă p-ăla, și i-am zis cine-o fi fost atuncea mortu. Acu, că permis-nepermis, că una, că alta, da ce căta ăla dimineața în cimitir ? Ai mai pomenit ?
- I-o fi spus cineva, nea Marine, vezi că sapă ăia la tine. Fugi și vezi.
- Mde, așa o fi fost, mă Steleo. Da să vezi, că sucită, că-nvîrtită, ne pomenim și cu rudele la mort. Și dă-i și ăia, că e-al meu, ba e-al meu, că e în potecă, măsurau ș-uite-așa șă-mpingea cu cotu, că adică, dă-te mai încolo. Băi frate, ce s-au mai batjocorit. .. Pă la zece, steteam noi sub dudu ăla și ne uitam la ei, domni de, cu haini, cu tot ce trebuie. Steteam și mai trăgeam cîte o țigare, pă la zece, face ne scuzați, trebuie să sapați alta. Adică, ia-o frati-miu, dă la cap. Zice ăla, de scuzat vă scuzați noi, da plătiți. Da cît, face ăia. Păi atît pîntru aia dă nu fu bună, ș-atît pîntru astilalta. Era dat dracu Tite ăla, s-o fi făcut și frizor, ce crezi. Așa că d-aia te-ntreb, aci o fi ?
- Aicișă e, bre, nea Marine, ce, sînt prost, mă ? Iete-ia libărci, așteaptă să dea căldura, parcă sînt pietre ia, dor că au picioare. Dă cazmaua aia-ncoa, nia, puturile dracu, nia !
- Ce-ai, mă, cu ele, mă ? Nu e locu lor acilea ? Nu e locu lor ăsta ? Bună țuică. Bună. Dumnezeu să-i primească, dor să ne ajungă, că-n rest. ..
- Ț-a căzut punga aia dă plastic dă pă căciulă, nea Marine. Vezi că te-ajunge apa la inteligență.
- Lasă, mă, că nu m-ajunge. Da știu că plouă. Iș găsi ș-asta timp să moară, nu zici, că mai putea să șadă fo două săptămîni. Să moaie d-acu, nu mai are putere. Chiar dacă mai ninge, nu mai... Auz, mă Steleo, că mă țineam să te-ntreb, da uite ia că nu te-am întrebat. Că, orșcît, vine că mîncăm o piine amîndoi. Auz, mă, ce-are Garofina ta ? Vezi, bagă tîrnăcopu-aici. Ce-ara mă, d-a plecat d-acas ?
- 8
- Are draci pă ea, nea Marine. Draci are. Ce, te faci că nu știi ? S-a mutat la ăla. Miroși a mort, mi-a zis. Ș-ăla a ce miroase, fă ? a gaz, n-așa ? Gaz-negaz, nu e treaba ta.
- Cum nu e treaba ta, mă Steleo ? Da a cui e ?
- Nu știu, nea Marine.
- Cum nu știi ■ ? Și copilu ? Cu cine stă acuș ?
- Cu o vecină, cu cin să stea. îi mai dau colivă, colaci, ce iau dă p-acilea. Să trăiești, maică, face, mai ; pun la porc. I-am zis, fă Garofino, fă, îț dau un termen, dacă pînă la data de, nu vii ... Și n-a venit. Acu tot termen i-am dat. Pînă luni. Dacă nu vii, i-am zis, viu piste voi acolo, la găzar. Să-ndrăznești dor, chem miliția. Taci, fă, nu mai zbiera că te-aude lume, eream în colț, la alimentara. S-audă, ce-mi pas. Nu mai vreau să stau cu tine, ce, bag divorț.
- Mă, io, dac-aș fi în locul tău, la alimentară unde-aș prinde-o, i-aș umfla botu ș-aș trînti-o dă pâr pîn-acas. Cum vine aia termen ? Bate-o, mă, bate-o, să nu mai dea din gură că una, că alta. Scarmănă-l și p-ăla, e plin pămîntu dă muieri, du-te, neică, las-o p-a mea, nenorocitul ce ești. I-ai zis așa cum îț zic io ?
- Miroși a mort, face.
- Păi spune-i, mă Steleo, că te lași. Te faci și tu frizor, ca Tite ăla. N-oi fi tu mai fraier. Dor că mă-nvățasem aicișă cu tine- Că de, poa să treacă ș-o săptămînă și să nu moară nimeni. Și cînd e, e și greu, iete ca acuș. Te plouă, te ninge, trebuie să-mpingi la pămînt, că dor n-o fi să nu-l bagi p-ăla-n groapă. Du-te, mă, pă șantier.

— Nu mă duc, nea Marine, nu mă duc. Știu io că dă ce-a plecat.

— Că dă ce, mă. dă ce ? bagă lopata, vezi că e o cărămidă sau ce-o fi. Dă ce zîsăși c-a plecat ?

— ■ Lasă-mă-n pace, nea Marine. A plecat c-a plecat.' I-o cărămidă, bre.

— Oi mai găsi tu ș-altă muiere. Nevasti-mea cea că să-ți facem vedere cu Nuța, vară-sa aia dă i-a tăiat trenu pă bărbati-su mai an. Copil ea, copil tu, v-oț înțelege voi acoloșa. Da văz că alta te roade pă tine. Ce nu-mi spui. Treaba ta, că una, că alta, am zis dor că vine dă mîncăm o pîine amîndoi. Ia uite ia cîta șobolanu, dă-i, mă, dă-i una la cap !

— Lasă-l dracu c-o mierlește el ș-așa.

— No mierlește mă, că e șmecher. Așteaptă să cînte popa veșnica pomenire și zdup, să bagă sub ladă ! Să duce înapoi, că-l așteaptă nevasti-sa, copiii, ce crezi.

— Ie, pă dracu, dă unde-ai mai scos-o și p-asta, nea Marine ? Dă dimigeana aia-ncoa. Nu să-ntoarce, bre, că mi-a zis ea mic, ești mai mărunt ca mine, rîde lumea.

— ■ Garofina ta, mă ? Și nu i-ai întors botu la ceafă ? Cum ești mărunt, mă ? Că cînd te-a luat nu te-a văzut ? Că n-oi fi dat îndărăt d-atuncea.

— Păi n-am dat io, da face, mă-ta nu mi-a dat plapu-mile alea, i le-a dat toate lu fleoarța dă soru-ta. Și ești mărunt, și mă rîde lumea-

— Și tu ce-ai zis, mă ?

— N-am zis nimica. C-așa e. Garofina ce că ăștia mărunții damblagesc, c-așa i-a spus ei moșica-să și ca nu vrea să care murdăria la niminea, că i-e scîrbă.

— Cum mă, că ăia mărunții damblagesc ? Care plă-pumi ? Și moșică-sa... o fi a lui Coroi.

— Aha. Moșica Lila.

— Phiuu, mă Steleo, mă băiatule, auz, mă ? Aia a lu Coroi, Lila aia, cum îi zici tu, nu e cumătră cu găzaru ?

— Nu e cumătră, nea Marine, dă unde-i mai scos-o, e veri d-al doilea.

— I-auzi ! Veri d-al doilea ! Păi veri, cumetri, ce-or fi ei acolo. . . s-au vorbit, mă, s-au înțeles mă, sâ-i spunem lu ăla c-o fi, c-o plezni ... că văz că frații lu nevasti-mea e pă picioarele lui și e cît tine, mă : .. ș-ăla, nea Costică d-ascute la cuțite, că nici el nu știe cîți ani o avea, ăla a damblagit ? Ai mă ? .. Fugi mă, d-acilea, fugi încolo, că ești prost ! Minte mă, minte. Că e putoare, că putori e toate. Dor să le bați.

— N-o bat, nea Marine, n-o bat ! C-are pielița albă și cum s-atinge dă ceva, să face vînată. Așa cea că i-a zis moșică-sa ... și c-o rîde lumea ... bagă lopata acilea.

10

— Mă Steleo, io așa știu, una și cu una fac două. Intîi ai zis că cea că miroși a mort, la urmă, că ești ."mărunt și că damblagești. Da cu plapomile alea ce e, mă ?

— Păi ce să fie, nea Marine ... e că mama a zis c-o să vă dau și vouă cînd v-oț lua, să fie dă la mine și să mă pomeniți. Da la urmă nu le-a mai dat că s-au luat în dinți. Și mama i-a dat toate plapomile lu soru-mea.

— Phiuuu ... tu ai belea mare la casa ta, mă Steleo, belea mare cu Garofina asta . . .

— Lasă, bre nea Marine, las. Vezi să nu mai spui la niminea. Că dacă Garofina nu vine pînă i-am dat ter-menu. .. ăsta, ultim, mie nu-mi mai trebuie muiere.

— Ce vorbești, mă, ce vorbești ? ! Uite-ncoa la mine, ești prost, mă, Steleo, fir-aș al dracu dacă nu ești prost. Că d-aia te joacă și ea cum îi place cu Lila aia a lu Coroi care e cea mai cea. Păi tu știi, mă, cine e moșică-sa aia ? Tu știi, mă ? Că io i-am zis muierii, fă, dacă te mai prinț la aia, vă bag bobii pă gît la amîndouă. Că ce făcea căteaua ? Îmi lua paralele pîntru odăița aia a ei din dos, și la urmă îi lua și lu proasta dă nevasti-mea că-i spunea că sucită, că-nvîrtită, ai un necaz în casă, un necaz dă la una cu coc. Oață ! Oață rău ! Că-mi tai gîtu că ea a învățat-o pă Garofina să te mintă că una, că alta, ș-a luat bani ș dă la ea ș dă la găzar.

— Fugi, mă, nea Marine. Fugi, că nu te crez. Io i-ani dat termen, i-am zis, te mai las pînă luni. Azi e miercuri. Mai e joi, vineri, sîmbătă și duminică. Te mai las pînă luni. Așa i-am zis. Să vedem acu . . .

— De mă, dor că ... Arde-l bă, arde-l și p-ăla. Le-am stricat culcușu. E cevașilea aci, că dau cu cazmauă ca-n piatră. O fi fo odaie d-alea dă să fac acu, c-atunci să vezi nădușală. Arde-l bă, nu ț-o fi milă. De-ar ști omu ce e cu el p-acolo, pă sub pămînt... ce că unii să ard, îi bagă în cuptor, dă focu mare și-i arde.

— Taci că vârs, nea Marine. Și oasile, cum dracu le ard ? nu vezi că pămîntu dă-i pămînt și macină tot, scoți la lopată osu-ntreg, cum a fost el cînd erea viu.

— Le ard, Steleo, le ard . . . Vorba e c-aici e o odaie d-aia. Le-o fi fost drag ăla d-a fost, o fi murit dă tînăr

i

11

Hai c-avem noroc, ce mai, la ăștia le lasă inelu, cercei, nu mai ține socoteală, p-astea nu le roade pămîntu, orșcît.

— Nea Marine, rămîne vorba vorbă, nu mai spui la nimenea dă Garofina. Să n-o vorbească lumea. Acu dacă i-am dat ter-menu ... să vedem.

— De mă, Steleo, io zic să te duci pă șantier. Că să vedem atuncea ce-o să zică. îi iei acoloșa și nește trențe, și bate-

O.

— - Păi nu ți-am spus ? Nu mă duc mă, nu mă duc. M-am învățat acilea. Mai dă-mi și mie țuica aia- Și n-o bat, mă, n-o bat.

•— Cîștigă ăia bani frumoși. Da ce socoteală mai e și-aia, în fieșce zi, în fieșce zi, cu unu care să-ț zică fa. aia, dregeailaltă, că sucește-o, că-nvîrtește-o. Dă la lopată, hai că e gata. Să vezi acu șobolănime ...

— li taie la școală să vază ce e-n ei, ptiu, dă țuica aia. Fata Iu vecina unde las io băiatu face, mămico, să-mi dai pisica s-o duc la școală. Ț-oi da io o pisică ... Ba da, mămico, dă-mi-o. O tăiem să vedem ce e-n ea. Azi am tăiat un șobolan, zice.

— Minte, mă Stelo, minte ca copiii, ce să facă și ei Auz mă, ia ieși în sus, ieși să mai șădem și noi, să luăm ceva în gură. Ș-așa zici, i-ai dat termen, de mă, de. Pînă luni.. .

PARTEA I ■*

V*

Plouă de ieri, de pe la trei, de cînd a închis ochii-Lisândriță. Veronica spunea că imediat ce a murit, adică nu chiar imediat, ci la cîteva minute, „cinci-șase, nu mai .mult", a început să toarne cu găleata. „Așa se întîmplă, dragă, așa e din bătrîni", stătea în ușă, iar noi două afară, în prag, cu umbrela închisă, așteptînd să intrăm, „așa se întîmplă", explica Veronica, „de cîte ori moare un om bun. Și el a fost un om bun". „Lasă asta", i-a spus Paula, „ne-a făcut ciuciulete". Lucru care era foarte adevărat, simțeam și eu cum se îngreunase paltonul pe mine-„Iertați-mă, dragele mele, a zis Veronica, poftiți, poftiți, m-am pierdut de tot capul". Și-n timp ce ne dezbrăcăm în sală, a început : „Vai, a murit soțul meu și fratele vostru ! Și chiar se simțea mai bine, sinceră să fiu, cu mult mai bine, îi procurasem un medicament. Străin. O fină de-a mea mi-l adusese de la București, n-o știți voi... . Ba o știți, o știți, trebuie s-o știți : e soră cu tanti Gica Iu unchiu Paul... de-au fost astă-vară la noi de-am pus grătaru-n curte ... Și el, mi s-a părut că voia să spună ceva, tocmai mă pregăteam să-i dau pastila, din șase-n șase ore, pe la trei, și trebuia să vină și madam Răuț pentru injecție, și-a și venit. Ce femeie săritoare, vai îmi vine rău, mă ia cu amețeală. Am auzit-o pe madam Răuț cum a dat colțul casei și cum a intrat în sală, fără să mai bată. Poate doarme, madam Ionescu, e bine să nu-i întrerupem .somnul. Asa mă sfătuisse ea. A deschis încet și a băgat

13

capul pe ușă, doarme ? Nu, mă pregătesc să-i dau pastila. Și-atunci ea a intrat și, e frig afară, dar dumitale ce-ți pasă dom'Sandu, stai la căldurică, nu știu, zău, dacă. mai scăpăm de iarna asta, și, ia să te pișcăm noi o ȋră, în fine, cu vorbă multă, cum e ea. Și s-a dus la geam sa taie injecția. Mi s-a părut că el voia să spună ceva,, trăgea aer în piept și făcea așa din buze. Nu mai taie afurisita asta de lamă, ei, dom' Sandu, ești gata ? acușie te vād flăcău prin oraș cu plasa-n mînă. Au adus portocale la cofetărie, da cred că abia mîine o să le vîndă. El tot făcea așa din buze ... Și eu să fi fost să-l întreb : ce vrei să spui tu, tată ? spune-mi. Dar cine-ar fi crezut, față de acum două săptămîni, cînd chiar ziceam că se duce ? Că, dacă voia ceva era ultima lui dorință, vreun-măr, cine știe ? unii vor zeamă de varză, aveam, cine să mănînce la noi, tot cu regim,' tot cu brînză de vaci ? Madam Kăuț s-a dus să-l înțepe și eu m-am întors cu spatele, îmi face rău. Și cînd, odată o aud pe madam Răuț, adu madam Ionescu o luminare că se prăpădește, dom' Sandu. Mi s-au tăiat genunchii și am simțit o-vîjiială în urechi, tensiunea, e pe noptieră, am zis. Și chibritul în sertar. Ea mi-a întins seringă, plină, nici n-a mai apucat, săraca, să-l înțepe, nu eram bună de nimic. Stăteam la capul patului și mă uitam cum se căznea el să tragă aer, dar ce-o fi vrut să spună, nu știu, bine că n-am fost singură. A mai hîrîit o dată, așa a făcut, și s-a dus, of Doamne, ca un pui de găină, așa frumos, a murit".

De-o sută de ori a povestit Veronica toate astea, termi-riînd de fiecare dată cu „vai, Doamne-Dumnezeule, dacă nu se oprește ploaia asta, eu nici nu știu cum o să-i sape groapa, vă închipuiți !". Acum doarme dîncolo, săraca, i-a dat madam Răuț un hidroxizin, iar eu cu Paula, pînă la ziuă, trebuie să curățăm păsările astea, ce să facem, că pe lumină o s-alegem grîul. Pot să spun că-mi face rău mirosul de pasăre opărită ? Paula știe, dar se preface că nu știe, „în toată nenorocirea asta, of, of, of, Sandule,, scoală-te, Sandule, scoală-te, frățioare, că am venit la tine,, eu și cu Berenice, Sandule, surorile tale, Sandule". Știe cît îmi e de scîrbă și că nu pot să spun nimic „în toată

14

nenorocirea asta". Mă mai obligă s-o și îngîn mari, mari, .grase, grase, niște porcării, o grozăvie, da. Cit e de nervoasă („sînt un pachet de nervi") că nu vede la lumina felinarului („luați-l, madam Ionescu, poa să ȋnă-ășa pin la ziuă, noi ne putem lipsi") cum ȋn eu coaja de portocală la nas („s-o arunci că nu știu ce-ȋ fac, în toată nenorocirea asta"). Și („fir-ați ai dracului cu idebu vostru cu tot, că are omu o nevoie, are un mort în casă.Voi să muriți, Ca să vedeți și voi ce-nseamnă"). Dar nici la lumina zilei nu ,mai vede, degeaba zice („.. .am crezut că e orez, că dacă pun orezu într-un loc, acolo să ȋnțepenească, ici, ici în dreapta, cum deschizi dulapu. Zahăru ■stă-n spate, tu ești de vină și să taci..."). Ce să fac, o să le curăț, n-am încotro, așa moarte și cu penele pline ■de sînge O să mai scot coaja din buzunar . . . sticluța de la spate . . . numai că ușa asta dinspre cămară trage, simt la șale. Ar fi bine dacă mi-aș muta scăunelul mai încolo, -dar mi-e frică să nu vomit cînd mă ridic („ai o copaie de mațe, Berenice ,și-acu ȋi-ai găsit să mi le-arăți, în toată nenorocirea asta, că doar la tine te gîndești"). O să mai trag un gît, să-mi mai ia greața.

Cred că și lui Dumnezeu din cer i-a părut rău de bietul Lisândriță, că și vîntul s-a pornit.

„Berenice, ia vino tu să mă ajuți să mut scara aia «de sub pod», mi-ar fi zis Lisândriță dacă m-ar fi văzut cum stau acum cu portocala la nas. Și Paula, parcă? soră cu Veronica, nu cu mine, ar fi sărit : „ia nu mal umbla, Sandule, cu moși pe groși, las-o aici, c-aici e locu femeii, la treburile casei, n-o mai cocoloși, că știu eu mai bine”. Lisândriță mi-ar mai fi făcut un semn cu capul că „lasă-le, vino dacă-ți spun, doar cînd te scoli, să nu răstorni ceva, vreo oală, vreun lighean...” Și eu clipind așa din ochi, „o să fiu atentă, n-avea grijă”. Și Veronica, subțindu-și buzele : „dar ce faci tu cu scara, Sandule ?” „6 treabă”. „Vezi, Paulica, ce bărbat închis am ? Eu îl întreb frumos, și-n loc să-mi răspundă, să-mi explice, el mormăie — o treabă”. Și asta pentru că Veronica n-ar putea să înțeleagă în veci cit de puțin i-ar păsa lui Lisândriță de ce au să mănînce ăia la parastas. Lui i-ar păsa că eu mă chinui, gata să vomit

15

în tot mirosul ăsta de mortăciune opărită. „Hai, Berenice”, ar fi zis nițel cam încruntat, „hai să ducem scara aia”. Și dincolo, tocmai după ușa asta care mă trage acum la mijloc, pe lada de făină, ar fi fost deja pregătite două borcanele de iaurt în care Lisândriță ar turna încet, pe margine, să nu se audă. Le-am fi dat peste cap și, pe urmă, am fi împins și scara de colo pînă colo. Și, tot încruntat, așa e omul cînd are treabă, nu ? răsturnînd cu piciorul o cutie și făcînd un zgomot groaznic pentru al doilea rînd. Fără nici o vorbă și chiar fără să se uite la mine.

Cît se întoarce Paula spre aragaz, la oala aia, biata de ea, i s-au umflat grozav picioarele, geme și moșrno-nește ceva și „fir-ați ai dracului cu idebu vostru”, așa, „mai moale, c-o frige toarta, să mai iau un gît, și să vârs o picătură și pentru el. Ce bine de Veronica, doarme („hidroxizinul este sjint, ascullă-mă ce-ți spun”) în timp ce pe mine mă ustură și degetele de la atîția fulgi. („Păi smulge-i ca lumea, Berenice, nu-i lăsa jumate, treabă de-a ta, de mîntuială, asta e de sujetu răposatului, ce crezi tu ?”). Mă mai picnește și somnul, sau poate chiar dorm și doar visez că Lisândriță a murit ? Ce să însemne ? Eu nu prea am vise de-astea. Lisândriță a murit în mîinile lui madam Răuț, era un pui mic abia ieșit din găoace, sau cam așa ceva, a întins ciocul să tragă aer în piept și s-a speriat de injecție. Madam Răuț rîdeay „sînt portocale la cofetărie”, dar el, sărmanul, tremura de frica înțepăturii, a dat să spună ceva, nu de portocale

...

—■ Ce ai, Berenice, ce-ai rămas așa ? Dă-i zor, c-acum se face ziuă.

Nici nu vreau să-l văd, așa întins și fără suflare. Nu-mi plac morți. Și ce obicei, o să mă pună să-i pup mîna, așa mi-au spus, mai bine să nu mă mai gîndesc. Ce o fi vrut să spună oare ? Ce-o fi fost în sufletul lui ? Țin minte pe dinafară scrisoarea pentru Florin. Atîta m-am gîndit la ea, că seara, înainte să adorm, n-am mai făcut nimic. Să nu fi primit-o ? Să se fi mutat ? Să fi fost chiar atît de ocupat ? Altfel ar fi venit. Sînt sigură de asta. Doar cînd îmi aduc aminte cum i-am scris

16

„căci tatăl tău a căzut la pat”, îmi dau lacrimile. („Ce faci acolo, Berenice, cu foaia aia, stinge imediat lumina și culcă-te, că mîine tai lemne pe tine”.) De fapt, n-am crezut o clipă c-o să se prăpădească, am crezut doar că e bolnav, un pic mai rău. Și tocmai de-asta i-am scris lui Florin să vină și să-l vadă. Să se împace, prostuii de ei. O clipă n-am crezut („Sandu e pe ducă, ți-o spune Paula, ce s-o mai lungim”) pentru că eu nu știu cum e, ce înseamnă să moară un om, nu că nu-l mai vezi și nu-l mai auzi tu, dar că nimeni, nicăieri și niciodată nu-l mai vede și nu-l mai aude. Poți să înțelegi un astfel de lucru ? Și dacă nu-l înțelegi, mai bine să nu te mai gîndești.

„Se simțea mai bine, vă spun sincer, cu medicamentul de la fina . . .” „Se simțea pe naibii, am avut eu niște vise, erau niște cîini mari, cu colții așa, săreau sa-l muște pe Sandu ; eu cu un băț dam în ei, tu nu erai. Veronico, dam ce dam, da Sandu zicea, lasă-i, Paulica, nu-i mai bate, nu vezi ce frumoși sînt ? Adică își simțea moartea. Și-altă dată, se arată un noroi negru și mare pînă la genuchi, ieși, Sandule, că el acolo stătea, îi strigam. Eu eram pe ceva, ca un dîmb, tu nu erai, Veronico, ieși, Sandule de-acolo că te murdărești. Da el parcă n-auzea, nu știu. Era cu spatele. A doua zi i-am spus Iu Berenice, puteți s-o întrebați. Spune, spune, Berenice, nu-i așa că ...”

Eu n-am visat și nici nu cred că poți visa ceva care să-nsemne că mori, așa cum spune Paula. Cam toate visele sînt caraghioase și aiurite. Ca, de exemplu, visul meu cu trenul : un tren mărunț, o jucărie care trecea printr-o vîlcea. Și-n tren, știam că este Lisândriță și mă miram cum de-năpuse el acolo cînd îmi dădeam perfect de bine seama că în trenul ăla n-ar fi intrat nici o vrăbiuță. Atît, c-a doua zi cînd m-am sculat, m-am gîndit : ce bine ar fi fost, Doamne, să fi fost de-adevăra-tea ! Adică, Lisândriță să fie în tren, mă rog, un tren ca oamenii, și să meargă la fiul lui. Da, la Florin. De cîte ori am vrut să-i spun ... să stau doar eu cu el deV vorbă („Ce să cauți tu singură la ei ? Să o ajuți pe Vero--

17

nica ? . ' Phe, tu și ajutor ! Poate să spargi, poate să strici ceva, asta da. On poate să dai iama prin ceva pahare ... Tu, Berenice, află de la mine, cînd oi muri, o să se bucure toți dracii, cu talpa iadului cu tot, ți-o spune Paula. Și să taci, să nu mă-nveți tu pe mine ce să jac și cum să fac, că toată viața nu m-a învățat nimeni, și n-oi ■ajunge să mă înveți tocmai tu- Dă-mi un antinevralgic, in-ai enervat. Că dac-ar ști Veronica ... ce să mai vor-'him . . . dac-ar ști că Sandu

dă și el acolo niște bani să te-ntrețină . . . nu ți-ar mai călca picioarele prin curtea ■ei. E-he, Berenice, nu te-au bătut la vreme mama și cu lata, că eu degeaba dam dacă nu dau și ei, că și dimineața și seara . . . lată trebuiau să te lase. Eu le spuneam, vm n-o vedeți cit e de leneșă ? O cană cu apă nu e-n stare să-și ia, bea apa din vază, dacă e mai aproape ? si-și lasă lucrurile înșirate pe te miri unde, chiloții pe noptieră și ciorapii pe masă ? ! Așa erai ! Ca și acum T ce să mai vorbim. Eu, fără să mă-nvețe nimeni, de cind. rnă știu, mi-am avut grijă de lucrușoare, curate și la iocu lor, nimeni n-a stat să strângă după mine-Cînd auzeam, «Zas-o, Paulica, las-o, că e sensibilă, a avut scarlatină», înnebuneam. Și ce ? adică dac-a avut o boală, nu poate să-și ia o cană cu apă ? De ce s-o servesc eu și cu Sandu ? 'Ce, e vreo contesă ? Dacă n-aș fi avut eu grijă, erai în stare să ieși pe stradă și-n cămașa de noapte, să ne știe și să ne vorbească tot orașul.

Dacă e de mers la ei, mergi doar cu mine. Și bhie zici, tot azi a luat și Sandu pensia. O să-mi dea banii pe șest, să nu vadă aia . . . Of, Berenice, multe mai înghit eu >de pe urma ta ! Că n-am vrut nici numele să ți-l mai •știu, că ai un nume . . . pe măsură. Phe, tata-mare, ce să mai vorbim, c-a dus-o tot într-un chef, i-a plăcut paharu și tu cu el aduci, el și-a bătut joc de tine. Trăiască Berenice, așa zbiera cînd te-ai născut, dar nu clei tine era vorba, am înțeles eu mai tîrziu . . . Fusesse unse de-alea care îl tocaseră de parale și pe urmă s-a făcut că ■nu-l mai cunoaște. Eh, niște lucruri... Așa s-a întîmplat, așa a crezut cine a mers la primărie că vrem noi să le cheme. Și parcă, zău, tata-mare a avut gura aurită. Da ■Sandu ? Că era micuț, cit să fi avut ? e, cînd a auzit de

18

Berenice, să te ții, Mărnălice și Mămălice. Nu. Nu mi-au plăcut copiii, ș-un pisic, dacă îl bați, îți știe de frică. Mămălice, i-auzi !").

(„Mămălice, hai să-ți arăt ceva cu totul special. Hat. în grădină").

Atunci aș fi putut să-i spun, după ce Lisândriță aiț fi tras poarta după noi și glasurile lor ar fi pierit ca șobolanii în iarbă („Stai că merg și eu să văd, stai, doar să termin Una de pe deget. Hai, Veronico, hai și noi". „Nu merg că e iarba înaltă și mi-e jrică de șerpi". „Sint șerpi?" „Cu siguranță, mie nici în pădure nu-mi place? sînt ai ițea jivine, ți-e și groază, am avut eu o colegă pe-care a mușcat-o un șarpe. Daa, a murit. Nu, nu, nu-mt trebiae. Dac-ar fi după mine, ciment aș turna în grădină"). Aș fi putut să-i spun : ia trenul, Lisândriță, și du-te sh-l vezi pe Florin. E doar băiatul tău. Uite, am aici în buzunăraș, ascunsă ca să n-o găsească Paula, adresa lui. Dar cînd s-a întors spre mine și mi-a făcut cu ochiul, adică, le-am păcălit ! am și uitat de bucurie c-am rămas numai , cu d. Am uitat ? M-am fisticit ? E greu, e foarte greu să. spui în cuvinte și mai ales cu voce tare, ceva la care te-ai gîndit, pentru că nu știu cum, în gînd le vezi pe toate dintr-odată și, chiar dacă nu le numești, ele tot. sînt și tu le știi. Doar că le-am păcălit, așa am clipit și eu. („Ha, ha, acum o să vezi Mămălice, lucrul ăla cu toiul și cu totul special !") Cu totul și cu totul special. . . Mda,, chiar că nostim : doi ardei grași, mari pe care el îf desfundase și—i transformase în două bărcuțe. Și dintr-o-tufă, a scos sticluța, cu ochii tot spre casă și dînd din cap,, e-n regulă, adică, tricotează și vorbesc. Cred c-am uitat pă-i spun sau nu se potrivea. Am ros ardei la sfîrșit. Ceva . . . cu totul și cu totul special. Ce-i mai trăznea prin cap?! Are dreptate Veronica, plouă pentru că și..iui Dumnezeu îi pare rău de el. împingînd poarta, exact ca atunci cînd venea acasă cu Victor, cu genunchiul, și strigînd chiar de acolo : „Ce faceți, fetelor-cucuietelor ?"■ Și Paula tăindu-i drumul : „Tu să taci. Că Sandule, bea mult, nu mai știu ce să mă fac, bea banii de contribuție,, că n-apuc să-i dau în nici o lună. Trece popa Nicules'cu

19

pe la noi și-i zic, luna cealaltă, părinte, seamănă cu tata-mare, ce mai. Nu vreau să aflu Veronica, să ră-mînă-n neam, că vine-așa o Berenice d-asta și-ți strică numele. Rău facem, Sandule, că numai eu mă zbat și uite că mă dor picioarele. La ea nu am nădejde. Le-am roade toate crude dac-ar fi după ea, dac-ai vedea, țelină, păstîrnac, da, da, le roade crude și nefierte, ce dinți o fi avînd și ce stomac, fie la ea acolo. Așa i-o cere •otrava aia, mă mai gîndesc și eu. Rău facem . . ." „Măi, măi, dați-mi un ciocan și niște cuie să vă salt nițel poarta aia. Uite, Paula, ai banii-aici și o să-i dau eu și lui popa Nicule&cu tot ce trebuie. Să-mi fac timp într-o zi să vin să vă tai bălăriile astea și să le dau foc, n-o să vă mai vedeți din ele".

(„Auzi tu, Berenice, p/ie, ce să auzi tu, s-auzi, ție nu ți-a păsă niciodată de casa asta, și într-un grajd dacă ie-as duce, tot n-ai băga de seamă, mă scoți din minți, că trebuiai bătută, bătută în neștire, să deschizi ochii și să vezi pămîntul pe care calci. Sandu să-.și facă hordine la el și la putoarea lui de Veronica. Să nu vină să-mi taie curtea și s-o facă harcea-parcea, că erai aici și l-ai văzut, și nu trebuia să-l lași. Să se mai și laude, că uite ce-am făcut eu pentru tine. Să taci, să n-aud un cuvînt, adu-mi antinevralgicu. Să-ți intre-n cap : eu n-am nevoie de nimeni și de nimic. Dar tu ? Boule ce ești. Ce-ai iace tu fără mine ? Spune, ce-ai face ? Nu mai freca batista aia, că-i a mea. A mea este și curtea și casa, și cana asta cu apă, a mea, auzi, a mea l Că s-a văzut de la-n-ceput că tu ești însemnată, din cauza ta era să moară mama. cînd te-a născut, erai mare și umflată, că toată lumea, și moașa zicea c-o să fie doi, opt ani aveam, dar tot știam. Și pe ce puneam mina făceam bine. De-atun-cea te-am urît. De cîină, la ziua mea, de 25 ianuarie^ mama n-a putut să-mi facă tortă că o apăsai și abia mai •răsufla. Te-am urît, să știi. Și cînd te-au dus dincolo, ditamai pachetoii de scutece și toți alergau moare, moare, mama adică, mi-am zis, dacă moare mama, nici șobolanca asta n-o să

trăiască. Îți puneam perna pe față, ■așa mă și gindisem. Doar tata-mare cu vinu-n nas, Doamne păzește în ce smoală s-o mai perpeli acu, zbiera

20

trăiască Berenice. Perna pe cap, așa voiam, făceam un bine, asta e, la toată lumea și mie, ce să mai vorbim, că stau cu mîna-ntinsă la nemernicu de Sandu și la prefăcuta aia de Veronica, mi-a spus mie madam Răuț cum ne vorbește, «madam Răuț, cînd le văd că deschid poarta, îmi vine rău, parcă sînt două ciori /«■ Pofitim la ea ! O țopîrlancă, o țărancă, zice ș-acum, bagă de seamă, după atîta amar de ani, saltar și forăș după neamurile ei de la dracu știu eu unde, că n-ar fi văzut ea bună ziua de la mine cit îi hăul. Și d-asta mi-este ciudă. Că trebuie să întind mîna ? Trebuie ! Phe, cum m-aș descurca eu fără tine, fără să știu de Sandu, de mult i-aș fi sjms popii Niculescu : na, ia și du-te de la poarta mea, milogule ! Ce mai, dacă te dau la azil, mă ușurez și eu, că mi-o ajunge")

(„Hai, Mămălice, nu pllnge, nu fi proastă, cum o să te dea la azil? Atît cit trăiesc eu... Și pentru bălăriile alea... cum le bea zeama ? Hai, că mă faci să rid. Ce leacuri ? Ha, ha. Ha-ha-ha.") Aș fi putut și-atunci să-i spun dacă mi-aș fi putut stăpâni plînsul : am toate scrisorile de la Florin și-ntr-una mi-a promis că mă ia la el, hai să ți le spun, le știu pe dinafară. Băiatul tău, Lisân-driță, e un om...

— Fir-ați ai dracului cu idebu vostru,, s-a-ntors lumea pe dos, asta e. Să n-adormi, Berenice, să n-adormi, ■ce mari și grase, îți cade mîna-n jos cu ele, Sandule, Sandule, te-ai dus, frățioare, și eu cu Berenice, Sandule, surorile tale, Sandule, curățăm păsări pentru parastasul tău. Să n-adormi, Berenice, hai că se face ziuă, să nu te-ndemne diavolul să dai cu nasu prin ceva, că nu știu ce se-nîmplă, păcătoaso !

Nu mai vede, săraca, și sticla felinarului s-a afumat, le pipăie pe toate. Și ce i s-au umflat picioarele. Știe că-mi face rău mirosul de pene opărite, of, și ploaia asta ■cum mai huzdupăie pe casă, Doamne, mi-e somn, mi-e soma, ce bine-o fi de Veronica dincolo („să-i facem un pic de foc, să dezmoțim aerul, să-i dăm un hidroxizin, •ce lovitură, măcar că n-o să miroasă dacă e frig").

21

— L-ai văzut, Berenice ? Parcă e viu și parcă doarme. Mă duc să văd de luminări și ce-o mai fi, of Sandule, ce mi-ai făcut tu mie, frățioare, vezi cînd fierbe, să sting?, și să-i opărești pe aștia. Auzi ? sau dormi ? Adormirea maicii domnului ce ești, vezi că iau felinaru, ai grijă să nu răstorni lumina, că mai luăm și foc, Doamne ferește, Sandule, Sandule...

Acum pot să încerc să mă ridic... să-mi mut scăunelul, să-mi întind oasele nițel, să trag o dușcă zdravănă-' Ah, da, și geamul să-l deschid să intre aer proaspăt, o, Doamne, cum mai pîlpîie lumina, aș da la cîine, dar nu-l văd, nu văd nimic, ce ploaie, cred că ninge pînă mîne, nu vine, cuțu-cuțu, s-a ascuns și doarme... Nu-i pasă lui de („niște păsări așa mari și grase, îți cade mîna-n jos, o grozăvie") un morman întreg. („Nu sînt mulți, Berenis... așa se pronunță, dragă." Veronica. Și Paula : „E-pe dracu, c-o fi vro franțuzoaică..." „Nu sînt mulți, o să punem și la farfurii o bucățică, în fine, săi respectăm obiceiul.")

Unde-or fi portocalele, ah, fierbe apa... Dar Vetronica* asta cînd a apucat să-și facă rochia neagră cu care ara. găsit-o îmbrăcată ? („Vai ce nenorocire, a murit soțul meu și fratele vostru") scoțînd din mîneacă o batistută mică,, albă, tivită cu negru („sînt distrusă") ? Parcă ar fi avut-o pregătită pe spătarul scaunului și doar a tras-o pe ea,, și pălăria îmbrăcată-n voal negrii a scos-o din dulap,, ciorapii. Doarme acum, („să-i dăm un hidroxizin, să-i. facem un pic de foc". „Vai, Paula, vă las cu-atîta treabă..." „Om face-o noi, Veromco, om face-o, du-te tw și te culcă, morții cu morții, viii cu viii, să fii și tu în<-jirea ta, prea te consumi."] Oare cită vreme de aici încolo o să mă-ndoape Paula cu mortăciunile astea T („Cum nu ți-e foame ? Deșteaptă ce ești! Doar scoarță

<de copac ar trebui să-ți dau, mai faci și mofturi. Ce-aii băgat sub masă, ce batistă, ce, de ce fuge pisica ? Dacă ie prind că-i dai... din munca mea din truda mea fi-ț-ar să-ți fie dovreacu ăla-n loc de căpățînă"). Parcă nu mais îmi e atîta greață, ce vijelie, aici, lîngă butelie o sa

: m-așez, doar cînd trag sticla, să n-o clincăn de butelie. Biata Paula, nu numai că nu vede, dar în duhoarea asta.

'..... 22 :

aiici nu mai miroase („...ai băut. Simt miros. Să taci, nu mă înșală pe mine nasu ăsta. Cum, Doamne iartă-mă, că doar ai stat aici, în fața mea și cină ne-am așezat nu duhăneai, ține mai bine sculu că se-ncurcă...")

Totuși o să pun fularul pe butelie pentru cazul în •care n-aș fi atentă. („A murit așa frumos, ca un pui de găină !") O, Doamne, o să mă pună să-i pup mîna, groaznic. Ce face acum Paula ? vorbește singură în sală ? Dacă m-a strigat ? Ce spune ?

j I * ')
* " "

,U'> „,' ,

Iii „,!

» ' î
, ' h.
ui
M

,x 4
23
i "i

'<! I. ' .1

...a strîns, a strîns... de strîns e strîngătoare ! A pus tine preşul şi a lăsat cimentul gol, îţi clăntăne dinţii-n* gură, mai ales după căldura din bucătărie, vezi, aşa răceşti, te mai alegi şi cu cine ştie ce („le-am strîns, o să vină atita lume cu noroi şi cu udeală"...) — udeală, pher, tot de la neamurile ei — („aşa este la mort, ce să-i faci.. Şi, pe cît posibil, Pendica, să am grijă de lucruri, de-acum încolo..., tată, m-ai lăsat singură-singurică, ce-am să mai jac ?") Mincinoasa, nu îi ajunge cît a strîns, îi e că n-o să se mai îmbuibă de acum. Da să nu creadă ea că noi, surorile bune ale Iu Sandu, n-avem şi noi un drept. (> să mai vedem, o să mai vedem noi, coană Veronico. A lăsat doar muşcatele astea chele, să le ia, să le ia de aici („mîndria mea, Paulica, atita am şi eu plăcere der plante, muşcatele. Eu în grădină nu calc, îţi spun sincer, e plin de şerpi, habar nu ai ce se mai poate întîmpla, nw calc şi gata. Ciment aş turna acolo şi l-aş stropi cu furtunul. Dar uite, nu mă înţeleg cu Sandu... O să mai bag şi două dunguliţe albe la rîneci şi la gît. Grozav merge frezul cu alb"). Să le ia dracului d-aici, („mă tem să nu fi degerat. Ce m-aş face pe verandă fără ele ? Le schimb-pămîntul în fiecare an, toamna le bag în sală") Mda, şi) cuieru l-a golit, doar coşu ăsta cu pîini trebuie să-l maL care. Să-l mai care şi ea, că ne-o fi şi nouă cu toate orătăniile alea. Doamne fereşte, ce mişcă pe perete ? Zice* că pînă la trei zile, sufletul mortului umblă prin casă umblă şi-şi ia la revedere de la sală, te pomeneşti. Ah,, fi-ţi-ar al dracu, Veronico, cu iepurele tău de pe perete;

24

<Ce să-i faci, ăsta i-a fost gustul : un iepuroi cusut pe etamină cu nădragi roşii, nişte urechi lungi, una bleaga, lăsată aşa, într-o parte, stă pe labele din spate, ea omu, nu poţi să faci ceva în gustu omului, avea coana Cati ', o vorbă, şi ce ramă cu geam i-a pus ! Văd cînd aşa, J cîte-o lumină, cînd cîte-o labă cu nădrag, să te şi sperii '* şi mai multe nu („vai, un model scos de mine de pe că-niţa în care beam lapte cînd eram mititică"). Ea crede că cine intră şi dă cu ochii de iepuroi, moare de plăcere. Ei o brezaie, asta e, de care, Doamne păzeşte, ca mine acum, te mai şi sperii. Să fi fost cum trebuie, n-ar fi văzut ea bună ziua de la mine, darămite să-i calc pragu ! Da ce să-i faci, viaţa te-ndeamnă la multe. Să vedem cu Berenice asta cum o să fie acum. Că-mi vine: sîngele în cap cînd mă gîndesc, Sandu s-a dus, e mort, dar eu cum o să mă descurc ? Contau acolo, şi banii lui, oricît. Că-mi vine să-i dau una şi ăsteia, să se ducă odată cu fra-su, că tot s-au înţeles ei bine toată viaţa. Tot tîmpu au şopocăit în spatele meu, chiar şi după ce s-a-ntors neisprăvita cu coada între picioare de la Bucureşti. Mi-e de lume c-o să zică rău au mai ajuns ăştia ai lu' Io-nescu, rău, că şi mîine aş duce-o pe Berenice la azil, să nu mai aud de ea toată viaţa. Aşa a fost să fie, să trag eu păcate de la şapte neamuri, să trag şi de fulgi toata noaptea şi s-o aud mîine pe scâlămbăia de Veronica, mersi, mersi mult. Fir-ai a dracului de ţopîrlancă şi de păduche care te-ai cocoţat în spatele prostului ăsta de Sandu ! Ş-acu dormi ca beşniţa. Că văduvia e grea, că el era tînăr, să aibă cine să-l spele, băiatu e mare... Prostii ! N-a vrut s-asculte de mine. I-a făcut farmece, să nu-mi spună mie gogoşi. Că-n ziua aia, de, ca soră, îi mai coseam un nasture, o zeamă caldă, aşa am fost eu de cînd mă ştiu, pentru ai mei să mă las pe mine, dă-mi &ă ţi-o cos- Şi el da, da, mi-a lăsat haina-n poală ; fuma şi repara ceva la un radio, ce-o fi fost. Plecase ? Daa, plecase Florin. Şi am găsit în buzunar un ghemotoc de cîrpe cu fire de păr amestecate, haiti, una i-a pus gînd rău. Şi-n cărţi s-a arătat : una de verde (ce n-am suferit în viaţa mea !) în gînd, la aşternut, şi la temeiu Iu Sandu. Spălăcita asta de Veronica era. Da prea a fost

:■?£

25

repede şi prea de neam prost. Şi băiatu bine a făcut că n-a mai călcat pe la ei ! Să nu-mi fi căzut smintita asta de Berenice pe cap, nici eu nu i-aş fi deschis uşa. Să fi-ndrăznit să caşte gura acum, i-aş fi zis eu : îmi pare rău, cumnată, dar nu pot să te-ajut. Să te ajute niadam-Răuţ a ta, să tragă ea de fulgi. Nu este ea „aşa de-a-mabilă şi-aşa de săritoare" ?!

Cît o mai fi, maică precistă, pînă la ziuă ? Întoarcem* noi foaia, coană Veronico, nici o grijă, să ne dai partea noastră după Sandu, şi-n rest, să nu te mai văd, gata, mi-ajunge. Da asta ce-o mai fi, Doamne ? O sticlă. Aici, după perdea... Phe, băutură, ce să fie ? Țuca ! Nemaipomenit ! A băut şi ăsta pîn-a murit, că d-asta o umbla prin sală, să mai tragă un gît. Asta o fi vrut el în ceasu morţii. Şi proasta aia de Veronica zicea că zeamă de varză. Ce ţi-e şi năravu ?! Apără

și păzește! Dacă nu mi-ar fi fost de ce zice lumea, i-aș fi dat dracu pe frați,, c-a trebuit să mint toată viața pentru ei. Și pentru Berenice, că e la tratament, la București, c-aș fi tratat-o eu atunci cu mâna mea, cu verde de Paris. Și pentru Sandu cu fiu-su ăla care și-a luat lumea-n cap, și-o fi și-n pușcărie, ce crezi.

Stai, Sandule, stai întins așa, că stai bine ! Da la mine cu Berenice pe cap nu te gmdești. Și-aici a aranjat Veronica. Să nu spun cu păcat, da parcă tot timpul ar fi fost masa cu mort pe ea, sfeșnicu, scaunele într-o parte,, să fie loc de trecere... Parcă mereu a fost așa. Doar folia asta de plastic peste covor, „să nu se strice de udeală”, în rest, parcă de când vin în odaia asta e la fel : masa la mijloc: Sandu urcat pe ea, patu la perete, în partea astălalță șifonierul, servanta. O făcuși, amăritule ! N-ai vrut să ascuți de mine, ai vrut nevastă. Na, nevastă ! Doarme dincolo mai bine decât tine, doarme, să fie rîndră mîine cînd o veni lume, să-și frîngă mîinile și să se smiorcăie vai, vai. Unde-o fi găsit ea iconița asta ? Pare ieftioară, ar fi bună și pentru Berenice. S-o-ntreb mîine. Ar fi în, stare să-i lase verigheta. Să i-o scoată, de ce să bage aur-n pămînt ? Poate să-i ia una și de zece lei, la vămi e bună ș-aia. Da și lucrarea ar trebui să i-o scoată. Ce față rece are, și cu tot frigul, tot miroase. Boala, ce-o>

- 26

~fi avut el acolo. Să fi fost eu un bărbat acum... odată i-aș fi căscat gura și i-aș fi tras-o cu un clește. Da parcă mi se nmoaie picioarele. Of, Constantineasca a plătit 150 și i-a tras-o afară. Un clește... trebuie să fie prin bucătărie... în lada aia a lor cu scule de după ușă. Aș trage o dată. Și atît. („Donșoară Paula, dacă vrei să mă crezi, nici singe n-a curs, a pirîit o dată, nu ni-am uitat, așa zicea băiatu ăla, — cum o să curgă singe, tanti, e coagulat. Curat, jrumos, cit ceri, băiete ? 150, tanti, l-ai și •du-te sănătos. Ce, îmi strică ? aur de douăspatru de carate, c-așa se pune la dinți, o avi într-o batistă, ce era să jac ?”)

Dac-aș fi fost eu un bărbat acum... cu un clește. Da «ici cu ăla, bărbat, atîta să fi fost, că ăia omoară și pe mă-sa și pe ta-su, nu miloasă, așa ca mine. Mă ia cu răcori, prea e rece și făcut din gumă. Să fi avut o nădejde în Berenice asta, hai Berenice. trage tu, că țin eu felinaru. Un chil de coniac i-aș lua, să nu bea și ea săraca, spirt cu apă. Doamne ferește, poate-aude ce-mi dă prin cap, că e strigoi acum. îmi dă, cum să nu-mi dea ? Că toate s-au scumpit, și luna viitoare vine și im-pozitu. Da nici Veronichii n-o să-i spun, mai bine să se ducă ăsta cu dinții lui de aur în pămînt. De ce să-i spun ? Că sigur că la noi n-o să se gîndească, tot ca la ălalți, o farfurie cu pilaf, un măr și-o feiută de chec (tâl fac eu mîine, să jîe proaspăt, cu mixerul, c-așa da bine crește '....') pîi ce mai, la mine n-o să se gîndească. Să fi fost un bărbat... acu era și scoasă, în buzunarul de la spate și, salut, p-aici ți-e drumul. Prost ai fost, mă, frate mi-ai fost. da prost. Prost. Prost. („Știi Paula, eu ■am-am gîndit că e mai bine să nu afle Veronica. Eu vin la 16 și-ți aduc banii”). Pîi Sandule, frățioare, dacă te știa ea, cu Grivei împărțeau osu. C-ai sta. să-ți pună ea -doldoșa aia cu farmece și de mine n-ai vrut s-ascuți. Că dacă te-ar vedea bieții părinții noștri ce-ai ajuns... slugă la dîrloagă, asta ai ajuns. Că nu e drept pe lumea asta. Nu e, nu e ! Cum ar fi fost să fiu bărbat acum, un d-ăla care omoară ș-pă mă-sa ș-pă ta-su.

27

— Scoală-te, frățioare, scoală-te, Sandule, tu n-auzi, tu n-auzi că te strig eu, Paula, sora ta, măăă.—Nici cu miliția, nici cu pandurii lu Tudor Vladimirescu nu se scoală beșnița dracului. Na, poate măcar visezi unu mic și cu codița-mbîrligată că ți s-așează-n gît și nu mai poți să mai răsufli. C-avem („vreau să jac totul după rînduială”) avem destul să te rînduim și pe tine. Na, fi-v-ar ușile-ale dracu, na, fi-ți-ar iepuroiu-al dracu. Mai zic de Berenice... da ea, săraca, de-ar avea, mi-ar da. Da n-are, n-are... Nici măcar minte n-are. Că de-asta mi-e necaz.

— Oi fi adormit, Berenice, săraca de tine. Tu stai a-colo-nspre cămară și te trage. Treci de la ușa aia, vino lîngă aragaz. Da bine că te-ai mutat, c-am tot avut în cap să-ți spun. Mai stai, mai odihnește-te, să nu ți se facă și ție rău. Urît iepure are asta în sală, gust de cucoană, ce să mai vorbim, era să mă și sperii. Doarme să-racu Sandu, e așa frumos, doarme, nici nu zici că-i mort, doar că nu vorbește. Stă așa cu gura-nțepenită. Doarme și Veronica. Mai lasă, Berenice, să mai stăm și noi de vorbă, mai lasă-le de păsări. Să mai vorbim și noi... Ehe, stau și mă-ntreb, ce s-ar fi făcut Veronica fără noi, că dacă nici luminarea n-a fost în stare să i-o țină, poți să-ți dai seama. Un clește tu n-ai văzut p-aici ? Ehe, Berenice, să fi fost eu un bărbat, altfel stăteau lucfu-rile-acum. Da sînt miloasă, asta e. Te-am întrebat de clește. Ce faci ? Dormi ? Cum, eu vorbesc și tu dormi ? Scoal, nesimțite», scoal, că n-ai venit aici să dormi. Ești culmea dom'ne, culmea, culmea ! Nu fac eu nici o treabă cu tine, Berenice. Dar mi-e necaz, necaz să mor ' Că nu e drept, auzi ? Nu e, nu e ! Dacă te prind că mai adormi, nu știu ce-ți fac, ascultă-mă pe mine. Mi-e necaz, necaz să mor, mă enervezi că-mi vine să pleznesc, na, că i-ar trebuie să iau un antinevralgic. Poate-mi mai trece capu.

Ia-i și pe ăștia, ultimii. Mă-njunghie picioarele, eh, viscolește pin la ziuă, ce crezi. Cit o mai fi ceasu ? Tot pe o vreme d-așa l-am îngropat pe tata, mai ții minte ! Era în postul Paștelui, ca Sandu și el, că rău, că rău, că ce-o fi asta, pastile nu erau ca acum, s-a dus. Vedearii

' ; 29

eu că la masă nu mai ntănîncă. Ce-ai, tată, ce nu-ți place ? Postim și noi, ce să facem. Dădea din cap, așa e. nu mă contrazicea, nu-i era foame, poate un ceai, avea dureri sărmanu, da nu-mi spunea, boala asta nenorocită de-a

făcut-o și Sandu, care nu iartă, nu ce minte Vero-niea, s-a dus în linie bărbătească, vezi, eu cu mama semăn, cu nas subțire, tu, Berenice, în parte bărbătească te-ai aruncat, că ziceam să-ți iau și ție o iconiță d-aia, s-o-ntreb pe Veronica. Avea dureri în capu pieptului, da nu se văita, un domn, să nu mă supăr eu. Eh, mă mai supăram și eu câteodată... A fost un domn, tu nu știi când era el tânăr, tot în haine albe umbla. Era inspector. Inspector bancar. Și dacă era inspector, na, ia-l și p-ăsta, ce era să facă ? Inspecta. Venea acasă, oprea trăsura la poartă, și se dădea jos el, cu pălărie tot albă, într-o parte, cu bastonu-n mână. Mamă, fugea Sandu, mamă, zicea, iar a venit domnu ăla. Rîdea mama, lăsa totul la pămînt și din fugă își așeza părul. Ce bogăție, ce bogăție de păr avea ! Nu ca tine, trei fire ș-alea mî-țîgiuite. Se umplea masa, veneau și Marineștii, Ioti, tata povestea tot felu... Voi erăți mici, pe urmă ați început să stați cu noi la masă. Vă dădeam în bucătărie, la o măsuță... jucau cărți și eu făceam cafele — să bem, zicea Gogu Marinescu, o cafea specială făcută de Paulica. Uite-așa avea un caimac, luată de la Cioceanu, au dă-rînat acum, verde, prăjită de mama și înăbușită-n rom, tot de la Cioceanu. Aveam o rochiță roz, ce bine-mi sta mie în roz, și păru strîns, strîns, mă durea pielea capului. Veneam cu cafelele în ceșcuțele alea, una a mai rămas că-n rest le-ai spart, că n-ai avut respect de lucrurile casei. Veneam și le puneam la fiecare cafeluța și tata zicea — adu, Paulica, vioara. Cum mai cînta... băteau din palme, în special doctorul Ioti, el era mort după muzică, ca la concert. Ia Paulica, îmi spunea mama, ia copiii de aici, că voi d-a bușilea erăți la ușă, tu Berenice, căcată și pisată, ce mai, îmi venea să te arunc direct în closet. N-ai tu habar ce oameni au fost părinții noștri, Berenice ! Eu nu am înțeles cu cine ai semănat tu, ai fost ca un blestem. Ce oameni fini... Mama cu regina Măria semăna... Și tata... nu mai putea mînca, săracu.

30

Refuza. Mă mai supăram și eu, cum nu ? că doar mă străduiam, deși nu mai era ca înainte. Ce-ai, tată ? Se uita pe geam și da așa din cap — nimic, o să mă-ntind puțin. De ce să te întinzi ? Mă mai supăram și eu. Așa a fost să am eu grijă de toate și de toți. Adică, să conduc am fost. Că și cînd s-a prăpădit biata mama, în timpul războiului, de tifos, în șase zile, tot eu am fost și-am alergat. Am fost în stare să mă duc și la ruși, davai, da-vai, și le făceam semn să-mi dea pastile, rîdeau ăia și eu țipam la ei, davai medicament, le spuneam, mama, mama. Că m-au înțeles până la urmă ș-a venit unu, un ofițer, ce-o fi fost, îl trăgeam de tunică și-i spuneam : mama, mama e bolnavă. Ehe, prin ce-am trecut... doar eu știu. A intrat ăla în casă și s-a uitat așa, pe toți pereții, mi-era frică, putea să scoată și automat. A văzut-o pe mama în pat, da, da, a zis, a scos din tașcă niște pastile, nici nu s-a apropiat, le-a lăsat pe colțul mesei și iar a început să se uite peste tot. Și văd că-n-tinde mîna după ceva, pe raft. Nu mai mi-era de ceas, de bibelouri... da mi-era necaz. Vezi, nu mă gîndisem să le-ascund. Puteai să-i zici ceva dacă le lua ? Nu, nu puteai. Ce crezi că a făcut ? A pus mîna pe cărțile de joc, s-a uitat la ele, s-a uitat, le-a-ntors, a început să ridă și să clatine din cap. A ales popii, valetii și damele, crasivii, crasivii, le-a băgat în buzunar, crasivii, și-a plecat. Așa a fost, să am eu grijă de toți, ca și acu, tot eu.... Cu tata... fie-i țărâna ușoară... sm-am chinuit mult. Mult... Atîta ce slăbise, că și proteza-i era mare, îi cădea în> cana cu ceai. doar ceaiuri ajunseser să mai bea, se scăpa pe el și mă luptam în fiecare zi, mută-l și-ntoarce,. Paulo, salteaua că nu mai e de trai. îi dădeau antinevralgice ! Păi dacă mie nu îmi trece capu, cum era să-i treacă lui, ce rău o fi avut acolo, în capu pieptului!? Nu erau nici operații, ce mai, nu mai avea vlagă și toate îi cădeau din mînă. A fost chin mare ! Ziceam de multe ori că mai bine să-l ia Dumnezeu la el în ceruri decît așa. Tu ce să știi ?! Erai cu ăla... și cînd ți-am trimis telegrama, așa, la o-nîmplare, nu eram sigură că te găsesc, el abia mai răsufila. Ah, Berenice. și cînd te-am. ■ văzut că intri pe ușă cu botu roșu și cu păr mov, mi-era ' de lumea de acolo, te-aș fi călcat în picioare, că mai bine '

31

ny te-aș fi chemat. Măcar atît obraz, că n-ai venit cu ăla, că nu cred că mai țineam cont și vă scuipam pe amîndoi-. Cînd ai văzut ce părinți ai, ce oameni fini, ce casă, Doamne, că d-aia au făcut și ăștia dispensar în ea, în loc să zici noroc de mine, o neisprăvită, ce să mai discutăm, tot ce-ai făcut a fost... Phe! Mă rugam în fiecare zi să mori, să pieri de pe pămînt. S-ajung eu să m-arate lumea din oraș cu degetu ! Stăteam în casă, nu mai ieșeam și uite-așa băteam cu pumnii ! Uite așa '. Și-i spuneam tatii... Da tata... parcă se prostise după moartea mamei, chita toată ziua la vioară, îmi făcea rău, îmi venea s-arunc vioara-n foc. Sandu plecat pe front... De mică se vedea c-o să calci strîmb. Și te-am urît de cînd o apăsai pe mama și nu mi-a făcut torta. Te-am urît și degeaba te-am bătut eu dacă n-au făcut-o ei. «Las-o, Paulica, e mai sensibilă, a avut scarlatină». Că te sculai la zece, un-șpe, douășpe, ca și acu, ce mai, cînd toată lumea era sătulă de treabă și începeai să umbli prin casa în cămașă de noapte, cu ochii lipiți și cu para vîlvoi, lingeari dulceață, ce se nimerea. Dacă te dădeam jos din pat mai devreme, te vedea și olteanu, eă nu-ți era rușine să ieși în prag tot în cămașă și să-ți iei din coș o portocală și s-o mînînci cu coajă, ca maimuțele. Phii, făcea ăla, își lăsa pălăria pe ceafă, eu cu mama ■alegeam zarzavaturi, ce ne trebuia, phii, a voastră e cucoană ? și împingea așa cu bărbia spre tine. Era în hol un palmier frumos, se minuna lumea cînd venea la noi, îl udam cu zeamă de carne, era o mîndrețe, mama comandase la Stelică Ungureanu un hîrdău pentru el — să îie așa și-așa, atît de înalt. Yi-l fac, doamnă Ionescu,

se p°ate ? pentru dumneavoastră ? O să vedeți, să nu-mi ziceți pe nume dacă nu v-o place. în frunzele lui pusesem

bătătorul. Cum te vedeam că ieși, cum îl înșfăcam și dă-i ! Tu să taci ! S-a uscat mai încolo, mă și enervezi, când zic eu era verde și mândru că toată lumea zicea c-așa ceva. n-a mai văzut. Madam Marinescu stă-' tea și se uita la el — madam Ionescu, primul pui pe care-l face e al meu. S-a uscat mai încolo, nu te băga, n-a fost lucru curat... ? ;^,\))&*>\$• :*.nv- ■,...»..... , .

32

•.- Când o să treacă cu ligheanul, sfinte, cum i s-au umflat picioarele, pot să-ntind coada asta de mătură. O să se-mpiedice, o să cadă și-o să-și rupă un picior. Sau o mînă- Sau și o mînă și-un picior. O să vină salvarea s-o ia și s-o ducă departe, la un spital. O să scot sticla de după butelie și-o s-o așez în fața mea. O să stea mult departe și în spital, o să-i facă de mîncare surorile medicale, iar directorul spitalului o să-i cumpere pătrunjel. Și după ce-o să i-l aducă, ea o să-l trimită după o legătură de morcovi. Și după ce o să-i aducă morcovii, ea o să-l trimită după chibrituri de un leu și pe urmă o să-i spună, nu ești în stare de nimic, mă enervezi, dă-mi un antinevralgic, trebuie să te duci să-mi iei un me-trudouășcinci de elastic. Rotund. Nu, drept. Sau lasă, mai bine rotund. Dacă o să-i pună ghips, n-o să se mai miște, n-o să mai trîntească ușile și n-o să mai tragă de pe mine plapuma, n-o să-mi găsească scrisoarea pentru Florin și n-o s-o mai bage în sertar, răsucind cheia ca să i-o citească altcineva pentru că ea nu mai vede. N-o să mai trebuiască s-o pîndesc, să scot scîndura de ■ sub sertar și să schimb scrisoarea cu o rețetă de ruladă de cînd eram la normală și pe care am păstrat-o doar pentru că pe verso erau versuri de la Fillette. Dar la care, ce să fac, trebuia să renunț pentru scrisoare și-ori-; cum, le știu pe dinafară : .tfM,/»

Adie vîntul printre crengi în floare -■"-* .,•": '
Iar eu străbat în gînd a noastră depărtare .r.'>.! . «V
Poate că m-ai uitat și n-ai să vii
De-aceea florile în ram îmi par pustii.

Mi le-a scris într-o joi, în ora de menaj și n-am apucat s-o-ntreb de ce e din nou tristă. O să trebuiască s-o păcălesc pe pedagogă, să trec prin fața sălii de festivități și să văd dacă pe stîlp e floarea noastră cu două petale- Dacă e, înseamnă că ea mă așteaptă la capătul aleii, lingă liliac. Am să-i spu:i domnișoarei Sili că mi-am uitat caietul de geografie și c-ani să-i dau ei toată prăjitura cu lămîie cînd o să-mi trimită mami. Se-nîmplă ceva cu siguranță Fillettei și trebuie s-o văd. Ceva în legătură cu William, despre care a umplut

33

două caiete. Ieri mi-a citit că William simțea o gheară-n suflet, era foarte trist, iar ploaia l-a îndurerat și mai mult. Am sfătuit-o să scrie despre soare, ca să-l mai învezească puțin pe William. Dar ea mi-a spus că și pe soare el este tot trist. Eu nu înțeleg cum dacă scrii, și mai ales despre William, nu poți să-l faci fericit. Nu pentru asta scrii ? I-am explicat că la mine, el și ea sînt triști doar cînd nu se văd. Dacă ai să scrii și tu două caiete, mi-a spus, ai să vezi ce triști devin. Așa ceva nu cred. Îmi pare atît de rău de William, cred că a și plîns după ce domnișoara Stafiescu, o ființă rea și meschină, a prins-o pe Fillette citind pe sul bancă — am să propun să-ți scadă nota la purtare — și gulerașul alb șv apretat îi tremura pe gît — am să te exmatriculez. În recreație, a luat-o în cancelarie. M-am strecurat și-am> desenat pe tablă, ca s-o încurajez, floarea noastră cu-două petale. Preotul Pîrvulescu nici n-a observat-o, ne-povestea despre Iov, cum era el sărac și plin de bube, o urmăream pe Fillette care n-a ridicat ochii decît atunci-cînd au început fetele să ridă de popa Pîrvulescu pentru că-și subtiase glasul de mila lui Iov și chiar era gata să plîngă. Am văzut cum Fillette și-a ridicat privirea și s-a uitat la mine. Rîdeam și eu pentru că pîrintele era-foarte caraghios. Ochii ei m-au cercetat și mi-a fost rușine. Cred că s-a întîmplat ceva îngrozitor cu William,, Fillette a început al treilea caiet. Și versurile ei sînt triste, florile în ram sînt pustii, cred că tot din cauza lui. William.

— ...s-a uscat fără să știm de ce. Noo, n-a fost lucru curat. Prea se uita lumea, prea se minuna... S-a uscat și n-am mai avut ce-i face, l-am dat afară. Păcat de hîrdăiaș...

(„Hai să facem în el, dacă ne vine, că tata iar întîrzie. Eu pot să-l ud direct pe tulpină, acolo unde seamănă cu un șarpe, tu nu poți, Mămălice, trebuie să te urci pe marginea butoiașului. Iu-hu, ce baltă ai făcut!"

Tata întîrzia aproape în fiecare zi, ne plictiseam aș-teptîndu-l ascunși după palmier ca să-l speriem. De multe ori stăteam după hîrdău și le-auzeam pe mama și

a 34

pe Paula — mîncăm fără el, cheamă copiii. La masă mîncam doar noi, mama sta în picioare și ne turna în jarjurii.) — ...oricum, luaseși frica, nu te mai vedeam ca o mumie, în cămașă. Da ce făceai în loc ? Dai cracu peste geam, și-așa-ngălăță și tot în cămașă, nespălată că mai mare scîrba, mîncai prune direct din pom. Atuncea tre-■buiai bătută pînă rămîneai jos, turnată o găleata de •apă peste tine, și iar ! Ți-ar fi venit mîntea la cap, c-așa ai ajuns fără rușine și respect, să faci niște lucruri ca la țigani. Că ai o vîrstă, ești bătrînă, și n-ai un ban al tău, mă furi pe mine la un me-trudouășcinci de elastic, parcă eu nu știu, ca să îți faci și tu o treabă. Nu mă interesează, spirt, ce-o fi. Da asta e ! Și tot dir. cauza ta am ajuns să-i fac zîmbre țărăncii aștia de Veronica .Să știi că doar c-o pensie noi nu ne-ajungem. Eu nu i-aș fi zis bună ziua, că ea a pus mîna pe Sandu ca să-i toace banii, ce să mai vorbim. Și prostu n-a vrut să m-

asculte. Să fi văzut-o cum s-ar fi descurcat ea fără mine, că e gata rîndu-ntîi la friptură, cu madam Răuț a ei, de "exemplu, „ce femeie drăguță și agreabilă", fir-ar a dracu de țopîrlancă ! Și nici tu Berenice, n-ai mai fi tras de 'fulgii aia toată noaptea, să-ți vină să-ți verși mațele, nu alta, că ai avut și tu searlatină cînd ai fost mică. Cum te-aș mai duce la azil... nici n-ai idee. Ți-aș face bocceaua și direct acolo, iară multă vorbă.

,Ms% 'i

v

■iTi-

, »

' i 3J i

— Păi n-a vrut, Veronico. N-a vrut. Că legea... a scos un catastif, a tras o linie peste el, mi-a citit că dacă decesul intervine așa ș-așa, ca la Sandu adică, se calculează așa ș-așa. în fine, n-a vrut... I-am dat eu sticla. Săpunu ți l-am adus îndărăt, dac-am văzut... Că Dumnezeu să-l ierte, și atît. Am insistat eu, cum să nu fi insistat, da parcă tu nu știi că unde-i lege, nu-i tocmeală ? Și-apoi eu nu sînt d-alea să mă milogesc pentru cît o fi acolo, cîteva sute. N-a vrut, n-a vrut ! O fi știind și aia ce face. Nu te poți pune cu autoritățile. Cum era să spun că e viu, dacă e mort ? Ca la servici, ai lipsit, te taie de la salariu. La fel e și la pensie, ce' crezi, ai murit, gata, te dă absent, nu te mai plătește. Că îgea, n-ai decît să te interesezi, spune așa : dacă decesul intervine... (,orice mi-ați spune, nu-mi vine să cred, domnișoară Ionescu, vă spun cu mina pe inimă, săracu, Dumnezeu să-l ierte... după sărbători a trecut pe aici, era o plăcere să mai schimb așa, o vorbă. Și numai: saru'minușitele, vă mulțumesc. Din cîți rtensionari vin-pe aici, dacă i-ați vedea, domnul Ionescu era o plăcere*, o plăcere ! Nu mai plîngeți, vă înțeleg, vă înțeleg, îmi-dau seama cît suferiți... Și mai ales dacă ziceți că ați fost uniți... Că alții nu se văd cu anii, ba chiar se daw în judecăți, destule cazuri... Dacă pentru mine e o lovitură, care, vorba ceea, sînt o străină... Era un domn așa plăcut, mama spunea că semăna cu tatăl dumneavoastră, da, deși băieții seamănă mai mult cu mamele, tot așa înalt, cu părul alb, distins, ce mai, o figură care îți sărea în ochi. Se duce lumea bună, vedeți și dumneavoastră

36

I

ce amestecătură e astăzi în oraș, veniți din toate colțurile... Vă înțeleg, condoleanțele mele, condo, vă înțeleg, ce să vă spun, vă rog să nu mai plîngeți, așa e viața, și mie mi-a murit un unchi, bun, zdravăn, sănătos, în viața lui nu luase o aspirină, o aspirină măcar. Și, odată primesc telegramă, veniți urgent, a murit Lică. Tanti-mea săraca, sora lu mama de la Videle. A fost distrusă, dis-tru-să. Vă înțeleg... A, dumnealui a fost bolnav... Da-da-da, dar nu ceva prea grav, așa, așa. Aaa, inima în final ! Inima... Nici nu mă mir, vă spun cu toată sinceritatea. La iarna care-a fost... Citea o cunoștință a mea că frigul este foarte periculos pentru bătrîni. De exemplu, în țările nordice... da, domnișoară Ionescu, vă servesc, măcar alîta lucru să pot să fac și eu pentru domnul Ionescu, un om așa drăguț, cum rar întîlnești. Siiignr, domnișoară, ca de la om la om, stați că vă aduc imediat un pahar cu apă, doar n-o să-l înghițiți așa, mie în spuneți de legi ? eu care lucrez cu ele ?... dacă n-am fi oameni, așa e, în primul rînd, ce să mai discutăm ? Vai, tot nu-mi vine să cred, îmi e și nu știu cum, ultima pensie a domnului Ionescu, să ajung să-l radiez din registru.-Ce ți-e și viața asta ! Pur și simplu, ți se face părul măciucă. Pofțiți, semnați aici, aveți toți banii, dar mă scuzați că vă întreb într-un moment ca ăsta, băiatul dumnealui, al domnului Ionescu, nu știți nimic ? Ar fi păcat. Așa e. Mama e mamă, dar și doamna Veronica, a fost o soție? cel puțin asta e părerea mea, excepțională. Ar fi trebuit si el să înțeleagă, să lase de la el, era, în fond, tatăl lui. Mai treceți, mai veniți pe la mine, domnișoară, poate nu mă credeți -. vă înțeleg, da, o durere care n-o să se vindece niciodată.")

— Ce lume eiînoasă, Paula, și avidă ! Crezi că era mare lucru pentru ea să-ți dea toți banii ? De ce a mai primit băutura, dacă nu te-a servit ? Mă apucam eu să-i fac ei cadouri din senin ? Și dac-ai ști că de fiecare dată Sandu le atenționa. Nu le mai da, tată, asta le e meseria. A, sigur că e de sufletul răposatului, dar ca să vezi cum au ajuns oamenii în ziua de azi. Într-o nenorocire ca asta... Oricum, mersi, mersi mult că te-ai dus. eu sînt. pur și simplu, dărîmată. Cam pe la ora asta

37

îi făceam o gustărică : două feliuțe de brînzică, un ouleț ■fiert, cum îl vrei, tată, moale sau tare ? Așa și-așa •Cleios, adică. Și un măr. Stăteam pe marginea patului, i-l curățam de coajă și i-l tăiam bucăți, bucăți. îl deranja proteza. Și plănuiam cum o să zugrăvim, cum s-o drege timpul, să ne mai luăm și noi ceva de îmbrăcat, ■un taioraș, c-odată dă căldura. Sandule, tată, cui mă lași, ce mă fac eu fără tine acum ?!

— Treci, Berenice d-aici, du-te dracului undeva, că mai vine lume și te vede. Se putea ?! Mă și miram. Cum am plecat, cum ai scăpat boii, du-te și nu te mai bălăbăni p-aici că-mi vine rău, du-te la Veronica în cameră. Culcă-te, hai, fă ce-oi ști.

— Hai Berenis, așa ți-ar fi spus Sandu, hai Berenis, ajută-mă tu să fac checurile, dă-mi tu la mînă ouăle. Așa ți-ar fi spus Sandu. Ah, Doamne, am așa o amețală... untul e în cămară.

— Dacă bagi totu la curent, ele ce să te mai ajute ■Berenice ? I-o fi și ei, că toată noaptea a tras de păsările alea. Că

n-o fi de fier. Lasă, Berenice, fă ce ți-am spus, știu eu mai bine. Laaasă frate, alesu griului, du-te și stai trîntită, te chem eu. Veronico, ea e mai sensibilă, a avut scarlatină cînd era mică, las-o să se odihnească, e și ea 'bătrînă.

Du-te Berenice, duce-te-ai lingă Sandu să te duci. Ce, vrei să vadă lumea ? Du-te și te culcă.

Trăsurile lor soseau în același timp și se opreau în fața treptelor de marmură albă. Sau nu, totul se petrecea pe aleea care ducea spre castei. Apărea mai întîi trăsura ei : un: punct mișcător în capătul aleii. Cînd punctul devenea trăsura de-adevăratelea, elegantă, o să spun mai încolo cum era trăsura, dintr-odată, nu știu de ce, se strica. Sau unul din cai pătea ceva, în sfîrșit. Vizitiul se învîrtea în jurul ei, avea o uniformă, ei, lasă asta... ea scotea capul pe geam și întreba ce s-a întîmplat. Nu se mai poate, s-a stricat, și omul ridica din umeri, nu știa ce să facă, sărmanul. Cred că se desfăcuse o roată. Caii nu pățiseră nimic. Da-da, o roată. Tocmai atunci, în depărtare, se auzea un tropăit. Venea el călare. Dar n-am zis că și el tot în trăsura apare ? Da, așa am zis. Deci, se auzea a trăsura. Cînd și trăsura lui devine trăsura de-adevăratelea, of, Doamne, ce pierdere de vreme ! Pur și simplu cele două trăsuri se întîlnesc pe alee. în jur foșneau toți pomii înfloriți, meri și cireși. Ba nu, castani. Și cireși și castani, castanii erau pe margine, străjuiau, mă rog, era foarte frumos, păsărelele ciripeau, soarele strălucea pe unt cer albastru, ca...

Of, aici gîndurile i-o luau razna. Vede mai mult decît poate să-și povestească în cuvinte și e mult mai frumos în gîndul care aleargă de la ornamentele trăsurilor și sforăitul cailor, la strîngerea de inimă pe care o are ea atunci" cînd îl vede pentru prima dată. Și iarăși la trunchiurile

copacilor în lumina proaspătă a primăverii sau la castelul

>: «»q ii u i

a ■ ■ ■ ■

39

profilat în capătul aleii pînă la, nu știu, un fel de gîtu-ire pe care o simte el atunci cînd, înclinîndu-se, îi vede ochii ei albaștri.

Am s-o iau de la capăt, întotdeauna mă grăbesc și e o scenă prea frumoasă, poate cea mai frumoasă, poate cea mai frumoasă, pentru că ei din prima clipă se iubesc nebunește. În sufletul lor se produce, asta trebuie să povestesc, ceva de neuitat. Și, pe urmă, cînd vor fi despărțiți, au să-și aducă aminte de întîlnirea lor\ Vor alerga unul spre altul uitîrînd de cearta lor, din cauza unor fleacuri, bineînțeles. Nu, numai ea aleargă, el stă drept, înalt și crunt. Ea se oprește în fața lui, ochii îi strălucesc «i tremură, tremură toată, ah, el o ia în brațe și o sărută-M-am prostit, asta e mai încolo, ei nici nu se cunosc încă, nici nu s-au întîlnit.

Deci, (trăsura ei se stricase. Nu mai putea să ajungă la bal. Era singură pentru că tatăl ei, dar ea atunci, pe alee, nu știa că acel domn e tatăl ei, deși simțise din-■totdeauna ceva puternic pentru el, o să povestesc pe larg, ■dar mai încolo, despre ce e vorba. Mai bine era toamna. Și seara. Cine-a mai pomenit bal în mijlocul zilei ?! Sau, dacă irămîne ziua, pentru că, totuși, copacii înfloriți și cerul albastru și lumina proaspătă a primăverii, așa, ea merge la castel pentru un anumit lucru. Și el tot pentru un anumit lucru. Asta nu are importanță. Cred c-ar fi mai bine să meargă la bal, să fie seară ca să danseze după ce s-au întîlnit pe alee.

Nu știe cum e mai bine. Ar vrea să mai amine întîlnirea lor, să povestească și alte lucruri, aparent fără legătură, dar, cum se va vedea, pline de tîlc, așa, ca o presimțire. Of, dar nerăbdarea o face nu numai să-i în-tîlnească atît de repede dar, cît trage o singură dată aer în piept, să-i facă bătrîni. O, nu se poate asta, îi dau lacrimile. Ce proastă poate fi, cum o să fie bătrîni ? Ei -nici măcar nu s-au întîlnit.

Da-da. Ea era singură în trăsura cea elegantă, pentru că Jac, așa îi spunea ea acelui domn pentru care simțise dintotdeauna ceva deosebit și care, de fapt, e tatăl ei. Jac știe totu!, dar e obligat să tacă din cauza unor combinații politice. Mă rog, Jac avea treburi. Era la minister primul om după rege, avea niște treburi care nu con-

40

tează. Important este că nu putea s-o conducă pe ea la bal. Are să vină s-o ia mai tîrziu, după ce termină treburile alea și după ce ei doi s-au întîlnit. Căci e toamnă. Un vînt aspru îndoia crengile copacilor. Frunzele zboară în toate părțile. Punctul mic din depărtare se face trăsura de-adevăratelea și păsărelele ciripesc. Ah, îi ticăie inima, nu se mai poate, nu mai are încotro, n-are de ce să mai amine întîlnirea lor. Chiar în această clipă ei se văd și-un val fierbinte, iubirea lor, îi cuprinde și-i poartă unul spre altul. Ci și cum de mult, dintotdeauna s-ar fi iubit. Și tocmai de asta nu pot sta despărțiți. El o s-o caute, o să vină pe cal și ea o să-l vadă de la fereastră o să fugă pe scări, în curte, vîntul o să-i smulgă eșarfa de la gît, ploaia o să-i ude fața udă de lacrimi. O să alerge unul spre altul, înțelegînd că au fost niște copii prost uți.

Mă rog. Iar s-a grăbit. Dacă ar putea să oprească vîlmășagul ăsta din cap și să ducă la bun sfîrșit întîlnirea lor... A observat că Bacă bea țuică, așa ca acum, e prea multă tristețe, ei se despart, se ceartă, suferă disperați, se iubesc nebunește, dar nu prea se înțeleg. Dacă bea uin, prea merg toate strună, ba ea chiar rămîne însărcinată, se căsătoresc, fac un copil care seamănă leit cu ea, se rezolvă și combinațiile politice, în sfîrșit, amîndoi ajung să ducă o viață în care nu mai e nimic de făcut. O apucă somnul. Și-atunci, îi întoarce pe alee :

un parc pustiu, toamna. Ea e foarte tînără, vreo douăzeci de ani, el e un pic mai mare, adică nu, el este chiar în vîrstă, are vreo douăzeci și opt de ani. A cunoscut multe femei, dar n-a iubit nici una. Nu crede în dragoste. îi vine să

pufnească în rîs cînd se gîndește la ce-l așteaptă pe alee. Acum, de ce n-o avea și ea un pic fie răbdare ? Bun. Pe el nu-l interesează decît muzica. Este compozitor. Ba nu, uitasem, este scriitor, compune romane. Este o fire închisă, femeile se tem de el și în același timp sînt atrase de... în fine. El le ironizează și așa mai departe. Pînă cînd vine la bal, vede pe geamul trăsorii o altă trăsură oprită, cu o roată sfărîmată. Chiar dacă este o fire închisă, e bun și milos. Se dă jos să vadă ce s-a întîmplat. Nu, caii nu pățiseră nimic. O roată. E foarte elegant. Are niște haine dintr-o fină stofă engle-

41

-,,,,,., inni, ca să nu piardă
sească, î'u,pl;^!1u;1 ,,,;,. Viecii să-i vadă în minte vremea <-a tK »c..u ---a ^ ^ ^..^ (-a „a (, mL,-. greu, nici ye
actorii: ăla canion^u L"j:^^^,^ll^t\ L! rOmpună. Nu o artista nu st-ai^ c "^^^ () v°de clar cum arată și-o sa
Sătea^ăUmS1Ctîi-zliu Vum e^ atunci cinu are s-o dez-v,,,...!-(-■ e'l nrim-a oara.

ē, „,-o-r-0 Pia= bine trăsura, el s-o găsească leși-
r;'. în braț- -i o, un copii. Cine-a mai văzut
nat a, s-o ia m ^cu- ■ ; ' ilmă9 Dar dacă î-a
trăsură răsturnata pe o aiece c.a-n_paima^ aj^ ^ ^ ^&_
ecmdbeaiu;u .a ;:u străinătate, sin-
foarte complicata l.a. șa u. a. cu
gu-, are o groaza a, bou,, n - «,- ^
zllOi ■ C^ "";;, nn, .*,. f.,ir* Si tocmai asta vornm sa PemrU-CH ;;1UC;U;' '>' bai dit slo lase să vină în Roma-
București.
i-acoio a
cînd mama ei a murit, V^ LS aibă grijfi de
-niîe si de letița.
l4,,t.-,i fl; -,ir!-vărat-
«nrîif r;i-! Vine
cix\; iui"l-
s n c5 atip ră ea iiU ip Jac si pe el, pen-

iru că, așa cu:n >iă \n "ărucionji hii eu pitire 'rețio;:p *O+ mai conduce, însă un altul vrea să-i ia locul, o -V
înjunghie într-o seară, mai încolo, după ce a găsit-o ■■; pe alee leșinată, într-o baltă de sînge.
Isuse Cristoas", mor de frică. Aud niște plîr.sete, '■■■, rji-oaslă mai sint ! A murit Lisândriță. Aș bea niște apă ru pot
să ies din cameră, o =ă beau apa asta de !a i'r --ii. rriăcaj- să-mi ud cerul gurii. Și să-mi pun perna-n cap.
De fapt, trăsurile opreau amindouă deodată.

I

6

— Vreau să le fac toate după obicei. Și el, de-acolo, de sus, de unde e acum, să fie mulțumit. Să n-aibă nimenea
nimic de spus. Pe cît posibil... Să-ți dăm, părinte, o țui-culiță fiartă, să te-ncălzești nițel.

— Domnu să primească.

— Pune tu, Paulica, ceainicul, nu, nu, Doamne ferește. Acela e de ceai. Numai de ceai. Celălalt, așa. Doar ăla
e de țuică. Ce să-i faci, iartă-ne, părinte, te-aș fi poftit dincolo, în odaie, dar doarme Berenis, săraca. E obosită. Vai, și
eu, și eu, vezi Paulica să nu ia foc. Știa el, Dumnezeu să-l ierte, o taină- Fugi Veronico, fugi de-acolo> îmi spunea,
țuica să fie coaptă, nu fiartă. Dacă ia foc, nu mai e bună de nimic. Și-acuma nu mai e, nu mai e s-o coacă el cu taina
lui, o, Doamne, Doamne, stai jos, stai pe taburețelu ăsta, părinte. Că cine-ar fi crezut, cine, cine ? Și plouă da, vai, mi
se face rău. Eu nici nu știu cum o să-i sape groapa.

Parcă n-ar fi pomană. Parcă ar fi sabat. Și popa Ni-culescu ăsta, lingău ăsta cu nasu roșu-n fiecare zi, iarnă ,și vară, să
nu-mi spună mie că de la guturai îl are așa. Să treacă ea s-o fiarbă, ca să nu ia foc ! Că după mine... toată băutura să
ardă, să se ducă pe pustii la diavolu care ai născocit-o. Scîrbă mi-a fost și de tata-mare și de Be-renice și de Sandu, ce
să mai vorbim. Te și întrebi cum de a dus-o pin acum și nu s-a curățat mai curînd. Și a trăit, har Domnului, că nu era
să-mpărățească lumea. Că zice că-ți face rău dacă bei. Gogoși ! Nu face rău cui bea, îmi face mie. Cum ar fi că iar n-
ajung să-i dau lu popa

44

Nicmlescu contribuția. Că-n rest... parcă era capră Bere-nice astă-toamnă cînd ani urcat-o pe acoperiș, să dea
frunzele de pe streșini.

— Ia părinte, ia-o de toartă, că te arde.

— ■ Ce să mă ardă, taică, mă încălzește. Că doar de-n-«călzitură e. Altminteri e păcat, cum le spun eu în tot rîndu credincioșilor : feriți-vă de păcat, că Cel de sus aude și vede tot. Feriți-vă, că vine sfîrșitul lumii !

— Vai, părinte, scrie și-n ziare, îmi citea Sandu al meu. Stai să vezi ce-au mai făcut nebunii ăia de americani. Lăsam andrelele din mână ca să mă-nchin. Doamne ferește, tată, parcă nu cred. Ei, ce să nu crezi, au dereglat și clima cu atîția sateliți. Vezi, mă gîndeam, de-asta a fost și la noi atîta zăpadă și atîta ger că au crăpat și țevile, și-am ars la vremea asta aproape toate lemnele și ■ cu cărbuni cu tot. Și nu se găsește nimeni, tată, îi spuneam, chiar nimeni care să-i pună la punct ? E, făcea el, cine să se ia cu ei ? Dumneata ce crezi, părinte ?

— Eu cred în Cel de sus și în puterea lui atotbinefă-cătoare. Amin !

Fire-al dracu tu de boaită bețivancă. Și în puterea ■țuicii crezi, că stai cu ceașca goală și aștepti să ți-o umplu, că ți s-a făcut mîna ca gheara-ntoarsă, gata să apuce.

— Mai toarnă-i, Paulica, părintelui o ceșcuță, Dumnezeu să-l ierte, că vreau să le fac toate după rînduială și după obicei.

— Amin.

— De mult m-am gîndit. Vine o vreme cînd trebuie să te gîndești și la asta. Că omul nu e nemuritor pe pă-mînt- Eu sau el. Cum o vrea bunul Dumnezeu, mi-am /as-Cînd s-au găsit, am luat prosoape chinezești, bumbac sută la sută, o frumusețe, ce să mai vorbim, roz pentru mine, bleu pentru el. M-ami pregătit din timp. Și vase-am luat. Sînt splendide, gălbui, cu o dunguță aurie, ceo-slovice.

Dac-ar fi să desfaci casa asta din toate măruntaiele ei, un magazin ai deschide. Și n-ar lipsi din el nici farfurii de toate felurile, nici papiote, ace, nasturi, o mercerie întreagă, cești, metraje, plicuri de piper, lîneturi care mai de care, scortîșoară, covoare și făină, conserve chi-

45

nezești, iacîmuri în cutii nedesfăcute, nou nouțe, stafide, igriS perne și plâpumi, și cine, nici ea nu mai știe cite. -La discreție. A strîns. Că ce-i al ei e-al ei ! De strîns, e strîngătoare. Și doar la moarte nu s-o fi gîndit cînd le-o îi strîns. Să iau, să fie, uite ce drăguț ! Ei lasă, pața-chiia di-acului, că-ntoareem noi foaia. Că n-o las. Avem și noi o parte după Sandu. Să 6coată tot ce-a adunat, aici, do față cu noi, surorile lu Sandu și să împărțim. îi dau și o chitanță dacă vrea. Cinstit și drept. Pe urmă, o să vidă ea, că uită că mai e și băiatul ăla. Care are drept, îl scot eu din pămînt din iarbă verde, să vină și să-și ia casa în primire. E casa făcută de taică-su cu ailaltă, cu maică-sa. E casa rudelor lui Sandu, nu a neisprăvitei ăs-teia. Nu las eu lucrurile-așa. Destul, mi-o fi ajuns și mie !

— S-a și-nrăit lumea, părinte, nu doar americanii ăia* ce să mai discutăm. Fiecare e să tragă de la altu. Să-i fie lui bine și-n rest... O junglă, părinte, o junglă.

Vrea să spună că nu i-a dat aia de la pensii toți banii teanc, Asta o roade pe ea, nu jungla. Cît e de prefăcută, să te ferească sfîntu.

— Dă, Veronico, ceașca să-i torn părintelui, că uite iar e goală.

— Dumnezeu să primească. Da taică, el, mortu, n-are un băiat ? Parcă așa știam. El n-a venit, ori ?

— N-a venit, părinte.

— Și nu vine ? Copiii trebuie să vină dă dinainte să-și ia iertarea de la părintele lor.

— Sinceră să fiu, nu știu nimic. Acest băiat... om în toată firea acum, o avea spre patruzeci cred, acest băiat, copilul lui, nu și-a mai văzut tatăl... să tot fie vreo opsprezece, djiăzeci de ani. Eu n-am avut nici o vină, Dumnezeu nff-e martor, și tot orașul știe. El, răposatu, nu mi-a spus nimic și eu n-am întrebat. Am fost discretă. Atît am înțeles doar, că el ar cam fi luat-o pe niște căi greșite. De unde să-l chem eu acum, dacă nu știu nici cel puțin unde își are domiciliu ?! Spune și dumneata, părinte... Eu l-aș chema, cu dragă inimă, din suflet, dar...

46

Berenice știe sigur. Și-o s-o pun să îl aducă-aici trap-marș. Să-și ia în primire dreptul. E dreptu nostru aici. Ala n-o să mai vină să mai stea în oraș, asta e sigur. O să vindem și-o să împărțim în două. în două, în trei, o să vedem... Așa face toată lumea. Iar Veronica să plece cu valijoara-n mină, la fel cum a venit, unde-o tăia-o capu. Doamne ferește, ce-o avea prăpăditu ăsta de popă că a rămas cu ochii căscați și cu ceașca plină ? Ce-o fi văzut blestemații ? Că dacă ș-ăsta o avea ceva cu Dumnezeu ăla de care tot vorbește el, atunci eu sînt mitropolitu de Suceava. Se uită-nspre dulap ori poate doar-me-așa... ca ie-Dorii. Phe, el a văzut ceva și nici n-aude ce-i îndrugă Veronica. Ptiu, scîrbos mai e. Duhnește tot a țuică și-a pișat. Da vine-n fiecare lună să-mi bată-n poartă ca să-mi ia băni sorii. I-or fi plăcînd brizbrizele de la dulapu Ve-ronichii. („Așa aveam noi acasă, Paulica, mama mea le tăia și le prindea cu pineze, o frumusețe. Dar azi, nu mai găsești hîrtie ca atunci, era de toate culorile, și-așa mult îmi plăcea cînd vedeam colțișorii ăia ca niște brăduți întorși, ba vernil, ba roz, ba galbeni." „Ai tu răbdare, Ve-ronico, răbdare cu caru." „Răbdare și plăcere, Paulica. Mi-e drag și-mi amintește de casa noastră. Și de mama mea. O artistă, așa era ea, o artistă.") E, lasă. Acolo o să și ajungi curînd, la mă-ta ta artista și la casa voastră, c-aici, s-a isprăvit. Vorba e că nu la brizbrizurile Vero-nichii se uită popa Niculescu acum, de a uitat și ceașca s-o mai golească. Să trec mai lingă el, să văd ce l-a lă-

sat așa holbat.

— ...să iau mătura asta și fârașu, d-aia te deranjez, părinte. Că mortu nu știe câtă treabă lasă după el. Lovi-te-air damblaua de nesățul, că iei și după vii și după morți ! In puii ăia fripți ți s-au înfipt ochii și ușa dulapului crăpată, doar ochiu tăjț lacom a crăpat-o că știu prea bine cum cu mîna mea sâm împins-o de două ori. Păi ee crezi că m-aș mira dacă și din ochi ar băga sub antiriu ? Că, dintotdeauna, băiat dacă ai, popă să-1 faci.

47

1X11 :5-cll Luvcia

■un nmanp milnipstp si inhati ! O v-as mai desființa eu de popi nesățui dac-aș avea o putere ! și proasta asta ae
~C~ A «r"4-rt

și-o trimit sa-i caute pe fiorin aia și sa-i scoată ain gaura de șarpe uac-o 11. aa vina și sa iaca uruine, n spun eu cum !
rit fată mi-p rău anim. n Doamne... — Sandule, frățioare, Sandule, a venit lume la tine,
nHată

Tm ctin

ninî C'iT-irtilo Vioi iocî "\^o-rr\r>i

oameni pe unde s-o ia.

---- viliu iu iunie, x-auj.ii.ci, oo 111a ouoyii vjem-ci inx o-ky
face rău. O, Doamne, c-am apucat să trăiesc și ceasu ăsta.

ai

-iȘîa__o n :,,':<<(____; '• "•"....."-!■"•"■ •>)-l«M -"■' ->■....."'-'

— li dau la rece, n-am ce face, asta e, îi dau la rece

Na. moi mme-ti nofta-n cui. milosule, si n-ai decît
ct-ii^nj^i 111 ^>tri^ Gtuunid ut ui ^jkjj-li.

— Mă duc, mă duc, părinte, să o susțin pe biata Ve-
t".i -.aii,-

mai văzut. Mai stn ?

I

I I

I

I

I

sia toata teanc i-aș. spune vxl unu . uc, maga, n^ ^^v* — ,,,---i,, a,, „îi,,,,,, r.,+,,, omin T"»o Hmiă rvri i_a
numărat.. Si

asta chiar n-am mai văzut: a așezat sutele cu capu ăluia

111 ?>'U». v_/cl nu ș

treci un ti-e locu. toapo !

, —■ Sandule, frățioare, au venit oamenii să te vadă,

nriptpnii tăi. Sandule, scoală-te să-i vezi, să-i da: bună

toru. ați venitt, mi-a murit trățiorul, vino sa-i vezi cai parcă doarme.

--- Vdi, uumiiiiia x yj\ja, iujh iitiuiuu^u., •*» ^ * ,,,,-.-, -.- ,,
'''-''* ~-'tc- -fi /-T-O-7H+ în xroni ir>ri iw In fe-f>i tocmai venise madam Kâuț sa-i iaca o injecție. i;a, suueitMixic,
ci a mai tune, îți spun sincer, nu s-au iciat gciunum,
mai bine muream eu...

••.ri v, ■■li \"a

■ I

m I

Ini paroaiteie-nsmcate. ; , sînt distrusă, simt că nici eu n-o s-o mai duc. ușor, ușor ■;■.;

fi crezut nici moartă, era. totuși, mai bine. Madam Răuț

t'lci Ut^ XCt^a, VACI, CiOt* t-« iJX-J 'i ~« -;- ----- - 1

vrut să spună, dar n-a mai apucat^ Mi se tăiaseră picioa-
uumnezeu sa-i ier ie, a

■. CacTf

49

-tăi coroană și tu nu zici nimic, Sanduie, nimic nu zici. Uită-te la Victoraș al tău cum plînge după tine.

— Vai, Victoraș, ai fi crezut vreodată că bunul tău prieten o să moară într-o zi ? Așa a fost, așa, așa. Și se ■simțea mai bine. Eu încă mai aștept să mă mai strige, vă mulțumesc, din inimă, că ați venit. Da, la nevoie, vai, ce nevoie, la nenorocire se cunoaște. Și-o să veniți, atîta mîngiere să mai am, și mîine. Pe ultimul lui drum, da, Dumnezeu să-l ierte c-a fost un om atît de bun, un înger...

— Cîți ani o fi avut ? Bătrîn, oricum. Ce ți-e și viața -asta, azi ești și mîine, nu.

— Păi leat cu Victor Cupcea. Au fost de mici prieteni, uită-te săracu, plînge. S-o fi gîndind că și de el e-a-proape.

— La orice vîrst-ai fi, tot nu contează. Și mama are 82, nu mai aude, le încurcă toate, scleroză, ce să-i faci ? dar nu știu, cînd mă gîndesc, odată mi se lasă un gol în inimă. Îți spun eu, nu contează anii.

— Și ea sărmana, singură acum, la bătrînețe, nevas-tă-sa, o umbră ! Cînd ești în doi, te mai îndemni. E greu, -e greu. Da parcă el are un băiat. Da, de la prima. Ea e a doua. El n-o fi venit ?

— Băiatu ăla... am auzit eu niște chestii... în fine, nu ■■e treaba mea, am auzit, atîta tot. Ar trebui să vină, măcar atît. Da, niște chestii.

•îi;

7

'>'■■ r\'v.

../ti.-

Așa e. Ne aducea șerbet. Nu mai văzusem și nu știam. ce e. Mă prefăceam că mă gîndesc la mutare, fără să aud îndemnurile Paulei, hai, luați, că se-ncălzește apa. îmi concentram toată atenția doar la ce va face Sandu cu paharul aburit în care se afla bulgărele roz, prins de lin- ' guriță. Tu, mamă, de ce nu-mi dai șerbet ? îi ceream so- : coteală ei nu numai pentru că eu nu știusem pînă atunci ce-nseamnă un lucru atît de bun și parfumat, ci mai ales, pentru teroarea pe care o trăisem că Sandu și cu Paula ar fi putut să își dea seama, să se privească lung, cu înțeles, și, după ce s-ar fi «sculat domnul Ionescu — „Tata, doarme : Vîno mai tîrziu”. Stînd, în capătul scărilor, cu ochii îngustați din pricina luminii. „Știi să joci șah ? vîno să facem o partidă” — și mi-ar fi dat răspunsul, să îmi arate ușa disprețuitoare, să mă alunge, nu ai ce căuta aici cînd nici măcar ce e șerbetul nu știi.

Ei bine, acest gînd îmi tăia respirația. Scăpasem doar printr-o minune de un pericol asupra căruia nimeni nu mă avertizase. Și numai mama, numai ea ar fi putut s-o , facă. De-aia țipam la ea, fără să fiu capabil să-mi formulez reproșul decît prin intonația cu care tot îi repe- v tam : de ce nu-mi dai șerbet ? Dar ea era atît de absorbită de mersul ticăit al mașinii de cusut, încît părea că nici nu mă aude sau, poate, glasul meu pițigăiat de ciudă ; se confunda cu țacăneala enervantă a acului sau ea mă auzoa, dar, pur și simplu, nu-i păsa de mine. Căci, la un moment dat. fără să piardă Se sub ochi locul împuns de~; ac, a îngăimat, să nu uiți să tragi zăvoru, taică-tu nu vine-.: diseară. Și-apoi, la fel cum urmărea mersul egal și stăru--p

.■ ■ :.â 51 >â <>

itor al tighelului, și-a urmărit gîndul. M-a întrebat, „ți-a dat răspuns ?” „Nu, nu mi-a dat, a zis că mîine.” Țîș-nindu-mi lacrimile, dar parcă, de undeva, din. maxilare. Cum, numai asta o interesa pe mama ? Răspunsul ? Era nu doar indiferentă, ci chiar răuvoitoare. Ea nu voia să înțeleagă acel lucru pe care nici eu nu îl înțelegeam prea bine, dar îl simțeam ca pe ceva mare și răcoros și parfumat și bun. M-am smuls de lîngă ea și-am alergat la poartă uitînd ce trebuia să fac acolo. Și cînd irti-am amintit, am împins încetîșor zăvorul apoi, din răzbunare, l-am tras la loc. Așa, ca să se-nvețe minte. Și cum stăteam în fața porții, cu ochii împăienjeniți, mi-a venit brusc ideea ca și mîine, tot așa să merg, pe la aceeași oră, ca să-l găsesc pe domnul Ionescu la fel ca azi, dormind. Să bat și să-mi deschidă iarăși Sandu și să-mi spună : „Doarme. Hai să facem o partidă”. Așa încît aveam să pătrund iar în camera înaltă, răcoroasă, pentru că asta mă interesa pe mine în primul rînd, și chiar deloc „răspun” sul”. „Să vină mîine după-amiază băiatul

după răspuns. Vreo prăvălie zici, nea Cupcea." „Da, domnule Ionescu, vreo prăvălie. Că l-aș fi luat cu imine la depou, da m-am gândit că n-ar avea nici zi, nici noapte. Cît despre bani... Așa ziceam... vreo prăvălie. Că dumneavoastră aveți și relații și pretini... Să-nceapă să cîștige, că e mare." Și domnul Ionescu țocăind trotuarul cu bastonul, „arn să vorbesc, da-da, cu Gogu Marinescu, o să-l văd diseară. O ; prăvălie. Bine-bine. Mda, mîine. Mîine să vină băiatul -, după răspuns." Făcând așa, un semn prin aer cu bastonul, : „pe după-amiază, da ?"

Răspunsul ăsta îi amintea mamei de mine, la urma i urmelor, doar banii, banii pe care aveam să-ncep să îi t aduc acasă și să-i las pe colțul mesei, lîngă cei ai tatei, tnormăind ca el : „ăștia sînt toți, vezi și tu cum faci." * Numai cu atît voia să-și bată capul. Cu nimic înșă din ."" ceea ce trăisem azi, pășind acolo pentru prima oară. Nu : mă luase-n seamă nici măcar atît cît o făcea de obicei ■-■ când ană repezea scurt : „prostii ! Cai verzi pe pereți !" Și ce senzație buimăcitoare încercasem ! Deși nu mai văzusem niciodată o casă asemănătoare cu cea a Ioneștilor și nici măcar nu mă gîndisem că pe undeva ar exista, as-

52

tăzi, intrînd acolo, parcă recunoșteam totul. Parcă mai fusesem și-altă dată, chiar de foarte multe ori pînă atunci. Enumerăm în gînd obiectele atît de diferite de tot ceea ce știussem eu că populează o încăpere : fotolii, lămpi cu țurțuri, draperii, masă cu gheare, canapele și altele al căror nume și întrebuițare nu le cunoșteam, dar înainte de a le cunoaște, le recunoșteam. Ce se întîmplase ?■ Ce însemna acea strîngere de inimă, bucurie-spaimă, pe care o ai doar în vis, atunci cînd zbori, dar știi că zbori numai în vis și-ți este teamă să nu te trezești ? Voiam cu orice preț să văd încă o dată camera aia, să-mi plimb privirile peste obiecte, s-ating muchiile și rotunjimile, să calc peste covoare, să fiu atent, poate-mi aduc aminte, poate pricep de ce acele lucruri și acel spațiu îmi par atît de-a-proprie și-atât de cunoscute. În schimb, vedeam cum casa rceastră se face tot mai mică, i se coșcovesc pereții, se boțește și tocmai pentru asta mi se părea că este azvîr-lită la marginea orașului. Îmi dădeam seama cum încep ■să mă separ de-ai mei și cum prind distanță. Mi se părea străin, vrednic de milă să mă văd pe mine dimi--neață cum, zgribulit, înaintam cu stropitoarea printre straturi, iar apa rece îmi cădea peste picioare ; sau cum săream cu un prosop.în mînă, apucat de panică, atunci cînd mama striga din curte : „dați muștele afară și închideți. Vine căldura". Devenisem absent, nu mă mai obo-•seam nici măcar să mă prefac intresat, nici să mă supăr atunci cînd rămîneam cu rufa-n mînă, visător, în timp oe soră-mea sărea în pat zburătăcind roiul și țipînd la mine : „Vezi, blegule, că ți se pun pe cap". Descopeream că lipsa mea de tragere de inimă pentru viermii de mătase, în realitate, se numește scîrbă. „Pe dup-amiază", eu aveam să pătrund din nou în „hol", nu în „săliță", aveam să intru „dincolo, nu pe acolo", între atâtea uși, fără să știu pe unde s-o apuc, și-nțelegînd abia în clipa în care stăteam cu cîrpa spînzurată-n mînă și soră-mea țipa la mine, că da, din hol dai în mai multe camera, pe cînd, dintr-o săliță, dai numai în două, de fapt, numai într-una, -cealaltă fiind a lucrurilor bune și-a viermilor de mătase-La început, în umbra încăperii, n-aveam să văd nimic, 'doar vocea venind de undeva, din dreapta : „cine e, San-

53

dule, un musafir ? Poftește, domnule. Să vă aduc șербet."" Pe urmă, încetul cu încetul, aveam să deosebesc scaunele-de mătase, masa cu gheare, dulapurile încrustate, fotoliile mari, tabla de șah cu regele purtînd coroană și tura-cu creneluri. Și eu, chiar eu voi fi acela care va călca peste covorul moale, eu mă voi cufunda în pernele de puf, eu voi îi partenerul picat din cer, pofțit să se așeze,, „stai jos. Am jucat singur pîn-aoum". O să-mi mai fie oare la fel de teamă, ca si azi, că dintre pernele fotoliului nu poți să te mai scoli'? Dar Paula, „sora mea" ? Pe ea-am s-o mai văd ? Și o să mi se pară la fel, adică, semă-nînd foarte mult cu domnișoara Leoveanu, învățătoarea*. dintr-a treia ? Dar șербetul ?

Un musafir ! Iar mamei nici nu-i trecea prin cap că* eu, chiar eu eram. Ea își vedea de treburi ca și înainte : turna atît de grijulie jarul în fierul de călcat și-i încerca talpa cu degetul muiat în gură, hrănea puii de găină „ieșiți așa târziu, of Doamne, dintr-o cloșcă zăpăcită, vezi,, gonește-o, zgîrnăne mălaiul..." Ah, dao-ar fi știut... da-c-ar îi vrut să afle... Dar ea, frecînd o cratiță, se tocmea-cu Scurtu : „Prea scump. Sînt noduroși. Cum îi mai spargi ?" Și Scurtu, cu biciul sub braț, „păi dacă d-ăștia-aț cerut... Că dacă nu-i plătești, îi duc la altu". Ce-ar fi,, mă pomeneam, să-i povestesc lui Scurtu de musafir. îl urmăream cum descărca buștenii, voind să-i prind privirea. Bufnea pămîntul și geamurile zuruiau. Lucica, soră-mea,, se minuna prostită, „ăsta dărimă casa". Găinile cotcodă-ceau înspăimîntate dinspre magazie, iar vrăbiile își luau zborul din salcîmi c-un fișit prelung. Mirosea a lemn tăiat proaspăt prevestind iarna. „Nea Scurtule", strigam la el. „Nea Scurtule..." Și omul, oprit să-și șteargă fruntea cu mîneca zdrențuită, se uita-nciudat la mine, „mai bi-ne-ai da la caii ăia niște apă".

„Romantic și sentimental. Ești neschimbat." Așa îmi-spunea Sandu de cîte ori se întîmpla să-i povestesc cîte ceva de-atunci. Despre „musafirul" care intrase în casa-lor la început după „răspuns", și-apoi după revanșă.. Piomantic ? Eu romantic ?

Ai mei se liniștiseră, eram băiat de prăvălie, începusem să cîștig și să adaug banii mei la cei ai tatei. în pau-

54

za de prînz, fugeam la Sandu și jucam șah în camera lor de zi. Părinții, domnul și doamna Ionescu, dormeau alături, în altă cameră umbrită pe care o vedeam în gînd, înaltă, spațioasă, cu draperii la geam ca un perete mișcător, în timpii de gîndire ai partenerului meu, descopeream cîte un nou detaliu : un raft cu cărți legate-n piele, sau pietrele din cele patru colțuri ale tavanului alcătuit ca un covor, sau vasul cu picior pe care erau struguri... într-un fotoliu, nelipsită, Paula. Țeapănă și încruntată, la fel ca domnișoara Leoveanu la lecția cu tabla înmulțirii. Cosea o pînză întinsă pe un cerc, supraveghindu-ne ■dacă avem apă rece, dacă a picat ceva pe jos și ce vorbim. Iar toată grija ei mi se părea atît de fără rost în toată casa ! Auzeam acul cum străpungea pînza cu nervozitate, și mi se părea că e avertismentul sau reproșul că am venit» c-am stat prea mult, că nu mai plec, c-o văd pe Berenice, {„ăezmățato, du-te și te schimbă, piaptănă-te, nu vezi c-avem un musafir ?") tot în cămașă pînă la pămînt, cu picioarele goale, venind tiptil în spatele lui Sandu și pu-nîndu-i mîinile peste ochi, o, ce plăcut era să te cufunzi într-un fotoliu din care, ce prostie, sigur că puteai să te ridici și ce suav gustul păstrat în cerul gurii după ce bulgărele roz se topea ! în casa lor era și casa mea. Și ori de cîte ori îmi aminteam de odaia noastră cu hîrtii albastre-n geam, mi se făcea rușine. Rușine și de strada desfundată, și de gîștele stîrnind praful într-un zbor penibil, pînă și de cîinii care săreau să își înfigă colții în scîndurile gardurilor. Eram un altul care îl privea ușor jeaat pe proaspătul băiat de prăvălie, ducînd coșuri cu sardele, icre, cacao, vinuri portugheze și care trebuia să pună ban peste ban, („poate că stringi și tu ceva și peste... să-ți iei bocancă la iarnă"). Și seara, seara cînd n-aveam încotro, mă întorceam acasă, „ți-am spus să îmi aduci și mie r,îte-va boabe de piper", îmi spunea mama. Iar eu scoteam din fundul buzunarelor chiar cîteva boabe încleiate în cele cîteva smochine pentru gemeni. Așteptam zorii ca să plec, să scap de mirosul hainei de ceferist, să scap de mîinile crăpate de leșie ale mamei, de poala cu frunze a Lu-cicăi și de gemenii mînjiți de dude. Ajungeam primul și măturam curtea din spate a depozitului, o stropeam în

55

opturi largi și mă dădeam în dosul unor lăzi, ca să citesc cu suflul la gură cărțile lui Sandu. Cînd se va face iarăși „pe dup-amiază", mă gîndeam, eu voi ajunge din nou în fața casei lor, cu-aceeași grijă să nu calc liniile caldarîmului, voi întinde mîna peste poartă ca să trag zăvorul în timp ce, la una din ferestre, o draperie o să se miște. Tot el îmi va deschide, spunîndu-mi : „te așteptam", cu o febrilitate soră cu a mea. Vorbeam de-acum din hol, fără preocupare pentru ușa atît de bine .cunoscută, vorbeam intrînd în cameră și, salutînd-o politicos pe Paula, mă îndreptam spre fotoliul moale și adînc. Iar pe măsufă, era întinsă harta. Sandu îmi arăta cu degetul drumul pe care îl va urma. Avea să fie medic, avea să lupte și să-i smulgă din sărăcie pe cei care trăiau cu șobolanii-n casă, cu șerpui, vacile și cîinii. Răsfirîndu-și degetele peste albastrul cuprins în subțioara cafenie — Oceanul Indian. A-tențic, mi-avertizam prietenul, musonii-.. și Berenice țopăind, „ce-nseamnă ?" Ii explicam cum se formează vîn-turile alea, reproducîndu-i pe o bucată de hîrtie desenul dintr-o carte. „Te iau cu mine dacă vrei", îi spunea fratele și ea alintîndu-se, „o, nu merg, o să-mi aduci un șal atît de mare... nu merg". Și, gîtuit de îndrăzneală spu-nînd, „merg eu". „Perfect, să iei și să citești asta, o să ne fie de folos." Aveam s-ascund cu grijă cartea, citind în zori la prăvălie, după lăzi, sau în duminicile cînd stătem. acasă, lungit pe un țol, ascuns de-ai mei la umbră, în grădină. Trebuia să știi nu ceea ce făcuseră navigatorii, misionarii j, negustorii și piraii, ci ceea ce voi face eu însumi, curînd, poate a doua zi chiar, atunci cînd Sandu avea să decidă ■— plecăm-

(„— Iți mai aduci aminte cînd voiam să ne-mbarcăm și să iigîm în India ? Furasem de la prăvălie sardele și biscuiți, le îngropasem undeva, în fundul curții...

— Ha-ha, îmi amintesc. Și pare-mi-se că tot acolo sînt și-acum, ha-ka !

•—Iar Berenice sustrăsese pentru noi două fulare groase, să aveți pe mare, zicea...

— A, ea întotdeauna a fost cu fantezia.

56

— Da-da, nu știi ce poezii avea ascunse sub saltea ? De ia o prietenă de-a ei, îți amintești ? Ni le citea la amin-doi... eu nu prea înțelegeam și voi mi-ați explicat atunci că nu numai George Coșbuc scrie poezii... Vezi, eu avă - credeam.

— A, Victore, ai o memorie colosală. Nu știu, uite că nu mai știu de asta, se pare c-am uitat-

— Pa, o chema Fillette pe prietena, ba nu, pe simpatia ei. Și-acea Fillette îl făcea să sufere pe unu, William, nu-ii amintești ? Chiar nu mai știi cînd ieșea Pau3a să ne aducă apă rece... iar Berenice ne povestea în șoaptă de a-acest nefericit ?... Și cînd se deschidea ușa și Paula reapărea cu tava întrebîndu-ne ce-am mai vorbit și tu spuneai, privind-o drept în ochi, „despre un motor cu abur"? Nu mai știi ? Și ea spunea mai bine v-ați lua șerbetul, se încălzește apa, vorbiți numai prostii.

— Ei, Paula, săraca, era mai mare... Și-apoi, dintodea-una, ea a fost mai... mai... în sfîrșit. Da uite, ce-mi spui tu acum nu mai rețin, ha-ha. Copilării.: prostii, avea dreptate Paula.

— Cum, tu atunci chiar nu voiai de-adevăratelea să pleci în India ? Să vindeci oamenii ?

—■ Fugi, Victore, doar știi ce gărgăuni dospesc în capul unor țlnci, știi bine, doar atîtea generații ți-au trecut prin ■mină...

■—Da, dar...

— Adevărul e că, da, voiam să urmez medicina, asta da-.. Inșă a venit războiul, știi ce-a fost...

— Nu-nu, războiul a venit cam peste șapte-opt ani. Eu spun de vara aia cînd tatăl tău m-a angajat băiat de prăvălie la Gogu Marinescu, aveam vreo 16, ba nu, 17 ani. Veneam la voi pe după-amiază, cînd scăpăm de slujbă cîteva ore, în pauza de prînz, mă așteptai cu un atlas des- ' chis la...

— Ei, asta-i bună, Victore ! Eravi niște viucoși cut/ăr-, găuni în cap- Părinții mei nu prea ne-au supravegheat., Tata... mă rog... aș fi putut să fac o facultate. Eu n-am' <avut voința ta. Eu n-am știut ce-i greul.

— Lasă. Lasă asta. Eu te-am întrebat de India... ;.'

57

c d

st

■— Ha-ha, te-ai amețit, bătrîne, ce-mi tot bați capul,. te-ai amețit. Bătrîn, una la mină, romantic, doi la niniă,-și mai pui și de la tine, trei la mînă> ha-ha.")

Mă pregăteam să plec peste ocean, departe. Unde puteam să fac doar lucruri ieșite din comun. Aveam să scap-de casă și de părinții mei săraci, de soră-mea cu poala doldora de frunze și de gemeni. Ce mîndru eram că am să plec, c-î voi trăi pe picioarele mele în aventuri nenumărate... Numai că aventura a venit ea peste noi. Atunci cînd eu și cu Sandu am lipsit înțîia oară de acasă o noap-te-ntreagă. Cum îl chema oare pe băiatul care ne-a luat cu* el într-o căruță ? Tase-Vlase, nu-mi amintesc. „Să vă arăt eu, puilor,o opetrecere cum nu știți voi că e. Dar vă e-frică de mămica și de tătucu, să nu vă bată la popou." Și ca să-i dovedim acelui Tase-Vlase că nu-i adevărat, c-avem și personalitate și independență, că putem face adică doar ce vrem, bănuindu-l noi mai mult pe individ* că știe mai multe decît noi, ne-am hotărît fără să clipim; mergem. Și, înspre seară, ne-am strecurat pe străzile mărginașe ale orașului, pînă în curtea de pe Porumbeilor, nr. 1. o fundătură, țin minte și acum, și am intrat pe poartă întrebînd de Mânase Dumitrascu (așa-i spunea, Manaser cum am putut să uit ?) pe o bătrînă scofilcîită și rău îmbrăcată și care, în loc să ne răspundă, să se mire că intrăm în curtea ei, doi necunoscuți, ne-a spus răstit,, puneți mîna și umpleți borșu. Și-atunci am văzut eu de unde iese licoarea aia pomenită în fiecare zi de mama și mi-a întors stomacul pe dos. Niște hîrdaie dubioase cu ceva moleșit pe fund, „huște", chicotea vrăjitoarea „huște"r o mîzgă peste care baba turna cîte o mînă de tărîțe, hîrdaie pe care le-am umplut eu și cu Sandu, cărînd de la' fîntînă apă în niște găleți negre de tinichea, cu găuri în. toate părțile. Și-ntr-un tîrziu, aproape se făcuse întunerice, a apărut din casa tupilată după un gutui răsucit și Mânase, cu ochi umflați de somn, cămașa ieșită la spate di» curea și fără nici un chef : „aveți ceva prin buzunare ?" ne-a zis căscînd, iar noi ne-am grăbit să-i punem golo-ganii-n palmă (bacșișurile mele, „să-i pui și tu de-o parte,, să-ți iei niște bocanci"). „Mă-ntorc acu", a zis Mânase și-as

58

'ieșit pe poartă. Nu îndrăzneam să scoatem un cuvînt, Mânase ăla putea să-și bată joc, să ne prostească și să-și rîdă la sfîrșit de noi. Și baba, apărînd dintr-un coteț, „ia vino frumușicule, încoa", spre Sandu, „și tu, și tu", spre mine-Și iată-ne pe amîndoi cărînd cu aceleași găleți găurite cu -cr-e umplusem borșul, lături pentru godacii vrăjitoarei. „lu-^ea-șă, frumușicilor, m-nea-șă". E, haida, tușă, lasă-i, ,c-av?;n treabă." Și, la poartă, Mânase într-o căruță, în picioare, mai înalt ca gardul. „Haida, puiașilor e timpu", căci se trezise complet și-și recăpătase vioiciunea si siguranța aia cu care ne sucise capul. Așa am ajuns noi la primul chef cu femei, așa am devenit bărbați, eu și cu Sandu, doi mucoși dați pe mîna unor țigănci, într-un sat necunoscut, într-o odaie scundă, cu pămînt pe jos. Așa am lipsit prima noapte de acasă și tata și-a descins cureaua. Așa a venit doamna Ionescu la noi și a vorbit cu mama, mama pierzîndu-se și-uitînd ce am făcut, „pofțiți în casă, doamnă, pofțiți, măcar un scaun, ici, la umbră, adu un scaun, ce mai stai. Luați loc, pe-aici, vă rog. Da, și noi cu gospodăria... frumoase, da, o seceta cum n-a mai fost... da, dimineața, pe la patru le udăm." Părîndu-i-se mamei că doamna Ionescu a venit la ca ca s-o întrebe ce mai face și să vorbească de-ale lor... „sînt mari, așa e, știu și eu, al meu s-a supărat, l-a bătut, cresc în grădină la dumneavoastră ° superbe, de ce nu luați clătîită, nu trebuia, sînt .mari, știu și eu ce să mai zic..."

Le urmăream din magazie, printre două seîndun. Ce coc frumos avea doamna Ionescu, vorbea cu mama și chiar rîdea, piecîndu-și capul într-o parte. Spunea și mama cite ceva cu șorțul ghemuit în mîini, dar nu îndrăzne să rîdă. Și tot vorbind au mers pînă la poartă și mama tot cu șorțul ghemuit în mîini. Și-am auzit-o seara, cum îi spunea tatei cu voce arțăgoasă, „mai taci și tu din gură, a fost la Ionești, așa îți sare țandăra din toate."

Propria-mi viață căpătase importanță. Și totul începuse prin a fi „musafirul" lor, ureînd pierit treptele unei case din centru, străbătînd holul fără să știu pe ce ușă s-apuc. Intrînd în camera în care nu se vedea nimic la început. Auzeam vocea, „cine e, poștește, domnule". Distingeam apoi, împins ușor înspre fotoliu, obiectele din jur-

59

Mă așezam în fața pieselor de șah atît de complicat alcătuite.. Emoții luau locul altor emoții... Eram nedumerit că față de mine Berenice ar fi trebuit să se rușineze, și să-și strîngă părul...

Și cii. de repede obișnuința, graba cu care străbăteam aleea de pietriș după ce isprăveam cu prăvălia, treptele urcate

eîte două, paharul cu șerbet pe care-l luam în mînă neglijent, tainele șoptite... India, Fillette, Mânase... De parcă niciodată nu lipsisem de acolo, de parcă ei îmi erau frați și casa lor era a mea. Nu mă mai încordam de teamă cînd ei îmi povesteau — aseară a fost la noi doctorul loti la o partidă. Călăul de care, în copilărie, îmi lusase mai frică decît de palma grea a tatei. Stătuse în aceeași camera în care stăteam și eu, poate pe același fotoliu, poate băuse chiar din același pahar. „Un scump”, adăuga Berenice. Rîsesse de o glumă „spusă de tata”, cu ceafa lui groasă și încrețită, răsfrîntă peste gulerul hainei, fumîn-du-și țigara egipteană și lăsînd-o pe Berenice să-l tragă de înfricoșătoarele lui sprîncene. Iar eu nu mi-l reprezentam, deși trecuse mult de-atunci. decît înșfăcîndu-mi capul și băgîndu-mi cu sălbăticie în gît un băț lung cu vată muiată în ceva albastru, ciocănîndu-mi coastele cu degetele lui groase ca într-o cutie de carton, pufnînd nemulțumit, ținîndu-mă apoi de umăr ca într-un clește și stră-pungîndu-mă cu ochii lui mici, înfundați în carnea feței : „ai băut apă rece, musiu.” „I-am spus, i-am spus, dom” doctor”, sărea și mama de partea lui, amîndoi hotărîți parcă să. mă sfișie și să mă-nghită, „i-am spus, dar nu vrea: să m-asculte, vine ud learcă și bea direct de la fîntînă.” Sprîncenele stufoase se zburleau, buzele plescăiau scîrbite, mîinile i se descleștau de umerii mei cu o lehamite enormă*, ținut în casă, îi dai astea și badijonări- Ar trebui tăiate porcăriile astea”. Și mă bucuram că sînt bolnav, căf tremur și că sînt atît de mic, de asta îmi închipuiam că nu mă taie chiar atunci, pe loc. Și mă grăbeam să ies trăgînd de fusta mamei, ca nu cumva să-i vină vreo idee. Prin urmare aseară rîsesse de o glumă spusă de domnul Ionescu. Nu era un călău, era „un scump”. Se lăsa tras de sprîncene și îi plăcea doar vinul ele Madera.

60

Senzația că existența mea a luat o-ntorsătură în ziua în care am intrat în casa lor nu m-a părăsit toată viața. Eu am crezut în India și-n cărțile citite în dosul lăzilor din curtea prăvăliei- Și am convingerea că fără să-i fi cunoscut pe Sandu, fără să fi fost prieteni, fără să fi fost în casa lor un fiu și-un frate, eu... Și-acum, moartea lui... Și-a mea... Pentru că asta înseamnă ceaiurile de crușin, hiposerpilul. Și înțelegerea, da, înțelegerea pe care am avut-o astă vară, în tren, cînd mă întorceam eu nevastă-mea de la Herculane... Ca o oboseală blîndă și domoală, leneșă, plăcută... înțelegerea că mi-am trăit viața și că e cazul „să eliberez ringul”, așa cum mi-au strigat obraznic băietanii ăia, navetiștii, luînd trenul cu. asalt — „eliberează ringul, tataie, miroși a coliva”. Im-pingînd și rîzînd, arși de soare cu tricourile suflecate.. „Cîtă obrăznicie, îți vine să-i ici la palme”, murmură indignată nevastă-mea, „niște derbedei, o adunătură de derbedei... să-i ici la palme”. Atunci m-am uitat la palmele scorojite cu pete cafenii, la oasele diforme care ne dor de cîte ori se schimbă vremea, la obrajii palizi, tră-uînd ficatul obosit. Și-am îngăimat doar, „nu te mai enerva, îți face rău”. Nici furie, nici indignare, doar gîndul foarte limpede : ei au dreptate, îi încurcăm cu bolile, cu încetineala noastră, cu chipurile noastre zbîr-cite și cu pretenția ca ei să ne respecte pentru atîtea beteșuguri. La rîndul nostru am țipat și-am chefuit și-a-poi, treptat, n-am mai făcut-o nu pentru că nu am mai vrut, ci pentru că n-am mai putut. De cîte ori nu m-am uitat la fetișcanele alea fisticite în fața catalogului deschis, frîngîndu-și mîinile și încureînd anii și domnitorii ? De ce să fie niște derbedei ? Sau, poate, la fel de derbedei ca mine, dacă sub pielea mea de-acum, sub părul alb s-ar mai putea vedea chipul răvășit din căruța lui Mânase. Dacă în vocea mea de azi s-ar desluși obrăznicia celui care comanda pentru prima oară : „o baterie ! Dar să fie rece !”

Profesorul ! Modelul și exemplul atîtor generații ! El explică ce e morala, curajul, abnegația. Aduce pilde personale din războiul despre care scrie-n carte, uitînd cum strîngea el mitraliera-n brațe și tremura. Cum ar fi vrut să fugă și nu putea s-o facă. Pierit, vedea cum si-

61

fueta celui care alerga în față se apropia de el, pînă cînd putea clar să-i distingă trăsăturile schimono-■site de efort. Vedea cum brațul, devenit enorm, arunca grenada. Și încă una. Tremura cu mîinile-ncleștate pe mitralieră, fără puterea de a-și înțelege propriul gînd : (frică Mi-e frică). Prin aerul vatos ajungeau la ei vocea și gestul, măsura muzicală, pas de dans : „de ce nu ■tragi, mă, boule, dă-te la o parte”. Apoi, recăpătîndu-și cunoștința, cu fața în țărînă, plîngea în hohote, acoperit de ropotul mitralierei. Și-l închipuia pe-alergător. O masă sfîrtecă. Plîngea fără să-i pese de înjurăturile camaradului, „de ce n-ai tras, mă ? Era un porc de inamic”. Dar nuuu, nu despre asta povestește profesorul... Războiul, dragii mei, eram în '943, o zi ploioasă, ■tocmai ocupasem un cătun. Eu și comandantul...

— îți spun drept, Victore, sînt niște lucruri care ;nu-mi plac. Dar parcă poți să spui ceva ? Veronica asta ■cu ifosele ei... în fine. Nu știi ce s-ar fi făcut fără mine și Berenice. Da-da, toată noaptea am tras de fulgi... Am trimis-o să se culce. Era, îți spun, de-a dreptul dărîmată. Poftiți, intrați, da, domnule, poftește pe aici, nu e nevoie, pe ploaia asta... Cine e, Victore, că eu nu-l știu. A, aha, ăla care i-a luat lui locul la Vinalcool. Da par-că-acum e altu, nepot al lui Raveica. Mă rog, mă rog. Nici Victor ăsta n-o mai duce mult. S-a cocîrjat de tot. Și am băgat de seamă că și uită. De două ori mi-a spus să merg la cimitir cînd o dezgroapă pe-ailaltă nevastă a lu Sandu. Că și Sandu... două neveste a avut și nici una n-a fost bună de nimic. Că dacă stai să te gîndești cine-a ajuns... Victor... căciulă de astrahan... Și îl primeam în casă ca pe un nimeni. A fost ambițios, s-a ridicat, și timpurile... Și fiică-sa tot așa, a mîncat cartea cu dinții. Adevărul e că țin minte ca acum, a îngropat-o cu cerceii în urechi, cu verigheta pe deget și cu ceasu la mînă. Că de-asta zic, scoate-i dom'ne auru, ce. e faraon ? O s-o trimit pe Berenice, atîta poate să îfacă și ea, să stea lingă

gropari și să adune cerceii și verigheta.

62

Să-i iei la palme... ce prostie ! Așa i-o fi venit poate și tatei în seara în care, deschizînd poarta, a întreat-o pe mama : „s-a-ntors ?;” „S-a-ntors, s-a-ntors”, i-a răspuns mama în felul ei absent, cu aerul că ea nu mai dă importanță aceluia fapt, ceea ce nici tata n-ar fi trebuit-s-o mai facă, atîta timp cît alte lucruri deveniseră mai importante decît lipsa mea de-azi noapte. Poate știa sărmana ce urmează : posomorea cu care tata avea să-și, scoată cuțeaua, împovărat că după o zi de muncă era supus încă unei cazne și, tocmai de aceea, loviturile aveau să fie mai îndesate, mai precise. Fără să bănuiască nici unul dintre ei indiferența nerușinată cu care eram „stîlciți”, așa avea să-mi spună mama după aceea, „vezi că iar te stîlcește tac-tu în bătaie”, pentru că în auz rm> se scurgeau veninos doar vorbele din noaptea trecută* ■ „frumosule, puiule, vino la mine”, întretăiate de vorbele-ceilelalte „o să avem de lucru, Sofico, ăștia n-au mai văzut”. Și Sofica, cea care mă chema cu frumosule, puiule, lăsîndu-și miera din glas ca pe un obiect care nu îți,mai e de trebuință și apuci altul, „vezi de biștari”.

...punîndu-și la loc cureaua, cu grijă, să nu scape-i vreo gaică, cerînd apoi ligheanul, ca în fiecare seară... N-avea habar nici el, sărmanul, de musafirul care străbătea zilnic străzile la ora cînd orașul părea abandonat, -lipsit de orice suflare omenească, chiar și de cîinii vaga--bonzi, de orice freamăt, de umbra binefăcătoare a pomi-rr lor, schelete mistuite de văpaie care străjuiau jalnic pus—” ti etatea curților.

Pășeam pe vatra încinsă, prin aerul topit știind că^ după ce voi apuca zăvorul, ridicîndu-mi iute mîna de pe* fierul încins, după ce voi străbate alea de pietriș și voi-urca treptele cîte două, iar ușa se va deschide larg,: voi” pătrunde în răcoarea camerei umbrite și nu viața de-, dinainte mi se va scurge-n vine, ci una nouă, pe care o-; bănuiam, o presimțeam și neputînd s-o înțeleg încă, doar-[o acceptam uimit.

„Te așteptam. Am așezat piesele.” Limonada aburea»' paharele. Răcoarea camerei întunecoasă. Un mic frison... Transpirația răcindu-mi spatelul. „O, Doamne, abia di—i. seară o să putem uda grădina.” Paula lingă noi, un om: 63

străin venit de aiurea cu o veste neînsemnată. Surprîși de intonație și ea neînsemnată, netrebuind, de fapt, să dăm vreo importanță. Și umbra ciufulită în cămașă lungă, „vreau și eu limonada”, făcîndu-ne că nu băgăm de seamă că ne soarbe din pahare, se apleca peste măsută și întindea mîna. Pe tabla de șah, peste pătrate, şuvița lungă plana o clipă și tot o clipă se așeza domol. Li auzeam înghițiturile mici, „nu-nu”, se alinta, „sîm-burii de lămîie nu-mi plac,” scuipeîndu-i cu precizie și”, încîntare în capul fratelui. „Treci dincolo, Berenice, nu r ți-e rușine ? Scoateți cămașa, e domnul în vizită.” y

-i .

— Doamne ferește, cum mai plînge Victor, cum s-at, adus de spate. S-o fi și prostit că toată streășină îi curge-n cap. Cheamă-l în casă, Veronico, l-o fi pătruns .și umezeala, se vede că n-o mai duce mult.

— Da... mulțumesc, Veronica, voiam să-i spun cîteva' vorbe Paulei, aștept aici, la aer...

Remiză ! ! „Ce e remiza, Lisăndriță ?” Și el, trăgîn- . du-și grăbit pantofii în picioare — „unde te duci ?” cu Paula dreaptă ca un jandarm în fața lui — „remiza, Berenice, în oraș cu Victor, remiza e atunci cînd nu cîștigă nici unul nici altul”. „Ha, ha, ha, ce proști mai sînteți, chiar prostuți. Nu e adevărat, în toate jocurile unul cîștigă și altul pierde”. „Hai, Victore, ba da, așa e, Berenice, așa e la șah.” „Ce cauți în sertar ?” cu Paula i in spate urmărindu-l. Iar el încurcat, prins asupra faptei, nemaîștiind ce să îndruge și alegînd brutal „sinceri-: tatea”, cu ochii în ochii ei, supus, stîrnindu-ți mila : „un! ac cu ață, mi s-a rupt un nasture”. Și Paula triumfa, rîzînd (numai disprețul o făcea să ridă) gata să-i sară-n! ajutor, „ață și ac ? Stai să mă duc să iau din casetuța” mea. Da-da. ți—l cos eu, într-o clipă”, ieșînd pe ușă ca^ un om cu foarte multă treabă, iar Sandu răscolind ser-l tarul în viteză, trage dintr-o cutie îmbrăcată-n catifea, > hîrtia, o bancnotă. O face ghemotoc și o înfundă în buzunar : vinul și fetele lui Mânase. O luăm spre ușă amîndoi, în timp ce dincolo sa aud vocile doamnei și domnului Ionescu, iar Paula, aproape alergînd, vine cu

64

acul și cu ața. „Mi s-a părut, n-am nici un nasture căzut.” „Stai-stai să controlez.” „Nu-nu”, și deja, deja sintem în hol. „Remiză ! o prostie !” rîde Berenice, „o prostie, Lisăndriță. Unul trebuie să cîștige și altul să piardă!” „Paulica”, se aude de dincolo, „Paulica”, — vocea tatălui „Am pus ibricul, o fac îndată”. Și ea uită de noi, de nasture, avînd de-acum atîta treabă. Coborîm scările, soarele s-a dus, lăsîndu-și fierbințeala în pămînt. Pietrișul scîrțîie sub pași ca niște oase sfărîmate. De-o parte și de alta, iarba pîrj oliță. Și, fără veste, un jet de apă trece peste capetele noastre, arcuindu-se și lovînd poarta. „Ah, Berenice, dacă ne uzi...” Și ea rîzînd, cu furtunul în mînă, tot în cămașa ei de noapte, cu părul ciufulit, nîzînd și mișcînd jetul pe deasupra capetelor noastre ca o frînghie-ntînsă, îndreptîndu-l către plante și răscolindu-le amorțirea, „remiză ?! O prostie !” „Vezi-vezi, vezi, Mămăliee”, și fratele deschide poarta udată ca de ploaie, „vezi-vezi”. Ne zorim spre Porumbeilor, nr. 1, unde aveam de hrănit porcii mai întîi și poate borșul de umplut, așteptînd răbdători apariția lui Mânase, căruța, drumul în seară către noapte, vocea, „frumosule, puiule, vino la mine, ai prins gust, bobocule, So-fico, dă-i ș-un păhărel, uite cum tremură, sireacu”.

— Treci, Victore, în casă, uite cum te plouă v' ce mai tremuri, intră în bucătărie- E cald acolo, e doar popa Niculescu. A terminat.

— Da, Victore, i-a făcut și slujba... după obicei. S-a prăpădit, s-a dus, nu pot să cred, nu pot, câtă nenorocire... Îți mulțumesc că ai venit. Poftește, vino-n casă. E frig și umezeală. Așa se spune din bătrâni : plouă fiindcă lui Dumnezeu îi pare rău de cel care-a murit. Nu, nu mai pot ! Am rămas singură, singurică. Trezește-o, Paula, pe Berenis. Spune-i că a venit Victor.-. Ci-ne-ar fi crezut, cineee ?

6 - c. 272

65

8

S-o scol, s-o scol.

— Hai, Berenice, scoală-te, scoală-te, că avem treabă. Ș-un mort se scoală, da tu nici atît. Hai, gata, îți ajunge.

O, nu, să n-o aud, să n-o aud,. Acum o să tragă plapuma de pe mine. O, nu, mai bine să mă gîndesc la alee la caleașca, la el și la ea. N-am timp. Odată o să facă harșt! Ei se văd, pe alee sau la bal, nu știu, se iubesc din prima clipă, e o atracție foarte mare între ei. Sînt frumoși... ce face, de de nu-mi smulge plapuma ? Umblă prin șifonierul Veroni - nicăi, scotocește, în sfîrșit, ei se iubesc nespus de mult. Poate că mă mai Hasă. E toamnă și vîntul poartă cu el o salbă de frunze moarte. E spre seară, castelul îi așteaptă, iubirea lor- Părul ei auriu, seamănă perfect cu mama ei care a murit de supărare pentru că îl iubea pe Jac, dar era soția tîlharului aceleuia, iar fata era a lui Jac, nu a tîl-harului otrăvit de cameristă, în căruciorul lui de paralytic cu pernițe de catifea și pietre prețioase de la băncile din Europa. Ce face Paula ? de ce nu vine să-mi tragă plapuma ? Ce spune ? Jac o să-i arate fetei niște scrisori ale mamei, actul de botez, el o iubește pe fată. o iubește foarte mult, păsărelele cîntă și cerul e foarte frumos, sînt urmăriți, sînt în casa tatălui lui, într-un castel. în munți unde nu poate să-i găsească nimeni, se ajunge foarte greu. Foarte, foarte greu. Tatăl lui este episcop, nu, cardinal» are o barbă albă-albă și lungă-lungă pînă la brîu. Și ochi albaștri. Nimeni nu poate să ajungă la castel. Castelul a

66

fost construit, nu știu cum a fost construit. Caleașca ei se strică pe alee. Sau automobilul. Roșu cu roți negre, nu, așa era căruțul paralyticului ăluia nesuferit. Â băut din ceai și a murit, camerista l-a otrăvit. De ce nu vine să țipe la mine și să-mi smulgă plapuma ? Harșt ! Mi-a amorțit o mină și mi-e sete. Ce caută prin cameră ? ce fișie acolo ? O, dacă n-ar scîrțîi patul, să pot să-mi mișc puțin mîna, sigur șterpelește ceva și încă altceva. Și a uitat de mine. Ce s-ar întîmpla dacă tocmai acum ar intra Veronica ? Nu-nu, să nu mă mai gîndesc. Ea știe să conducă automobilul, ere părul blond ca mama ei, de ci te ori o vede Jac. dar nu știe să-l repare, cu mîinile ei mici, are un inel cu piatră neagră, e de la mama ei, e singurul pe care-l poartă, deși tatăl ei, banditul, i-a făcut cadou atîtea bijuterii. Sînt furate toate de la băncile din Europa. Inelul ăsta cu piatră neagră l-a purtat și bunica ei, din moși strămoși. Ce spune ? Nu, nu pe mine mă drăcuie- Cred că fură bani-Mai bine să mă prefac că mă scol. Dar dacă își dă seama că știu, iar mă trimite la azil. De ce durează atît de mult ? Dacă erau bani, îi lua mai repede. Poate că nu. Mi-e sete. mă înțepă mîna, nu știu cum a fost construit, are ziduri groase și e foarte, foarte greu să ajungi acolo.

— Ei, scoală-te odată, Berenice, scoală-te, ți-am zis că avem treabă ! Ți-o fi ! Dacă ți-aș spune... pațachina asta de Veronica... ea crede că mă păcălește. N-auzi ? Lasă-l încolo de somn, că numai de somn o să ai parte pe lumea-ailaltă- Scoal, gata ! A venit atîta lume să-l vadă pe frățiorul nostru, n-ai idee, și ăla care i-a luat locu cînd a ieșit la pensie, nepotu lu Raveica. Și Victor... a scut sub streșină și l-a plouat o groază, s-a prostit. Tu n-auzi dom'ne, ei comedie, ia te uită cum s-a băgat în pat... îți mai lipsește doar paltonu. Haide, să-ți spun ce fițe a făcut scâlămbăiața... Da după ce te-ntorci, să iau un antinevralgic te trimit la o treabă. Ai rupt, nu ai dormit, că ce mai plînsese au fost, da Veronica pe toți i-a astupat, cu glasul ăla subțire și prefăcut. Poate te duci cu Victor. Să iei tu verigheta și cerceii. Veronica n-are treabă, hai, hai !

67

S-o-ntreb pe Paula. Poate c-a și venit Florin... O, oamne, așa tare-mi bate inima... Nu mi-ar strica un întăritor. Și să mă aranjez puțin. Da, sigur. A venit-^e-asta m-a sculat Paula. O, sfinte, cum îmi tremură genunchii. Știam eu c-o să vină- Ah, e cineva la ușă ! El e ! Ce să mă fac ? Ce o să-i spun ?

— Ești gata, Berenice ? Dac-aș dormi ca tine, toate mi-ar scăpa prin mină. Halal să-ți fie, n-am ce zice. Hai, că trebuie să pleci, să fii atentă și să nu te lași că ăia sînt de meserie hoți- I-am spus eu și lui Victor.

— Paula... Paula, nu a... mi-e sete. A... a venit Florin ? ■— Cineee ? Visezi ori ce ai ? Dezmeticește-te, n-auzi -' Scoală-te în picioare, boule, că am o treabă cu tine. AhT îmi vino să-ți trag una cît ești de lungă, pupăză -ncălțată ? Auz-o, a venit Florin ? De-asta îți arde ție ! Și eu adun ca proasta, pentru tine, să ai tu ce să bagi în cioc. Cît ești de de.-, că nu mai știu nici eu cum să-ți mai spun. Eu să fi fost ca tine, Berenice, adică tu să îmi fi spus mie toate cîte-ți zic. de mult îmi luam cîmpii, mă duceam la dracu. Mare pedeapsă pe capul meu mai ești. Acum, imediat, du-te la asta-n baie, spală-te pe ochi, fă ce oi ști tu, în cel mult o juma de oră să fii în curte, l-o fi plouat și pe Victor ăla destul, că n-o fi stîlp. Nu mă interesează ce-i spui, el știe că ieși acum, că te îmbraci, nu mă interesează, îmi aduci cerceii și verigheta, treaba ta cum faci. Mă duc, mă duc să nu mai văd, să-mi iau antinevralgicu. Ești culmea, culmea

! Și mai ziceam să-ți pun ciocanu-n mână. În cel mult o jumătate de oră, m-ai înțeles ? Și nici atât, mă duc, ah, îmi pleznește capul!

Ce păcat că n-a venit... Dar nu se poate, nu cred că n-a primit scrisoarea- Dar dacă s-a gândit la Veronica ? („o țafă instalată între lucrurile mamei"). Eu m-am obișnuit cu ea. La buze seamănă perfect cu menajera care a-duce ceaiul otrăvit-..

(...eu nu știu, Berenis, cum poți să stai așa. Să nu pui o Unică pe andrele, să vezi cum iese și din mînușita ta ceva. Este plăcut... și-așa te relaxează. Uite la mine, alit m-am

68

amărit cu zacusca aia că am zis: Za anu nu mai fă orie* s-ar întâmpla. Și-acum așa ce mă destinde, scrie și-nMa^ gazinul» și-așa draguț te-mbracă... spune-i, madanRauty

nu e așa ?

— Depinde de fire. madam Ionescu. Eu ca să nu mint⁹ pe mine mă enervează ceva nemaipomenit. Fac numai de nevoie- Da ce e drept, te-mbracă ! Eu cînd am neni'mvirt o prăjitură, măcar niște clătite. Așa că, fiecare...

— Știu. Cum să nu. Ești o maestră, o specialul Til> Berenis, faci prăjituri ? Nici asta, frate ? E, cum oș«? Dq.* ce faci toată ziua? Ne păcălești. Hai, spune-ne tu, Paulia^ nu-i așa că Berenis ne păcălește ?

— De unde ai tu, Veronica, pisica asta ? Văd căevre<1_ nică, uite-a prins un șoarece. Așa mi-ar trebui și «unct_ E-he, e timpu' să plecăm și noi, să-i spui lui Saruu c-a?^ trecut p-aici, hai Berenice, hai c-avi stat destul. i\vreo.i^, să trecem și pe la farmacie. Vezi Berenice? Vezi ce zuier lumea ? Ca să nu zici de mine că sînt eu nebună. Sw toată ziua și nici că-ți pasă- De cînd te știu. Că de-astete-oi f-ș~ și țicnii, ascultă de la mine. Stai ca un trîntor la w mea_ S-ajungă să-și dea coate toată omenirea. Proastei asteq * Că-mi vine să le dau dracu și cu ele tot orașul! Ple, da-v^i te-aș vedea odată la azil.- să nu-ți mai știu de nume \" j

Ce rece este apa... oh, uite aparatul lui de tas. d Vi ă mil dea mie No \ver

Ce rece este p , p

să mă rog de Veronica să mi-l dea mie. , nu e așa de rea, nici n-ar fi scos vre-o vorbă Și, ț urmă, atunci cînd în casă au loc întâlniri importante menajera fuge la bucătărie, lustruiește vasele, prepa ceaiul. Așa ar fi făcut și Veronica.

Ea n-a văzut în viața ei un scriitor și nici am c o haină dintr-o stofă englezească. Pînă și șeful gării fi povestit acasă, astăzi a coborît din tren un domn Va\\^ Purta un costum negru de catifea, nu, am spus doar c;ă e din stofă englezească. Era așa distins, îneîț toți ț>aj.-menii îi făceau loc să treacă. Și nu știi cine e!l-lr ffi întregat soția. Ba da. Este Florin Ionescu și estescriitOEr. A venit de la București, pentru că i-a murit tatăl... Alrn, Doamne, cum să fi venit dacă nu știe, nu știe. N14 a primit scrisoarea, nu mai încapă vorbă. De ce, eu nuu^ra-țeleg de ce n-am apucat să-i spun chiar niciodată lui Lisăndriță : du-te să-l vezi, îi știu adresa. Și să-mi povestești și mie cum arată, cum este casa lui, biroul pe care-și scrie cărțile... Cum ? Nu știi ? Da, Lisăndriță, băiatul tău este scriitor. Scrie romane, are mulți prieteni și este foarte, foarte ocupat. De asta-mi scrie așa puțin, pe cîte o ilustrată. Sigur că îmi scrie, îmi răspunde la toate scrisorile. I-am explicat poștaşului că Paula nu trebuie să afle și-i dau cîte un leu la fiecare ilustrată. Vino într-o zi cînd sînt doar eu acasă, le am pe toate sub saltea. Sau, dacă vrei, pot să ți le spun pe dinafară. „Draga mea Berenuț (așa-mi zicea el mie cîteodată), mă grăbesc să-ți răspund cu toată întîrzierea pe care tu mi-o vei ierta, scumpa de tine. Te pup și te îmbrățișez." Și, un pic mai jos „Al tău, Florin." Și cum să aibă timp cînd este un om de vază, are treburi, călătorește în străinătate și cîte și mai cîte ?! Scria de cînd stăteam noi amîndoi la București, mergea încă la școală sau așa ceva. Spunea că vrea să restituie realității realitatea. Nu... nici eu nu știu prea bine ce înseamnă, dar cred că este ca atunci tînd pe alee apare o trăsură... într-o zi cînd toți castanii sînt în floare, cerul e albastru și păsărelele ciripesc. Și, în caleașca e o fată foarte frumoasă care merge la castel. Și dintr-o dată caleașca se strică, se răstoarnă. Apare el...

Numai că, Lisăndriță... nu știu dacă... el n-ar fi...

(Eu stau în baie și mă necăjesc cu drotul. A venit Lisăndriță. Ca pe alee m-am simțit cînd am deschis ușa și l-am văzut. Știam că Paula mă mințea cînd îmi spunea că a murit în luptele de la nu știu unde sau a căzut prizonier. O să mergem la Snagov toți trei și o să bem șampanie. Eu am să mă uit atentă la insulă, acolo sigur el, și ea se-ascund la mănăstire cînd ticălosul de bandit trimite după el...

Mă gîndesc la pălăria cu bor mic. Asta înseamnă să-mi strîng bine părul. Aud cum dincolo își toarnă în pahare și cum tușesc un pic. Să nu uit să-mi iau șalul. Ah, șuvița asta, nu pot s-o răsucesc. Vocea lui Torni :

— în România, soia ar putea să împlinească un mare gol în alimentația oamenilor. Ca în America, de

70

exemplu... Desigur, nu trebuie să ne gîndim însă că ar putea fi întrebuințată întocmai ca și o legumă... deoarece are un gust care ar putea să displace la început. Și tocmai de aceea ar trebui să se evite rezultatele negative din '905 cînd s-a renunțat total la cultivarea și întrebuințarea ei... și asta ca să vă explic, există studii foarte interesante, soia prezintă anumite greutăți de preparare. Deocamdată, în România, în situația actuală, soia ar trebui privită ca un

aliment complet și ieftin. Mă refer, mă înțelegeți, la lipsurile din prezent, sînt studii mai vechi, încă din '941, dar acum ar fi momentul. A, sigur, este foarte greu însă să schimbi deodată felul de hrană al țaranului român a cărui masă zilnică o constituie... mămăliga. Și-ar fi aproape imposibil să-l putem hotărî ca dintr-o dată să renunțe la acest aliment care se prepară atît de repede și se poate consuma rece...

Asta probabil că discută Jac la minister atunci cînd nu poate ajunge la castel. N-am înțeles ce e cu mămăliga. Am să tai povestea asta, nu se potrivește cu Mar-telul, să sorbi Martel și să discuți de mămăligă. Nu știu unde mi-am pus agrafele. Tomi și Lisândriță vor fi de-acuma înainte cei mai buni prieteni. O să bem șampanie la Snagov. Li văd pe Tomi în oglinda băii cu paharul de Martel, „hai, ia și tu o sorbitură, pisicuțo”. Eu îl întreb de pălărie, tot în oglindă. Și el îmi spune, „dacă-mi dai un bacio.” Mai iau o sorbitură și îl întreb din nou de pălărie și dacă nu cumva știe de agrafe. Acum toți trei căutăm agrafele, ridicăm pernele de la fotolii, eu le explic că erau într-o cutie mică, verde și că doar două, pe care le-am găsit în ciucurii covorului, nu-mi sînt de-a~ juns. într-o revistă, Lisândriță descoperă forfecuțn și-mi amintesc că o pusesem semn. Și cit o căutasem zilele trecute... Rîdem toți trei și mai sorbim un pic de coniac. H spun lui Tomi, „rămîne să-mi tai părul cu forfecuța dacă nu-mi găsesc agrafele”. Ca să-l necăjesc și ca să-mi spună, „părul nu ! Știi bine că ți-l măsoar în fiecare zi.”

Și Lisândriță își amintește cum făceam acasă, „nu-ți mai aduce aminte, Mămălice ? Leagă de picioarul mesei coada dracului și cîntă”, cinăm amîndoi, „scoate drace ce-ai furat.” „.....”

71

apune: „Domnule Cazimir. sint *

„ „/

întreg. Ce mi-n fi vpnit r-≤, Ki«t,n,,,*,i. fi _ ^ ?■ _ °

i- n-am nevoie, farul nu-mi trece de ureche. Ah Au

așteaptă Victor. Și trebuie să fac o'treTbă?" "*" ^ ^ — („...care vă sînt intrnrttaio în «*-,-,,~+,, ,,,

LC I-VXCt

_____ T _ O

i'-am întrebat. dom.nulr> Ca?im.ir ,>,-,,•,+,• j^ ,,,-«j K°r?,?,e,?:.^tUafîa fl .incertă- Am dreptul să vă-n-

— Stimate domn. dp -mi mn.flM] _____ j_____

-----, „^, „,,,,,^ Ju'Kiuu. ure uouazeci și nouă de ani...

""•" ""*""' u ^KISUU™" c"are demult și-a trecut

O fpmr>io no rtni; + -: -:- -

— Cum matură ? Nu î>ă nrfnnou „x „~. ~+.-*.- ~* .. „,,

11 iii iu

conaițuie de acum să sp mai nnntă h-„™,™ »„»..•»'.,•*• .7 _ V

^,i.^,„ ' /?""""-----" ". "" "" ""<> «■<= ucest jutou aruncat

„ -----■->>>•. >juu, ne u uuuoura

JiriCl. ca CP.n. np cnro n n«of; n; a*,™-----w...- -

„ '■-• "-....." „ ••"-", "« jcmci ia ura usta se mm îmbracă

__ ^..1,^,^, KIUU, ^lut, au pasiouuatea sa-si comande vă-

laril In ii-n «m>f.'ni.rn. •> T^__j. _ ... „ ' —.

— E o minciună n«mn>/>*n ^,- j<,_-l _* . ^

im DU

pentru îux si

lonescu r Mă tem

dezordine... Și întrebați-o să

■llll

'.:■ ■■).' ii- . \< ■* ■■.- ■ ..-■.■ ■> iiu:c- .

:<■(! ■ '• . i -i ?-

nm. nlecat. ne front. m;pn dmiă?.P.tâ si trei dă Olfî Și tnca uisa pu\$tu«oa7ie, casieie, oaiun. <*,<

dimpotriuă, o face adorabilă, încîntătoare. O bijuterie... nule Cazimir, știu că aveți o soție, o altă casă în care

Innuii-i /-i fi+M n+is> nnvn uri narmhip Cn> lin ovto J-ÎPVP.W.iCP. ?

iitnti

— Nu vă permit să o jigniți. Ați întrecut măsura,

dtlIHUTl^ \jVJtILHjt -L tlt/ OU> Cit f-" V'V-i'fc'Vwj \^U>f J'-'* "<-'* uuj

•■>)*■ J*TM^*

*sfî.. m« rrsY,- ,-,i Qi-fîmtin nrt.il.nln nii.-m.i nprmi.t.P Să di-

vorțez. ciînt memorii m yuvizrn, uin, jsl ■m.a-uwru. m, ^u-intsia swpariou.ru, ue uuuu^uiuuit;. opej nuu i^u. >»

v,u>i mm*

— Cit ești de ticălos, domnule Cazimir ! De unde ai, hnt ommp-rni tip vnăe ai at.îtia hani ca. an. ții două case
 — S>i ■'■., r-ă i.'ii ■■'■>!?: .-'■' '(■- <;-■ !,.' ■■
 fe â propos, ce au făcut din casa dumneavoastră ? Creșă ?
 Firește, nu am nimica împotriva s-o-ntreoi pe sora ou-m.itnlt> rlnoa nu iiron en tp iirm.pTP... Ha. ha. ha.
 i'.t au; "">■ <h ■' ■■(■-!! n:--i). Si mă <; ■■>
 :: ■: (,;; >i ;<irrr ■:!! "■ ■-';■:!! li':-"), CSW df ■'■;-
 ? fl i:nd iw TÂ.mndrită cum vine lînaă mine, cum îmi smulge fierul și îi aruncă pe podea, in junaui guri
 j se zbate omuşorul. Ridică palma și mă lovește tn
 obraz-)

Vai de mine, s-a umplut chiuveta. Cum vîjiie apele... ca-n seara aia furtunoasă cînd ea era ascunsă pe insulă, la Snagov. Copacii aplecați de vînt, udați de ploaie. Are o rochie lungă de caşmir, se plimbă tăcută prin cameră. De două ore trebuia să vină el. Dacă i s-a întîmplat ceva ?
 („O biată întreținută, îi dați să bea, o țineți prizonieră")
 Dacă l-au ucis oamenii tatălui ei, banditul ? Ca să capete puteri, mai soarbe nițel din paharul de cristal. Și ușa se deschide... ea se aruncă, chiar că mi-era frică și mie să nu fi pățit ceva, în brațele lui.
 („hai, nu mai plînge, pisicuța mea, nimeni n-o să te mai atingă niciodată. Fratele tău e un bădăran. Soarbe un pic de coniac")

Ce frate ? Ea n-are nici un frate. E singură. De fapt, ea este fiica lui Jac, Jac de la minister, dar ea nu știe încă. De aceea simțea pentru Jac o slăbiciune foarte mare... cmd îi va arăta scrisorile de la mama ei. Da-da, Dar mai încolo, mai încolo îi va spune el. Adică Jac.

...Și asta este pămătuful cu care se clăbucea Lisăn-driță. Dacă mi l-ar da și pe-asta, l-aș păstra în cufăraș. Doamne, ce baltă am făcut pe jos... Dacă acum ar intra Paula, aș fi nenorocită. Să trag apa, să își închipuie că fac ceva și să nu intre peste mine. Unde rămăsesem ? Unde-mi stă capul ? Am rămas acolo că Lisăn-driță a murit și fiul lui cel bun, Florin, nu știe. Pentru că eu n-am fost în stare niciodată să-i spun lui Lisăn-driță cîteva vorbe... cum ar fi fost de pildă, să-i dau adresa și să-l oblig să ia trenul de-adevăratelea și să plece la București... Mi se părea că mai am timp, că nu e momentul potrivit să mă asculte și, pe urmă, de cîte ori rămâneam doar cu el și-mi întindea paharul sau ardeiu ca o bărdăcuță sau borcânelul de iaurt, muream de frică să nu ne prindă tîlharul care, chiar dacă este paralytic, conduce încă... sau menajera cu ceaiul otrăvit. Cred că m-am încurcat puțin. Ar fi trebuit să-i dau numai adresa. Era de-ajuns. Sau nu ! Mai bine ar fi fost

74

să îi arăt scrisorile sau să i le spun : „M-am întors tocmai dintr-un ghilimele voiaj ghilimele foarte obositor. Cu altă ocazie am să-ți povestesc și ție, scumpo. Acum mă așteaptă prietenii la Singapore. Altă oboeală. Florin al tău." Se înțelege că nu are timp. Toate călătoriile și cărțile pe care le scrie și Singapore asta de care nu mai scapă... „Am tras tare azi-noapte, îmi vîiește capul, n-am nici un chef de Singapore, dar n-am încotro. Florin" Și alta : „Nu te necăji, drăguț. Dacă îmi reușește lovitură asta" — probabil tot o carte — „te iau la mine." Pentru că i-am scris că Paula vrea să mă ducă la azil, să-mi scoată hainele și să m-arunce într-un butoi cu apă rece. Așa de mult mi-ar place să locuiesc la el... într-o casă impunătoare, la Șosea, cu vedere spre parc- Aș citi cărțile lui cu realitatea și-n felul asta aș reuși să urmăresc povestea ei și-a lui în toată frumusețea, de la un capăt la altul. Cînd ar veni prietenii lui în vizită, i-aș pofi în casă, le-aș spune, eu sînt mătușa lui Florin Ionescu, luați loc și așteptați un pic, lucrează la roman. Și-ar trebui să-mi pun o rochie nițel mai co lorată, să mă rujez, și-un strop de pudră nu mi-ar prinde rău. Ah, Lisăndriță, tu ai fi putut în fiecare zi să pleci la București, să-l vezi și să-l auzi. Cît de pros-tuț ai fost, iartă-mă că ți-o spun, te-ai speriat de menajeră și de o injecție. („Ca un pui de găină"). A, stai că asta visam eu azi-noapte cînd cu nesuferitele alea de păsări. Dar cel mai bine și mai bine l-aș fi convins pe Lisăndriță dacă i-aș fi dat caietul de sub saltea. „Păstrează, Berenuț, manuscrisul. Și nu-l desface, așteaptă s-o tipăresc." Puteam să desfac pachetul ? Nu, nu puteam. Ba poate că puteam, doar cît să-i arăt prostuțului de Lisăndriță ce fîu grozav, ce scriitor, ce realitate... Ce rujuri proaste are menajera asta ! („Gust de cucoană, ce să mai vorbim !") O tentă albăstruie dacă mi-aș da la păr... așa, pentru culoare. Aoleu, m-așteaptă Victoraș în curte, unde-mi stă capul ? Am uitat, să-mi șterg porcăria asta de ruj, miroase a cîine copt, să-l spăl, dacă mă prinde Paula... să mai trag apa să nu intre („în cel mult o juma de oră și nici atît"). Mi-au înghețat obrazii...

75

Dacă i-aș trimite o telegramă lui Florin... Dar nu mai e timp, nu mai e timp. Ah, dacă intră Paula, să mă grăbesc, ah Lisăndriță, nu știu ce să fac. Și tu Florin, un scriitor atît de important...
 (Torni spune : „...e un băiat traumatizat de moartea mamei, adică lovit, poate chiar distrus.")
 O, Doamne, mai bine să nu mă mai gîndesc E... atîta vreme de atunci... Iar am luat-o razna.
 („din blana asta, doar năsucul ți se mai vede, pi-sicuț",
 A, nu, mai bine să nu mă mai gîndesc. Dar eu nu mă gîndesc. Nu mă gîndesc.

(„E un băiat traumatizat. N-ai nici o vină tu. Eu... nici atât. Sînt pînă luni al tău, pisicuțo, scoate-l afară, dă-i suta asta și să-și facă de lucru prin oraș.”

Eu iau banii, o hîrtie nou-nouță, deschid ușa de la bucătărie și-l văd cum, stă pe taburet cu palmele întinse pe genunchi. Ascund banii la spate și nu știu cum, să-i spun — Torni a zis sau domnul Cazimir ? închid ușa după mine și stau rezemată ca să nu se mai audă domnul Cazimir sau Torni cum, cîntă dincolo Mamma mia — mamma mia. El nu se uită la mine. Îmi spune : „am luat frișca și am pus-o în frigider”. Dincolo Torni se întrerupe la mama și strigă : „nu-mi găsesc pijamaua, pisicuțo, unde mi-ai ascuns-o ?” Nu știu de ce îmi este foarte cald și mă gîndesc că cel mai bine ar fi ca Florin să nu-l fi auzit pe Torni și Torni să nu știe că Florin încă n-a plecat. Trec dincolo să caut pijamaua. îl văd pe Torni cum umblă în chiloți și iarăși îmi e cald. El spune : „N-o găsesc, ca-ntotdeauna, hai, dă-mi un bacio, ce ai, nu i-ai făcut vînt ? Fă-i vînt, sînt pînă luni al tău, unde mi-ai pus pijamaua ? Vreau să jac o băiță, pisicuțo.”

Îmi torn un păhărel. De data asta a adus Black and White și găsesc pijamaua pe masă, sub niște cutii.

„Nu te-am văzut cu pălăria asta, tigrișor, cum îți vine ?”

Mai îmi torn unul, dar cu puțin Martini. El a intrat în baie și aud apa șiroind odată cu mamma mia, mamma mia, ca întotdeauna cînd se spală.

76

Deschid încetișor ușa de la bucătărie și văd scaunul gol. Și-acum cred că mi-e cald din cauza băuturii. U văd pe geam cum tocmai traversează și cum se îndepărtează cu mîinile înfipite în buzunar. Îi fac un semn c« suta cea nouă, dar el se pierde în mulțime, nu-i mai văd decît ceafa și nici atât.)

Nu mă gîndesc. Bine că s-a luat rujul. Trebuie să mă strecor la sticlele din cămară. Să mă strecor tiptil, n-o să observe nimeni. Să stau întîi un pic, poate mi se risipește vîlmășagul ăsta din cap.

(Îl văd pe geam cum tocmai traversează și cum se îndepărtează cu mîinile înfipite în buzunar, li fac semn cu suta cea nouă, dar el se pierde în mulțime, nu-i mai văd decît ceafa, și nici atât.)

...un automobil roșu oprește brusc. Roata din dreapta s-a dezumflat, iar șoferul îi mărturisește că nu se mai poate face nimic. Nimic, nimic. Ea-și frînge mîinile albe și subțiri, se vede inelul... din moși strămoși... cu piatră neagră-, pe care-l are... Castanii și alți copaci foșnesc- în jur. Îți vine să-ți iei zborul printre frunze. Părul ei blond, mă rog. Deodată se aude un zbirniit. Inima ei bate. Pe alee apare un automobil negru. Din el coboară un tînăr înalt cu o ceafă splendid ieșită din gulerul cămășii. E îmbrăcat cu haine de o croială impecabilă, o fină stofă englezească. Totuși e mai frumos cu trăsurile. Pot să spun că nu se inventase automobilul. Un cal se îmbolnăvise. Nu, nu-mi place. O roată, nu știu ce, în fine, trăsura se stricase. O întîmplare nefericită, dar tocmai datorită ei se întîlnesc. Adie vîntul, păsărelele ciripesc. Ah, ce frumos e ! întotdeauna își vor aminti clipa asta. Și dacă se vor despărți, doar pentru scurtă vreme, și numai pentru că sînt ca niște copii proști... Dar nu, acum nu se mai despart, aleargă unul spre altul și se îmbrățișează odată cu pomii înfloriți, și vîntul... El este scriitor. Scrie romane. Doamne ! Trebuie să-l anunț pe Florin că i-a murit tatăl. Lisândriță. Să mă mai spal o dată cu apă rece... ar trebui să dau un telefon. La Singapore. Nu cred, ceva îmi spune că e în țară și că n-a primit scrisoarea. Să-i dau un telefon la Ministerul scriitorilor ? Dar nu știu numărul. Ce să :fac ? Aș spune : bună ziua, sînt mătușa scriitorului Flo-

77

rin Ionescu, cel care a scris... nu, nu știu nici un titlu, ar trebui să desfac pachetul de sub saltea și am să-i spun, l-am desfăcut pentru că nu știam ce titlu să spun la telefon. Trebuie să mă concentrez. Să ajung în cămară, tiptil-tiptil. Fir-ar să fie, n-am nici un ban. Decît tot sub saltea. Deci : în cămară, sub saltea, la telefon ! Dar cui dau telefon ? Că nu știu numărul de la Ministerul scriitorilor. Știu 14.72.42. Telefonul de la Tomi. Unde mi-a spus să nu sun decît dacă se aprinde casa. Bravo, Berenice ! Îl suni pe Tomi, asta e ! E ca și cum ar fi luat foc. Am să vorbesc foarte, foarte politicos, așa cum m-a învățat : „Alo ? familia Cazimir, la telefon o pacientă, aș vrea să vorbesc cu domnul doctor, mi s-a umflat măseaua.”

Am să-l rog pe el să meargă și să-l caute pe Florin. „Dragul meu”, ara să-i explic, „e ca și cum ar arde casa.” El poate să înțeleagă. Chiar așa voi face. Deci, în cămară. Ce bine că mă trimite Paula nu știu unde, am să-i explic lui Tomi.

Și Tomi nu se poate să nu fi auzit de el, să nu-l fi întîlnit pe undeva, la minister, poate că i-a citit chiar cărțile. Da, voi desface pachetul și-mi voi nota titlul romanului.

— Vin, Paula, vin imediat. Doar să-mi găsesc mînu-șile și-n gata, surioară.

Surioară ! Nu și-a venit în fire. E tot buimacă. Surioară, auzi la ea ! Mi-e greu să cred că mi-este soră, darămite surioară... un pachețoi de scutece, o țicnită. Trebuie să ies cu ea în curte, să nu m-audă asta și să-i mai spun o dată cum să facă : te duci acolo și căști ochii în patru. Vezi că ăia sînt țigani, deprinși să șterpelească. E dreptul nostru. Înțelegi ? Stai lîngă ei nemișcată. Trebuie să fie verigheta și cerceii. Ceasul nu mă interesează. Niște cercei cumpărați de la madam Leiboviei, cu piatră roșie. Rubine. Poți să le spui că chemi miliția să-i controleze. Că așa se face, vine acum imediat un milițian, dar am încredere în dumneavoastră. Dar să nu ai. Că ăștia sînt hoți de meserie. Verigheta...

are, știu și eu, cam patru grame, lată cam cît două bețe de chibrit lipite. Cerceii și verigheta- Le iei și mi le-ai aduci. Ceasul era prost, tot de la madam Leibovici, ■dar Sandu s-a păcălit cu el. O tinichea, nu era aur. Mi le aduci fără să bage de seamă Veronica. Merge și Victor cu tine, să dea și el cu gura că de-aia e bărbat, măcar că e pe ducă... — Sînt gata. Hai, Victoraș, da, Paula, așa vom face, să nu ai nici o grijă, surioară. Mînușile erau, inchipui-ți-vă, tocmai în cămară. Le-am căutat în toată casa și ■cînd colo, ele erau pe lada de făină... Tocmai în cămară... inchipuiți-vă !

— Hai, Berenice, hai să mergem. Așa mi-au spus. Că un membru al familiei trebuie să asiste la exhumare. Știi, prima soție a lui Sandu, Țuca. Tu și cu mine o să... Ți-a explicat Paula. Hm, hai, o să vedem.

O prostie... cum își inchipuie Paula că eu și cu Be-Tenice... cu groparii... Cu atît mai mult Berenice ! Ea, -sărăcuța, cînd mi-aduc aminte, parc-o și văd în cămașa ei de noapte, scuipînd simburii de lămîie în capul fratelui, „remiză ? o prostie, unul trebuie să cîștige și altul să piardă." Și cu Fillette a ei... A fost un pic cam aiu-rită de cînd o știu. Strigîndu-mă și neștiind de unde vine vocea, eu încărcat cu zeci de pachete pentru doamna Calistrat, soția avocatului, „să fii atent, băiete, -e o clientă foarte, foarte pretențioasă. îi spui că nu i-am putut trimite știe dumneaei ce, pentru că transportul ăsta a fost prost. Dar săptămîna viitoare să n-aibă nici o grijă. Vezi cum vorbești, să te înclini și să-i spui să-ru-mînușitele, doamnă magistrat." „Cum, nu Calistrat ?" „Mă Victore, mă, uită-te la mine, nu pari un prost, te văd cu cîte o carte. Calistrat e numele neamului lor, a lu bărba-su. Ma-gis-trat e ce e bărba-su la tribunal. Ai înțeles ? așa cum sînt doctori, inspectori, sînt și magistrați. Așa vezi ! Săru-mînușitele, doamnă magistrat ! Hai, du-te. Vezi că i-am pus acolo și vanilia pentru înghețată." Așa deci, magistrat e ce face domnul Calistrat la tribunal. Aveam de gînd să-i cer lui Sandu pe după-amiază dicționarul. Aveam emoții cu doamna asta magistrat. Și vocea Berenicei, fără să-mi dau seama de

■ 't

unde vine : „Victoraș... Victoraș. Hai, vino mai aproape. Uite-mă, sînt în pom. Vino să-ți spun ceva. Hai, vino." Cocoțată sus, în copac, pe una din crengile care ieșeau din curte și se întindeau peste trotuar. „Nu vii să-ți ! spun ? Hai, vino, că mă supăr." Și eu traversînd cu coșul și cu ce mai aveam proptit sub braț. „Berenice, vezi să nu aluneci. Spune-mi, ce s-a întîmplat ?" „Îți spun, numai că trebuie să fii foarte atent." Atent cu capul dat pe spate o urmăresc și nu înțeleg ce face acolo, ' agățată printre crengi. „Ești gata ? Ești atent ?" „Sînt." ' „Atunci, prinde-le." Turnînd deasupra mea o ploaie de frunze care-mi cad pe cap, pe umeri, umplu coșul doamnei magistrat. „Ah, ce mi-ai făcut ? Doar asta-mi mai lipsea." „Nu-ți place ? Nu e frumos ? E foarte,, foarte frumos, măi Victoraș."

Berenice și Sandu și Paula chiar... Acel Victor care se întorcea pe jumătate adormit în căruța lui Mânase. Printre cîmpuri acoperite de rouă- Amețit de vrajă. Auzind ca de departe roțile strivind țărîna și caii sforîind. Neîndrăznind să deschid ochii de teamă ca nu cumva să înțeleg că am visat. ..Frumosule, vino la mine." Și dinții ei de pisică neagră înfigîndu-se în urechea mea. îmi pipăi urechea și mă doare și mă las fericit în finul căruței, deci n-am visat. E-adevărat. Pot să deschid ochii și să privesc în față lumina dimineții.

Nu acest Victor, vă salut, dom' profesor, un fost elev,, cu hiposerpilul pe noptieră și cu vată în urechi, e-hei,. Victor acela intrînd la Budu în circumă pentru prima oară, chiar în seara în care îl cunoscusem pe Mânase, în curtea lui Gogu Marinescu. Intr-una din acele după-amiezi, în care ieșeam cu Sandu să ne fițim un pic. Și el, „trec pe la dom' Marinescu să-i duc tabacherea, a uitat-o aseară la noi. Și sub umbrar l-am văzut pe domnul Marinescu în pantaloni albi și cămașă albă, cu picioarele goale în papuci, stînd în fotoliul de răchită. Alături, găleata cu sticla de vin și sifonul puse la răcit. Și în picioare, în fața fotoliului, Mânase, despre care încă. nu știam nimic. Domnul Marinescu dădea din cap, era^

de acord cu ceea ce îi spunea tînărul negricios. Ne apropiam de ei dar, dintr-o dată, Sandu s-a oprit. Poate erau afaceri. Negriciosul vorbea curbîndu-și spatele, dar sub mustață păstra un zîmbet ca o linie. Iar domnul din fotoliu, sorbindu-și sprîțul lung de vară, părea c-ascultă cumva indiferent, dacă peste pahar nu și-ar fi îngustat la cîte o-nghițitură, ochii. Vreun furnizor, vreun angajat nou, așa ceva. Și, auzindu-ne pașii, cei doi privin-du-ne. „Știam, știam că mi-am uitat-o aseară la voi, mersi, drăguțele, mersi, rămîne cum am vorbit", către acel Mânase, „e bine, bine, bonsoar drăguților", aple-cîndu-se către găleată și scoțînd sticla aburită, „bonsoar drăguților", la toți trei ca și cum, era firesc să plecăm împreună, ne cunoșteam. Și pînă am ajuns la poartă, Mânase, pe care încă nu știam cum îl cheamă, s-a apropiat de noi de parcă ne știam de mult, „ai un foc ?" Iar noi ne-am grăbit să-i întindem chibritul, deschis, bărbătește, fără precauțiile pe care ni le luam pînă atunci cînd, în mod clandestin, mai trăgeam cîte o țigară. „Mergeți la Budu ?" mai zise, iar noi am primit imediat de parcă ne stătea în obicei și nouă, nu doar lui, să intrăm, dacă ni se năzare, într-o circumă. „Fac evt cinste, Mânase mă cheamă." Și-așa ne-am luat după el care se vedea că mai fusese, tot singur, nu dus de oameni mari, alegînd din mers o masă și

așezându-se comod pe scaun. A strigat „băiete, o baterie” și și-a aprins țigara, în timp ce eu și Sandu, forțându-ne să părem naturali, trăgeam scaunele parcă înțepenite în pietriș. Ne-am pus coatele pe masă și, aprinzându-ne și noi țigări, am luat aerul plictisit al bărbaților care așteaptă băutura. Spaima că tata ar fi putut intra întâmplător la Budu, și m-ar fi văzut instalat ca un client serios la una dintre mese mă făcea să asud. Cu greu mă stăpî-neam să nu sar în picioare și să o iau la fugă. Mă uitam cu coada ochiului la Sandu, poate că el, poate că amîin-doi o să ne smulgem și-o să... Dar nu, el nu dădea vreun somn de neliniște, se lăsase pe speteaza scaunului, și povestea cu gura plină de o aventură cu o damă blondă. Damă, chiar așa spunea. Înțelegeam că minte, minte sau

- (v 272

81

face pe grozavul, totuna, ca nu cumva Mânase să-l creadă un timpit. Nu-mi dădeam seama ce credea Mânase, sorbea puțin cîte puțin, în timp ce noi aruncam băutura peste cap, trîntind apoi paharele golite pe tăblia mesei. Ne-am cherchelit, nici vorbă, vinul ni s-a urcat la cap. Spaima și sfiala pieriseră, m-am pomenit că și eu povesteam de o damă. Auzeam cu urechile mele cuvîntul rostit de mine, dar aș fi putut să jur că altul povestește. Inventam, combinînd scene din cărți cu ceea ce mai auzisem că se întîmplă în viață. Nu-mi mai păsa că tata ar fi putut să intre întâmplător sau că un vecin, un cunoscut ar fi putut să fie pe acolo, să mă vadă și să-i spună. Mă simțeam bine, foiala și rumoarea din jur mă încîntau, figurile oamenilor rîzînd și povestind mi se păreau prietenoase, deasupra, frunzișul duzilor foșnea aducînd răcoarea. Eu și cu Sandu ne întreceam în povestiri, ne luam vorba din gură, rîdeam cu gura pînă la urechi și dădeam peste cap pahare.

— Victoraș, să nu te superi dacă mai întîi o să trecem pe acasă. Aș vrea să... am puțină treabă. De fapt, aș vrea să dau un telefon la București. Să-l anunț pe Florin. Nu știe încă, îți dai seama.

— Bine. Tocmai îmi aduceam aminte că... Bine. Atunci facem așa : te duci și îți faci treaba, iar eu merg să-mi pun niște galoși și să-i spun neVeste-mii. Pe urmă trec eu pe la poștă să te iau. Cam peste cît timp ?

— Nu știu.

— Cam pe la douășpe ? E bine ?

— E bine, sigur, numai că n-aș vrea să știe Paula. Ea nu poate să înțeleagă.

Chiar dacă are foarte multă treabă, se va scuza. Prietenii vor înțelege. Mi-a murit tatăl, condoleanțe, con-doieanțele mele îi vor spune toți. Am să-i explic lui Torni că face un serviciu unui mare scriitor și unui mare om. O, dacă aș fi citit caietul, aș fi putut să-i spun mai

82

multe lui Torni și să-l conving. El poate chiar a citit cartea. Și i-a plăcut. Mă ciupe ceva în talpă. Cred c-a scăpat în șoșon o bobită de grîu. Atît am să-i spun Paulei că a durat. Și-o să mă creadă pentru că o să fiu cu Victoraș. Deci, să mă concentrez, banii, caietul și 14.72.42. Sînt o pacientă, mi s-a umflat maseaua. Nesuferit șoșon, abia cînd o s-a3ung acasă am să pot să-l< scutur. Au fost sub masă și ele alegeau grîul. Să nu uit să-mi notez titlul romanului, să știu ce să spun la telefon»

I'ARTEA a II-a

t

i

'■"■

A

Cînd bate vîntul, frunzele copacului sînt luate pe sus, lăsînd să treacă printre ramuri o lumină vie și orbitoare. Ea se lovește de pielea netedă a Dragostinei și explodează în mici sfere portocalii, roșii, galbene, verzi. Cu cît stă mai nemișcată, leneșă și indiferentă, cu atît globii colorați, zbenguindu-se parcă, încing în jurul ei un curcubeu și mai strălucitor. Apoi, vîntul trece, frunzele copacului se lasă în jos, lumina e absorbită undeva sus, în înalt, iar umbra deasă, ieșită parcă din adîncul apelor, îi întunecă trupul. Nu-mi vine s-o ating de frică să nu curm joaca nebunească a globilor colorați. Dormi, Dragostina ? își mișcă degetele de la picioare într-un lei caraghios, nu, mă gîndesc. La ce te gîndești 7 în-gaimă ceva ce nu deslușesc, pentru că ea stă cu fața în jos și chiar cred că adormise și eu am trezit-o, între-t>înd-o dacă doarme sau nu. Din nou lumina îi cade pe piele și, de data asta, nu mă mai pot stăpîni, întind 'mina la un centimetru de trupul ei, vreau să ating globii colorați care saltă aiuritor, să-i culeg și să-i păstrez și după ce umbra îmi va cuprinde iubita în vîlurile ei întunecate. Mă gîndesc la tine, dragule. Și mușchii picioarelor, ai spatelui, ai brațelor se răsucesc într-o mișcare bruscă. Mă înfășoară toată într-o strînsoare fierbinte și mătăsoasă. Ne sărutăm străbătînd amîndoi, rînd pe rînd, într-o dulce ameteală, curcubeiele înaltului și întunecimile adîncului. O simt în brațele mele din ce în ce mai mică și mai tremurătoare, aș vrea s-o strîng tstoată în căușul palmei și s-o ascund în piept, acolo unde

84

inima mea se face din ce în ce mai mică și mai tremurătoare. Alunecă din îmbrățișare și cade moale într-o parte cu ochii închiși, cu buzele tremurînd, să mergem acasă, murmură, lipsită de orice voință. Nu mai pot să urmăresc jocul

de lumini, ea toată este o lumină și mă ustură ochii. Mă las pe spate și n-o mai privesc, dar o văd în dosul pleoapelor, mi se prelinge de-a lungul trupului, îi simt gustul în cerul gurii. Abia mai respir de teamă să nu mi se sfîșie pieptul. Dragostina... mîinile noastre se întîlnesc într-o strîngere lacomă, dureroasă, apoi mina mea o mîngîie pe a ei calm, îndelung și foarte, foarte ușor. O vagă, imperceptibilă atingere. Să mergem acasă, aproape scîncește, dar știu că nu are putere să se ridice, să-și tragă rochia cu bretele peste costumul de baie, să-și ia sandalele în mînă și s-o porțiească de-a lungul rîului. Aveau să vină înserarea, apoi ■întunericul, pînza de umezeală și roiul țînțardlor. Vocea ei mică ce-o să spun acasă, zorindu-ne pașii.

Așa cum stau întins în iarbă, pipăind ușor degetele Dragostinei, de parcă fiind foarte departe unul de altul, abia ne-am ajunge atingîndu-ne doar mîinile, nu pot să-mi închipui viața mea de peste o clipă, un an, de peste zece sau de peste o sută altfel decît lîngă ea, în mirosul ierburilor încinse și în lumina orbitoare a verii. Dincolo de noi se întinde ceața în care părinții ne așteaptă, ne ceartă. Vecinii, oamenii din oraș. Umbre ciudate ne fac semne din depărtare. Auzim o bolboroseală •confuză, ca cea a unui aparat vechi, de pildă, vreun magnetofon rablagit care mai „merge!”, totuși. Chiar merge ? Gfîgîie sau păcăne, aproape te pufnește rîsul, învîrți din butoane în joacă, mai tare sau mai încet și te miri, ia te uită cum se modifică glasul omenesc înregistrat pe bandă ! Încerci să descifrezi doar traiectul pe care îl parcurge vocea în mătăria aparatului. Ce spune această voce nu ai cum să știi și nici nu te interesează. Presupui uneori, în treacăt, că se-nfurie, țipă, amenință pentru că atunci membranele fișiei neputincioase, ca un plămîn din care scoți brutal aerul.

Tăcută, Dragostina așteaptă să-i spun, hai să rămî-nem, hai să mai rămînem măcar pînă cînd trece omul cu fcarca. Urmînd ca ea să mă corecteze, trezindu-se ast-

85

fel la viață : cutia, aia nu e o barcă, e o cutie plutitoare Bine, să mai stăm atunci pînă cînd trece omul în cutia lui plutitoare. Și ea mă ascultă acum, cu ochii mijîți și cu urechile, mici pîlnioare trandafirii, ciulite, gustînd de dinainte scena la care asistam seară de seară : omul apare în cutia lui plutitoare, un fel de jgheab lung și îngust, împingînd cu niște lopeți, de fapt, niște bețe prinse pe margini. O conduce în locul în care rîul a format un ochi larg ca o baltă cu apă stătătoare, acoperită de pojghița verde a lîntiței. Noi stăm pe celălalt mal al ochiului sub copacul căruia îi dădeam de fiecare dată alt nume : stejar, fag, arțar, salcîm, palmier, corcoduș, închipuind astfel un loc nou în care să ne petrecem ziua. Omul din cutia plutitoare trece prin fața noastră spre niște ocoluri de trestie împletită, ia un mincioc de pe fundul bărcii și-l cufundă în împrejurimile din apă. îl scoate doar cu cîțiva brotaci amestecați cu plante și nămol, îl scutură peste marginea jgheabului și-l cufundă iar. Bineînțeles că n-are să scoată nici un pește, scui pă printre dinți, își aprinde o țigară și, după ce o fumează pe jumătate, o aruncă în apă și pleacă înapoi, im-pingîndu-și scîrbit cutia. Dar noi știm că cineva, o femeie, poate să-i fie chiar nevastă, soră sau cumnată, doar cu vreo două ceasuri mai înainte, golise cu înde-mînare capcanele. Scosese o găleată de pește, gata să cadă în apă atunci cînd încercase să mute prada mai spre mijlocul bărcii. Ne închipuiam că a vîndut peștele pe furiș, și mama are niște bani de care tata nu știe, îmi explica Dragostina. Femeia aceea își vede acum liniștită de treburi prin gospodărie, nevastă sau soră sau cumnată, în timp ce bietul om din cutia lui plutitoare își aruncă în apă țigara nefumată, ce paste de mă-sii, spune, trebuie să mut țarcurile mai încolo. Chiar nici o coadă, chiar nici una ? Ce-ar fi să-i povestim, rîde Dragostina, fii atent, să ne prefacem că nu știm, te-n-văț eu cum. Ascultă : Nea Mitică,... De ce nea Mitică, o întreb ? Ei, dă din mîini, sau nea Gheorghe, sau nea Vasile, nu contează. Eu îi spun nea Mitică. Stai să vezi, nu mă întrerupe. S-a ridicat în capul oaselor și-a devenit foarte serioasă. Nea Mitică, spune de parcă l-ar avea în fața ei pe acel om, mai e speriată soția dumi-

86

tale ? Păi de ce să fie, măi fetițo ? întreb eu în locul lui Mitică. Vai de imine, păi nu știi ? Era să se-nece, gungurește Dragostina, iar ochii i s-au lărgit ca de o spaimă mare. Cum așa ? mă sperii și eu, încruntîndu-mă și vîrîndu-mi în gură o trestie din care mă prefac că trag cu nesaț și întreb încă o dată, cum așa ? Păi, era în mijlocul apei, în barca asta a dumneavoastră. Cutie, -o corectez. Iar ea reia, apăsînd muștrător cuvintele : era în barca asta a dumneavoastră. Cedează și îmi reiau rolul : nevastă-mea ? fugi, fetițo, de-aici, și-mi scutur scrumul ■din trestia pe care aproape am mușcat-o de nedumerire. Dragostina își dă capul pe spate, ba da, și-apoi și-l lasă pe umăr cu un fel de tristețe vicleană, ba da, ba da. Și-a îngustat ochii și oftează. Îmi vine să izbucnesc în rîs de mutra ei caraghioasă, s-o iau în brațe și să... Ba da, era în mijlocul bălții și, cînd a ridicat minciocul, un pește mai mare s-a zbatut. Ea s-a speriat cred, pentru că s-a dezechilibrat și era cît pe ce să cadă în apă. Nu-i așa, Florine ? Dau din cap, jucîndu-mi de data asta propriul meu rol. Așa e, așa e, nea Mitică. Barca s-a aplecat într-o parte și... Era gata să cadă, mi-o ia înainte Dragostina. Era să-i scape toți peștii, o găleată plină. Era gata să se-nece. Așa că... Ce tot îndrugați voi acolo ? și trag un fum lung din trestia mea. Mă caut apoi în buzunarul de la piept după chibrituri, că uite, văd că mi s-a stins țigara. Ce tot îndrugați ? Eu seară de seară nu scot nici un pește, doar fîțe și mormoloci, c-am zis că trebuie să mut alea mai încolo. Dragostina se scarpină după ureche și nu-mi dau seama dacă asta face pavta din rol sau chiar așa i-a venit. Mă uit la urechea ei transparentă și la cercelul mic, un firicel strălucitor crescut din carnea trandafirii. Se întoarce spre

mine și vrea să continue. Iarăși o privesc de parcă aș vrea să-i scormonesc măruntaiele, să văd în ea ceea ce nu se poate vedea, cuprins de uimirea că ceea ce deslușesc în fața ochilor este chiar ea. Îmi închide ochii cu buzele și simt în nări mirosul de mîl și de ierburi ca pe un miros al trupului ei. Uite, 'mi-arată, a apărut steaua, trebuie să plecăm. Nu știu ce înseamnă durerea asta din fiecare celulă a corpului și nici de ce o durere poate să-ți facă atât de bine, îl aud pe omul din cutie plescă-

87

ind cu bețele în apă și-o chem Dragostina, Dragostina* Dragostina. Și steaua pe care o văd clipind pe cer roz-violet o simt ca un cuțit împlîntat în propria-mi carne, îmi prinde mîna și iarăși mă gîndesc la viața mea de peste o clipă sau de peste o sută de ani cu degetele Dra-gostinei împletite într-ale mele. O să mă certe, murmură ea. Și străbatem acum lăstărișul umed înapoi, spre șosea. Cîntă-mi cîntecul, îi spun, prinzîndu-i cotul în palmă. Vocea ei subțirică mă înfășoară în jale, îmi dau lacrimile și o întreb, de unde îl știi ? Îmi va răspunde ca în fiecare seară, de la tata. Dar eu aș vrea să-mi spună că nu-l știe de nicăieri, că l-a inventat ea, că în cîntec e vorba de noi doi. Mîine dimineată vin să te iau, îi spun, dar durerea îndrăgostiților care nu s-au mai văzut. niciodată în cîntecul Dragostinei mi-a rămas în suflet. Urmează o noapte întreagă fără ea, am să mă zvîrco-lesc în așternuturi, reluînd fiecare cuvînt, fiecare gest al zilei. Și-n somnul care mă va cuprinde în cele din-urmă, tot pe ea am s-o văd, alergînd cu rochia umflată de vînt, atingîndu-mă sau numai privindu-mă și-am să> mă trezesc asudat, cu ochii arzîndu-mi în cap ca de o febră mare.

— Unde ai fost pînă la ora asta ? Te-am căutat^ peste tot.

— Pe tine te întreb, derbedeule. Umbli toată ziua. Nu ești niciodată cînd e nevoie de tine.

— Îți rup oasele, dacă mai pleci... Știi că...

— Să nu îndrăznești.

— Cum-cum ?

— Să nu îndrăznești să dai în mine.

— Dobitocule, maică-ta are leucemie. O să moară în cîteva săptămîni.

Și un suflu îmi retează ceafa. Nu simt nici o durere. Doar muchia mesei de care mă sprijin cu fruntea.

— Și ce dacă.

Degetele fierbinți ale Dragostinei ușor, foarte ușor dezmiardate. Felul caraghios în care-și mijește ochii, făcînd pe serioasa. Nu aud ușa trîntită de tata. Aud doar fișuțul tencuielii care se scurge pe lîngă tocuri. Îmi ridic fruntea și văd masa din bucătărie plină de vase murdare, cești de cafea în care s-au stins țigări, scrumiere pline. Mă întorc și văd aragazul cu zaț scorojit. Pe dulap, resturi de piine uscată. Într-un colț, niște cartofi scofilciți și-o plasă cu roșii împutite peste care plutește un roi de musculițe. Am gîtul uscat. Pe raft nu mai e nici un pahar, nici o cană, nici o ceșcuță. În stratul de praf au rămas doar cercuri delimitînd mai clar sau mai estompat ceea ce altă dată au fost funduri

89

de pahare, căni și ceșcuțe. Văd lîngă ușa pulberea fină de tencuială și o bucățică mai mare desprinsă din zid. Mă aplec și o iau în mînă, zgrunțurii îmi zgîrie palma,, degetele subțiri ale Dragostinei înlătură molozul, firicelul auriu din urechea trandafirică palpită, vîntul îi fură eșarfa subțire și-o poartă pînă în mijlocul apei. O durere surdă, pornind dinspre ceafă, îmi cuprinde acum tîm-plele și ceva mă împinge din spate. Prind clanța în mînă și ceva mă trage înapoi. Nu. Nu vreau să deschid. Dincolo de ușa acum, în această seară.

— Tată !

El stă pe prag cu rotocoale de fum în jurul capului. Jos, lîngă scară, Hoțu. Cu ochii lui de cîine în ochii stă-pînului.

— Tată !

Cobor treptele pe lîngă el. Mă așez lîngă Hoțu. Ci> ochii în ochii stăpînului...

— Are leucemie. O să moară în cîteva săptămîni. Un aparat prost, cum spuneam. O rablă. Mîriie și păcăne chinuînd membranele. Să-i aplicăm cîteva corecții, să învărtim butoanele, poate să fie la mijloc și o cădere de curent. Bolboroseala rămîne de nedeslușit. întoarcem banda. O vechitură din care curg toate piesele, dar care, tocmai de aceea, poate să-ți pună în valoare îndemînarea, priceperea, spiritul inventiv. Mai încearcă,, schimbă turația, hîrîitul începe să se deslușească : are leucemie. O să moară în cîteva săptămîni. Așa oare va să zică, l-ai pus pe picioare, vocea se distinge mai clar. Fă-o să nu se mai audă din burtă. Cu răbdare. Cîteva manevre dibace. Are leucemie. O să moară în cîteva săptămîni.

...pe ultima treaptă. Lîngă animalul domesticit de onv ca să-i fie tovarăș, prieten. Ca acum, de exemplu, cînd el, animalul, înțelege dintr-o dată, și cu mult mai bine, că omul care fumează cu coatele rezemate pe genunchi, tatăl meu, se află într-o mare durere. Eu nu înțeleg. Stau între ei prostiți și singurul lucru care-mi trece prin; cap, răvășindu-mă, este că mîine n-am s-o mai văd pe-Dragostina. Omul și animalul ar putea să mă alunge de

90

lîngă ei, nu fac decît să le stric perfectul echilibru în care tata suferă în felul lui bărbătesc, cu coatele pe genunchi, iar cîinele, stîndu-i supus la picioare, adulmecă aerul din jurul acestui om lovit de nenorocire. Și eu ? Cine sînt eu ? Ce

legătură am eu cu omul din capătul scării ? Pentru ce mă aflu aici cu manile prea lungi, atîrnînd de-a lungul trupului ? Atîta timp cît mie nu-mi dă tîrcoale decît un singur lucru, abstract și concret totodată, că mîine n-am s-o mai văd pe Dragostina ? Și nu numai mîine. Ci niciodată. Ca în cîntecul ei. Și din revolta asta care-mi taie respirația încep să desfac ghemul, încep să înțeleg. Nu ce se întîmplă cu tata și «u cîinele credincios de la picioarele lui, ci de ce n-am s-o mai văd pe Dragostina. Aparatul reproduce acum foarte deslușit, fidel și fără oprire. Peste timpanele mele, ca peste două tobe, vocea cade ritmic și sacadat : are leucemie. O să moară în cîteva săptămîni. Are leucemie. O să moară în cîteva săptămîni. Pînă cînd iarăși nu mai înțeleg, dar de data asta nu pentru că vocea bolborosește sau hîrîie, ci pentru că mă străduiesc din răspuțuri să pătrund înțelesul vorbelor. Și chiar mă pomenesc analizînd fraza sintactic și morfologic : Cine are ? mama. Ce face mama ? are. Ce are mama ? leucemie, înșirînd ca pe o poezie : complement, exprimat prin •substantiv comun, genul... și-un rîs enorm îmi smulge maxilarele din loc. în timpanele întinse, gata să-mi pleznească, ropotesc acum : are ha, ha, leucemie ha, ha, îia, o să ha, ha, ha, moară, ha, ha, ha, ha... întins pe canapea. O mîncărime nesuferită în talpă, îmi arunc ochii înspre picioare și-mi văd tenișii murdari ■și năclăiți pe stofa galbenă cu reliefuri maronii. Mitică plescăie din lopoți, globii galbeni, portocalii și verzi. întind mîna și dau de zgrunțurii reliefului maroniu. Lîngă mine, pe un scaun, stă tata. Se apleacă și-mi ia de pe frunte o cîrpă încinsă. îi simt degetele pe tîmple și închid ochii. Dragostina ! îi deschid și-i întîlnesc privirea : două ape tulburi în gropanele împrejmuite de cute. Frăgezimea pielii ei, transparența de petală, globi galbeni și verzi zbenzîndu-se la un centimetru de ea într-o halucinantă explozie, țepii de pe obraz ca o mîrdărie, linii brutale săpînd pleoapele, fruntea. Și, ca o piatră

91

lovind suprafața netedă a apei, azvîrlind în jur stropi și stîrnind cercuri concentrice din ce în ce mai largi, lăsîndu-se în adînc și tulburînd liniștea molcomă a vietăților, înțelegerea. O cizmă pe ceafă. Sufletul neajutorat, făcîndu-se mic, gata să piară sub greutatea tălpii din care se scurge noroi. Un scurt interval în care talpa se ridică, puțin cam scîrbită, doar cît să-și ia avînt, să cadă apoi și să zdrobească. Și-atunci, în acel scurt interval, venit de nu se știe unde, neinvocat de nimeni, dar salvator, plînsul. Luînd cu el, rostogolindu-l, ascunzîndu-l la repezeală și punîndu-l la adăpost în zone obscure, sufletul micșorat și amenințat cu pieirea. De-a-cum, bucățica asta de suflet va ști să se ferească, viețuind pe furiș și doar prin cotloane întunecoase. Acolo unde stă tupiîat și plînsul. Topindu-se unul într-altul și căutîndu-și niște lăcașuri pe care făptura să nu și le știe.

Hohotind în voie cu fața îngropată în pernă, lovind cu picioarele canapeaua, strîngînd în pumni pledul. Cele două brațe puternice ale tatălui care te smulg din bălă-ceală. Privirea lui peste care alunecă împăienjenită privirea ta. Umărul pe care îți cade capul. O masă compactă de oase și mușchi. Și nu, vai, nu umărul ei mic și fragil, caligrafia fină, alcătuirea molatică și firavă pe care ai fi vrut s-o strîngi toată în căușul palmei. Ah, și gîtul ei subțire atîrnînd frînt ca al unei păsări moarte, ca al unei păsări moarte.

în sfârșit, dreptul pe care ți-l cîștigi în fața cîinelui care urlă sub geam.

— Urlă, nu l-ai auzit ? Urlă de cînd a plecat mai-că-ta la spital.

.,.} :•■ ■:

Mama mea. Făptura mică pe care o văd deschizînd ușa cu o bluză apretată în mîna în timp ce eu învăț cu voce tare Angajamentul. „Eu, tînăr pionier al Republicii Populare Romîne, mă angajez în fața tovarășilor mei.”

...trăgînd cu o cîrpă tava aragazului și înțepînd cu paiul cozonacii rumeni, brobonați de zahăr, închizînd cu aer mulțumit ușa cuptorului și spunîndu-mi categoric, în timp ce-și trece dosul palmei peste frunte, nu te mai foi pe-aici, că nu-ți dau nici o bucățică. Nici una ! Vrei să te doară burta ?

...pigulind între straturile ei de mixandre, legată la cap cu o bîsmăluță albastră și îngînînd o melodie în falset.

Rostindu-i chiar cuvintele și lungind vreun sunet atunci cînd trage de cîte o buruiiană mai îndărătnică.

...intrînd în clasă cu o rochie bleumarin, strînsă pe corp, bucele pieptănate și întoarse peste urechi, o doamnă cu geantă pe mîna pe care în prima clipă n-o recunosc, deși în jurul meu toți șoptesc, e maică-ta, a venit maică-ta.

Vorbind încet cu învățătoarea lîngă catedră, amîndouă întoarse cu spatele la noi, dînd din cap și spunîndu-și ceva, întorcîndu-se apoi cu fața spre clasa încremenită de curiozitate : strînge-ți cărțile, Florine. Și graba emoționată care mă face să-mi cadă cu plescăit ridicol maculatorul și, pe urmă, cu zureit batjocoritor, creionul. Roșu pînă în vîrfurile urechilor. Apucînd cu un deget ghiozdanul și mototolind șapca sub braț pînă cînd ajung lîngă mama, doamna pe care n-am recunoscut-o

93

în prima clipă, și care mă ajută acum să nu-mi cadă toate pe jos și să mă fac de rîs. Ieșim din clasă pe culoar și ea îmi potrivește șapca pe cap, îmi aranjează haina, mă duce la bazin și-mi spală cerneala de pe mîini. Nu iese. Mă șterge apăsător cu batista ei micuță și subțire ca un triunghi. Mergem la doctor, îmi spune, să vedem ce e cu ochii tăi.

Mama. Ghemuită jos, în fața ligheanului și spălîndu-mă pe picioare în timp ce tata se dezbracă dincolo. Ne întoarcem de la București, eu și cu tata și ea mă întreabă cum a fost, ce-am văzut. Tramvaiul. Și mai ce ? O casă înaltă, înaltă, ș-altă casă înaltă, înaltă, îi spun că am lipsit de chef, pentru că am văzut, dincolo masa așezată și pentru

că mi-e foame. Și somn. Și ce-ai mai văzut ? Și un om mare de piatră care stătea cu piciorul așa și cu mîna întinsă. Și-i arăt în lighean cum stătea omul de piatră. Ea rîde și-mi spune, o statuie. Spune-mi ce-ai mai văzut, în timp ce-mi ridică piciorul și-mi clăbucește talpa. Mă gîdili, rîd și topăi împroșcînd stropi în jur. Știi ce-am mai văzut ? Am văzut-o pe, pe, cum o cheamă, tată, pe doamna aia la care-am fost ? Dar tata nu-mi răspunde. Întind gîtul și țip ca să mă audă. Tataaa, cu o cheamă pe doamna aia ? Tata deschide ușa și-mi dau seama de pe chipul lui că am făcut o prostie. Dar nu știu care. Și-atunci mă las de gîtul mamei și întreb încetișor. Cum o cheamă tata, pe doamna aia ? Berenice, spune el și scoate fum pt nări, și parcă și pe urechi. Pe Berenice, întăresc. Am văzut-o pe Berenice. Și mama își oprește o clipă mîinile pe glezna mea. Și cum e Berenice, mă întreabă. Și nu știu cum să-L spun că e, dau agasat din mîini și-i spun, ec, cum să fie ? Bătrînă ! Ea își ridică ochii spre mine și-aș crede că rîde, dacă nu m-ar privi atît de atent. Scoate degetul din nas. Cum adică bătrînă ? Bătrînă ! Bătrînă și gata ! E mai bătrînă ca mine ? Nuuu, spun eu convins. E cît tine de bătrînă. Și ea chiar rîde acum și se uită la tata care zîmbește și el și înțeleg că n-am făcut o prostie chiar atît de mare. Hai, povestește-mi de Berenice. Și trec în brațele ei pe lîngă tata care fu-

94

mează acum și care iar se uită la mine, ca și cum aș fi făcut o prostie. Mă fac că-l împușc, pac-pac și-i turui mamei. E cam tralala, să vezi, mamă, cum mîncă frișca înainte de masă și ciocolată, mamă, mi-a dat și mie niște bănuți de aur de ciocolată...

...făcîndu-mi planșele la botanică și hărțile la geografie. Copiind pe un geam, cu veioza dedesubt secțiuni și contururi. Spală-te pe dinți și bagă-te în pat, concentrată asupra desenului, stînd cu mîna întinsă și ne-știind ce creion colorat să aleagă. Voind să stau cu ea și să vorbim despre școală. Să-i povestesc cum a luat azi Pițuca patru la muzică pentru că nu era atentă și-a pufnit în rîs cînd Luței, colega ei de bancă, i-a scăpat mărul din ghiozdan. Nu-i așa că nu-i drept să iei patru dacă nu ești atent ? Ba e drept, hai, fugi la culcare, cavalli bianchi. Cavalli bianchi, îi răspund, da să știi că r.lmem nu e atent la muzică, jucăm nave, unii copiază exercițiile pentru ora următoare, Vița mîncă, iar Mi-hai dă cu avioane de hîrtie. Ce e debandada asta ? așa a zis odată tovarășa directoare cînd a intrat. Nu e drept. Nu-i așa, mama ? Gata acum, mai vorbim și mîine, fugi la culcare. Cavalli bianchi. Cavalli bianchi, îi spun, lipsit de chef. Cavalli bianchi înseamnă pentru noi noapte bună, adică, să visezi cai albi pentru ca a doua zi să-ți meargă bine. Mama îmi povestise de niște pescari care așteptau dormitînd la țărnuțul mării cu bărcile trase, pînă cînd un copil mic și negricios visa cai albi. Se întîmpla ca pescarii ăia să aștepte zile în șir pînă să apară în visul puștiiului caii cei norocoși. Și numai cînd ieșea el din colibă alergînd și țipînd — cavalli bianchi, cavalli bianchi. — ei prindeau viață. Se repezeau ca niște apucați, unii împingînd bărcile în mare, iar alții arun-cînd din fugă năvoadele, apa și rachiul. I-aș fi spus de o sută de ori cavalli bianchi, numai ca să mai stau cu ea, pentru că, nu știu de ce, seara era cel mai plăcut să povestești sau să joci remi sau spînzurătoare pe pedepse și nici prin cap nu îmi trecea să mă duc la culcare. Cavalli bianchi, te-ai spălat pe dinți ? Cavalli bianchi, m-am spălat. Și regele n-a mai aflat niciodată de fata lui ? Nu, pentru c-a murit. Șterge-o, ©a-

95

valii bianchi, să vii să mă-nvești. Cavalli bianchi, o să vin. Sub ochii zîmbitori ai tatei pe care-l auzeam după ce închideam ușa (lui îi spuneam doar noapte bună, pe-depsindu-l, pentru că mi se părea că dacă n-ar fi fost el, eu și cu mama am fi putut sta de vorbă toată noaptea. Nu pentru că nu ne lăsa, ci, pur și simplu, pentru că era acolo, în casă) îl auzeam spunîndu-i mamei, cit este de isteț, nu ? Doar că e cam răsfățat.

...tocind ceapa mic, mic și urmărindu-mă totodată cu privirea, e murdară cana aia, ai una curată în dulap. Împodobind salatele cu crenguțe de castraveci acru și cu flori roșii de gogoșar sau torturi îmblănite în frișca peste care treceau zig-zaguri de creme colorate, fructe zaharisite și nuci pralinate. Chemîndu-mă să-mi aleg eu floarea sau triunghiul sau crenguța pe care voiam s-o mînc la masă. Să nu uiți, pe asta o vreau. Cum o să uit, piso ? mă asigură ea. Chiar dacă vin zece musafiri la masă ? Chiar dacă. Chiar dacă vin o sută ? Chiar dacă. Chiar dacă vine un catralion ? Și-un catralion de catralioane, imi spunea ea. Mă pune pe gînduri posibila invazie și, vrînd să mă liniștesc, o întrebam după o vreme, nu-i așa că n-ar încăpea în casa noastră chiar atîția oameni ? Nu știu, îmi spunea ea misterios, gîndește-te și tu

...plecată de acasă printre puținele dați, la o prietenă a ei. Casa golită de freamăt și de arome. Tata ursuz, pregătind masa : omletă cu brînză. De ce nu mînci ? Dă partea aia mai arsă de o parte și mîncă. Omleta avea gustul sălcii al absenței ei, mi se părea că devenisem peste noapte săraci și amărîți, așa cum auzisem că trăiesc în marginea orașului niște familii despre care se spunea că abia ajung să-și facă un ou în tigaie. Ochii mi se fixau pe capotul de diftînă agățat după ușă și-o durere sfîșietoare îmi chinuia sufletul. Îmi prindeam lacrimile cu limba, cît puteam fi de sărate și mă gîndeam că sînt singur pe lume, ca în povestea aia. Îmi feream ochii de năluca din cuier care-mi făcea atîta rău și mă vedeam agățat de gîtul mamei cînd o să se-ntoarcă, certînd-o, de ce-ai plecat ? Să nu mai pleci. Și-acum ? Pleca de tot. Asta înseamnă că are leucemie și c-o să moară în cîteva săptămîni. Cum se putuse întîmpla, de unde venise toată nenorocirea asta ? Și da

96

ce tocmai mama ? Nu mi-o aminteam deloc bolnavă. Și totuși, se internase în spital. Înseamnă că se simțise rău, că suferise. Iar eu nu observasem nici un senin, nici o paloare. La ce bun o mie de nimicuri, cuvinte spuse-n treacăt, gesturi neînsemnate de-acum un an sau cinci sau șase și mai mulți, când eu nu-mi amintesc nimic despre ea din ultimele luni ? Ea plecase totuși la spital. Ce se întâmplase cu mine de câteva luni încoace ? Unde-mi zbura-seră mințile ? Nu cumva îmi primeam pedeapsa pentru orbirea, nepăsarea și indiferența mea ? Nu cumva tocmai din această cauză ea se îmbolnăvise ? Dragostina-Dragosti-na-Dragostina, murmură aparatul acum. Cine ? Dragos-tina ? Și gândul la ea devine un animal hăituit care se furișează spășit și rușinat, ponosit și umil. Se ascunde undeva, departe, confundându-se cu pietrele și țarina, privind cu teamă și chiar cu o anumită sfințenie înaintarea falnică și semeață a adevăratei fiare.

Simt cum mi se contractă toți nervii, cum toată ființa mi se împotrivesc, ca atunci când eram copil și împingeam cu tălpile în podeaua compartimentului pentru ca trenul să meargă mai repede sau mai încet. Dar acum, ca și atunci, uriașa mașinărie, odată pusă în mișcare, n-are habar de mine și de eforturile mele disperate.

Rămân pe canapea cu picioarele murdare atârând, îmi văd pantalonii tăvăliți prin ierburi și, la un pas de mine. tata. încremenit pe scaun, gata să sară și să mă ajute. Nu, nu mai am nimic, îi spun. Și el scoate ușurat pachetul de țigări și mi-l întinde. Iau una și-o duc la gură. Pe buze, un gust sălcii, ca de omletă. Îmi stăpinesc tremu-rul mâinilor și trag adânc din țigară, voind să împing în jos ghemul țepos de lacrimi. Și iarăși nu mai înțeleg, ci doar mă enervez : de ce stau acum cu tata fată-n față fără să ne spunem nici un cuvânt ? Cine-i dă iui dreptul ca doar cu câteva cuvinte să mi-o răpească pe Dragostina ? Îl privesc dușmănos și sînt gata să i-o spun. Numai că sub geam, ciinele și-a reluat urletul. El îmi aduce aminte de mama. Și, pentru moment, mă liniștesc, mă liniștesc măcar pentru că aflui de ce stau acum cu tata, aici, în seara asta, ' și-mi trece prin cap gândul că nu poate fi vorba decît de o glumă stupidă și sinistră de-a bătrînului, că

97

nu e nimic adevărat, vreo soluție prostească de-a lui, ia mai stai și tu pe-acasă. Nu mai umbla atît. Îl întreb furios, pregătit de scandal :

— Ce e cu mama ?

— Ți-am spus... Are leucemie. O să moară în ctteva săptămîni.

De parcă el însuși ar fi aparatul ăla nenorocit care reproduce în neștire cele câteva cuvinte înregistrate. Din nou sensul cuvintelor se pierde într-un vîjiit continuu și mă tem să nu-mi pierd mințile. Brusc nu mai aud nimic, totul se transformă într-o liniște nefirească, la fel de chinuitoare ca zbirniitul de dinainte. Și printr-o crăpătură îngustă, aproape invizibilă, a acestei liniști se strecoară vocea subțirică a Dragostinei. Cîntecul ei. Mai degrabă jalea din cîntec. Prin urmare de-asta îmi plăcea să-l ascult. Pentru că presimțeam că... Ce presimțeau. deșteptule, hai spune ? Pentru că presimțeam că... Am uitat. Am uitat și de durere. Sau ea a trecut, s-a dus, s-a fărîmițat, s-a destrămat, împrăștiindu-se în cele patru vînturi. A lăsat în urma ei un loc gol de arșiță și îngheț. Eu nu mai exist... și nici mama... și nici Dragostina. La ce bun atunci... Ce voiam să spun ? Un loc gol, voiai să spui. Aha, da. Nici eu, nici mama, nici Dragostina... Dar a cui e mîna asta ciolănoasă care duce țigara la gură ? Al cui este genunchiul care zvîcnește prin pantalon ? A] cui este tot trupul ăsta pocnind de o nerușinată sănătate care acum o oră se tăvălea prin ierburi ? Vomit peste teniși, peste covor, peste tata care-a sărit să mă ridice. Mi se răscolesc toate măruntaiele și vor să iasă afară.

— Credeam că fumezi, deja... Ingaimă tata și mă duce de umeri în baie, la chiuvetă.

Stau aplecat peste marginea albă și icesc. Este ceva în mine care se luptă să iasă. Jetul de apă îmi răcorește ceafa. Acum e cu mult mai bine. Și iarăși îmi vine în cap poezioara născocită mai devreme : cine are ? Mama. Ce face mama ? Are. Ce are mama ? Leucemie. Și vîrtejul în care sînt prinși pereții se oprește brusc. Pot să le delimitez foarte exact conturul și chiar să urmăresc de sus, din dreapta pînă-n stîngă, o crăpătură fină care se pierde în plăcile de faianță de deasupra căzii. Sînt calm. Liniștit. Accept : are' leucemie. O să moară.

98

să mergi și tu s-o	s;;
nu și-a pierdut cu totul cunoștința	;;
cere mereu să îi deschizi fereastra	. <
așa că	>t^(
după transfuzie ,	:/ ■
așa se face	
a mîncat puțin compot, a cerut pieptănul	,,, >
ciorapii sînt în raftul doi, în dreapta	}
ar fi să	.

n-a întrebat poate că
a zis în fiecare zi să-ți zîmbind foarte slăbită cavalli bianchi

...mergi, hai morgi. Descult. Și ce dacă e jar încins ? Vezi-ți mai bine tălpile care au și deprins strategia, modul economicos de a-și expune rînd pe rînd o parte sau alta. La intervale de timp bine calculate. Îmi faci scîrbă. Inteligență ? Mai curînd o șiretenie de-a nu te expune prea mult, de-a nu căpăta arsuri grave. Încăpățînarea de-a înainta. Sfirîie, sigur că da ! Miroase, cu atît mai bine ! Dar numai în vis se-nîmplă să. Dar și să. Supraviețuind. Credeai că. Tras pe roată. Jupuit de viu. Țintuit în piroane. Strivit de camion. Suportabil. Și nu numai atît. Un mod de a-ți petrece timpul, negociînd cu. Timpul .^are ți-a mai rămas după ce sufletul. Hai, fugi odată ! Aleargă ! Un cîmp deschis, cu vîntu-n față. Fugi ! Prins în capcană. Ars de viu. Strivit de camion. Credeai că. În alta viață ai visat că auzi foșnetul ierbii. În altă viață ai visat jocul aiuritor al globilor colorați. Cînd aveai nu 17 ani, ci 177- Gitlej îngustat prin care strigătul se subțiază, Dragostina, într-un murmur, Dragostina, într-o șoaptă, Dragostina, într-o amintire de murmur și de șoaptă, d-r-a-g-o-s-Orb... fără să știi pe unde s-o apuci. Un loc pustiu. Arșiță și îngheț. O liniște de-a dreptul înspăimîntătoare, în care doar somnul.

„...somnia te duce de pe lume / te spală și te piaptănă și te împarte / copiilor săraci te-am și uitat /”.

A venit Paula, mătușă-mea, și-a scuturat în casă. M-a strigat de cîteva ori Florine, Florine, mai degrabă, Flori-ne, ca un bici întins, gata să mă croiască. Să-i bat covoarele. Nu i-am răspuns. Am auzit-o drăcuind prin curte, ce, eu sînt sluga voastră ? Și dacă n-ar fi trebuit să ies din grădină i-aș fi spus. Da, ești. Chiar asta ești. O slugă. Ar fi însemnat să mă cert cu ea, s-o dau afară pe poartă. L-a tocmnit pe Mile Barbu să i le bată, să împingă mobilele și nu mai știu ce. I-a spus să treacă pe seară să-i dea tata banii, eu n-am d-așa ceva. C-atît ar mai lipsi, e casa lor. Aș fi putut să ies și să-i smulg din cap basmaua mamei cu care se legase, să-i interzic să atingă cu labelle ei ciolănoase lucrurile pe care le-a atins mama.

O rea, mamă, o rea. M-a bătut, m-a bătut. Cum te-a bătut ? Dacă plîngi, nu înțeleg ce-mi spui. Hai, liniștește-te-te. Mi-a dat peste mîini cu andreaua. De ce ți-a dat ? N-ai fost cuminte ? Ba da, am fost. Numai c-am vrut să văd și eu peștii de pe dulap, ăia verzi care stau cu cozile în vază și cu capetele pe mileu. Vezi să nu pui mina pe ceva, mi-a zis. N-am vrut decît să-i văd. Și, cum a ieșit din cameră, i-am luat de pe dulap. Cînd am auzit că deschide ușa, am vrut să-i pun repede la loc și mi-au căzut pe jos. S-a spart numai un cap de pește. Și ea a luat andreaua și m-a lovit, na, stricătorule, ți-am spus să nu te-atingi, și m-a drăcuit. Gata-gata, nu mai plînge, dă-mi nasul să ți—l șterg. Nu trebuia s-o iei, dacă nu ți-a dat voie. Ai greșit. Trebuia s-o rogi frumos : te rog frumos. tanti Paulica, arată-mi și mie vaza. Nu te-am învățat eu așa ? Ba da. ba da. Eu am rugat-o. Așa i-am spus : te rog

100

frumos, tanti. Și, și știi ce mi-a zis ? Mi-a zis, scîrț, mă rogi frumos. Hai, nu mai plînge. Lasă că nu s-a întîmplat nimic. Da de ce, de ce să mă bată ? Și să mă drăcuie ? O să-nțelegi tu mai tîrziu. Cînd o să te faci mare. Tanti Paulica n-are copii, nu știe că ei mai fac și cîte o năzbîtie. Tu ai necăjit-o. Dar nu e rea. Numai din atîta lucru plîngi ? Păi nici un voinic nu plînge așa ca tine. Gata gata. O să-nțelegi și singur.

Florine, am crezut că de acum poți să-nțelegi și singur niște lucruri. De ce te porți așa urît cu ea ? Este un om în vîrstă, sora tatei. E ruda noastră. Știu că e cicălitoare. Pentru că n-a avut nici soț și nici copii. A trăit singură. Da ? Și ce-mi pasă mie, mamă, de singurătatea ei ? Pentru că e singură mă bate pe mine la cap ? Vrei poate ;>ă spui că e ciocănitoare. Rea și mincinoasă. Cu aerele ei de fostă mare boieroaică. Parcă nu mi-ar fi spus mie tata. Nici pomeneală de toate balivernele pe care le îndrugă. Mîine-j.>oimîine o să spună că se trage din os domnesc, că-și bea cafeaua cu Bibesții. Și asta te obligă, Florine. N-ai auzit-o ? Tu nu ai voie să bați mîinea cu toate neamurile proaste. Ea care drăcuie ca Sevastița. Oprește-te, moară nefecată. Dacă nu vrei să semeni cu mătușă-ta-Ce prostănac mai ești ! Chiar altă treabă mai bună de făcut nu ai ? Hai mamă, lasă-mă în pace. Atît mi-ar trebui, să afle băieții că nu știu din ce neam mare mă trag, să-și bată joc de mine- Murătura dracului. Iar tu, în loc să, în loc să... chiar mama, în loc să-i zici, îi mai și bagi ceva-n sacoșă. Ascultă pisei, exagerezi. Faci prea mult caz, devii caraghios. La ce oră e meciul ?

Cum putea mama să treacă peste răutățile Paulei ? Phe, ce să mai vorbim, nu prea ești chibzuită. Asta înseamnă să stai acasă și să nu știi cum se cîștigă banul. Chiar nu-i păsa că scorpia venea la noi, de fiecare dată, parcă în inspecție și nicidecum în vizită ? Fără să-și iasă din sărite niciodată. La fel era și cu vecinele care mă reclamau. Nu m-am așteptat, madam Ionescu, la una ca asta, pur și simplu nu m-am așteptat ! Florin l-a luat la film, pot să vă garantez. Eu pentru Mile bag mJr.a-n foc. Florin l-a luat și l-a dus la așa un film. Interzis. Interzis ! Eu nu știu zău, ce credeți dumneavoastră, dar eu .sînt, sînt revoltată ! L-am pedepsit. Daa, categoric !

101

-i(

Stă-nchis în casă, deși știu că el singur nu s-ar fi dus'. Vă dați seama ce-o să se întîmple ? c-o să le scadă nota la purtare ? Eu i-ara explicat dirigintei, i-am spus că fiul dumneavoastră, elevul Florin Ionescu a fost capul răutăților. Mi-a spus mie băiatu. Cînd l-am luat la întrebări, nenorocitele, ce-ai făcut ? Florin, mamă. Atît a zis și-a început să plîngă. Atît vă spun, madam Ionescu. Atît vă spun ! Dumneavoastră faceți ce credeți, îl creșteți cum știți, nu e treaba mea, însă atît vă spun : eu nu sînt de acord ! Și, să nu vă fie cu supărare, eu nu-i mai dau voie lui Milică al meu... că

diriginta a zis, act de indisciplină. De la noi din casă, slavă Domnului, n-a avut de unde să-nvețe. Că dacă de-acum face niște așa acte de indisciplină, mai târziu... așa zicea și diriginta.

Și mama lăsînd-o să spună, eu cu urechea ciulită dincolo, înnebunit că Mile stă închis în casă, ah, tocmai acum cînd aveam meci decisiv cu înfumurații ăia de pe General Florescu. Mama, cu vocea ei nepotrivit de cristalină pentru arțagul doamnei Barbu, luîndu-ne apărarea :

— Nu vă faceți atîtea probleme, doamna Barbu, la vîrsta aste ei greșesc și noi sîntem datori să-i îndreptăm. Sigur c-arn să stau de vorbă cu Florin. Sînt băieți și... mai năzdrăvani.

— Ce băieți, ce băieți, madam Ionescu, că eu fată am vrut să am. Faltă. Ce băieți. Că zău, cu o fată cfaci altfel, îi pui un croșet în mînă, o ai tot timpul sub ochi, iți

dă o mînă de ajutor, că nu pot să zic că Milică n-ar fi ascultător dar dacă se înhăitează cu așa niște, pardon, derbedei... Madam Răuț mi-a spus. Puteți s-o întrebați. Au vîndut castraveți, adică Florin al dumneavoastră, puteți să întrebați. O sacoșă întreagă. De unde, asta nu mai știu. Ca să se ducă la un film in-ter-zis ! Asta e problema. în clasa a șasea cît sînt ei.

Și mama, clincînd din vocea ei, făcîndu-i parcă în necaz doamnei Barbu, o convinge să nu-l mai țină încuiat pe bietul Mile dacă eu am fost vinovatul. Inima începe să-mi bată din ce în ce mai sigur și mai regulat și iarăși bubuie năvalnic în momentul în care o aud pe mama îndreptîndu-se spre camera mea. Mă arunc din-

102

tr-un salt pe scaun și deschid la întîmplare o cînte. Și vocea ei, nu știu tu Florine unde e cheia de la magazie ? Parcă tu ai închis așeară. Ba da, ani pus-o la locul ei, pe geam, în antreu. Te pomenești că n-am observat-o. Da, da, acolo am pus-o. Bine-bine, zice ea în timp ce eu îi afectez o atenție îngăduitoare, atenția celui smuls dintr-o lectură concentrată, dar care, din generozitate, îl ascultă pe cel care vine și îl întreabă un lucru atît de banal : ■ unde e cheia de la magazie. Însă mama înaintează spre mine, îi aud pașii, se așază de partea cealaltă a mesei cu obrazii în palme. A lăsat alături un pahar cu o cîrpă albă ieșind din el ca o coadă. Florine, și tonul ei mă face să-mi ridic ochii și să-i întîlnesc pe-ai ei, Florine, cînd vrei să te duci la film, să-mi spui. Și să-mi ceri bani. Simt că sînit roșu pînă în vîrfurile urechilor și că nu pot să-mi desfac privirea de a ei. Ne-am înțeles ? Da ?

Ce rost ar fi avut să sar la Paula, să-i smulg basmaua din cap, să-i dau cu andreaua sau cu ceva asemănător peste etichetele ei ciolănoase, interzicîndu-i să atingă lucrurile mamei ? Ce rost mai aveau toate acele lu-crurr care rămîneau neschimbate după moartea ei ? De ce să le fi păstrat neatînse cînd ele supraviețuiseră morții ei ? Ce însemnau ele fără ea ? Perdeaua atingînd podelele sau pledul în care se înfășură iarna, cuțitul cel mic cu mîner de lemn, mîna mea dreaptă, cum zicea ea, sau laptele de față pe care și-l prepara singură ? Niște obiecte care se lăsau acum manevrate la fel de bine și de Paula, continuau să-și trăiască viața în alte mîini, fără să se împotrivescă. Ele erau aceleași și-aveau să rămînă la fel încă mult și bine. Mai bine să fie batjocorite de etichetele Paulei. Trîntite și împinse de veșnica ei nemulțumire. Bombănind printre ele, ce, vă-nchipuți că sînt sluga voastră ? Și cu ce poftă i-aș fi spus, chiar așa, scumpă mătușica, sluga noastră- Dar numai pentru atîta lucru nu merită să ies din adăpostul meu. Tutunul îmi pungește gura. Dar nu-mi mai face rău. M-am obișnuit. Și cîinele s-a obișnuit. Dormitează cu botul pe labe. Își saltă căpățîna enormă și scoate un hămăit de rutină. îl văd printre stinghiile gardului, la-

103

tră mai tare, chiar se scoală și aleargă, tot din rutină, bietul animal, spre poartă. Mă ridic și dau într-o parte tufele și văd cum la poartă stă Dragostina. Dreaptă și încordată. îi e frică de cîini, știu asta. Se uită peste poartă și așteaptă. Și Paula sosește. Vorbesc peste gard. Dragostina își trage după ureche o șuviță și spune ceva. O întreabă de mine. Paula ridică din umeri și—și bîfîie capul mai mult decît ar trebui ca s-o convingă pe fată că nu sînt acasă, nu știe unde sînt. Dă din mîini și face semne spre casă, spre curte, se lovește peste frunte, peste obraji. Dragostina se uită prin curte, cercetează casa și chiar aceste tufe în spatele cărora stau ascuns. Se desprinde și nu pleacă întoreînd spatetele, ci într-o parte, ca și cum ar mai fi avut ceva de privit.

Printre crengile copacului, cerul freamătă, lumină și umbră, un zbor indiferent peste făptura mea, ghemuită în iarbă. Am pumnii plini de pămînt amestecat cu rădăcini și cu furnici. Alunec într-o parte și-mi recunosc de acum teritoriul. îl scrutez calm. ca și cum, aflat în marginea lui, mă hotărăsc să-l străbat. Și o forță străină pune stăpînire pe mine. O siguranță a mișcărilor, pasul elastic, umerii drepti.

fi

,>,\\

De două zile avem un musafir. A venit sora tatei de la București. Berenice. Cu ce la sfîrșit, ce de la CEC. Am crezut că ea, ca și Paula, a venit să ne consoleze. Să-i spună tatei : ești văduv... ca văduv... ce să-i faci, așa e văduvia. Și mie : Florine, Florine, ești orfan acum... că orfanii... Și așa mai departe. Dar nu. Berenice n-a pomenit nimic. Ca și cum nimic nu se-ntîm-plase. Pare cam... nu țacănită. Nici toantă. Deși poate să fie și una și alta. în sfîrșit, cam aiurită. Adică, nu chiar de tot zdravănă. îi spune tatei Lisăndriță, iar el ei, Mămălice. Ca doi copii tîmpiți. Am auzit-o azi vorbind cu cineva sub geamul meu: ce faci tu m;v V-ăit1-tule,

nebunule, ia vino la mine, ești prea mărișor ca să te mai iau în brațe, așa că dă-mi numai o ureche, mu-mu-mu, băiatule, nebunule... Am crezut că e cu tatu și mi-a venit să rîd. Am deschis fereastra cu zgomot ca să-i prind, oameni în toată firea, în scena asta caraghioasă : frățiorul dîndu-i surioarei doar o ureche pentru că el e prea mare acum ca să fie luat în brațe. Berenice, în cămașa de noapte, stătea în patru labe în fața dulăului, iar animalul se gudura dînd din coadă și lingîndu-i mîinile. N-a fost deloc surprinsă. Uitîndu-se la mine și continuînd să-l mîngîie pe cap, mi-a spus : Bună dimineța ! (Era vreo unșpe.) Te-ai sculat ? Apoi s-a ridicat făcîndu-i niște semne aiurite ciinelui, își flutura degetele, scotea limba, îi făcea cu ochiul, iar Hoțu, așezat pe coadă, o privea atent, înclinînd capul

105'

într-o parltă și-n alta, căznindu-se să înțeleagă probabil, cu mintea lui câinească, ce-ar fi putut să însemne toate gesturile alea.

Ai zice că e chiar simpatică, dacă nu te-ar enerva, cînd se preface, sînt sigur, că nu aude. Nu pentru că i-ai spune ceva neplăcut, ci pur și simplu — așa. Nu vrea ea să te audă. N-are chef. Tata zice c-a avut scar-latină cînd era mică. Dar nu cred că din cauza aia, adică nu cred că e surdă de-adevăratelea. În sfîrșit, te enervează, te face să te simți în plus. Îmi aminteam că fusesem la ea în vizită, de mult, să fi avut patru-cinci ani. Niște scări întunecoase parcă, și-o odaie răvășită, eu sărînd în picioare într-un pat peste cearșafuri, pleduri, toate în dezordine. O masă mare, așa mi se părușe atunci, mare, foarte mare, încărcată cu zeci de cutii și cutiuțe, bomboane poleite, vase cu flori uscate, pungi de cafea, de zahăr, flacoane cu medicamente, pahare, lucruri de îmbrăcat. Nu mai știam exact dacă la ea văzusem toate astea sau le citisem într-o carte. Pantofi înșirați pe jos, mormane de haine pe scaune și multe, multe pălării. La ea sau la madam Girescu am văzut vulpea aia cu ochi de sticlă și gheruțe uscate de care m-am speriat nebunește ? Berenice sau cucoana aia îmi spusese : nu-ți fie frică, e de pus la gît. Și, cînd a încercalt să-mi pună blana pe umeri, țipasem îngrozit.

De ce nu mai venise pînă atunci la noi ? De cîp nu se vorbise de ea în casă ? Observasem că de la venirea ei, Paula nu mai apăruse. Pentru că își luase obiceiul să treacă zilnic pe la noi, să-și bage nasul peste tot făcînd „hordine”, phe, nu știu ce v^ați face fără mine. Am și eu un servici, o casă, și nu știu unde să mă-rrpart mai repede. Aflase, puteam să jur, că Berenice e la noi. Erau certate ? Paula poate, pentru că Berenice... Mi le închipuiam pe amîndouă bune de ilustrat abecedarul : Baba Cloanța și... Ei bine, nu-mi dădeam seama ce e Berenice. Oricum, ceva cu totul opus Paulei. Și nu numai ei. Deși mă pregătisem să i-o retez îndată ce ar fi început cu consolările, ceva îmi plăcuse la ea din clipa în care a intrat pe ușă. Poate zîmbetul de copil

106

răsfățat pe fețișoara cît un pumn, poate pălărioara fistichie peste părul platinat. Ea toată arătînd altfel și purtîndu-se altfel decît mă așteptam să fie o mătușă venită de la București după moartea mamei. Doar mama ar fi putut să-mi lămurească misterul Berenicei — dacă era vreunul. Dar mama murise. Iar cu tata nu aveam chef să vorbesc. Oricum, rni-ar fi plăcut să mai stea pe la noi, măcar pentru că, în felul ăsta, Paula rămînea departe, aoră și nesuferită, în negru din cap pînă-n picioare' după Țuca, sāraca. Nerușinata !

Berenice nu punea întrebări, nu era pisăloagă, nu mă compătimea, nu făcea mîncare și nici curat (a ei trebuie să fi fost camera aia), se scula tîrziu, ca și mine, umbla toată ziua în cămașa de noapte, iar pieptănătura ei complicată se transformase într-un ciuf încîlcit din care alunecau pe spate niște șuvițe galbene, uf, cum mă gîdilă pe gît. Vorbea cu Hoțu, cu ușa care se deschidea invers decît își închipuia ea, cu ibricul care dădea în ioc, și, bineînțeles, cu noi dacă se întîmpla să îi ieșim în cale. O auzeam șoptind lîngă aragaz : ei, fir-ai tu să fii, ți-am spus să mă aștepți și să nu te umili, veneam eu să te dau de-o parte. Și cu voce tare : Lisăndriță, vino repede. Cafeaua a dat în foc, și nu știu să închid butelia. Sau : ah, ce m-ai lovit, măi riebnule, mă doare de nu mai pot, ah, ah.

Vorbea și cu tata, ore în șir, în fiecare seară. După ce mîncarn, ei rămîneau la masă, în bucătărie cu sticla de vin în față, pînă dincolo de miezul nopții. Uneori îi auzeam rîzînd ușurel și-mi dădeam seama că n-o făceau special, din respect față de doliul casei, ci pentru că-și spuneau mici prostioare, poate nici atît, vreo mișcare stîngace, vreun pahar răsturnat... Pentru că nu prea aveai ce să vorbești cu Berenice. Dacă te apucau să-i spui ceva, își lua aerul ei de surdă, zîmbind ca o nătîngă și chiar dispărea de lîngă tine, pierind parcă dusă de vînt. Am surprins-o de cîteva ori stînd întinsă pe canapea, cu ochii închiși, fără să doarmă, cu un aer foarte concentrat. Voiam s-o chem în grădină, să-i arate tata nu știu ce. Îi urmăream pleoapele care tremurau și care se desohideau cîte puțin, apoi se strîngeau dure-

107

ros, ca și cum ar fi primit niște lovituri. Brusc, figura i s-a schimbat, a surîs larg și pleoapele i s-au întins ca și cum loviturile ar fi fost înlocuite de mîngîieri. Cînd am strigat-o, a deschis ochii, m-a privit de parcă n-ar fi fost doar surdă, ci și oarbă. Dar nu dormea, pot să jur, nu avea aerul unui om buimac, ci mai rău. În sfîrșit...

Nu eram curios ce-și spun ei doi, atîtea ceasuri, pînă noaptea tîrziu. De multe ori mă invitau să rămîn cu ei, dar nu aveam chef să scot nici un cuvînt, preferînd să plec, să merg în camera mea și să mă gîndesc la ale mele.

Totuși, într-o seară, înohizînd ușa după mine, ceva m-a făcut să stau și să ascult, să trag cu urechea la pălăvrăgeala

lor.

— Lisândriță... Lisândriță...

Aud vocea alintată a mătușei ca pe cea a unui copil răsfățat obișnuit să capete totul în schimbul miorlăielii care placa atât de mult părinților. După zgomotul de farfurii și tacimuri, îmi dau seama că Lisândriță strânge masa. Berenice n-o făcea niciodată — era poate întors cu spatele, ocupat și nu dădea atenție gingașului miorlăit-

— Lisândriță... Lisândriță...

Aud acum vasele în chiuvetă și jetul de apă deasupra lor. Știu că ea va continua să stea pe scaun și după ce tata va goli masa, și o va șterge de firmituri,

complet lipsită de interes pentru aceste manevre casnice, nevoind nici măcar de formă să schițeze vreun gest de ajutor față de cel care trebăluiește de unul singur. Pentru că o văzusem pe ea așezându-se și iridi-cîndu-se de la masă ca și cum ar fi fost cît se poate de normal ca altcineva să se ocupe de ea, ba chiar mai mult, ca și cum puțin i-ar păsa dacă nu i s-ar fi pus nimic dinainte, sau, în sfîrșit, neobservînd că a fost chemată la masă, tocmai de aceea nu mai făceam nici eu nimic, îmi convenea să vin și să plec, lăsîndu-le pe toate în grija tatei.

108

Fișuitul apei încetează și, Lisândriță ștergîndu-se pe mîini probabil, cu un mulțumit așa, își reia locul în fața paharelor și a surioarei.

— Lisândriță...

Poate voia să se scuze, vai, iartă-mă că nu te ajut și așa mai departe. Dar nu, nici pomeneală. Mă întrebam dacă chiar observase tot ceea ce făcuse frățiorul ei pînă atunci. Să fi fost în locul celui frățior m-aș cam fi enervat dar, după ușa, totul îmi părea foarte comic.

— Lisândriță... știi, mie nu prea-mi place vinul. Seara, înainte de a adormi, îmi provoacă așa... Nu prea-mi place. Și nici sifonul.

Mă pufnește irisul. Deci numai ca să-i spună că nu-i place vinul și sifonul miorlăise ea atât de gingaș ? Sau asta nu era decît un început ?

— Păi, îi răspunde frățiorul nițel cam derutat, n-am «leeit țuică».

— Bine, zice ea. Foarte bine. Și scaunul sîrîrîie, :semn că surioara iar și-a urcat picioarele sus, sprijinindu-și genunchii de masă.

— Știi ceva Berenice, spune-mi și mie, zice frățiorul ■după ce auzisem că a deschis camera după țuică, ce mai face Toma Cazimir ? Tot... tot așa ?

— Tot... tot așa.

— Adică ?

— Lisândriță...

Și parcă abia acum se roagă, își cere scuze, așa cum ar fi trebuit s-o facă mai înainte.

— Și tu... tot așa, măi Mămăliee ?

— Aș vrea un pic de apă, un pic numai, nu-nu, nu sifon.

Și-n timp ce frățiorul se duce la chiuvetă să-i aducă apa, un pic numai, surioara se dă jos de pe scaun, deschide ușa spre curte și—l cheamă înăuntru pe Hoțu, ne-bunule, urecheatule, mu-mu-mu-

Aha, nu vrea să-i spună frățiorului ce mai face Toma Cazimir ăla. De-aia a cerut apă. Ca să nu-i spună ce face.

Vrea să schimbe vorba. Foarte bine, lieremco.

109

Bravo ! Ai și tu misterele tale, treburile tale în care nu vrei să se amestece nimeni, nici măcar Lisândriță. Pentru că încep să înțeleg cîte ceva... de ce n-a mai venit vrăjitoarea pe la noi, de pildă.

Și tocmai mă pregătesc să-mi părăsesc postul de trăgător cu urechea, mare scofală ce vorbeau ei, pierdere de vreme, surioarei nu-i place vinul și frățiorului i-ar place să știe ce mai face Toma Cazimir.

— Dă potaia afară, îl aud pe Lisândriță. Voiam să discut cu tine și altă chestie. (Pe cealaltă tocmai o terminaseră !) Despre Florin...

Și toate simțurile-mi sar la pîndă. Mă întorc și-mi lipesc urechea de ușa cu toate că nu e nevoie. Tălpile mele simt din nou jarul încins, iar sîngele îmi țiuie în timpane. Mi-e teamă că nu mai aud. Și că ceea ce aud nu este ceea ce spun ei dincolo.

— Nu știu ce să iac cu el. Cum să procedez. S-a închis într-o tăcere îngrijorătoare. Nu era așa înainte.

— înainte de moartea Violetei, vrei să spui.

— Da... Avea prieteni, juca fotbal. Și-o fată avea.

— O fată ?

— Da, o fată cu care mergea la grîlă.

— Și pe alea parcului, nu-i așa ? O fată blondă și frumoasă...

— Ți-a spus el ceva ? Eu nu prea știu.

— Ah, Lisândriță, el și cu fata aia pe malul apei... cum nu m-am gândit ? Ascultând foșnetul frunzelor și murmurul valurilor...

...îmbătîndu-mă de mirosul ierburilor încinse de «are, atingînd umerii pîrguiți ai Dragostinei, netezin-du-i părul și privind pierit globii colorați, verzi și portocalii...

Trîntesc ușa cu furie și mă arunc asupra mesei. Bat cu pumnii și răstorn paharele. încetați ! Nu vă interesează pe voi, nu vă interesează, nu vă interesează...

6

Avea „o chestie”. Nu știa cum „să procedeze”. Era îngrijorat de soarta mea. De tăcerea mea. Sorbindu-și seară de seară vinul. Rîzînd ușurel de cîte o mică trăz-naie a surioarei. Lisândriță. Fost copil. Prieten la toartă cu Mămăliee. Tovarăși de gale tușe. Mai tîrziu, bărbatul Țucaî. Marna mea. Un om bun și el. De asta îl și preocupa soarta mea. Pe a lui o rezolvase. îl auzisem de mai multe ori răspunzînd pi*ostiilor ălor de „condo-leantele mele” : de, ce să-i faci, de, iașa a fost să fie. Acceptînd, resemnîndu^se. Reluîndu-și în scurt timp vechile îndeletniciri : mersul la slujbă, îngrijitul zarzavaturilor din grădină, partidele de șah. Ba și-o adusese și pe surioara cu care se simțea ■&! acum aițt de bine și atît de liniștit. Nu-i mai rămăsese decît „o chestie”. Una singură : eu. Și-avea de gînd el, omul ăsta bun, să o rezolve. Știa de Dragostina, dar nu prea bine, aiurita aia de Berenice știa mai multe, mă spionase probabil, cu aerul ei de surdă și de oarbă. în fața paharelor, unul cu vin și altul cu țuică, se gîndeau să găsească vreo soluție, să-mi aplice vreun tratament, să-mi reiau și eu vechile ocupații pentru că de, așa a fost să fie... Mă scotea din minți cînd îl auzeam pe 'tata pronunțînd numele mame: ca pe cel al cuiva dus definitiv dintre cei vii : sāraca Țuca... biata Țuca... Țuca... Mama mea. Pe eare nici măcar n-o chema așa, ci Violeta, numai că eu aflasem asta foarte tîrziu...

...într-o zi în care, jucîndu-mă în curte, exact în straturile ei de nr.xandre unde nu aveam voie, a deschis

111

poarta o femeie înalta cu păr negru prins în coadă de cal. A înaintat spre mine surîzînd de parcă m-ar fi recunoscut și m-a întrebat : e acasă Vio ? Am rămas cu gura căscată, căzîndu-mi din mînă bățul în chip de sulită. Vino CameJia, a răspunr mama în locul meu, cobo-rind în fugă treptele. S-au îmbrățișat, spunîndu-și amîndouă deodată aceleași cuvinte și au pornit spre casă, ținîndu-se de mînă într-o voio.sie atît de mare îneît mama nici măcar n-a băgat de seamă că mai eram și eu pe acolo, la cîțiva pași, proțăpît în mijlocul straturilor. Cine e Vio, mamă, am întrebat-o întunecat seara, înainte de a-i spune cavalli bianchi. Ea a ris, prostu-țule, eu sînt, pe mine mă cheamă Violeta, iar fetele 'a școală îmi spuneau Vio, Camelia mi-a fost colegă de bancă, hai culcă-te, cavalli. Și tata de ce-ți zice Țuca ?" Așa i-a plăcut lui, nani acum. Violeta era mama mea. Xu Țuca. Violeta era un nume de floare, iar Lisândri^a un nume de oligofren.

Și-acum, el îmi purta de grijă ! Nici nu mă miram că așa-i plăcuse lui — Țuca. Ah, și nu mă enerva atît felul în care tata o pomenea, atrăgîndu-ți parcă în mod special atenția că ea a murit, nu mai e, dar mai ales,. mă enerva gîndul că amîndoi, și eu și el, ne refeream, chiar dacă în mod diferit, la aceeași persoană. Mi se părea o nedreptate ca mama mea să fi fost nevasta' acestui Lisândriță. îmi dădeam seama că, odată cu plecarea ei, mama smulsese aracul pe care, pînă atunci, se-cățăraseră bunătatea și blîndețea tatei de care tot auzisem pînă atunci ca de niște calități pe care fusesem învățat să le respect. Acum, mă încurcam în vrejurile-căzute la pămînt, neputincioase și umile, vedeam cum ele supraviețuiau la fel de bine tîrîndu-se, ba poate chiar mai bine decît în încordarea de pînă atunci de a căpăta înălțime, prinse de un par.

Aflasem și de Lisândriță. Asta părea să le întrecă chiar pe toate. Ceva cu adevărat bun și draguț și mozolit pe față, simțîndu-se atît de bine cu Mămălice, și ea ceva la fel de bun și drăgălaș și inocent, nefăcînd la nimeni rău și, prin urmare, de ce te-ai supăra pe ei dacă

112

în mințișoara lor, atît pot ei să înțeleagă, atît pot ei cuprinde. Ca doi școlari care trag chiulul, nu ca să facă vreo prostie, ci ca să piardă vremea de dragul de-a o pierde, plăcîndu-le lor asta cel mai mult din, tot ceea ce se poate face sau întîmpla pe lume.

Iar preocuparea lui pentru mine, pentru soarta mea, venea din stînjeneala pe care i-o provocau fîlcile mele încheștate. Și ca s-o înlătore, îl vedeam în stare chiar să vorbească cu Dragostina, cu Mile si cu ceilalți. Acum; n-ar mai fi zis nimic, ba s-ar fi bucurat dacă aș fi pierit de-acasă toată ziua.

...Cît de exacte erau aminirile mele despre mama. Cuvinte, gesturi, întîmplări, atît de vii și de exacte încît, reluîndu-le încetul cu încetul, cu o răbdare infinită,, mi se părea posibil să smulg din ele făptura ei adevărată de carne și de oase. Ca și cum doar de puterea mea de concentrare ar fi depins ca ea să...

Mă trezeam singur, întins pe pat, în camera mea ca jaluzele trase, epuizat de încordare, avînd în jurul meu jăratecul încins pe care eram condamnat să-mi urmez, drumul. In spate, sloiuri reci de gheață. Și cuibărită-n suflet convingerea încăpățînată că data viitoare voi. reuși.

Nu, nici data viitoare nu reușeam. Reușisem altceva însă. Ceva pe cît de surprinzător, pe-atît de interesant. De la o vreme, amintirile mele despre mama nu mai dădeau buzna în mintea mea, unele mai apropiate, altele mai îndepărtate.

Nu. Ele veneau parcă chemate de un gând ascuns, ținându-se treptat într-o reconstituire care mă răscolea atît prin ce aflam, cît și prin faptul că moartea ei fusese parcă necesară tocmai ca eu să înțeleg. ...întîlnirile cu acea Camelia, femeia cu coadă de calr fosta ei colegă de bancă nu duraseră decît vreo săptămînă, dar cită gelozie îmi stîrniseră cînd le vedeam atît de vesele ținîndu-se de mină, rîzînd în hohote și povestindu-și ore-n șir. Un fel puțin brutal al mamei de a mă-mpinge-n curte, du-te și joacă-te. Voia s-o las în pace, să n-o sîcîi, în ceasurile dimineții, cînd și tata era plecat la slujbă. Camelia și Vio reeditau prietenia lor

113

de fete tinere, tăinuind caiete cu oracole și romane cu iubiri. Erau legate printr-o vîrstă în care eu și tata, mașina de gătit, cămășile apretate lipseau. Da, Violeta fusese la rîndul ei o fată, o fetiță. Și brusc am înțeles de ce ea pur și simplu dispăruse, lăsîndu-mi doar pachetul cu mîncare în toată vara asta. De ce nu întrebasese nimic de Dragostina. De ce nu îmi ceruse să-i povestesc așa cum îi povestisem totul pînă atunci... Știa ce-nseamnă să stai pierdut cu ochii în ochii altei ființe, și ea rătăcise mirosind a soare și a mii cu degetele împletite între degetele unui băiat. Dar nu tata fusese acel băiat, nici vorbă nu putea să fie de Lisăndriță asta bun și blajin care bea șprîțuri în bucătărie. Pentru că... o după-amiază de primăvară sau de toamnă în care mama plecase de-a-casă pînă la bunicu foarte bolnav, acolo e și tata, lipsesc puțin, te las în casă singur, ești mare de acum și pot să ara încredere în tine. Colorezi, decupezi, ai tot ce-ți trebuie aici. Ne-am înțeles ? Avea ea felul ei de-a spune ne-am înțeles în care amesteca ordinul cu complicitatea și cu nădejdea pe care și-o punea în mine. Am acceptat, șantajînd-o ca de obicei cu ce-mi aduci, iar ea, strîngîndu-mi ușurel umărul într-un fel camaraderesc, nu săru-tîndu-mă, mi-a fluturat un misterios surpriză, surpriză. Nu știu dacă a întîrziat, știu că m-am plictisit și de culori și de decupaj îndată ce am rămas singur. Mi-am căutat alte îndeletniciri mai distractive, dar cum nu știam exact cam ce anume m-ar putea înveseli mai mult, m-am apucat să scotocesc prin sertare. Găseam o mulțime de lucruri cu care mă gîndeam că pot să mă joc strașnic : mosoare, chei, cărți poștale, o pereche de ochelari de soare doar cu un ochi, un pămătuț moale, nou nouț, un tub de lanolină. În fundul unui sertar am găsit o cutiuță cu o cheie de sidef pe ea și înăuntru un plic îndoit, ros pe margini. O fotografie. Era un tînar pe bicicletă : stătea în șa cu un picior atingînd pămîntul, c-o mină pe ghidon, iar cealaltă fluturînd-o-n aer. Cămașa descheiată la gît și mînele suflecate. În spate tufișuri, o pădure sau o grădină. Pe dosul fotografiei am descifrat literă cu literă : V-a-l-e-n-t-i-n, Valentin. V-a-r-a, vara. î-n, în. U-n-i-v-e-r-s, Univers. Așa m-a găsit

114

mama, cocoțat pe scaun cu sertarul răvășit și cu poza îr mină. Mi-a smuls-o și m-a împins de pe scaun. De ce răscolești în lucrurile mele ? Ți-am spus să stai cuminte și să m-aștepți. A vîrît fotografia în plicul ros și s-a dus dincolo. Am auzit-o cum deschide șifonierul și cum îl închide apoi, răsucind cheia. Să știi că sînt supărată pe tine. Și chiar era. O cută i se adîncise între sprîncene și buza de jos i se lăsase de parcă ar fi fost gata să plîngă. Mă țineam după ea ca un cățel, îmbracă-te și ieși afară. Am ieșit și am uitat pe dată cît de rău putusem s-a supăr. Abia acum înțelegeam. Ce stranie coincidență cu acel Valentin, vara, în univers. Coincidență de care mama și-a dat seama înaintea mea și de aceea s-a retras discret, lăsîndu-mi toată libertatea de a mă bucura. Iar tata... tata venise după, mai tîrziu, îi spusese Țuca pentru că așa-i plăcuse lui, fusese un om bun, da, foarte bun, căruia mama nu-i spunea pe nume, tata față de mine, iar față de alți4 soțul meu. Un om bun... Din bunătate... Da-da-da. Dar ce putea să-nsemne bunătatea asta, n-aș fi putut să definesc. Că nu m-a bătut ? Că n-a ȳpat la mine ? Că mi-a făcut daruri ? El mă iubea, nici ^rrbă, numai că acum, îmi apărea clar că iubirea lui se strecurase tot timpul pe lîngă cea a mamei, așa cum un firicel de apă se căznește să treacă pe lîngă o stîncă, ocolind mult și subȳindu-se prin cotloane. Și nu cumva strădania asta penibilă se datorase încercării de a-i fi pe plac mamei, plantă cătărată pe arac încercînd să scruteze orizontul, așa cum fac pomii cei mari cu trunchiuri groase și rădăcini adînc înfîpte în pămînt ? Ce-mi trecea prin cap ? Nu cumva o luam ra^na, „în-țelegînd" mai mult sau altfel decît trebuia ? Mă simțeam sorbit într-un timp în care mama, Violeta și Valentin mergeau de-a lungul riului ținîndu-se de mină. Și încercînd să nu înțeleg mai mult sau altfel, mă loveam de Țuca, biata Țuca, sāraca de ea, soȳie a domnului Alexandru Ionescu. Un om foarte bun. Foarte, foarte bun. Ha-ha, Lisăndriță, nebuna știa să spună lucrurilor pe nume- Pe numele lor cel adevărat. De, ce să-i faci,, așa a fost să fie. Un om foarte, foarte bun.

Cînd tata a venit ieri de la slujbă, î-am văzut de la fereastră stînd de vorbă cu cineva la poartă. Sîrit sigur «a tot despre moartea mamei. Dădeau din cap amîndoi, unul spunînd îmi pare rău... nu mi-a venit să cred, jar celălalt, ,compătîmîndu-l, liniștîndu-l, de, ce să-i faci... așa a fost să fie. Îl priveam pe tata fără să mă satur. Un ■străin. La fel de străin ca și străinul cu care stătea de •vorbă. Se opriseră întîmplător în dreptul casei noastre, așa cum fac doi oameni care discută mergînd — se opresc la un moment dat, simțînd că numai astfel se poate trage c concluzie adevărată, apoi își reiau mersul și •discuȳia, deocamdată potolită, avînd să se oprească mai încolo, atunci cînd iar... Numai că eu vedeam cum unul •dintre cei doi străini ridică o mînă spre borul pālăriei în semn de salut, iar cu cealaltă, răsucită pe la spate, deschide poarta, intră și-o închide la loc grăbit, înaintează familiar prin curte, în timp ce cîinele, ieșit de cine știe unde, i se învîrte, gudurîndu-se, printre picioare.

Așa aș fi dorit. Să treacă mai departe. Să dispară. Să nu-i mai simt în ceafă grija, nedumerirea, stînje-neala față de refuzul meu de „a reîntra în normal” (așa i-a spus lui Victor, „cînd va reîntra și el în normal...”), și răbdarea cu care aștepta să-mi treacă, un fîl de pîndă, înțeleasă de el ca îngăduință. Și zîmbetul amorțit pe față, zîmbet despre care nu îmi închipuia că într-o bună zi nu va-nvinge.

Ce-i reproșez ? Că merge la slujbă, face cumpărături și spală vase ? Că mătură prin casă și ne hrănește pe mine și pe Berenice ? Că-l văd trebăluind prin

116

curte, scuturînd preșuri sau întinzînd rufe, că e caraghios, penibil cu smocul lui de păr căzut pe frunte ? Că-și dă toată silința să „reintre în normal” și că același lucru îl așteaptă și de la mine ? Încă aveam nevoie de -timp să mă gîndesc la toate astea, la Violeta, la vara în univers, la mine.

După perdea o văd acum pe Berenice cum țopăie prin curte, spune ceva și îi arată frățiorului spre casă și frățiorul fuge să închidă apa sau probabil gazul, să nu ne inundăm sau să sărim în aer. Berenice... cu aceea ce la început m’i s-a părut delicatețe, în fond, o nepăsare, nesimțire față de suferința mea. Iritîndu-mă și în același timp înduiosîndu-mă cu veșnica ei buimăceală și stîngăcie. Lovindu-se de lucruri cărora le reproșează răutatea, de ce m-ai lovit mîi, scaunule, sau scăpînd din mînă ceșt’i și farfurii pe care le învinovățește de-a-iî, t nesăbuiță vezi, vezi că te-ai spart ? Cu aerul ei de surzenie aparentă, un fel de rupere bruscă de contact cu lumea, pe care nu și-o împune, așa cum fac eu, pocnind ușile și strigînd răgușit, lasă-mă în pace, nu, nu, nu. Un mod firesc, aproape-n ritmul respirației de a se cufunda în alt tărîm în care pare că știe și-nțelege și se descurcă chiar cu mult mai bine. Și-apoi, nu îmi ieșea din minte z’iua în care o găsisem pe canapea cu ochii ■strînși și trupul încordat, căzută într-o stare semănînd ■cu boala. Părînd că suferă cumplit, ca într-o clipă să ți se pară că se bucură. Nu, nu era nebună, era doar neajutorată și neștiutoare și pentru asta nu aveai cum să te superi și s-o repezi. Vine cu aer necăjit și-mi întinde forfecuța, nu pot să m’i le tai la dreapta. Și te gîndești că se răsfață cînd se așază culcușită lîngă tine și îți întinde mîna. îi prind degetele pe rînd și ea se încordează, o simt lîngă mine, ca și cînd ar fi urmat nu să-i tai unghia, ci degetul cu totul. Cum termin, oftează prelung, se destinde, a scăpat. Și nu drept mulțumire că i-am făcut un serviciu, mă săruta entuziasă pe obraz, ci pentru că n-am chinuit-o, nu i-a curs sînge, n-a durut-o, a rămas în viață. Mămălice... Deschide ușa și-naintează spre patul meu în care stau întîns cu ochii în tavan. Fără să-i pese că mă deranjează. îmi comunică o grozăvie : trebuie să fac pilaf. Și fuge înapoi, rezemîndu-se

117

de ușă. Nu înțeleg în prima clipă și-mi vin în minte o mie de replici, dar nu pot să-i dau nici una văzînd-o» cum stă prăpădită, sprijinindu-se de ușă de parcă ar fi amenințată, fugărită, în pericol. Și, după ce mă ridic și-mi sting țigara îi spun, bine, vin îndată. Dar ea nu> pleacă, nu e sigură că o să viu și stă tot rezemată de ușă, așteptîndu-mă- Hai, hai să-l facem împreună ți fața i se luminează de recunoștință, mă apucă de braț și-și reazemă capul de mine. Poți spune iar că se răsfață, se alintă sau că nu e decît o șmecheră, o foarte-mare șmecheră, Berenice asta.

— De ce nu te ajută frățiorul ? o ironizez. Dar ea» nu înțelege-așa și îmi răspunde foarte serioasă...

— Ba da, ba da, el curăță o pasăre, îi smulge fulgii, un lucru oribil și scîrbos. A zis că e duminică, s-aleg i.rezul pînă vine el, că nu se poate, să facem azi rrrncaie caldă. Mi-a zis s-aleg orezul...

Se lovește ușor cu palmele peste faldurile cămășii ei de noapte, ca și cum abia picată din lună a auzit cu-vîntul orez, dar nu știe ce-nseamnă, oricît și-ar bate capul-

— La tine-acasă nu faci pilaf ? —• O, nu. Nu-nu.

M-asigură de parc-ar vrea să știu eu bine că ea acasă nu are nici șerpi, nici crocodili.

Iau cartea de bucate și i-o deschid la „Pilaf de pasăre”, li spun, dtește. Și ea aprobă, arătîndu-și toată bunăvoința de care e în stare. Se cocoată pe scaun și urmărește cu degetul, cuvînt cu cuvînt. „Puiul tăiat bucăți, e pus să fiarbă în apă cu o ceapă și puțină sare. Apa trebuie să acopere puiul, se ține să fiarbă la foc mic. Se spumiește.” Ridică privirea năucită spre mine și clipește nedumerită. Pentru că nu comentez, reia cu-voce vinovată lecția pe care nu va ști-o niciodată. „PiUul nu trebuie să fie prea fiert. Se alege orezul...” Aici se-n-viorează. Orezul ! A găsit cuvîntul pe care i l-a spus L’isăndriță atunci cînd s-a dus să smulgă fulgii ăia-scîrboși. Repetă cu convingere și chiar cu voioșie... A găsit și-n carte ceea ce trebuie să facă ea. Orezul. „Se alege, se spală și apoi se usucă într-o cîrpă.” Ultimele-

118

cuvinte le pronunță moale, din nou nu mai e sigură, ră->mîne cu gura ușor întredeschisă și cu ochi'i fix la mine de parc-ar spune, vezi ? acum poți să-nțelegi de ce te-am căutat ? Sînt pierdută...

— Cit orez spune în carte ? o întreb.

Și ea caută repezit, apropiindu-și ochii să vadă cît mai bine și să nu greșească.

— Spune... spune... Și ia rețeta de la coadă pînă .cînd găsește. O cană. Atît spune. O cană.

Măsor orezul și-l răstorn pe masă. Mă așez în fața ei și între noi e mica grămăjoară albă din care încep să ciugul boabele curate. Uite, vezi ? îi explic, astea tre-'buie să le dăm de-o parte. Și Berenice-Mămărice dă din cap, face îhî-îhî, și-și potrivește mai bine picioarele sub «a. Scurmă încetișor cu arătătorul printre boabe, ia cîte unul și mă-ntreabă : ăsta e bun ? și dintr-o dată spune :

— Florine, cum o cheamă pe iubita ta ?

Tresar. Aș putea s-o reped, s-o acuz că mă spionează, că se amestecă unde nu-i fierbe oala, că a complotat cu caraghiosul ei de Lisândriță, că este ori tîm-pită ori șmecheră dacă nici măcar niște orez nu este-n -stare să aleagă... Și-n timp ce trag aer în p'iept ca să-i arunc în față toate astea, simt mîna ei pe mîna mea, ceva cald, micuț și tremurător, li întîlnesc ochii. Abia acum observ că sînt căprui, nu verzi, cum îmi păruseră, două luminițe încălzindu-mi umerii și spatele.

— Dragostina.

— Ce frumos... murmură ea. Ce frumos.

— De fapt o cheamă Silvia. Silvica. Așa îi spun toți și acasă și la școală. Pe chipul Berenicei se așterne o umbră de tristețe. Dar eu îi spun Dragostina. Și iarăși fața, ochii i se luminează. Murmură ca pentru ea, Dragostina...

Dragostina- Și parcă-mi aud propria-mi voce atunci cînd nu știam ce să-i mai spun și doar repetam în neștire, Dragostina. Dragostina. Dragostina.

— Dragost'ina vine de la dragoste, visează Berenice. Și eu îi povestesc cum am văzut odată, acum vreo cîțiva ani o vînzătoare de la pîine, nu de la centrul nostru, ci de lîngă piață. Pe piept avea un ecuson și-n
119

timp ce-mi dădea restul, i-am citit numele. Dragostinai nu știu cum. M-am u'itat la ea. Era urîtă, nespălată și bătrînă. JVu i se potrivea deloc. Dar numele ei mi-a plăcut, l-am ținut minte și Silviei i-am spus Dragostina.

— Unde ai întîlnit-o ? mă întreabă Berenice, pumn-du-și coatele pe masă, direct în grămăjoara de orez. Prind între unghii un bob și-i povestesc c-o voce-de care auzul meu rămîne uluit.

—• La școală. Sintem colegi de clasă de trei ani. Inșă; o știi de mult, de la elementară. Numai că... S-a iurtîm-plat ca într-o zi, în ora de geografie, anul ăsta, pe trimestrul trei, tocmai plouase și pe ferestrele deschise-intra mirosul teilor din Grădina Publică. Eu și cu Li-viu, colegul meu de bancă dezlegam un rebus. La hartă era Dragostina, adică Silvia. Am ridicat ochii gîndin-du-mă la definiție și am văzut-o pe ea cum arăta cu bețișorul înfășurat la capăt într-o vată, grupa Carpaților orientali. Avea o codiță mică de păr galben care i se~ strecura pe sub gulerul cămășii cînd întindea brațul ca să ajungă nu știu ce masiv. Moșul de geografie a plescăit și-a întrebat-o altceva, și-atunci ea s-a înt^r? cu< fața spre catedră, o vedeam din profil, era îmbujorată, nu șl'ia o trecătoare, un podiș. Codița i se zburlise toată și un ciuf galben îi scăpase de sub bentiță. Acum părul i-a crescut. La loc, a spus profesorul. Dă-mi carnetul-Cînd a venit spre bancă, s-a uitat la mine. Parcă n-o-mai văzusem niciodată. Ca o piersică acoperită de puf auriu. Inima mi s-a strîns și a-nceput să-mi bată nebunește.

Berenice sta cu fața-n palme, cu unul dintre coate, neștiutor, în grămăjoara de orez. Dacă n-ar fi aici, pe scaun, în fața mea, aș crede că iarăși a apucat-o boala ei ciudată. Din pleoapele închise îi curg lacrimi peste-fața luminată de un zîmbet. Iar eu îi spun, îi povestesc de gîrlă, de copacul-stejar-dud-artar-salcîm-corcoduș, de Mitică și de cutia lu'i plutitoare, de prima stea care împunge bolta, de ierburile-ncinse, de cum n-am mai văzut-o exact ca-n cîntecul ei...

120

— De ce n-o cauți ? izbucnește Berenice. Doar o iubești. De ce te porți ca un copil prost ? Doar o iubești !

Și-aș vrea să-i spun chiar totul și nu știu cum să-n•cep. Și iarăși mîna ei micuță îmi strînge mîna și ochi'i ■dilateți mă încălzesc.

'— Florine, ce bine-ar fi dacă am sta tot timpul împreună... Să vii la București...

Și clanța clănțâne de cîteva ori apăsată cu cotul, iar ușa e pocnită cu piciorul. Tata intră cu o cratiță în mînă. E puiul tăiat bucăți, gata de pus în oală. Cînd dă ■de no!!, bate din palme vesel, lucreți-lucreți, ce mai pilaf o să trîntim. Pe brațul drept al Berenicei s-au prins o sumedenie de boabe de orez și parcă iar n-aude, nici măcar cînd Lisândriță o întreabă vrei o țuică ? Da, da, e tîmpul să mă ridic, să plec. Da, da, ce bine ar fi fost ca tata să treacă mai departe, cu celălalt străin, să treacă mai departe.

După plecarea Berenicei, a venit Paula. Ca un balaur. Cîtă mizerie, ce porcărie, ar trebui ca-n Viața mea să nu mai dau pe-aici, tu Sandule, cum ai primit-o ? C-am auzit eu, vorbește tot orașul, mi-a spus madam Răuț... Iar Lisândriță, bietul, dă din colț în colț, cînd roșu, cînd pămîntiu la față, chițîind jalnic, stai să-ți spun... să *vezi că... stai să vezi.

Niiimic ! De ce-ai prim'it-o, asta vreau să știu. Cum e posibil așa o... așa o... Iar eu, ju-•cinctu-mi 'inocența și turnînd, dacă se poate, o mîină de paie peste foc : de ce să n-o primim, tanti Paulica, este așa drăguță Berenice, iar tata se înțelege minunat cu ea Știi ceva ? se-ntoarce ca un vultur către mine, să nu te bagi că nu e treaba ta. Mucosule ! Dar n'ici a ta, i-o-ntorc, scumpă și dragă mătușica și nici nu știi ce bine-ai face dacă n-o să mai dai în viața ta pe-aici. Babo, urito, vrăjitoareo ! Și răcnetul teribil, Sandule sări și omoară-l, Sandule, auzi ? Ai auzit ce-a zis ? Cum an-a făcut ? Pui de năpîrcă, nimic, n'imic n-o să s-aleagă de tine, că maică-ta te-a răsfațat, în loc să pună mîna

121

să te bată. Voind să iasă glonț și nimerind de enervare în cămară. Știam că i-am stricat ziua^ nu pe-acolor scumpo, să nu cumva să cazi în lada cu făină, pe dincolo, și apoi drept înainte pînă dai de poartă. Obraz-nicule, derbedeule. Și bietul Lfisăndriță, Florine, încetează, Paula, stai, nu mai țipa că ne aud vecinii. Las să audă, să știe tot, acum nu mai îmi pasă, mucosule, și tușă taci, un papă-lapte. Luînd-o spre poartă și dînd din-mîini, de parcă-n furiile ei ar fi vrut să smulgă curtea cu totul și s-o ia în spate.

Berenice... de cîte ori îmi aminteam de ea, ceva calduț mă încălzea în spate, zîmbearn fără să vreau, mi-ar fi plăcut s-o mai văd plutind prin casă, vorbind cu scaunele și cu ușa, rozînd un măr sau cocoșîndu-se pe scaun. Cît s-a pregătit pentru plecare... și-a aranjat părul și și-a pus pălăriuța aia cu care am văzut-o prîmă oară, cova năstrușnic, roz, ca spuma de căpșuni. M-a pus să-i tai unghiile și la stingă și la dreapta, și, dacă știu mai bine decît ea, să-i calc numai puțin fusta. Pe culoarul trenului, de la fereastră, își flutura doar o minușă de dantelă, tot ca spuma de căpșuni, cealaltă o pierduse, o căutase pînă cînd tata o amenințase că pierde trenul. Se uita la mine și iar avea ochii căprui- I-am spus, mai mult luîndu-mă gura pe dinainte, Berenice, m-am gîndit. La toamnă vin la tine. Să stăm împreună. Ș'i ei i-au trebuit vreo cîteva secunde ca să audă, să-nțeleagă bine. A hiat-o la fugă pe culoar cu mîinile în sus, a sărit din vagon și mi-a căzut în brațe. Trenul se pusese în mișcare, iar tata, aproape smulgînd-o de lîngă mine, a grămădit-o pe scara trenului, din fugă. De sus au prins-o doi bărbați de umeri și ea de-a bușilea pe scară striga Florin, te-aștept Florin, să vii. Am alergat pe lîngă tren cu falcile-nceștate și ea cu fețișoara toată-n lacrimi și pălărioara turtită într-o parte, tot mai striga, Florin, să vii, te-aștept, mi-am julit genunchiul...

122

Mi-am întors capul să nu mai văd, mi-am astupat wecMle să nu mai aud. Am dat de tata, ce s-a întîmplat ? Ce-a spus ? Nimic. Nimic. Să ne întoarcem. Și el dînd din cap, nedumerit, ce tot striga ? Era să piardă trenul.

Și seara cînd m-a chemat la masă, nemaigăsînd-o pe Berenice cu genunchii sprijiniți în farfurie, n-am vrut să mai mănînc, nu mi-era foame. Știam că trebuie să plec la București.

. \ ',>

mm.

8

Cred că Dragostina a venit la mine sfătuită de tata. Părintește. Treceam prin curte și ea m-a strigat. Stătuse o vreme pîndîndu-mi apariția sau chiar atunci venise ? N-am s-o întreb. Hai, intră. Mi-e frică de cîine,. mi-a spus. Ca atunci cînd repetam povestea cu J\li;ică. Hai, intră, nu-ți face nim'ic. Și eu. însumi am fost surprins de vocea mea aspră și enervată. Abia pe urmă mi-am adus aminte de globii colorați, de usturimea ochilor, de mîna ei subțire prinsă de a mea și am privit-o. Am văzut o fată foarte drăguță, înaintînd șovăitor spre-mine. Cu o fustă roșie ca un abajur din care ieșea proaspătă, bluza albă cu două corăbioare cusute pe buzunarul de la piept. Funda care-i ținea părul strîns la spate,, filfiia în mers. O păpușă cu ochii mari și zîmbet încremenit. M'i-o închipuiam cum stătuse de vorbă cu tata, dînd din cap atît cît arcul îngrijorării lui își desfășurase vorbele prea bine cunoscute : „să între în normal", „nu. știu cum să procedez", „așa a fost să fie". Fiînd de față și părinții Dragostinei, înțelegîndu-l și compătîmîndu-l Da, sigur, pentru așa ceva... Sfătuindu-se cu toții, găsînd că da, e Mne ca Dragostina... dăscălînd-o, povătuînd-o cu înțelepciune. Asistată de maică-sa la plecare,, condusă pînă la colț și-n timp ce-i potrivea încă o dată bluza sau îi îndrepta funda, spunîndu-i încă ceva. Era puțin cam derutată de vocea mea, nu știa cum să înceapă, în cap i se buluceau toate cuvintele cu care ar fi trebuit să mă convingă. Zîmbetul ei năîng începuse să mă scoată din sărîte. I-am spus, bună. Ce mai faci ?

124

Bine, a răspuns grăbită și buzele și-au revenit, abando-nînd surîsul prostesc, dar colțurile încă mai tresăreau,, voind să se lungească, înconștiente, spre urechi.

— Am trecut să te văd, Florine.

Și pomenindu-mi numele, am simțit că este gata să dea drumul frazelor ticluite cu înțelepciune. Că regretă, e alături de mine, înțelege și așa mai departe.

— Ce bluză frumoasă a'i tu — și-aici, nu știu de ce n-am mai putut să-i spun Dragostina. Cine ți-a cusut ție corbăioarele astea așa frumoase ?

— Mama, Florine...

Și-atunci ea chiar m-a enervat că nu înțelegea. Chiar dacă dobitocii ăia au trimis-o. Aș fi vrut să tacă ! Să aștepte... Să

mă ia de mână...

— Florine, eu, eu, am venit...

— Hai, lasă Dragostina, chestiiile astea. Părîndu-mL-se' că vocea nu îmi e suficient de aspră. Văzînd-o cum se încrunță nemulțumită. Adică cum ? Eu nu voiam s-o> ascult cînd ea venise numai spre binele meu ?

— Hai, lasă, păpușico. Dar n-a tresărit, primind în față șfichiul meu disprețuitor- Poftește înăuntru, i-am mai spus. Vezi ce cuminte stă ciinele ? Știe că ai venit cu gînduri bune. Și ea a 'intrat, fără să bage de seamă ironia. Stăteam în sufragerie, ea pe canapeaua cu zgrunțur maronii, iar eu pe scaun, drept în fața ei. Tăcea și o vedeam că e frămîntată de cum să poată găsi momentul în care să-mi spună tot ce ar fi trebuit „să mă aducă la normal". Eram convins că avea c'îudă în acel moment pe sfătuitoarii ei care nu prevăzuseră o astfel de situație. Își strîngea în poală pumnii micuți și se lupta cu toate cuvintele din cap, fără să poată să-l găsească pe cel mai potrivit. M'i s-a făcut milă de ea, prostuța. Voind să-i vin în ajutor, am devenit vesel, vorbăreț.

— Nu vrei o citronadă ? Știu eu că ți-e sete. Și o dulceață ? Pot să-ți aduc orice. Am învățat să fac și pilaf, dacă vrei să știi. Mmic mai simplu : în doi timpi și trei mișcări, ți-l servesc aburind pe tavă. Hai că-ți aduc de toate și dulceață și citronadă... Un pic, numai un pic să mă aștepți.

' 125

De ce fusesem rău cu ea ? De ce-mi înch'ipuisem neapărat că ea a venit la îndemnul tatei ? Chiar nu-mi era rușine ? Ce dacă mi-af fi spus că-i pare rău, că mă-n-țelege ? Chiar nu-mi dădeam seama că, de-adevăratalea, ei ar putea să-i pară rău ? Doar pentru că mai auzfiseam asta de la madam Răuț ? Dar ea era Dragostina. Cu ea pierdusem șirul zilelor pe malul plin de ierburi ai riu-lui. Cu degetele ei subțiri prinse de ale mele îmi închipuisem viața mea toată. Viața mea toată ? Parcă trecuse în cîteva săptămîni. Și-atunci ce era asta în care o stti-gam în gînd, cerîndu-i ajutorul ? Ce însemna febra cu care învîrteam lămîia pe storcător, așteptînd ca ea să se furișeze tiptil și, pe la spate, să-mi cuprindă umerii ? Răsuceam în neștire lămîia sleită. Mă simțeam azvîrlit într-o groapă din care nu puteam să mai ies. O groapă în care, de acum încolo, trebuia să-mi duc viața cu vocea aspră și cu disprețul meu. Avînd deasupra doar un pet'ic de cer fremătător. Și în auz, venite de departe, glasuri chemîndu-se pe malul înecat de ierburi. întîr-ziam, îmi făceam de lucru în bucătărie cu spatele întors la ușa pe care ea ar fi trebuit să intre. Aruncam apa fiartă din ibri'c și puneam alta. Așezam încă o dată farfurioarele pe tavă. Dragostina, o imploram în gîrid. Dragostina, venindu-mi să urlu și să dărîm pereții. Oare chiar așa ? Chiar într-o groapă cu șerpi și șobolan»! urma să-mi duc zilele ? Cu sufletul împuținat, ascuns în umede cotloane ?

Ea a rămas cuminte, așteptîndu-mă pe canapea, cl; genunchii lipiți și mîinile încrucișate-n poală. Ce-aveți cu ea ? Uitați-vă cît de suavă și cît de nevinovată e ! Dați-i o bomboană, mîngiați-i creștetul. Un boboc de fată, speriată de vocea ta aspră și de gesturile tale repezite.

— Bea Dragostina. E bună, nu-i așa ? Mai ia, te rog. Așa îndemni un musafir, discuți cu el nimicuri, despre vreme, despre ce s-a mai mîmplat prin oraș.

— Au început să instaleze bilcîiul, poate că vre»i să mergem.

Asta e o frază tot pregătită, dar cu mult scurtată și care venea mai la sfîrșit, după ce mă consolase și îmi spusese, de ce să stai închis, nu este bine etc.

126

Am rîs cu gura pînă la urechi. Siiigur c-o să mergem. Ca să nu-și închipuie că a venit degeaba, să aibă ce să< spună : l-am convins. A spus că merge. O să te dau în, bărci și în dulap și-n roată... .;

— A, nu, în roată nu. Mi-e frică.

Buzele ei sorbeau cîte puțin din citronadă- Stătea cu farfurioara pe genunchi. O domnișoară foarte dragălașă,. în vizită la profesoara de pian. Cuminte. Delicată. Bine crescută. Se însuflește numai cînd doamna îi dă prilejul. Revine apoi la o tăcere politicoasă și surîzătoare,. permițînd oricînd profesoarei să pună capăt vizitei : să mai treci pe la mine, îmi face multă plăcere. La toamnă o să reluăm lecțiile...

— Să mai treci pe la mine, Dragostina. îmi face multă plăcere.

Și ea a zîmbit, ridicînd-se în picioare, în mînă cu paharul pus cum se cuvine pe farfurioară. Le-a așezat pe tava fără nici un zgomot, și-a netezit fusta și a luat-o spre ușă.

— Cînd să mai trec ?

Asta nu spui unei profesoare de pian. Spui mulțumesc, da, sigur, doamnă Cutărescu, sigur c-am să mai trec. Acum plec cu părinții la Govora. Cînd mă întorc, vin să vă povestesc.

— Ch'iar mîine, pe la unșpe, ca acum, păpușico.

Și ea nu s-a întors să-mi tragă o palmă. Boule ce ești ! încetează ! Nu te mai prefacă ■! Să pot s-o strîng în brațe, să-i ating pielea, să-i simt tot trupul mirosind» a ierburi.

— Nu mai ești așa bronzată.

M-am agățat de cele cîteva cuvinte ca un disperat. Mi-era frig în groapă, mi-era scîrbă de șobolanii vineți.

Dar ea n-a înțeles. A dat din cap ca o mătușica voind să spună, ce să-i faci, nu mai sînt pentru că n-am mat stat la

soare. Simplu.

A mers spre poartă cu un ochi la câine. Eu, 'în spatele ei. Codița îi mîngîia umerii.

— Bine, trec și mîine. Pe la unșpe. :

— Pe la unșpe...

9

Sînt lucruri la care trebuie să mă gîndesc pe rînd și nu de-a valma, cum îmi v'în în minte. Să iau cîte-o problemă, să-i citesc atent enunțul și nu în grabă, sărind peste cuvinte. Să pot să înțeleg. Dacă într-adevăr ?...

— Hai să mîncăm, Florine, am pregătit masa.

Și, prin ușa întredeschisă, capul tatei. Tîmplele albite. Ridurile de pe frunte și din jurul gurii. De parcă .ar zîmbi tot timpul.

— Nu mînînc. Nu mi-e foame.

Dar el intră pe ușă. Se apropie de patul pe care stau întins cu mîinile sub cap. Se uită de sus la mine și la scrumiera mormănită de pe scaunul alăturat. Își reține •oftatul și-și compune în mînte un discurs. Se așază pe pat, lîngă mine, stă pe o muchie așteptînd să-mi dau picioarele mai încolo, să-i fac loc, să stea mai bine. Îmi încordez mușchii și nu fac nici o mișcare. Dacă pînă număr la zece, nu se ridică, sîngele care-mi pocnește-n tîmple va țîșni prin ochi și prin urechi și îl va împrôșca de sus pînă jos. Aș vrea să-i spun, dar mă tem să nu •deschid gura de frica sîngek'i sârât care-mi gîlgîie în gît. Se foiește, iar eu am ajuns la șapte, întinde un picior încercînd să-și găsească țigările în buzunarul pantalonilor, se ridică pentru că așa ghemuit cum e, nu reușește să le caute sau, poate, știe că eu am ajuns la șapte. Sar în sus și mă duc la fereastră. Mă întorc brusc și îi arunc în față :

— Știu ce vrei să-mi spui, tată. Nu te mai osteni. Dar asta n-are nici o legătură cu faptul că nu mi-e foame. Nu mi-e foame. Înțelegi ?

128

Si îmi dau seama că fiecare cuvînt mă afundă tot mai mult în groapa mea jilavă cu șerpi și șobolani. Unde încep să fiu în largul meu. De unde îl privesc și mi se f-ice milă de omul care iese acum din camera mea, cu tîmberi'aduși, tîrșindu-și picioarele umil și închizînd cu erija ușa. Ceva îl face să semene cu Dragostina în vizitele ei de dimineață. Să mă gîndesc pe rînd și nu de-a valma. Să îmi închipui că am încă timp, s-o iau pe îndelete. Dar creierul îrrt este o zeamă fierbinte și bolborosită din care nu se naște decît dispreț și ură. Iar groapa mea începe să-mi pară confortabilă și chiar indiferentă. Îndepărtată și străină imaginea copilului care tîra, în fiecare dimineață, perna după el. Și, încă adormit, visînd, aruncîndu-se în patul mare, cald, al părinților. Vorbele vesele îngrijorate ale mamei: „repede, repede, bagă-ți picioarele cî ți le mînîncă lupu ”.

Să-ncerc să mă gîndesc. S-o iau iar de la capăt. Ca și cum încă mai e timp. Cu oasele împutîinate, fără să mai simt nici o durere. Carnea și pielea sfîrîind. Cu pas elastic peste jarul încins. Ignorînd de-acum orice strategie. Privind în treacăt cum pe măsura drumului parcurs, în locul celui care piere, gîndindu-se pe rînd și de la capăt, se naște altul, ceva ce te-ar înfiora, dacă ai mai avea răgazul. Insens'ibil la foc și apă, la freamătul frunzelor și la înghețul iernii. Un altul cu buzele întinse de dispreț care așteaptă răbdător sfîrșitul, știind prea bine că nu va putea porni în lume decît atunci cînd ultimul cartilagiu, ultimul fir de păr va sfîrîi, pierzîndu-se-n văzduh ca fumul.

Tata a discutat cu mine „ca de la bărbat la bărbat”4. Florine, știi, să nu mă înțelegi greșit. Eu am o perioadă mai încărcată la servicii, cumpără tu, m-am gînd'it să facem astăzi niște cartofi prăjiți și cu salată, cartofi și roșii, uite îți las banii aici. Nu e nevoie să te duci pînă la piață... au și la aprozar. Lucruri la fel de bune... Pîine iau eu cînd mă întorc. Sfîrșit de lună... știi, am cam rămas în urmă.

I-am promis că da, bineînțeles, de ce n-ai zis și pin-a-[t] cum ? Făcîndu-mă că nu observ strategia lui nouă de "n

129

» - c. 272

â mă face să „intru în normal”. Mi-ar fi luat ceva timp „conversația” și totul s-ar fi terminat cu aceiași umeri aduși.

Mi-era lehamite de umilința și supușen'ia cu ca- t re-mi da tîrcoale. Știu c-am să plec. I-arn spus și lui că- i vreau ■ să mă mut la București. Să termin liceul acolo. ;; Am discutat cu Berenice. Cu Beren'ice ? a făcut el și ;; umerii i-au căzut din nou. Da, o să mai vedem, a spus! * Ce ? l-am întrebat cu vocea mea aspră din groapă. Peste două săptămîni începe școala. Așa încît povestea lui cu • roșiile aproape m-a distrat. El își închipuie că a găs'it ; formula. Are o perioadă mai încărcată la servicii... să nu-l înțeleg greșit... Plasele sînt după ușă, mi-a spus. •' implorator. Iar eu, întărîndu-i speranța, la ce oră deschide Ja aprozar? La șapte, la șapte și jumătate, a venit răspunsul ca o felicitare. Bine, mă duc, l-am asigurat, făcîndu-mi de lucru într-un sertar și, pe același ton, o- • să trebuiască să treci și pe la liceu să-mi iei actele. Și am ieșit, sătul de fața lui care zîmbeste parcă tot timpul.

Ca de la bărbat la bărbat, mi-am respectat cuvîntul. M-am dus la aprozar, calculîndu-mi în așa fel timpul încît pe la unșpe să fiu plecat, iar Dragostina, venită în, vizita ei de tanti la o altă tanti, să mă aștepte. Și-n timp ce stăm la coadă, am auzit clar în urechi, întorcînd capul de uimire, întîi cumperi cartofi ca să stea la fund și deasupra pui roșiile. Hai, fuguța. Și brusc mi s-a făcut dor de ea. S-o vād. Atîta doar. S-o vād de departe. Să nu, mai stea cu noi

dacă nu se mai poate, ci doar s-o văd, o dată, de departe. Eram sătul de visele care mi-o arătau vie, așa cum o știam dintotdeauna, dar în toate, absolut în toate ea era bolnavă. Știa că va muri și eu la fel. Dar nici o umbră de neliniște. Vorbea extrem de calm, spu-nîndu-mi să ai grijă să închizi cuptorul, friptura e gata sau e prea murdară pijama ta, arunc-o la murdare..

Măcar o dată s-o mai fi văzut. Sau, cel puțin si știu că dacă n-o văd, ea continuă să se miște și să vorbească* undeva, departe, în Camciatka de exemplu, sau la Polul Sud. Și dac-aș fi știut, aș fi plecat spre ea, tîrîndu-mă și în genunchi. Eram destul de tînăr, odată și odată tot aș fi ajuns. Iar ea, uimită și înveselită de apariția mea, m-ar fi primit în noua ei existență de departe.

Așa tîrîndu-mă, cu plasa în mină, roșiile dedesubt, cartofii deasupra. O, doamne, cu astea nu se mai poate face chiar nimic. Atîta căpățînă n-ai avut să cumperi întîi cartofii și să-i pui la fund, deasupra roșiile că sînt mol. Iartă-mă mamă, că n-am avut atîta căpățînă. Nu, nu te iert, pisoi. Te trimit val-vîrtej să-mi cumperi alte roșii. Ușchiala !

■ — Spune, băiețică.

Și eu cu falcile-nceștate. Cu ochii ațintiți pe mîinile mari. Ca niște labe ținînd tasul noroit. Sforțarea gîtului uscat, un fel de gîjiit. Foiala cozii. Răgetul — de ce-l ții d'in vînzare ? Și cotcodăcitul — asta e culmea. Culmea ! Și vocea revenindu-mi. Un torent de bolovani rostogoliți pe-un tobogan de tablă : de ce mi-ai pus cartofii peste roșii ?

Dobitocule. Lovind cu plasa peste tejghea ca o biciușca. Răsturnînd tasul, ce este-mpuțiciunea .asia ? Scuipînd măgării și găinile. Cretinilor !

E nebun ! Puneți mîna pe el ! Derbedeule ! Trageți-i o mamă de bătaie ! Chemați miliția !

^dupăitul pașilor pe asfalt. Corpul greoi săltat de fugă. Străin de efort. Doar ritmul sacadat al picioarelor, pistoane urcînd și coborînd la nesfîrșit o greutate. Și mîinile. Mîinile atîrnînd ca niște zdrențe. Doar ele îmi aparțin. Și-ntr-una dintre palme, îndoită, suta. Zidul de care zdrențele se-agață, deși picioarele tot mai aleargă. Un tropăit cu unghiile-nfipte-n tencuială. O fi beat, Doamne ferește, nu te uita, mamă !

ss■;»&■ ■

10

I

Scîrbit de mine însumi ca de o murdărie în care calc și la care mă uit «insistent, fără să pot să-mi desprind ochii pe măsură ce greața îmi aduce-n gît stomacul. Ei? care știu să încovoi umerii celorlalți, să le tai respirația^ să le arunc în față grosolăni. Contemplîndu-mi groapa dm care tot mai rar zăresc pe cineva făcîndu-mi scmno de pe margini. De ce l-am repezit astăzi pe Viță ? Hai mă, haida să facem un fotbal. Trec să te iau pe la vreo' cinci. Ochi»i lui mici alergîndu-i peste chipul meu c* peste rufăria intimă boțită și aruncată în dezordine, surprinsa de un vizitator inoportun. O conversație caro încearcă să țină locul altei conversații- De unde-o fl-nvăiat subtilitatea asta Viță ? N-am timp, băi Viță, nu merg. Hai mă, nu te prosti, ce dacă nu mai ai antrenament ? L-a-trimis cineva, l-a învățat să vină și să-mi vorbească. Mile, Turcu, Adrian, trăgîndu-și pe cap tricourile, să facem băi, ceva, să-l luăm la fotbal, să-l scoatem din-bîrlog. Și, mai încolo, Fel'ix, băiatul doctorului Rădu-lescu, vîrîndu-și în geanta sport „echipamentul", eu nur. mă bag, încheindu-și nasturii cămășii, de ce v-ameste-cați ? potrivindu-și freza cu pieptenele mic, e treaba lui,. fiind gata să plece la teatru sau în Vizită, fără. să bănuiască nimeni că vine de pe maidan. Băiatul ăsta are deja o ținută, se alege din toți ceilalți. Uite la ei ce tăvăliți și transpirați mai sînt, mă mir că e cu ei.. De ce, dacă: el nu vrea, strîngîndu-și bine șireturile pantofilor albi, de vară. Ce facem mă, cum dracu să-l lăsăm așa ? Care se duce să vorbească, să-i spună ?... Și, dintr-o dată, ideea lui Turcu sau Adrian : băi Viță, fii atent, te duci tu, mă,

132

I

Cum să mă duc ? Și ce să-i spun ? Să meargă Adrian că știe ce să-i spună. Ba tu te duci băi, Viță, că altfel doar pe tușă o să stai, tc-nvăț eu, n-avea grijă, ce să-i spui. Turcu sau Adrian. Și el acceptînd să facă treaba asta nasoală, nu de frica tușei, ci pentru că e bleg, oîtînd resemnat, o să mă duc, ce dracu să-i mai fac. L-au instruit, l-au dăscălit, l-au pus să spună-n fața lor de cî-teva ori. De-aici subtilitatea lui. O conversație în locul altei conversații, crezînd că astfel repara, te iei cu vorba, uiți, te dai de-a dura, și, pînă să bagi tu de seamă, zum \ ai și „intrat în normal". Asta mă-nfurie la ei. Așa-zisa lor tactică. Prostie ! Ochii alergîndu-le peste chipul meu ca peste rufele mele murdare surprinse de ei, făcîndu-se că nu observă, transformîndu-și jena în naturalețe și indispoziția în veselie grăbită. Iar eu din groapa mea, avînd un exercițiu aproape complet, fiindu-mi prin urmare, foarte ușor, aproape o bagatelă, lovindu-l fără greș și drept în față pe acest puști nenorocit : ascultă Viță, și ochii lui făcîndu-se cu greutate mari într-un efort suprem de a ieși din malurile de grăsime, gura pocin-du-i-se într-un zîmbet care avea să fie ris de-a binelea, cînd le va povesti băieților că s-a făcut, băi, vine ! Ascultă V'iță,... du-te dracului ! Și întorcîndu-mă pe călcîi plec, lăsîndu-l în mijlocul drumului, nemaiavînd dî'e'i să văd nici umerii pleoștiți și nici obrajii căzuți. Numai că Viță nu șt'ie să facă asta, el nu s-a simțit lovit, umerii lui n-au căzut, iar pașii lui de grăsan dupăie spre miner mă prinde de cot și mă obligă să mă întorc spre el. Florine, nu fi prost, mă. Nu fi prost. Și-acum el spune niște vorbe care nu mai țin locul altor vorbe. Iar fața lui ca un fund de copil mic, naivă, prostănacă mi se înfige-n suflet, puțin lipsește să nu-l strîng în

brațe, să mă agăț de mina lui grăsună și să ies din groapă. Florine, rostește gurița lui, ai buze de fată bă, Viță, nu-ți stă cu țigară, iar fruntea i se încrețește ca o cocă chinuită, Florine, știu tot, și mie când mi-a murit căteaua, Molda, știi tu, am plîns, n-am vrut să mai văd pe nimeni și nici să ies din casă...

Da. Molda, zic. Aha. E bine. Și plec. Lăsîndu-l abia de data asta lovit, nedumerit. O să-i explice Adrian, mă, bou mai ești, de azi-nainte tușa te mănîncă. Pînă ți s-o

133

topi osînză de pe creieri. De ce nu venise Adrian ? Să-mî ' dea culegerea aia de care o să am nevoie la anu,? Sau eu să mă fi dus la el și să i-o cer. Adică tot vorbe m locul altor vorbe... Am să plec, să plec, să plec. Să umbh> pe străzi singur, să nu mai văd pe nimeni... Da, am --(plec.

— Hai, vino, Dragostina. Știi că pun ceasul după tine ? Acum e unșpe fix. Hai intră, tătico.

Și ea chicotește, s-a învățat cu cîinele, s-a învățat să vină în fiecare zi. La unșpe fix. Și chicotește. Intră și se așază ca și-n prima zi, pe canapea. Stă cuminte și așteaptă cu genunchii lipiți să vin de dincolo cu tava, «soarbe cuviincios și îmi răspunde că a făcut bine cînd o-ntreb, și-a cumpărat caietele. Și coaiă albastră. Vuine • -o să le-mbrace. Tu, Dragostina, să fi fost copilul tatălui meu. Să te fi ncolăcit acum de gîtul lui și să plîngi omeneste, fata tatii, fata tatii, tu să te fi învățat acum ca o furnică meșterind în oale și cosind nasturi. Să fi gîn-gurit tăticule, mă lași să merg cu fetele la film ? Sporovăială ta dulce să atenuze colțurile nenorocirii caro s-a abătut asupra noastră, fata tatii. Să fi fost „liniștea și mîngîierea zilelor mele, tot ce mi-a mai rămas". Stîa:- înă și prostană, nici să-ți dea prin cap că acest om bun ce a atins, a murdărit. Nu ți-ar fi fost scîrbă auzindu-l cum tușește dimineața, putînd să refaci flegma în gînd, cu exactitate. Tutunul, fir-ar să fie. Ai fi sărit să-i faci un ceai și l-ai fi implorat, tăticule, să nu mai fumezi. Te rog eu mult. Nici brațele lui păroase nu te-ar fi cutremurat, brațe care au atins pielea de petală a Violetei. Tu ai fi căutat acum și ai fi rupt poza acelu „Valentin, vara, în univers", ca o tîntică cenzurînd hîrtile bezmetice ale tinerei fete. Tu, Dragostina, ai fi pășit acum firesc din anonimatul adolescenței tale în cel de gospodină hărnicuță în casa lui tăticu, ttirisind coliva și ce se mai face după obicei. Plîngînd în hohote și trecînd din brațe-n brațe, sărăcuța, mama, ce să-i faci, topind inimi și storcînd lacrimi pentru ceea ce de cînd lumea și pă-mîntul înseamnă un orfan. Da, fetița tatii, lasă-l pe golanul ăla, ce dacă mîna lui tînjește după-a ta și umerii lui încă mai așteaptă pîlpîirea brațelor tale ? Așa zici tu

134

căe-.mai bine ? De asta crezi tu că am eii nevoie, să-mi calci cămășile și să-mi coși nasturele de la pantalon ? Na, coase-l, ce mai stai, tătico ! Smulgîndu-mi pantalonii de pe mine și aruncîndu-i în poală. Ce ai ? De ce te-ai înroșit și îți ascunzi privirea ? Că am rămas doar în chiloți ? Hai, nu te mai preface, dă-o dracu, tu nu ești vietatea pe care a încolțit-o bătrînul Alexandru, bunul Lisăndriță, împlinind rosturile firii. Tu ești o țucă, scumpo, hai, nu te rușina, doar ție blindul, bunul, ți-ar îi desfătat auzul spunîndu-le pe numele lor mic tuturor lucrșoarelor : minerului, mîneraș, mosorului, mosoraș, borcanului, borcănaș. Taie cu dinții da, e gata, a cusut nasturele și l-a-ntărit. De-acum n-o să se mai rupăăă, înfigînd cu grijă acul în papiotă. Tu ar fi trebuit să fii în locul Violetei, tu, Silvica din care eu am făcut Dra-gostina. Tu nu faci nimănu vreun rău, tu împlinești doar ritualul. Cu un om bun, avînd în urechi cîlți și pînze de păianjen în ochi. Tu care nu mai ții minte sau nici nu ai băgat de seamă mîinile mele plutind la cîțiva centimetri de pielea ta.

— Dezbracă-te, Dragostina.

Chicotind și desfăcîndu-și nasturii cu grijă. Împăturind bluza și așezînd-o dichisit. Trăgînd fermoarul fustei și lăsîndu-se pe un picior și-apoi pe altul ca să și-o lase în jos. Burta adunată-n cute și chilotel alb. Cuminte și supusă. În fiecare zi, la unșpe f'ix.

— Scoate și alea.

Sutienul mic de pînză, urma estompată pe sîni lăsată de soarele verii. Ca și cum tot îmbrăcată ar fi, stă cu minutele ei mici pe genunchi. Așteaptă. Foarte liniștită.

„Niște putori" spuneau băieții mai mari, dar eu nu îmi închipuiam ce-nseamnă. Trăgeam doar cu urechea fără să înțeleg. Privind-o acum, așa cum stă goaiă pe marginea canapelei, chicotind fără rușine, la unsprezece f'ix, în fiecare zi, așteptînd calmă, îmi vine în minte, „o putoare".

Și, ca și cum ultimul fir de păr, în sfîrșit, ultimul ar fi pierit în jarul mistuitor, prefăcîndu-se în fum și risipindu-se-n văzduh, celălalt făcu primul său pas în

135

lume. Pămîntul se zgudui de apăsare, șerpui și șopîrlele se ascuseră în găurile lor, tufișurile trosniră strivite de o umbră uriașă, iar cerul se întunecă acoperit de nori siniștri de cenușă.

El, celălalt, făcu un salt, se aruncă pe canapea cu brațele păroase înainte. Cu botul desfăcut. Gata să-njghită prada dintr-o hălpăială. Iar prada șoptind dulce, înghite-mă, cabrîndu-se și oferindu-și trupul, înghite-mă, te așteptam. înghite-mă, așa, înghite-mă cu totul-

PARTKA A III-A

II

— Ş-a-seară, când am ajuns acas, zice al meu, da noi nu mai mîncăm ? Iar să mîncăm ? zic. Ho, de. c- o să şi mîncăm, da stai să mă dezbrac şi eu. Că de la uşă mă ia. Că zice, da de ce-ai venit aşa tîrziu ? Păi dar, i-am zis, am stat la program. Ce părere-ţi faci ? Şi ce mîncăm ? îmi zice. Merte-fierte, zic. Că m-a speriat, zău fată ! Dimineaţa mă scol din noapte şi pune-i ciorbă, pune-i tocană, mămăligă, ca la douăşpe, pune-i şi la pachet... Şi seara, parcă n-ar fi băgat nimica-nimicuţa-n el, noi nu mîncăm ? îmi zice. M-a speriat, nu alta. Da şi cît cară toată ziulica pe camionu ăla... mai pune mîna şi la descărcat, că eu i-am zis. L-am învăţat. Să îşi descarce ăia, ce, la noi cînd vine maşină, cine descarcă ? Şoferul stă, fumează şi noi aşa cum sîntem, operate, vai de noi, dă-i, luptă-te cu pachetele... Ce, nu e aşa ?

— Auzi, Jenico, tu n-ai, fată, o circulară numără patru, patru jumate ? Poate să fie şi cinci. Aş vrea să fac linica aia, a-ha, aia nemţească. Vezi că n-a mai băgat ? Da vreau s-o fac pe circulară. Începi de la gît şi mergi cu totu. Cresc la umăr. Cu mîneci cu tot. Da-mi trebuie circulară. N-avem. Doar mîneca se coase, în rest, vine de-antregu. N-avem. Nu v-am spus ? Au fost acu vreo lună, s-au vîndut. Trebuie să ne mai bage. Dă un să ştii eu cînd ?

— Zicea Dobroiu că poate vine azi maşină.

— Vine pă naiba să-l ia. Ce, crezi că ăloră de la depozit le convine să încarce pă vremea asta ?

— Păi dacă s-o fi dus nebunu ăla dă Raveica pă capu lor...

137

— Am auzit că nevastă-sa e născănată. Că-l face, nu mai are încotro. Da că nu mai vrea să-l pună naş pe Frînculescu. S-au luat în bîză într-o şedinţă. Faceţi bon la casă douăşapte de lei şi optzeci de bani, zice că s-au înfurcit rău, că nu mai vorbesc nici ele. N-avem ambalaj. Doamne fereşte ! ăştia ar fi în stare să le iau cu hîrtie dă împachetat.

— Asăzi ziceam să bag o fasole... am un ciolan... că nu mai ştiu nici eu ce să gătesc, zău na.

— Caşcote.

— Du-te naibi, Nuţo, cu caşcotele tale. Cîţi metri ? Păi, pentru o rochie cu mînecuţă scurtă trei jumate, cu mînecuţă lungă, patru. Da cîn ţi-a spus ţie fată, de Ra-ve4ca ?

— Ee, cineva. Că nu mai vrea să-l ia naş, că, raionul <fe jucării e la etaj, şi-au strigat o groază în şedinţa, da ca Frînculeasca zisesese mai înainte că nu-ş ce de soru-sa cu un tehnician de la fabrica de mobilă sau de la Vin-alcool.

— Şi ce, n-o fi aşa te pomini. Cît e de vopsită aia... Ş-acu se supără şi nu-l mai pune naş ! Eu ştiu că ele s-au certat întîi. Că la Sfîntu Ion, Frînculeştii n-au mai fost] a ei. Mi-a spus şi mie cineva.

— Fugi încolo Puico, dă unde-ai mai scos-d şi p-asta ? Au fost, au fost, ştiu sigur. După aia s-au certat şi şi-au strigat. Acu... şi eu am auzit de aia cu tehrii-cîanu, ştie tot oraşu.

— Şi bărba-su ăla ? Al vopsiţii ?

— Ee-te na, bărba-su ! Bărba-su numără paralele şi-i zice muşi, că altfel odată să supără Raveica şi-l zboară de acolo. Ce crezi, are el o socoteală... Auzi, Săn-dico ? nu ieşi tu să ne iei cîte-un covrig ? Hai, du-te tu că eşti mai tinerică.

— Mie să-mi iei cMflă, am la mine nişte brînză, da n-am pîine...

— Nu e decît ce se vede. Extraforu ăsta şi fermoare de plastic. Nu de douăşcinci, de cînşpe, trebuie să ne vină marfă, zilele astea...

— ... că a venit mama săraca şi ne-a adus de la ţară, de la unchiu Grigore.

138

— ... păi nu v-am spus ? doar ce se vede ! N-avero decît de plastic- Ne bagă marfă, poate săptămîna asta dac-o sta ploaia. Cum să nu meargă ? Merge foarte bine. Dacă trageţi de el ? cred şi eu că nu merge. La mine de ce merge ? îl daţi c-un pic de ceară sau cu săpun. Fac bonu ?

— • ...că zice mama, asta e de la unchi-tu Grigore. Du-le şi lor, că-mi sînt nepoţi, cît oi mai fî şi eu şi cît oi mai putea, bietu unchiu. C-au venit ăia, zicea mama, cu recensămîntu şi unchiu a băgat oile în casa mare, cîte-o mal avea şi el. N-am taică, le-a zis ăloră, decît astea două, uite-le ia, ce, eu n-aş vrea să am mai multe ? Scrieţi-le că astea sînt. Am murit dă rîs...

— Ia vezi Nuţo, că e una la tine. Hai fă, hai du-ter, nu mai da din umeri că stă acolo de o juma de ceas.

— Cine, tu ? Momîia aia ?

— Aia, aia.

— Păi crezi că vrea ceva ? N-o vezi cum e ?

— Taci fată, că te-aude. Cum e, cum nu e, îl cheamă pă Raveica.

— E-te scîrţ, d-aia nu mai pot eu... dă Raveica. Ziceam să trag o fugă pîn-acasă. Azi dimineaţă îl durea burta pe Bogdanei, că mi-a adus soţu nişte ciocolată, d-alea mici, în poleială galbenă. Chinezeşti. Şi a mîncafe Bogdan al

meu o groază.

*

— Doriți ceva ?

— Fiți amabilă, dădă, pălăria aceea e grena sau mov ? Nu văd prea bine... E grena ? Îmi permiteți s-o probez ?

— Am zis că le ascund. Eram precisă c-o să-l apuce burta. I-am spus eu soțului, nu îi mai da că p-ormă eu trag cu el, înțelege-te odată. Da nu știu zău, bărbății ăștia... Ș-acu nu vrea să-nghită zeama de orez și rĂci ceai. C-aș da o fugă pînă-acasă. Doar să văd ce face, că soa-cră-mea... n-am nici o bază, că... ce să mai spun... că nu mai spun nimic. Funda vine la spate. Păi de un să știu dacă e fetru, ce, eu am făcut-o ?

— E foarte drăguță, dar știi, mie mi-ar trebui una... cum să vă explic... Mantoul meu, una pe mov, dar o nuanță... Uitați, e una, nu aceea, cea din spate. Cea cu boruri mici. Aceea da, vă mulțumesc.

139 1

— S-a dus Iulico, zuza aia după covrigi ? Stau cu așa o grijă... Să termin cu asta și ce ma'i, fug pînă acasă. Te uiți tu și la mine. Măcar din ceai să bea.

O, Doamne, ce m-a apucat ? N-am mai purtat o pălărie de nici nu mai știu cînd. Iar o căciulă, chiar dacă e de blană, nu e o pălărie. Aș cumpăra-o. Mai ales dacă vine Florin, un domn distins și elegant despre care șeful gării] va povesti spre seară soției sale, a coborît astăzi din tren... Iar dacă el va spune, Berenuț, te iau cu mine, la ora nu știu care plecăm. Ah, ce idee minunată mi-a venit să-mi iau o pălărie ! Și cînd am 'intrat în magazin, nici nu-mi trecea prin cap... nici nu prea știu Mne de ce am intrat. Ei da, sînt lucruri mărunte, doar în aparență lipsite de importanță, dar se va vedea apoi că totul a fost ca o presimțire. Ce oglindă proastă și ce întuneric. Nu îmi dau seama ce culoare e. Oricum ar fi, mă face palidă și, parcă nu știu cum, un pic cam caraghioasă. Asta și din cauza părului nearanjat. Și-atît de scurt. Eu am rugat-o pe Paula să mi-l lase măcar peste ureche. („Phe, nu mă spune, vrei peste ureche ! Ca domnișoarele ! Am dat-o ăracu ! Auzi, peste ureche ! Îl tai că trebuie icUat ! Să nu-ți mai văd lațele astea spînzurînd. Că numai cînd mă uit la tine mă enervezi. Sură și cu plete. Mai mare scîrba. Hai că ești gata, nu mai da din cap. O dată mai bag foarfecă și te-am făcut ca oamenii. Zău, Berenice, cit ești de pocită, dac-ai vedea că drept în ceafă ai un zbîrnel așa de mare, cum au alții în creștet...") Ar trebui să-i fac nițel cu drotul. Mă rog, dar nici culoarea asta care-o fi nu prea m-avantajează...

— Drăguță, aș dori altă culoare. Poate o nuanță mai lum'inoasă. Cum să vă explic...

— Tot ce avem este expus.

De ce nu mă ajută ? Și de ce tropăie cu unghiile în tejghea ? De ce nu mi-a trimis din vreme eșantioanele ? De ce nu mi dă un scaun ? („Poftiți aici madam, poftiți și luați o clipă loc. Tocmai mă întrebam, oare de ce n-a mai trecut, madam Berenis pe la noi ? Îndată, îndată vă aduc comanda. Să știți că un model asemănător numai doamna ministru are. Dar nu la fel, nici pomeneală. Ase-

140

mănător. Adică și dînsa a remarcat modelul. Știți, acela pe care mi l-ați trimis încercuit cu roșu. Dar scoteți-vă o clipă mantoul, numai un pic, un pic vă rog să așteptați. Tocmai am scos-o de sub fierul de călcat, E caldă și își strică forma. Ce splendid arătați ! O să vă vină de minune. Culoarea care vă avantajează, vă pune în valoare ochii." „O, domnule Dragomir, ești prea drăguț, prea drăguț-" „Se poate, madam ? În meseria noastră... care va pieri madam, va fi uitată, îl văd eu pe băiat, nu are nici o tragere de invidie, nu-i place. Altele are-n cap... O meserie care, din păcate, se va duce odată cu cei cîțiva care-am rămas. Astăzi femeile... nu le-ați văzut ? Poftiți, probați. Uitați-vă ce linie... Doar dintr-un fetru ca ăsta poți să rulezi așa un bor. Și cît de greu, și cît de greu se mai procură. Poftiți, poftiți aici, să vă vedeți și din profil. Așa! Splendid ! Uitați-vă, uitați-vă ce bine cada la spate." „Într-adevăr, domnule Dragomir, drăguța, e drăguța. Ajută-mă să-mi pun mantoul, să văd cum vine cu gulerul de blană." „Ca din revistă, madam Berenis, ca din revistă !" „Crezi, domnule Dragomir ? Crezi c-o să-i placă lui Torni ? Nu, lui Torni n-o să-i p'ccă. O să-mi spună iar, de unde-ai luat castronul ăsta, pisicuța ? Dragomir ăsta a îmbătrînit de tot, s-a ramolit complet. Dar este singurul, pisicuța mea, singurul care..." „O minunăție, madam, eu care de la doisprezece ani... și doamna ambasador a Franței mi-a fost clientă, da ! Ce rafinement, exact ca dumneavoastră. De cîte ori vă văd, îmi amintesc de dînsa." „Așa ți-a sptis ? Ha, na. 'Îlhar mai este și Dragomir ăsta. Vrea să ridice prețul, măgar bătrîn, o să vedem dacă și mie o să aibe tupeul să-mi îndruga atîtea baliverne-")

— ... decît ce e expus. Vă fac odată bonu, ori ?

— ■ Adu-mi și m'ie Săndico, un covrig. Și să-ți dau banii și pe ăl de ieri. Îhî, nu știi că n-am avut schimbat ?

— • Hai, mamaie, o iei ori nu ? Că am și altă treabă.

Ți-am spus eu, Puico ? Una d-alea, le caută p-a-casă moartea și ei îi e că n-are pălărie. Și fac prinsoare pe cît vrei că pînă la urmă nu cumpără nimic. Doamne ferește, îți rupi și dinții în covrigu ăsta. Pleznesc, nu

141

alta. Că ziceam să trag o fugă să văd de copilul ăla. Lasă. că-i spun io ei !

Ascultă doamnă sau tovarășă, sau cum te cheamă, ori poate-ți faci idee că ai venit aicea să-ți bați joc de mine, să-mi stea și dumaticu-n gît, că n-am mîn-cat nimica de aseară ! Păi ce-ți închipui ? Că m-apuc-acum să-ți dau toată marfa jos ? Dacă nu- știi ce vrei să-iei, du-te acasă și gîndește-te ! Ni aia, ni ailaltă ! Păi cum dar ?! Drăcia dracului !

— Iartă-mă, domnule Drago, pardon, iartă-mă, duduie. Știi, nu mă pot hotărî. Sînt foarte frumoase toate. Nu-mi dau seama, nu văd prea bine ce nuanță poate fi asta. Și nici la spate cum îmi stă. N-aveți o oglindă să mă pot vedea la spate ?

— N-avem.

Adică, de fapt, nici n-aș putea s-o cumpăr. Pentru* că nu am în poșetă decît 50 de lei. Banii de telefon. O, Doamne, unde-mi stă capul ? Are dreptate Paula cînd se-mai supără pe mine. Trebuie să-l sun pe Torni, dragul meu, e ca și cum ar fi luat foc. Doar tu îl poți găsi pe Florin atît de repede. Da-da, Florin. Sper că i-ai cîtit romanul în care este vorba... Și-aici am să-i spun pe scurt despre ce e vorba. Cum el și ea se întîlnesc pe malul mării. Florin și Dragostina. Și cum atunci cînd el se întoarce acasă, tatăl lui, adică Lisăndriță, ceva în genul tîlharului, vrea să le strice fericirea. Cum Lisăndriță ? Ce-mi trece prin cap ? Dar cine este tatăl lui Florin ? Nu Lisăndriță ? Deci Lisăndriță voia să le strice fericirea. Nu. N-am înțeles ca lumea. Am citit într-o viteză. Acel tată îi spune într-o seară... Dar de ce în roman îl cheamă tot Lisăndriță ? Și pe mine Berenice ? Și nu-i adevărat că eu vorbeam cu oînele. Ei nici nu aveau cîine. Și Violeta murise cu o vară înainte. Simt că-mi pierd capul. Încă o dată gîndurile mi-au luat-o razna. Și nici nu mai țin minte. Pentru că am citit în grabă să pot să-i spun lui Torni. Și nu avea nici titlu. Și ce-am să-i spun lui Torni ? Alo ? Familia Cazimir ? Cu domnul doctor, vă rog. La telefon este o pacientă, știți, mi s-a umflat maseaua. De fapt nu are rost, am să-i povestesc pe scurt : Torni, el a scris romanul care începe cu scena

1 K2 1

întîlnirii lor pe malul mării. Cînd lumina cade în 'globi ■ colorați pe pielea ei. Și cînd se sărută. Ce frumos ! Mie nu-mi iese niciodată, gîndurile mi-o iau înainte și: chiar în timp ce aud păsărele, îl văd pe tîlhar în cărucior, cu o cicatrice înfiorătoare pe obrazul drept, iar ei, de fapt, nici nu se cunosc, nici nu s-au văzut și, prin urmare, tîlharul încă nu există. Abia după ce se întîmplă totul pe alee... Ei, da, acolo, pe alee aș vrea să îmi înțepenească gîndul. Nu s-o ia aiurea, să se grăbească, ■ să-i despartă și să-i facă nenorociți înainte de a-i întîlîii. Și servitoarea aia cu ceaiul otrăvit, Veronica. Vrea; să... ■ și din cauza ei... Ea și cu Paula... O, Doamne/ ce se întîmplă ? Și totuși, cît mi-ar trebui o pălărie, una simplă, . de voiaj în cazul în care Florin mi-ar spune, Berenuț, la nu știu ce oră plecăm. Doar una, una pentru călătorie mai probez și fug la telefon. Am să mă lămuresc eu, ara să-l întreb pe Florin cine e tatăl, pentru că de Lisăndriță nu poate fi vorba, doar ele spuneau că plouă pentru că a murit el, un om atît de bun...

.."

— Fii iambilă, numai o secundă te mai .deranjez. Acum mi-am amintit ca-mi trebuie ceva mai simplu.

Ceva pentru călătorie. Ah, dar am văzut-o și pe. cea, cu maci. Se potrivește pentru un ieșit la* iarbă verde.

— Dacă o iei, o dau jos. Fac bon și p-ormă. Șă. nu-ți închipui c-o să mă protestezi pe mine. Aia că e roo.YȘ-

■ ailaltă că nu e mov. Spune cinstit că n-aiMqe face acasă si c-ai venit să mă înnebunești de capv. (Că vă știu eu, că n-aveți nici o treabă, ieșiți doar să yă certați cu lumea care muncește, că după ce că stau.: opt ore în frigăraia asta...

Da ia mai lasă-mă Puica, de ce să tac ? Ia să fi fost tu în locul meu ? Pe toate i le-âm dat din raft. Ce, eu sînt proasta ei ?

Acu-i iau gioarsa aia din mînă și vă arăt aici, de față, că n-are-n ea nici cînșpe bani. N-o vezi ? N-o vezi că nu e

zdravănă ? Că parcă este de la bilci cu păru ăla-n cap ? Da nu mîi pot, treci tu la raion, io-i dau cu metru ăsta-n cap.

N-are decît să mă și reclame, să mă dea ș-afară, de ce să tac? Eu am necazuri, copilu de crescut, <■ să mă -reclame...

■ ■■.■.■.■ ■'-,■ '■■■■■-•A ,-s->'V: ■'■'■'"

143

O, Doamne, să ies, <să ies mai repede, s-o iau Ia fugă. Vrea să-mi ia poșeta („și vă arăt aici de față că n-are-n ea nici cînșpe baW), să mă reclame, să mă ducă la azil. Ce s-a întîmplat ? De ce plînge, sărmana ? Să ia un antinevralgic.

Pentru că tatăl este un ticălos care doar în cîteva cuvinte i-a răpit-o pe Dragostina, el îl urăște. Dacă pînă număr la

zece nu se ridică... Dar el s-a ridicat pentru că altfel ar fi scos pistolul și l-ar fi împușcat. Bandit nemernic ! Tatăl lui !

De fapt nu era tatăl lui. Adică, nu e vorba nici într-un caz de Lisăndriță. Cum o să-i povestesc lui Torni la telefon ?

Că: este vorba de un tată care nu e Lisăndriță ? Dar cine e ?

— Iertați-mă duduilor, vă rog, cereți-i scuze și celeilalte, a fost drăguță, prea drăguță, dați-i un antinevralgic, așa ia

și sora mea de cite ori se enervează. Mă grăbesc și nu mai pot să stau. Trebuie să ajung la poștă, să dau un telefon la

București, e foarte important. Dar o să mai trec. acum nu mai am timp, îmi pare rău. Colecția e splendidă, o să mai

trec, nici voi bă,, o să mai trec.

„Oricînd madam Berenis, oricînd, sărut minușitele. Și omagiile mele domnului Cazimir. Doar dînsul mai e în stare să

aprecieze astăzi adevărata eleganță. Oricind v-aștept-" „O, mulțumesc, domnule Dragomir, ești prea drăguț, da, prea drăguț. Te rog, nu mă uita cu eșanii-oanele." „Cum să vă uit, se poate, madam ? Să v-aveți nici o grijă. Sărut minușitele și transmiteți-i domnului Cazimir din partea mea..."

— Firi-a dracu tu de babă tăcănită. E, uite, p-astea toate le-aș strânge și le-aș duce la azil. Că vine una d-asta și îți distruge nervii. Doamne ferește, ce ciine tocit avea în cap ! Și cum era ciopîrțită ! Parcă duhănea și-a țuică. Mare e grădina ta, Doamne. Auzi ! Voia una cu maci pentru un ieșit la iarbă verde... E, asta chiar că n-am mai pomenit-o de cînd mă aflu eu în comerț.

O, Doamne, ce-am făcut ? Poate mă urmărește să-mi facă bon. Să-i spună Paulei și mă ducă la azil. Am enervat-o, asta am făcut. Am spus prostii („de cite ori căști gura Berenice, spui doar prostii. Cum adică e

144

frumos pornu așa dacă o. doar salcim?! Nici măr, nici pîr. Aiîta, un salcîm! Hai că ești culmei, da-mi anUnevyclgicu-") Sigur că mă urăște. Să fiu atentă, să nu mă mai ating de ceai. Servitoarea mi-a turnat otravă-n el. Mă urmăresc... să declar... să spun... să predau. Ah, am să intru-n curtea asta și-am să mă ascund după copac. Așa, să nu mai văd strada. O, ce încurcături, cum îmi mai bate inima. Dar ce grozav ar mai fi fost să am o pălărie ! Censeamnă asta ? Ce troznește ? Cine e ? Vai, sînt pierdută. Mi-au luat-o înainte. Au ștut că o să intru-n curtea asta. C-o să mă ascund după copac.

^V j£i

(Stau în pat și mănînc bomboane. Nici azi nu vine Torni. Și nu trebuie să-mi așez părul, să mă frig cu drotul. „O vreme o să jiu plecat, ai grijă de provi:n. Să îți ajungă vreo săptămînă, că altfel o să bei de la chiuvetă. Ai priceput, pisicuțo ? Iar în pachetele astea să nu-ți vîri năsul nici în tăiatul capului- O să ții rtinie ? Sau trebuie să scriu un bilețel ? Uitz, țî l .criu „să nu umbli aici", vezi să nu uiți să citești, ai înțeles ?

Aud soneria și habar n-am cine ar putea să fie. Îmi trag pe mine un halat și ronțai aluna din bomboană. Soneria zbîrnie prelung. Și îmi închipui că iarăși este puștiul ăla roșcovan. Îmi umplu rtilna cu bomboane și deschid. Dar nu e puștiul ci doi domni.

— Procuratura.

— Pofțiți, intrați, credeam că este năzdrăvanul ăla de copil, îi pregătisem și bomboanele. Vai, cit sînleți de înghețați.' Pofțiți, vă pun numaidecît un p'>: de coniac să vă încălziți.

— Ordin de percheziție.

— Poftim?

— Ordin, avem ordin, citiți aicea. Hai că n-avem timp. Mitrane, treci la treabă- Eu pîn-atuncea... numele, prenumele, data și locul nașterii, ocupația.

— Poftim ? Domnii mei... o clipă...- stați...

— Tovarășă, am fost destul de clar, și-am ara'at hîrtia, stai Ungă mine și...

— O, domnul meu, ce cauți în sertar ? N-o să găsești, te asigur. Trebuie să te prefaci că altceva, cu

145

stotul și cu totul altceva cauți ca să găsești matale' lucrul de care ai nevoie. Ha-ha, pisicuțo, să nu cumva &'i uiți principiul ăsta, așa glumește Torni.

— A7ti te mai ride, cocoană, că ți s-a-nfundat. Nu mai umbla, cu fofîrlica. Și dumitale și lu individulă" Mai știe și Mitran să facă o percheziție, că n-o jt el la prima lui dăscindere. Lasă că știi eu cum. Răspunde VLătălică mai bine dumnealui la ce te-a întreat: numele, prenumele, data și locul nașterii, ocupația că 'tute ia c-am și găsit... la uite, ia, dom șef, na trecz la

proces-verbal, că nu e lucru-n lumea asia pă care să nu-l dibuie Mitran. Phii, conîta mea, ai dat dă bucluc.

— Vă rog, vă rog din suflet domnii mei, acelea- sint niște lucruri la care Torni mi-a spus să nu umblu. -Auzi, :pisicuțo, să nu-ți vîri nasul in aceste lucruri. Mă supăr dacă nu m-ascuți și nu mai capeți nici o picătură. Dar nici una. Hai, nu ie bosumfla, acum îți dau. Dar ține minte, să nu umbli aici. O vreme, pînă vin eu cu mașina și le iau.

— S-avem pardon, conîță. Umblu, că d-asta am venit. Ai văzut dom șef, unăe-ș avea el cuibu ? Mare șnapan,

■ dom' șef, mare șnapan. Acasă la el ziceai săracu că e curat ca lacrima. ,-,■

— Tovarășă, lăsări pe colegul meu să-și facă meseria. .Ai foaia. Ungă dumneata și scrie.

— Ce să scriu, domnul meu ? .

— Declarație-

— Poftim ?

— ■ Adică să declari aici. Milrane, pe rînd, adu Mcoa obiectele să spună tovarășa, să scrie proveniența lor.

— Dar, domnii mei...

— Tovarășă, noi siniem, aici cu ordin de precheziție, fioi n-ara venii în vizită. Mai lasă-ne cu domnia și scrie aicea, scrie Lot. Că altfel este rău, să știi.}

M-au urmărit. Cu declarația, cu bonul. Paula b să afle tot. („Te duc, de data asta nu mă mai oprește nici muma lui Ștefan cel Măre. Că m-ai făcut de basm și l •nu-mi mai pasă de ce-o să zică madam Răuț și, tot .orașu. Să nu-ți mai

știu de nume că însemnat-ai fost, un pachetoi de scutece, căcată și pișată pin la gît. Destul î
146

Să-ți iei adio, boue ce ești. Ah, ah, dă-mî un antinevralgic.")

— Dă-te la o pașpc tanti, că sar. Că vine toarșu diriginte. L-am văzut din pom. Este la colț.

— Ah, tu erai, copilule ? Ah, tu erai ? Nici n-ai idee cum m-am speriat. Ce făceai acolo sus ?

— Mî-ncam clei. Dacă mă prinde, mă duce iar în* laborator.

— Vai de mine. Și eu sînt urmărită. Nu mă lăsa. Unde te duci ?

— În spate la closet, c-acolo nu mă vede.

— Stai, stai că vin și eu. Dar zdravăn te-a udat. Bagă-te sub umbrelă și hai după closet. A cui e casa asta mare cu atitea geamuri ?

— Păi, tanti, asta este școala. Matale nu știi ?

— Ba știu, ba știu. Cum să nu știu. De asta și intrasem pentru că voiam să vorbesc... dar, în sfîrșit. Acum să ne băgăm aici. Grozav e ascunzișul. Nici Mitran n-o să ne găsească, nici tîlharii. Hi, hi, toți o să se enerveze, o să țipe, dar n-o să le vină-n cap că noi doi ne-am pitit aici. Te rog să-mi dai și mie <o bucățică. E clei de prun sau de cais ?

— E de cais. Da tanti să nu te duci și să mă spui lui toarșu. Pînă-n recreație, c-atuncea tot îi spune aia de engleză.

— Ce să-i spună ?

— Păi, că iar m-a dat afară, ce să-i spună ?

— Stai nițel, copilule, cine te-a dat afară ? De ce te-a dat afară ? Cum a putut să facă un lucru atît de ngrozitor ?

— Zice că nu poate să-și țină ora. Că o enervez doar, tind mă vede. Da fii atentă tanti, că dacă nu mă duc, pune clasa să mă caute, ah, ai chiulit, Davițoiule. Mă bagă-n bancă și pe urmă țipă, ieși afară, te spun tovarășului diriginte, ieși afară. Așa că eu mă duc, aștept să lase catalogu pe catedră, să-și sufle nasu cu o batistă atîtica, să ofteze și să zică uel. Uel, uel, uel. Și să întrebe, Davi-țoiu, ce avem pentru astăzi la engleză ? Și cînd mă scol în sus, clasa începe să rîdă, ea se face roșie, sare în picioare și strigă aut, ca la folbal, adică afară. Pe urmă, zice și pe românește, afară, ieși afară, nu pot

147

să-mi țin lecția, te spun tovarășului diriginte. Eu ies afară și dacă mă întîlnesc pe sală în curte cu toarșu, mă ia direct în laborator, în boxă, ce-ai mîi băiatule, ce-ai tată, pentru ce nu-ți vezi de treabă ? Te deznod mă, Davițoiule, te zvînt pînă mi-oi spune tu, cu gura ta, senchiu, tovarășu diriginte. De ce n-o lași tu mă, *: > pe doamna de engleză să-și facă ora ? Tu nu te gîndești mă, că dumneai vine în fiecare zi cu trenu tocmai de î la București să te învețe pe tine carte ? Ce-ai mă, băiatule ? Că taică-tu mi-a dat dezlegare să-ți rup oasele. Așa că d-asta stau ascuns, pînă la recreație cînd o să-i spună în cancelarie. Că tot o sa afle. Să știți tanti, că cel mai bun clei e primăvara. Dulce-dulce și moale. Asta e să-l sugi.

— O grozăvie ce mi-ai spus. O grozăvie. Dar să știi că și pe mine mă urmărește cineva. Poate c-ai și văzut de-acolo, din copac. Doi domni cu pălării trase pe ochi și mînuși de piele. De fapt, cum să-ți explic... Ei sînt doi buni prieteni, au venit în vizită. Ia și tu o cojiță de /. portocală și ține-o la nas. E un miros cam... îmi face greață. Aici, în sticlucă asta mică am un medicament și trebuie să-nghit un pic. Și-acum îmi bate inima. Și m-ai mai speriat și tu de-acolo din copac. Doamna de engleză trebuie să fie în legătură cu banditul.

— Nuuu, tanti. E în legătură cu toarșu de desen. Ne-au spus ăia de la C care fac desenu cu toarșu Rotaru. Că astă toamnă i-a dus la margine să facă peisaj. Ș-a mers și aia de engleză. Ea îi băga în gură boabe de strugure și el rîdea. Și într-o seară, cînd era viscol și nu mai mergea trenul, asta de'engleză nu s-a mai dus la București, s-a dus la toarșu de desen, la garsonieră. Că l-a trimis toarșu pe Cristi să-i ia o votcă rusească sau poloneză de la alimentara și cînd s-a-ntors Cristi ș-a spus nu e, doamna avea pe ea cămașa lu toarșu de desen și-a zis puteai să iei și coniac.

— Să știi copilule, că ea avea dreptate. Putea să ia și coniac.

— Păi nu, că toarșu a zis, este porcărie. Ne doare mîine capu. Da eu voiam să spun că ea nu e în legătură cu Tîlharu. Că Tîlharu e toarșu director, că e rău, îi știu de frică și toarșii profesori. Pe cînd toarșu

143

ce desen e bun. la ăia de la C le pune doar 10, spune că e pictor. Și-i pune și pe ci să picteze cu culori. Noi facem doar cu tuș și cea mai mare notă este 7, că moșu ve uita cu lupa să vadă dacă unghiu drept e drept.

— O, Doamne, și tu ai atîtea încurcături în cap. Atîtea complicații...

— Aveți un ceas ?

— Nu, nu am. Ceas nu am avut niciodată.

— Ba da- Eu am avut. Da l-am pierdut la sport. Și a zis mama că altu nu mai pupi decît cînd oi lua treapta. Să vedem

cît mai e pînă sună. Luați-vă coaja, că mie nu-mi miroase. Aia de la a opta stau toată recreația în closet și fumează. Ține de șase cîte unu dintr-a cincea că vine Tilharu și împinge ușa cu picioru. Dar ci deja le-au aruncat și sînt cu fundu gol cînd zbiară el, fumați ? nuu, tovarășu director.

— Și cînd se dă recreația pleci ? Mă părăsești ? ■

— Păi da, că avem geografia și astăzi mă ascultă. Mi-a căzut cartea jos. Și nici n-am notă.

— Da. Și eu, și eu plec. Nu știi ce multă treabă am. Și ce grăbită sînt. Dar vreau să mă asigur că domnii ăia nu mă mai urmăresc. Uită-te tu, te rog frumos, dacă n-așteaptă undeva, în curte. De fapt ei sînt niște prieteni, ei m-au poftit să intru și să vizitez colecția de pălării. Și bineînțeles că n-aș fi cumpărat, știi, pentru domnul Dragomir, dac-ar afla, poți să-ți dai seama, ar ti ca o trădare. Chiar zilele trecute mi-a trimis niște eșantioane. Hai, te rog, copilule, furișează-te tu și vezi dacă mai sînt la poartă domnii cu pălărie. Ia umbrela mea, hai du-te repede. Îmi ticăie groaznic inima, trebuie să mai iau o înghițitură. Nu-i nimeni ? Sigur-sigur ? Te-ai uitat și-n stradă ? O, slavă carului. Cum să te răsplătesc ? Ești o comoară, un erou, copilule. Ți-ai riscat viața. O să-ți aduc bomboane și frișca multă, multă. Spune-mi, cînd mai ai engleza ? Ne întîlnim aici, după closet. Și să mai stăm de vorbă. Eu știu ? Poate că ar fi bine oa doamna de engleză să ia și ea antinevralgic. Și sora mea face la fel. Mă duc, nu știi ce multă treabă am. Tocmai de asta am plecat de-acasă. S-ajung la poștă, să dau un telefon, să îl anunț pe Florin, în toată neno- ■ rotirea asta... De-aceea mă grăbesc altfel, cu-atîta plăcere

149

aș fi stat de vorbă ! Și cleiul a îos-t o minune. Te-mbră-țișez, te-mbrățișez și cînd mai ai engleza ne vedem aici,, în taină, ne lupiiăm și o să-mi povestești. Și o să-ți spun și eu. Atîtea lucruri, da-da, atîtea lucruri am să-ți spun... Da, da, să fug, s-ajung la telefon. E ca și cum ar fi luat foc, ascultă dragă Tomi, altfel nu te-aș fi deranjat. E ca și cum ar fi luat foc. Băiatul ăsta, Florin, nepotul "■ meu, ce mare talent ! Să știi să restitui realității reali- * tatea. j\ u bîjbîind ca mine, seară de seară pe alee, fără să fiu în stare ca pînă la această oră să-i fi întîlnit măcar... Cei doi, Florin și Dragostina pe malul mării. Lumina trece printre frunze și se lovește de pielea ei fragedă. Baloane colorate plutesc în jur (asta se întîmplă cînd stai cu ochii-n soare) iar marea foșnește duioasă la pic; oarele lor. Și-atîtea ierburi încinse de căldură, castani și meri înfloriți, păsărele ciripesc în ram. Și se îmbrățișează, se sărută prelung, ah, Doamne, ce frumos. Mai trece și-o barcă pe valurile mării înspumate. E un pescar. Mă rog, povestea cu pescarul nu prea are legătură cu ei. Aici n-am prea-nțeles. Ce toantă sînt ! Cum să nu aibă ? Acel pescar este o părticică din decorul minunat pe care eu nu sînt în stare niciodată să-l descriu. „Ascultă Berenuț, eu voi restitui realității realitatea. îi voi obliga pe oameni să asculte și să vadă. Să pipăie și să miroasă. Apoi, să judece pe îndelete. Și să recunoască adevărul. Nu ceea ce ei doar și-au închipuit că este adewlr")

Vine apoi acel moment în care banditul vrea să le strice fericirea. îl minte pe Florin că mama lui este bolnavă și c-o să moară. Vrea să-i despartă. („Niciodată nu ești acasă atunci cînd e nevoie de tine".) Mă rog, se aud niște trompete, am să citesc eu mai atentă partea aia. Am cam sărit, pentru că nu aveam timp. Ah, ce roman frumos ! Deci, ei doi se întîlnesc pe malul mării. Lumina cade pe trupul ei și explodează în baloane colorate. Peste valurile mării, o barcă în care este un pescar. Vni, unde-mi stă capul- Am spus că nici o povestire, nici una. Trebuie să ajung la poștă, să-i dau un telefon lui Tomi, să-l anunț pe Florin. Ah, da, pe urmă o să mă întîlnesc cu Victoraș. Nici o poveste. Aj înțeles ?

159

(„Țicnito ce ești, dezbuimăcește-te, să-ți dai cu apă, cu ce-oi nimerii boule-ncălțat").

Am să mă concentrez. Să ajung la telefon. Să-l sun pe Tornî. H. 72. 42. Abia diseară, cînd o să mă bag în pat, am voie să spun. povești. Să mă gîndesc în liniște la parc și la alee. Și la marea cu valuri înspumate... și la stelute colorate... Nu trebuia să mai înghit nici o picătură. Iar eu am tras cîte un gît la fiecare trei pagini. Of, și-am și sărit. Ce bine ar fi fost să-mi cumpăr totuși o pălărie. Măcar una pentru drum. Și asta pînă voi ajunge la București. Pînă cînd Florin îl va anunța pe domnul Dragomir. Să-mi trimită cîteva jurnale, pentru că de-adevăratalea eu nu mai Știu ce se mai poarta. Ah, dar dacă ? Da-da. La Lisăndriță-n casă cred că. mai există pălărioara mea... Și Veronica sigur a păstrat-o pentru că Paula spune că de strîns e strîngătoare. Atunci cînd am băut noi din vișinată. Am s-o rog frumos pe Veronica să mi-o dea înapoi.

(,...să n-o prind că umblă ca pațachinele. Să n-aud. Eu s'mt femeie serioasă și așa mă știe toată lumea. Pe toate, da pe toate la gunoi !

— Hai, las-o, Paula. Sînt lucrurile ei. Gîndește-te și tu, o viață de om...

— Phe, viață ! Care viață ! Aia n-a fost viață ! O curvă săreală a fost. Tu Sandule, să taci ! Să nu-mi .spui mie. S-acu să-mi fie milă că i-a dat cu șutu nenorocitu ăla ? Fără un ban ? Că parc-aud, halal de ăștia ai lui Ionescu, parc-aud. Că altfel aș lăsa-o să o mănince clinii, așa cum merită și-așa cum se cuvine. Cel mult, cel mult, aș duce-o ntr-un azil, la casa de nebuni sau inai cu-rînd înlr-o pădure s-o mănince lupii. Acuma cînd ziceam c-o să-mi mănînc și eu în liniște pensioara. Că tu nu știi ce pensie mică mi-au socotit nenorociții ăia, după ce că eu eram prima care

deschideam ghișeul de douășopt de ani. Și ultima plecam.

•■.,.<.

151

—De asta să nu-ți faci griji. În fiecare lună am să-ți dau și eu bani. Și n-ai zis tu su o aduc la tine ? Să n-o tragă de limbă Veronica ?

— Phe, am zis ! Am zis, că ce era să fac. Destul ne-a rîs orașul atunci. Că asia vreau. S-o țin sub ochi, să nu se scape. Să nu mai știe toată lumea că a fost o curvă. O curvă d-alea proaste.

—• Nu -mai vorbi așa. E sora noastră.

— Poate a ta! Că despre mine... N-aș fi vrut în viața /nea să-i știu de nume.

— Te rog, te rog frumos, Paula. Și-așa destule i s-au întiraplat. Ea n-a fost vinovată că...

— Cum-cum ? Ea n-a fost vinovată ? Cum n-a fost vinovată ? Cura n-a fost ? Ce-a căutat să se înhăiteze cu ăla înșurat? Ce-a căutat să stea cu cracu-n sus și sci-și vopsească părul ? Să-și dea cu două kilograme de parfum că uite a intrat și în pereți și pute toată curtea. Că totu-i pun pe foc. îi car tot calabalicul în spatele casei și le ard. Su nu văd eu în casa mea atîtea boarfe împuțite. Că pe mine mă știe toată lumea femeie serioasă. Auzi ?! Că n-a fost vinovată ! Ei lasă-las c-o să-și plătească ea toate păcatele.

— - Paula, măcar o vreme, pînă își revine. Ea nici măcar nu știe ce s-a întvmpat. Habar n-avea că ticălosul ăla făcea afaceri cu aur, o rețea întreagă l-a închis pe toți.

— Habar n-avea pentru că a fost de cînd o știu o vită încălțată și nu i-a păsat de pămîntul pe care calcă. Eu sa fi fost în locul ei, imediat aș fi prins mișcarea. Imediat aș fi chemat miliția, procuratura. Phe, și tu îmi spui să nu dau foc boarfelor astea luate pe furtișag ? Păi nu mă știi, nu mă cunoști! Pe toate, da pe toate le arunc. Auzi-auzi ! Soră, auzi ! Blestem, poate blestem ! Blestem de la a noua spiță...

— Hai, Mămălice, hai că ne așteaptă Veronica. O s-o cunoști. Și ea abia așteaptă să te vadă. A pregătit o prăjitură pentru tine. Nu fi prostuță, nu mai plînge. Pînă Hi așază Paula lucrurile, noi o să mîncăm prăjitură și o să stăm de vorbă. Să vezi tu ce mult o să-ți placă. Ce trandafiri, cu totul și cu totul speciali am eu în grădinița. Dar pe Hoțu, dulăul, îl mai ții minte ? Nu e

152

nevoie să-ți pui și pălărie. Sau, dacă vrei tu... Pune-ii-o pe-asta, da-da, pe asta. Mie îmi place că e mai... mai simplă... mai... Hai, lasă-le încolo de mînuși. E vară, nu te viai prosti, o să ne iasă limba de căldură '. Cum ? Tot mai plîngi ? Să știi că dacă plîngi, o să încep și eu. Parcă n-o știi pe Paula ? Spune cîte-n lună și-n steleJ dar în realitate este bună, blinda, înțelegătoare...

— Lisăndriță:. mie nu-mi place pălăria asta. "j-a stricat forma. Și nici cum îmi stă părul...

— Berenice, hai da-o dracului de pălărie. Ți-o pun într-o sacoșă să ți-o aranjeze Veronica. Iar părul îți stă foarte bine.")

Pe undeva prin casa lor trebuie să mai existe. Și-ar fi mai bună decît căciulită asta. Deși observ că toate femeile poartă căciuli sau basmale. Poșete foarte mari. Sacoșe. Iar blănurile au căzut, asta e sigur. (Lisăndriță îndeasă pălăria mea într-o pungă de plastic. Mă ia de umăr și mă împinge spre poartă. Nu, nici de mînuși nu al nevoie, i'imi spune. O să crapi de căldură. Și, line -minte, dar ține bine minte, ce naiba, vrei să-ți spun de zece mii de ori ? Aici este provincie. Nu ai nevoie să ■ te pavoazezi cu pălării de cîte ori treci pragul casei. Mă ascuți ? Nu e nevoie. Orașul este mic. Toți ne cu- ■" noașlem între noi... ca-ntr-o familie. Din nou îmi vine să plîng. Nu știu de ce. Ca atunci cînd Tornî aducea în cam pe femeia aia grasă ca să scoată praful și păienjenii, pisicuțo. Și astea le-aruncăm ? Cu vocea groasă, ridicînd în gtuiare niște chiloți căzuți după sofa. Și astea ? Nu-nu, Marica, de ce să le-aruncăm ? Păi să le aruncăm, c-așa « zis dom'doctor, Marica, te duci la curățenie, aruncă ce este de aruncat, scoate păianjenii, și tot ce e murdar. Și astea, doamna mea, nu că-s murdare, sint împuțite ! Să le-arunc, c-așa mi-a zis mie dom'doctor, să fac curat și să arunc. Ș-atîtea sticle goale. Lasă că le iau io, pun hulion în ele, că uite ce capac și cum să-nchid- Așa a zis dom'doctor, că l-am întrebat. Și dînsu-a zis cînd mi-a dat banii, poți să le iei, e chiar mai bine decît să le arunci la gunoi, să se holbeze toți vecinii. Că pun un rcoloțan și răsucesc dopu. Ține pînă în august.

îmi vine să plîng și Lisăndriță îmi smucește r.itu?, să știi Mămălice, că dacă pUngi, plîng și eu, hi, hi-hi-hi.

153

De ce ești tu prostuță ? O să mîncăm o prăjitură, c-o săne lingem degetele. Și-n loc să fii bucuroasă că ai scăpat, mă înțelegi ? Mă înțelegi ? Prostuțo ! Ai să uițiT să uiți, să uiți. Mă înțelegi ?"),

Ț)a-da, nu se mai poartă blănuri. Și mă pufnește* rîsul, de . o încălțăminte atît de caraghioasă. Cu care* intri fără teamă în toate bălțile ștalap-ștalap. (Hm, piși— cuțp, o pereche de jMntofi trebuie să aibă o sută, cel mult o sută _ cin zeci de grame.") Ah, uite o vitrină, o vitrină cu pantofi, nou, practic, elegant. A-ha., de-aici și-au luat cu toții botf orii--ăștia, ce modă aiurită ! Doar eu mai am șoșoni, de fapt ai Paulei, niște șalupe'■ în. care mi-ar încăpea în voie amîndouă tălpile dacă n-ar fi înăuntru „pantofii' de la Veronica („Ia-i, Berenis, au fo.șt „si încă sint. o splendoare, îți spun sincer. Mănușă1 si mai multe nu, mănușă. Cit i-am iubit și cit de bieie ■ m-am..împăcat cu, ei-.. O să-i dea Paula să le puni. ww peticei, încolo sint per-jecti. Cit i-am purtat,

nu mai. găsești așa o piele, îmi pare rău, îți spun cu mina pe ini— ttm, îmi pare rău că mă despart de ei"). Nou, practic, elegant. Întotdeauna moda a fost ceva trăznit, neașteptat. De* pildă, tJghele roșii peste piele maron. Sau, ce să zic de san-daieta- asta cu tăieței ! O să-mi trebuiască și mie o pereche pentru vară. Dacă o să ies seara, la grădină cu Florin și---prieteni lui, neapărat... Ei, nu, m-am zăpăcit complet/ Am spus că nu mai spun povești și că mă concentrez. Și l uite-cum o- iau razna cu pantofii, cu moda și alte aiureli. Și-atît de rău m-am rătăcit că nu știu unde sînt, cum să? ajung la poștă. Mi-e l frig, ce ploaie rece. De asta umblă toți cu gîtul înfundat în gulere. Și pe așa o vreme nu poți umbla decît cu-ncălțăminte aia, nou, practic,, elegant.-.-

'■— Stimate domn, fii dumneata așa amabil și spune-mi nnde-i poșta. Aș vrea să dau un telefon. Da... eU' nu s'nt de pe-aick. Eu sînt venită din altă parte... s-a rn-:-tîmplat un lucru extrem de important. Eu am mai foste pe-aici, e-adevărat, dar am trecut așa... cum să-ți explic,," stimate domn,... Să mă întorc, deci. Să mă întorc înapoi,.-să merg în jos pînă ajung la intersecție. Da-da. Am » reținut* : mă-ntorc înapoi pînă ajung la intersecție Pe-aceeași parte spuneți că este un magazin cu corpuri de-

154

Iluminat. E nou. Da-da ! Am reținut. Corpuri de iluminat. Apoi un magazin cu produse din carne,, da, am înțeles, tot pe aceeași parte, un spațiu, vei'de, du, da, sigur că la vremea asta nu e verde, mă rog, niște boscheți și cîteva bănci. Am,înțeles. Primăria și un pic mai încolo, dar vis ă vis e poșta. E simplu. Da. Îți mulțumesc, îți mulțumesc, stimate domn. Nici nu-ți închipui. E totul foarte clar acum.

Deci să mă lîntorc. Pe-aceeași parte. Paula spunea că poți să te rătăcești. Nimic nu mai cunoști. E simplu. Nu mai am vreme de pierdut. Mă-ntorc pînă la intersecție, la •Corpuri de iluminat. Atîta trebuie să am în minte. .Exact ca în romanul lui Florin : „Cînd bate vîntul, frunzele copacului sînt luate pe sus, lăsînd să treacă printre ramuri o lumină vie și orbitoare. Ea se lovește de pielea netedă a Dragostinei, explodînd în mii de sfere portocalii, rverzi, galbene, și roșii. Cu cît stă mai nemișcată, leneșă și indiferentă, cu atît globii colorați, zbenguindu-se, alcătuiesc în jurul ei un curcubeu și mai strălucitor."

(„fă-i vînt, dă-i suta asta de lei și să-și facă de lucru prin oraș. Pînă luni sînt al tău pisicuțo. Sînt al tău,, Dra- .gomir ăsta s-a prostit de tot, e un castron, pur și simplu un castron. Doar nu vrei să spui că asta-i pălărie ? Dar •unde mi-o fi pijamaua ? mamma mia, mamma mia,-"),

(„Nu, Berenuț, am și vorbit cu pedagogul. Mă Țiiul ,la internat. Am sa viai vin eu să te văd... cînd n-o fi... ■cînd o sa fii tu singură acasă. Caietul să rămînă deocamdată la tine. Să nu-l citești. Foarte curînd o să-l tipăresc. .Avi sa restitui realității realitatea. Am să-i oblig pe oameni să-și vadă adevăratul chip, să își audă adevărata voce, să-și pipăie solzii de pe adevăratul trup. O lumină mai necruțătoare decît lumina zilei îi va obliga .să-și recunoască făptura, să fie toți ceea ce sînt de fapt, și -nu vdneiuna țesută cu grijă și trimeasă în lume să înșele și să păcălească. O lumină care nu va mai îngădui umbrei să iainuiască și să promită. Neghioabe alcătuiți. Mi-e .scîrbă, mi-e scîrbă de vorbele lor mincinoase, ascunzînd •alte vorbe, cu totul și cu totul alte vorbe, de privirile lor îngăduitoare în spatele cărora alte priviri pîndesc, ■de mîinile lor către tine întinse în care întrezăresc Sorta labei și tăișul lustruit al ghearei... Ce porcărie l

155

încă puțin, da-da, încă puțin. Lumina mea îi va cuprinde din față și din spate, din stingă și din dreapta. Fără scăpare. Așa cum sînteți, nu așa cum tandru vă închipuiți. Fugărindu-i spre drumul cu jăratec, împin-gindu-i de-a valma pe calea jocului și-a-nghețului. Iar eu... Eu îi voi aștepta calm, relaxat, furnind cu ochii între -deschiși cite o țigani... la celălalt capăt al drumului. Spunîndu-le bine aii venit tu bunătațe, și tu cînstē, și tu frumusețe..."}.

— Stimate doamnă, mă iertați, un domn foarte distins și foarte amabil mi-a spus că pe aici, pe undeva e intersecția. Cred că e asta, nu-i așa ? Și mai mi-a spus că tot pe partea asta ar fi și un magazin eu corpuri de iluminat, numai că... Vai, așa e, mă scuzați, n-am observat, stăteam cu spatele și nu-l vedeam. Eu nu sînt 'de pa-aici, eu sînt din altă parte și trebuie neapărat s-ajung la telefon. Da, da, așa mi-a spus și el, drept înainte... cu Produse din carne... un spațiu verde care bineînțeles că la vremea asta nu c verde, primăria și poșta. Vă mulțumesc. Deci, să merg pe-aceeași parte. Stăteam cu spatele și de-aia n-am văzut Corpurile. Ar fi fost mult mai bine, dar nu mi-a dat prin cap. Ar fi trebuit să-l rog pe Victoras să mă-nsoțească. Nici nu-mi aduc aminte ce era altă dată pe aici. Și dacă stau să mă gîndesc nici n-am mințit prea mult cînd am spus că eu nu sînt de pe-aiei. Să fiu atentă, probabil că sînt pe-aproape și produsele alea de carne.

(„— Te rog să fii atât de bun și să duci frișca dincolo, îmi face greață.

— Ha, ha, mă faci să rid. Cum adică, tu care ești în stare să dai gata un kilogram întreg din citeva lipăituri ?

— Ah, nu mai ride. îmi întoarce stomacul pe dos. Și nici pudra n-o mai suport. Nu te încrunta, Torni, îmi vine rău, stinge-ți trabucul și deschide geamul.

— Pisticuțo, ești puținel bolnavă. Bătrînul tău motan o să te ducă la un nenea doctor care doar în cîteva secunde o să te facă bine.

Da, sînt bolnavă, Nici măcar nu mai apuc să-mi potrivesc perna și să văd ulcea de-acolo de unde apare punctul mișcător, trăsura, și pînă la palatul unde va avea

156

loc balul. Adorm jără ca măcar să-i văd. Și chiar dacă trec peste scena intîlnirii, adică încep de acolo de unde e» deja sînt împreună și se iubesc, parcă sînt plictisiți, nic un pericol nu-i mai paște, nu sînt nefericiți, dar ce păcat, ah, nu știu de ce se-ntîmplă asta, a dispărut fiorul minunat. Ar trebui să născocesc o cavalcadă, banditul .sd trimeată după ea. Să îi despart puțin. Să plece ea > Anglia. Cred că așa ar fi bine. Dar mă apucă somnul. În cabinet in-a dus șoferul, din partea domnului Cazimir a zis și doctorul a înclinat clin cap. Poftiți să vă consult doamnă, si și-a săltat pe nas ochelarii, spunînd, Vichi, dă-mi o mînușă, dragă. Eu stau pe scaun și aștept să mă consulte, să mă facă bine în citeva secunde. Miroase a spirt și a ceva cu mult mai neplăcut. îl văd pe. doctor cu mina-n aer și pe ea cu mînușa de cauciuc pe care i-a intins-o Vichi. Păi, spune, vă rog să vă dezbrăcați. Îmi scot pardesiul și el îmi spxție, fusta, fusta, Vichi, așează lucrurile doamnei, și chiloții, n-ați mai făcut nici un consult ? Zîmbește și-și mișcă degetele d°. cauciuc parcă de nerăbdare. Un toc mi se a<7<ll de dantelă, și-mi scot pantofii, dar și așa rămîn tot mai înaltă decit doctorul. Poftiți aici și dau cu ochii de o masă cu două cupe. Urați-vă, hai Vichi, ajut-o, pe doamna. Și Vichi mă ajută, mă împinge și mă urcă susr mu trage de picioare, și-i spun că este rece, dar ea mormăie ceva, aprinde o lumină și văd acum deasupra, foarte sus, tavanul. Tresar, să nu vă fie teamă, lăsați burtica, moale, nu vă mai trageți. Lăsați-mă să văd despre ce-i uorba. Tavanul se înclină într-o parte, apoi încet se scurge la locul lui, se prinde în colțurile pereților, rămîne nemișcat. Mda, ii aud pe doctor vor-bindu-mi din tavan, fă-i Vichi, o injecție. N-ați mai răuias însărcinată ? E, nu-i nimic, aveți tot timpul să faceți și copii. Copii ? întreb tavanul. Da, copii, aveți o conformație foarte robustă. Veți naște foarte ușor, atunci cind... Tavanul scapă iar din colțuri și se lasă într-o parte, și nu-mx dau seama de unde vine zgomotul unor fiare căzute unele peste altele. În git mi s-a urcat stomacul, să nu mănînci nimic, pisticuțo, dar eu l-am rugai pe șofer sa coboare și să-mi ia două gogoși cu zahăr mult. Dă-mi foarfecă, spuiie doctorul, a mai rămas.

157

■capul, destul de mărișor, avea coloana deja formată, păcat stimată doamnă, păcat, ați fi avut băiat, o dezvoltare foarte bună. Încă puțin, doar "n-o să-mi spuneți că vă doare, hai Vichișor, tampoanele. Mda, păcat, e vorba de meseria mea, dar tot îmi pare rău de cîte ori... în fine, sînteți gata. O să vă scriu o rețetă.

Vichi mă trage din nou și cînd cobor, coboară și .tavanul plnă își sprijină muchiile albe pe podea- Acolo e singe și-ntr-o găleată capul, coloana deja formată. 'Vichi îmi întinde taiorul, pe mîneca lui se duce n. mînea bluzei, simt căpușeala de mătase și spun, e rece. Ea îmi împinge cu piciorul pantofii, cu mina îmi întinde -geanta în care a virît rețeta. Mă pomenesc în fato ușii. Întorc ochii și dau de un dulap de sticlă cu polițe de .sticlă. Cutii metalice și mă gîndesc că-n ele trebuie să fie foarfecele cu care o să-i taie capul. Gogoșile îmi vin pe gît, le simt unsoaren aia năclăită. Tavanul mă apucă •de picioare și mă trage-n sus. A mai rămas capul, dă-mi foarfecă, doar n-o să-mi spuneți că vă doare, în cîteva .secunde").

Un spațiu verde care la vremea asta bineînțeles că nu e verde, cîteva bănci și ah, uite primăria, primăria ■cu pini înalți în față unde veneam cu Lisăndriță și el mergea la nea Costică și ii spunea, hai nea Costică, pe •cuvîntul nostru de onoare că nu culegem decît conuri. .Și nu vă apropiați să dați cu pietre-n geam ? Și nu ne .apropiem să dăm cu pietre-n geam. lu-hu, Mămăice^ hai fuga. E primăria da, și totuși e mai mică, mult mai. mică. Și grilajul... pot să-ntind mina și să ating sulilele ascuțite. Ah, și-aici ca-ntr-un palat se întîlneau ei doi. Numai că lingă pini erau și castani. Iar aleile erau cu pietriș alb, strălucitor și nu cu ciment. Pe scările acestui palat care de fapt erau cu mult mai înalte și străjuite de doi lei cu cozile răsucite, alergau ei. Și-n loc de steagurile astea, erau două imense felinare, și-n loc 'de nea Costică, era un servitor cu fireturi aurii. De ce-au vopsit primăria în albastru și ferestrele în maro ? Seamănă leit cu cizmu-lițele la modă, nou, practic, elegant. Și-am să-l întreb .acum pe nea Costică unde-i poșta. Lui

am să-i spun, căci xn'k va recunoaște, vai, nea Costică, sora mea, Paula, apunea că au făcut orașul de nerecunoscut și e adevărat,

158

E ca Și cum nici n-aș fi fost pe-âici. Așa le-am și spus oamenilor. Eu nu sînt de aici, eu sînt din altă parte. Dar dumitale pot să-ți vorbesc altfel, pentru că primăria dumi-tale a rămas. Doar că e mai mică. Nu ți se pare ?

-7- Nea Costică, ce bine-mi pare că te văd, vreau să ajung' ia poștă. Să dau un telefon la București. E foarte important.

—i Drobotă- Pavel Drobotă e numele meu. 5;:i por-tar, tovarășico, e coleașa, doar să treci drumu. Are în fața ei așa un rond, o bangă p-o:s parte, ș-o bangă p-ailaltă. ;

--^:Da, îți mulțumesc. Bine c-a dat sfîntul să ajung... Pe ploaia asta... ...

Și azi la fel foșnesc pinii. Și chiar dacă e albastră.,, și rîțad mică. tot poate să fie o căsuță a lor, undeva, la țară. O căsuță în care ajung ei la i'vînătoare și Drobotă ie curăță puștile și Be.-ngrijește de cai. O, Doamne, de ce-l bate pe copil? Taci că te omor, ți-am luat baton și l-ai. scăpat în ciorofleacă. Acuma vrei bomboane, nu ? Taci că ți-arat eu ție, te umflu în bățai. Ah, copilașule, mai bine ai veni și tu după closet în ora de engleză. O,,. Doamne, mai bine să nu mă mai gîndesc. Să dau odată tel'efoiul ăla, să spun ce jam de spus, nu pot în plină stradă să scot sticluța din poșetă, („în toată nenorocirea asta".) 14. 72. 42.

. Să-i spun că este un roman foarte frumos. Romanul; despre realitate. Adică, ei doi se întîlnesc pe malul mării?" și din prima clipă iubirea îi cuprinde ca o vrajă. Mai e și tătâi lui pe care-l cheamă Lisăndriță. Alexandru, Ionescu, dar care, de fapt, nu este tatăl lui. Ceva puțin cam :hicileit, nu prea m-am lămurit și-ar fi mai: bine-să rftf'ț spun de asta. O să mă lămuresc eu cînd voi citi. pe îndelete, cu răbdare, o să-mi explice și Florin. Pot,, prin urmare, să-i spun lui Torni doar atît : Tomi, este-romah"ul ăla: foarte drăguț...! tu nu se poate să'nu-l știi si de-asta te-am sunat ca să-i spui tu, eu nu am cum,, nu mai: e timp și de-asta este ca și cum ar fi luat foc.: El-trebuie să vină. înțelegi? Să ia trenul și să ajungă chiar a?i, mîine cel tîrziu. Și să coboare pe peron : cu haină lui de catifea neagră, cu fața trasă de atîta lucru. Un domn distins. Așa-i va spune șeful gării soției sale*.

159

a sosit astăzi cu trenul de la București un domn distins. Nu semăna cu nimeni din cîți știi tu. Distins, că toată lumea se sfia să nu-l atingă. Și cînd se va întoarce mă va lua cu el. Imediat după înmormîntare. Ce bine ar fi fost sa- mi fi luat pălăria aia cu bor mic... în toa'Ji nenorocirea asta eu nu știu dacă Veronica o să albe timp s-o caute pe aia veche. O, ,Doamne, și să-mi fi strîns hărțile de sub saltea, caietul. De fapt, e o nimica toată, într-o clipă aș putea să le adun și să le vîr într-o geantă de voiaj. Spunea Veronica, vai, dragă, azi trenurile în Japonia circulă ca vîntul și ca girvdul. Adică /.boară. Cum ar fi ca să urc și eu și nici s-apuc să-mi potrivesc poșeta pe genunchi și să desfac ziarul că el a și ajuns în Gara de Nord, la București.

Nu, eu într-un tren ca ăsta n-am să mă urc. Mt-e frică să nu mi se facă rău.

— Comanda cu București ui, comanda cu Bucureștiul, 24. 72. 42. Cabina șapte, cabina șapte.

De exemplu, nu m-am gîndit niciodată să-i fac să călătorească într-un compartiment întreg, ba chiar :ntr-un vagon. Ei nu, tot trenul ar fi fost al lor și l-ar putea opri într-o vilcea ca să culeagă flori si sa bea apă rece dintr-un pîriiaș...

Poate disoară o să-i pun sa meargă cu trenul, poate să iasă ceva destul de nostim...

— Bueureștrul, alo, Bueureștiui, cabina șapte vă rog, cabina șapte.

O, nu, să stau și să-mi adun gîndurile. E plină zi, lumină, mă află în fața poștei. Cu o inînă țin umbrela, iar cu cealaltă pipăi lemnul vopsit în verde al acestei bănci. Văd pe asfalt cum apa s-a strîns în băltoace și cum stropii cad acum mai repezit, li aud și pe umbrelă și simt cum frigul mă ia de picioare- Număr nasturii paltonului : î, 4, 7, 2, 4, 2. Cum o greșeală ? Acest număr îl știu la fel c!e bine cum știu că mă cheamă Berenice. Cum greșeală ? Cum nu locuiește aici ? Era casa lui în care pisicuțo, mă găsești oricînd, doar dacă nu sînt la minister. Tu ești o pacientă, ți s-a umflat măseaua. Oare... nu cumva... pentru că n-am mai spus povești, gîndurile nu mi-o fi luat-o razna.

pentru că așa s-au obișnuit ele să facă, să n-aibă

160

răbdare ? Colecția de pălării din care cea cu maci, cu toate că nu era potrivită pentru anotimp, era foarte reușită, profesoara de engleză care avea dreptate, și coniacul este bun, lacheul Drobotă, curățind puștile de vînătoare și vocea, nu locuiește nici un Cazimir, aici, ați greșit. Toate o iau razna și sînt cu mult mai încîlcite decît în povestea mea. Acolo pot să mă întorc cînd vreau în alee și să iau totul de la capăt, dar aici nu știu unde să mă-ntorc și, mai ales, nu știu ce să reiau. Doar niciodată nu l-am deranjat și niciodată n-am folosit telefonul. Însă acum era ceva atît de important, se aprinsese casa, pur și simplu. Iar pentru el nu ar fi-nsemnat mare lucru să-l caute pe Florin. Să urce în mașină și să-i dea șoferului adresa. Nu mai insistați, doamnă, aici nu locuiește, înțelegeți românește, de cincisprezece ani stau eu cu soțul și copiii. Tu nu știi, pisicuțo, casa are un întreg istoric, a fost a unui peruehier italian, rătăcit la începutul secolului prin Valahia. Cînd am ocupat-o, am găsit în pod o groază de scăfirii acoperite

cu bucle blonde și roșcate, ha, ha, pline de praf. Tu te-ai fi speriat de moarte, gata-gata cu atîta frișca, ai să te-ngrași, ai să te faci cit Marica și-atunci, bătrînul tău motan n-are să te mai iubească. Am spus exact ce trebuia să spun : alo, familia Cazimir ? Cu domnul doctor, vă rog. Smt o pacientă, mi s-a umflat măseaua. Nu se poate, doamnă, nu poate să fie o greșeală, vă rog din suflet, aș vrea să vorbesc cu domnul Cazimir un lucru extrem de important. Eu v-am spus clar : aicea nu stă nici un Cazimir. Vi-l dau pe soțu, treci mă, tu, poate că de tine înțelege. Nu înțeleg ce vreți să spuneți, stimate domn. Adică cum ? De zece ani ? Vă rog să mă iertați, unde se află acest pîrnaie ? A murit de zece ani ? La Pîrnaie ? Adică se mutase din oraș ? Al tău sînt pisicuțo, pînă luni, fă-i vînt, dă-i suta asta să-și facă de lucru prin oraș. E un băiat traumatizat, adică lovit de moartea mamei, tu n-ai nici o vină... eu, nici atît. A părăsit casa peruchierului italian rătăcit la începutul secolului prin Valahia. S-a mutat la Pîrnaie. Și a murit. De zece ani. În casă s-au mutat alți oameni. Eu cu soțul și copiii. Acum de ce n-oi avea eu răbdare ? Cheia a făcut în broască de două ori cranț, cranț. Torni deschide ușa. Ah, pisicuța mea, iubito, al tău sînt, numai

161

lingă tine îmi aflu liniștea, hai dă-mi și mie o înghițitură. Tu la a cita ești ? Comoară scumpă, să vezi ce ți-a adus bătrînul tău motan, ultima modă la Paris-.. Nu-mi dai un bacio ? Și, și puștiul ? Nici o problemă, fă-i vînt. Iar tatăl lui, nu cel din roman, tatăl lui adevărat a murit ieri în orașul ăsta de nerecunoscut. Groparii sapă, iar eu trebuie să asist la exhumarea Violetei. Să iei verigheta și cerceii. Ceasul nu mă interesează. O rablă. Să fii atentă, să fii cu ochii-n patru. Poți să le spui c-aduci miliția, c-ai și chemat-o și c-o să vină. Să nu te lași pe mîna lor. Să bagi în geantă și să mi le dai acasă. Să nu vadă putoarea asta de Veronica. Are destul, o să vedem noi ce-o să fie mai departe. Să nu vii fără ele, să taci și cînd te-ntorci să-mi iei de cinci lei antinevralgic.

— Ah, mulțumesc, vă mulțumesc, doamnă. A, da, umbrela, o uitasem, și da, m-a plouat destul de rău. Pot să răcesc. Da-da. Nu plîng, ba plîng, buna mea doamnă, stați jos, stați lingă mine, o mare nenorocire, stați, ascultați-mă, mi-a murit fratele, doamnă, ieri pe la trei. Se simțea mai bine- Cu mult mai bine. Ii adusesese fîna Veronicăi un medicament, a venit madam Răuț să-i facă o injecție, cu vorbă multă cum e ea, au portocale la cofetărie și nu pot să-i anunț pe Florin, i-am scris o scrisoare în care i-am spus : tatăl tău a căzut la pat. Iar Torni a murit de zece ani la Pîrnaie. Își părăsise, așa am înțeles, casa peruchierului italian rătăcit la începutul secolului prin Valahia, eu cu soțul și copiii. Terbuie să-i iau Violetei verigheta și cerceii, ceasul e o rablă, pot să chem și miliția. Doamnă, buna mea doamnă, nu plecați, stați, ascultați-mă, în toată nenorocirea asta, aproape am fugit din magazinul de pălării, nu aveam bani, am luat de sub saltea 50 de lei pentru telefon. O, nu-mi plăcea nici una. Poate doar cea cu maci. Aproape am fugit și ram ascuns după closet în ora de engleză. Doamnă, stați, ascultați-mă, plîng, e-adevărat, și ploaia m-a udat destul de rău, fratele meu, Lisăndriță. De ce fugiți ? O clipă. O clipă, doamna mea, Paula nu-mi dă voie, smulge în fiecare dimineată plapuma de pe mine, mi-a

162

tăiat părul, eu nu-l cunosc pe Drobotă, tovarășul Drobotă, pentru că eu nu sînt de pe-aici. Eu sînt din altă parte. De ce-ați plecat ? Aveam atîtea să vă spun... Copiiule, vino la mine, vino să-ți dau bomboanele promise. Ți-am spus doar c-o să mă întorc, haî, vino. Îți jur că n-o să-ți arunc frunze-n cap, vezi bine, în toți pomii nu e nici o frunză. Vino la mine copiiule, să știi că primăvara este cleiul cîl mai bun. Să ne prefacem că vorbim de ale noastre, Paula o să apară cu cei doi domni în haine de piele și cu șepci. Mă va trimite la azil. Îmi vor lua lucrurile și mi le vor arde. Lăsați-mă în pace, luați mîna de pe mine, nu vreau, nu vreau să stau întinsă. Ceasul e o rablă, nu-l iau, nu vreau, păstrați-l voi, păstrați-l, să nu vă pară rău, a fost un om bun și de-asta plouă. De-asta. Și-aflați că e urît să porți sacose, o femeie. 150 g o pereche de pantofi. O, dați-mi drumul, dați-mi drumul. Nu vreau să stau întinsă. A murit de zece ani. Pentru că și-a lăsat casa peruchierului și s-a mutat la Pîrnaie. Dar astăzi pe la cinci o să deschidă ușa. o să-mi aducă frișca și ceva care se poartă la Paris. Nu vreau, nu vreau, nu vreau.

Să te ridici drept în picioare și să pleci. Fără să te uiți și fără să scoți un cuvînt. Să nu-ți uiți poșeta și umbrela. Ar putea să strige după tine sau cineva s-alerge în spatele tău și să te prindă de braț. Deci, te scoli drept în picioare, iei umbrela și poșeta și-ncepi să numeri pașii fără să privești în urmă. Ai să decizi din mers pe unde s-o apuci. Și chiar dacă o să ți se pară că ai greșit drumul, mergi drept înainte fără să te o-prești. N-ai scuturat bine șoșonul, iar bobita de grîu a rămas înăuntru. Și te-nțeapă. Ai să numeri 374 de pași. Abia după aceea ai voie să privești în jur. Să vezi unde te afli în orașul ăsta de nerecunoscut. Ai să-ți amintești că la venire ai întrebat din om în om și-ai aflat de intersecție, Corpuri de iluminat, Produse din carne, primăria și poșta. Acum tu ești la poștă, întinsă pe una din cele două bănci din față. S-o iei în ordine inversă. Ai să ajungi la primărie, fără să te oprești de vorbă cu portarul Costică sau Drobotă. Pe urmă spațiul verde despre care nu are rost să te gîndești că nu e verde, Produse din carne, Corpuri, intersecția. Dacă atunci cînd te ridici te vor întreba de vorbă, să nu răspunzi. Atît trebuie să ții minte : să nu-ți uiți ceva pe bancă, poșeta sau umbrela. Ceva cu care ei ar putea să alerge după tine, să te strige și să-ți apuce brațul.

184

Știi bine că o să-ți vină amețea cînd ai să te ridici, la fel cum se întîmplă în fiecare dimineată. Dar nu ai voie să te

lași înapoi pe bancă. Și-a doua și a treia oară o să-ți vină amețelă. Să te ridici drept și dintr-odată. Poșeta și umbrela. Auzi cum ei vorbesc în jurul tău și după voci sînt mulți, femei și bărbați. ..E nebună. Nu știe ce spune. De unde a venit ?" Nu te cunoaște nimeni și nici nu trebuie să afle. Tu l-ai adus aici. Țipînd fără noimă. Ți-au mirosit respirația. „E și băută", au zis. 374 de pași. Pe urmă, abia pe urmă ai să te gîndești la fugă. Poate că te vor urmări chiar dacă n-ai să uiți nimic pe bancă. Poșeta sau umbrela. Să lași impresia că știi perfect ce faci, că nu ai nici o legătura cu cea de-acum, întinsă și fără simțire. Vei fi altcineva de care ei trebuie să se sfiască. 374. Abia după aceea o să te gîndești la fugă. Dar pînă atunci o să calci drept, privind la înălțimea ochilor. „E și băută", au zis. Au deschis poșeta și au văzut sticluta. Să nu pierzi șirul pașilor și numărînd, să știi că nu ai voie să te gîndești la altele. Ei, dncă nu Paula, de data asta te vor duce la azil. Te vor băga în butoiul cu apă rece și nu te vor lăsa să dorini. Îți vor lua hainele și ți le vor arunca pe foc. Îți vor da un halat lung, de pînză aspră și în picioare goale vei sta și iarna. De-aceea trebuie să te ridici drept și dintr-odată. Fără nici o legătură cu cea de dinainte care a plîns și a țipat. Numărînd fiecare pas cu grijă, știind că după trei vine patru, și după patru cinci, și după cinci șase. Pînă la 374. Abia după aceea ai voie să te gîndești. Căci și pe front distanța de 374 de pași înseamnă un interval suficient ca. Să nu încerci să-H amintești cine ți-a spus asta. Și chiar nimic să nu încerci să afli. Știi totul dinainte : primăria, spațiul verde, Produse, Corpuri, intersecția. Și ține minte : nu uita nimic pe bancă. Ridică-te acum și o să vezi cum o să-și tragă

165

mîinile de pe tine. Iar amețeli ai de o viață-ntreagă. De cînd stăteai ascunsă după hîrdăiasul cu palmier. Ridică-te și-ncepi să calci cît mai firesc, să n-aibe timp să se dezmeticească, să alerge după tine, să-ți apuce brațele și să te-nfunde în butoiul cu apă rece. Abia cînd vei ajun-ge-n intersecție și după ce-ai să treci de ea, o să-ți revină în auz pietrișul aleii sub roțile Irășurii... Și frigul umed care ți-a intrat în oase o să se risipească înainte de a ajunge cu numărătoarea la o sută. Să nu reze că e adevărat ce spune vocea asta sîsîită : „săraca, e bîtrînă și vai de capul ei". La fel spune și Paula. Cînd vorbește cu Veronica. Să nu faci vreo prostie. Să-ncepi să povestești, să le explici. Abia atunci or să te creadă nebună cu adevărat. „E și băută", vor mai spune. Și fără multe vorbe te vor duce la azil. Acum știi totul. Mai bine ca oricînd. Dar Paula ? Nuuu, las-o pe Paula Și desne ea știi foarte bine totul. Acum nu ai ce să nvi afli. DTr dacă fără să-mi uit poșeta și umbrela... phe, o să te-mbrac». Nu, nu te teme. Ea este ocupată cu sco-tocitul prin casa Veronicăi.

Bine, dar dacă Mitran s-a dus și i-a spus totul ? ...și fără haltă, direct la azil. Să nu te mai vîd șt să nu mai and de tine că mi-ai distrus viața, să nu te prind că ieși pe străzi. Decît cu mine.. Cînd zic eu. Să-ți dai jos de pe tine trențele astea nerușinate. Să nu-ndrăznești să deschizi gura și să vorbești cu cineva. Le-am spus la toți că ești bolnavă, smintită, că m-a bătut Dumnezeu și că așa a trebuit să duc în spate cîn păcate de la șapte neamuri. Da n-avea grijă. O să dibui eu încornoratu ăla care a intrat în tine de la naștere. Chit că te string de gît cu mina mea. Că nu e puțin lucru să ne Urăști tu, boule-ncălțat, numele-n tribunale. Că nu s-a pomenit ca neam de neamul nostru, nici tata mare cît era de bețivan, să aibe vreun amestec... Doamne

166

păzește, că mă uit la tine și nu-mi vine să cred. Trajic, auzi, trajic cu aur, ca hoțomanii ăia înrăiți. Nenorocilo, nenoro-ci-to. Nenorocito ce ești. Phe, să fi fost în locul tău, de la-nceput, da ce să mai vorbim, că nu m-aș fi uitat la ăla cît îi hăul, cu viustața aia ticăloasă, se vedea prea bine, se vedea ce hram poartă cu toți nenorociții ăia veniți să hămăie-n oraș, după război. De la-nceput aș ji mirosit totul, în lanțuri l-aș ji pus, veniți tovarăși, le-aș ji spus la ăia, veniți și luați-l. Asta e. Un hot! Ș-un porc, tovarăși! Porc ! Măcar să-ți fi rămas un cheag să nu-mi vii mie-n spate acuma cînd ziceam și eu mulțumescu-ți ție Doamne, că m-am văzut la pensie. După o viață de muncă, de sculat în fiecare dimineață. Ca tu nu știi, tu n-ai avut de grijă decît să stai cu cracii-n sus, tu nu știi ce e aia să fii primei, să deschizi ghișeu și să te cerți cu toți nebunii. Ah, cît te-am urît eu Berenice, cît n-am putut în viața mea să te-nghit! Acuma nu știu ce-mi vine ! Mi-e că chiar dacă-ți dau una și te omor tot n-aș scăpa de tine. Da scot eu dracu ăla aciuat în tine de la naștere, un pachetoi de scutece, o dobitoacă. Să nu vîd eu în casa mea brezai, turbane, zdrențe parfumate. Și să te jreci cu sodă, cu pămînt și dacă o fi nevoie cu căcat, să-ți iasă din carnea asta fleșcăită duhurile de curvă și de hoată. Cu nimeni, da cu nimeni nu ai voie să vorbești. Toți știu că ești bolnavă, smintită, ieșită din spitale, fi-ți-ar capu-al dracu. Să nu scoți un cuvînt. La mîna mea ești și eu îți dau acu mîncare. Că parc-ai fi oloagă. Phe, de ce nu m-a chemat pe mine la proces ? Ce-aș mai fi spus de tine că nu mă știa nimenea acolo, și ce l-aș fi scuipat drept în obraz pe Cazimir al tău. Ordinarele, na, să-ți putrezească oasele la răcoare porcule ce ești. De față cu judecătorii. Nu mai țineam cont, mă răcoream, că toate se plătesc pe lumea asta i-aș fi spus. Te-ai cocoțat nenorocitele, te-ai făcut mare cînd clănțâneai cu toți nenorociții, derbedeii și golani. Cine mai știa în toată amestecătura aia de atunci.

167

Doar eu știam. Știam ca e un porc. Că toți sînt porci și nu vor decît una. Și mie mi-a fost scîrbă, scîrbă, scîrbă de cînd mă știu. C-așa ar fi să fie socoteala dreaptă: el la răcoare și tu la azil.

Mămălice, totul a trecut. O să luăm trenul și o să mergem acasă. Ți dai seama ? În sfârșit acasă. Te rog să nu mai bei. O să luăm trenul, e prea cald, o să ți se facă rău. Hei, mă ascultă ? Mămălice? Totul s-a rezolvat. E bine, prostuțo, e bine. Mergem acasă. Acasă la noi. Ne-așteaptă Paulica. E așa de liniște la noi pe stradă... Să nu te mai gîndești la... la știi tu cine. Ai să uiți. Eu, dacă vrei să știi am și uitat. Să nu-ți împachetezi și astea că nu le luăm, avem și-așa destul bagaj. Ce faci, ce faci acolo ? Plîngi ? Nu ai de ce, zău, crede-mă. Cînd o să fim acasă o să-ți placă la nebunie. Hai, ai venit. A venit, uitați-vă oameni buni, madam Fîrlifus de la București. I-a dat papucii craiul, derbedeul. Și cum ți-a spus ? M-am saturat de tine ! Ți dau cu șutu, ești prea bătrînă pentru mine ! Du-te la soru-ta să te-ntrețină. ! Firi-a dracului de dobitoacă, și ești și parfumată ! Cum-cum ? să tac ? Tu, Sandule, oi fi nebun. Adică vii și mi-o trîntești pe cap și ce-oi vrea ? Să-i spun bine-ai venit, ce dor mi-a fost de tine ? Fir-ați ai dracului de frați, că nici unul nu ați știut să vă respectați rangul. Bieții părinții noștri, mai bine de ei că s-au dus să nu vă vadă, of, Doamne, ce-am ajuns, ce-am ajuns, tîrîtă în mocirlă de dobitoaca asta, o destrăbălată, o stricată, o, o... Să nu-ndrăznești! Ce vrei să faci ? Să nu-mi treci pragul cu scîrbele alea de bagaje. Duhăne toată curtea a parfum. Le ard ! Le ard în dosu casei! Și să tac ! Să tac. Să nu scoată nimenea o vorbă. Aici e casa mea ! Și numai pentru că îmi pasă de ce-o să zică tot orașu o primesc pe nenorocită, numai pentru

168

asta. Da uite-ncoa la mine, Berenice, dracii te-au luat de-acuma-acolo. He-he, unii mai mari decît ăia care s-au încuibat în tine cînd te-a făcut mama. Să nu, să nu despachetezi nimic, măcar să nu mai văd, să nu mai văd, uite la ea cum stă ca bătu-mpodobit, uitați-vă la ea, creștini. Phe, parfumată dracului, parfumată ! Ah, Doamne, ce ți-oi fi făcut eu ție ? De ce nu ți-o fi milă, de ce mă pedepsești ? Ah, ah, ah, unde mi-o fi antinevralgicii ? Hai Mămălice, hai că ne așteaptă Veronica. O s-o cunoști. Și ea abia așteaptă. A pregătit o prăjitură pentru tine. Nu fi tu prostuță, nu mai plînge. Pină Ți așază Paula lucrurile, noi o să mîncăm prăjitură și o să stăm de vorbă. Să vezi tu ce mult o să-ți placă. Ce trandafiri cu totul și cu totul speciali am eu în grădiniță. Dar pe Hoțu, dulăul, îl mai ții minte ? Nu e nevoie să-ți pui și pălărie. Sau, dacă vrei tu ... Pune-ți-o pe-asta, da-da, pe asta. Mie îmi place că e mai... mai simplă. .. mai .. Hai, lasă-le încolo de mînuși. E vară, nu te mai prosti, o să ne iasă limba de căldură ! Cum ? Tot mai plîngi ? Să știi că dacă plîngi, o să plîng și eu. Parcă n-o știi pe Paula ? Spune cîte-n lună și-n stele dar, în realitate, este bună, blînda, înțelegătoare... Hai dă-o dracului de pălărie. Ți-o pun într-o sacoșă să ți-o aranjeze Veronica. Iar părul Ți stă foarte bine.

Să nu-mi spui, tată, că asta este surioara ta. O, vai, pofteste, Berenis, ce nume frumos și ce rochiță drăguță. E mătăsică, nu ? Drăguț, foarte drăguț. Și eu am una la fel, doar că are floricele frez. Frezul e boala mea. Ce surioară ai tu, tată, ce bine-mi pare că ne-am cunoscut ! Pofteste, dragă, ia loc, uite aicea, cu fața la lumină să te vad mai bine. Nu-ți seamănă, tată, deși parcă-parcă aduce, așa, la nas, un pic. Vai, eu sînt atît de obosită, adu

169

tu tată, farfuriuța aia cu prăjiturLe, au mai rămas de ieri. Și niște vișinată. Servești, Berenis, nu-i așa ? Eu am făcut-o, să nu ai nici o grijă, nu e prea tare, am spart și sîmburii în ea. E un deliciu ! Mda, mă simt cam prost?, ăsta e păcatul, o presiune mi se așază uite-aici, pe ceafă și parcă nu mai pot nici să respir. Vai, ce geantă.. ce geantă drăguță. Drăguță foc. Am și eu una la fel, doar că e albastră și are capsă-n loc de cataramă. De comandă rni-am făcut-o, o să ți-o arăt. Servește Berenis, nu prea a crescut ca lumea, dar are gust. Să ne aducă Sandu și' niște șervețele, tată, ai uitat de șervețele. Da, un timp splendid, așa a fost și cit am fost la băi, splendid, da, eu cu bila am ce am și-am fost la ape, așa mi-a spus medicul. Ape, odihnă și iar odihnă. Vai, și un aer...

Să n-aud tată, că o duci în grădină. Să nu te duci,. Berenis, sînt șerpi, cine mai știe, noi ne înțelegem, nimic de zis, grădina asta însă, nu pot s-o sufăr, ciment af turna în ea și l-aș stropi cu furtunul, dar e damblaua lut și n-am ce-i face. Să fi venit și Paulica, că uite,"stăm aicea la doi pași și-așa de rar ne vedem... Să bem, să-bem că ne-am cunoscut. Ce bine-mi pare. . . Și ce bine-o-să te simți acuma, Berenis, ce bine, că eu Ți spun sincer, înțeleg pe toată lumea, soarta, soarta, așa zic totdeauna. Și-acum cu Paulica... două surioare. Femei, stați la taclale. Că eu doar pe madam Răuț ce o mai am. Dar alta e să fie așa, ca voi, două surioare. Vai, ce bine, ce drăguț o să mai fie. Să știi tată, că n-ar strica dacă ne-av face și cile o cafeluță. Să nu mă refuzi Berenis, că eu nu fac abuz, Doamne ferește, mai ales cu bila mea, dar uite, cînd mai stai de vorbă, nu știu de ce, merge o ca-feluță. Să-ți mai torn un păhărel ? E delicioasă, ce-anv spus eu ? Vezi, iată, ce bine-a fost dacă am spart și sîmburii ? O doamnă de la mine de la servicii m-a învățat, fă tu așa și o să vezi cum o să iasă,

170

— Plecați, domnule Ionescu ?

— Plecăm, am luat bilete la acceleratul de 15,28.

— Drum bun, poate că Dumnezeu o vrea să fie bine de-acum înainte.

— Știu și eu, doamnă...

— Voicu. Mă iertați că am intrat așa în vorbă. Stau, stăm deasupra garsonierei în care doamna... Cum să ■vă spun. .. n-as vrea să credeți. .. de-asta am și îndrăz--n.it. Să știți că și pe noi ne-au întrebat. Am dat o declarație.

Domnule Ionescu, aş vrea din suflet să mă credeţi, ce-am scris acolo vă spun şi dumneavoastră. Că •n-am ştiut că.. . pe doamna, sora dumneavoastră, noi n-o vedeam cu lunile, am ştiut că este o persoană foarte li-■niştită. Că, mă scuzaţi, ştiam că vine un domn la dumneaei, că este. . . ne-am dat seama după numărul maşinii, cînd stai o viaţă-ntreagă într-un loc, e imposibil, •chiar fără să vrei, să nu observi, să nu te întâlneşti măcar o dată. Dar îi spuneam şi lui bărbatu-meu, ce doamnă extraordinară, parcă de pe alte timpuri. Şi dînsa poate să vă spună, puteau să treacă trei-patru luni fără să ■ne vedem. Credeam că e artistă. Şi, mă scuzaţi, noi chiar aşa-i spuneam în casă : artista.

— Nu doamnă Voicu, nu este artistă. A fost o poveste. . . Bine că s-a terminat.

— S-a terminat. S-a terminat. însă un lucru vreau ;să ştiţi. Vedeţi, eu nu vă cunosc. Şi nici dumneavoastră pe mine. Şi totuşi, n-aş vrea să rămîneţi cu impresia, să vă gîndiţi că eu sau bărbatul meu.. . Că sînt situaţii în -care parc-ai vrea să faci ceva, s-ajuti un om chiar fără să-l cunoşti. Că nu loveşte soarta pe alţii, ştim noi care, <că nu am inima-mpăcată, c-am vrut în toate zilele astea să sun la uşa dumneaei. Nu m-a lăsat bărbatu-meu, n-ai ce să cauţi pste oameni, nu fi indiscretă, vezi-ţi de al<i tale. Nu poţi să-i mai ajuti. Eu nu am martori, dar ştiu, m .

ştiu domnule Ionescu, ceva aici, în suflet îmi spune că-v aşa. Am refăcut în minte şi sînt sigură că nu mă-nşel. A reclamat. Vă spun doar la ureche... Da, ea a reclamat.. De doi ani s-au mutat aici, dar sînt ceva de nemaipomenit. Ca şi cum tot bloculeţul ăsta ar fi al lor. Au înşirat pe scară o grămadă de obiecte. •. adică nişte lucruri... chiar şi o albă. Şi mama dumnealui, dac-aţi vedea-o, duce de regulă în pod găini, curcani şi găşte. Noi uscam rufele acolo, ei bine, acum e un miros... vă-nchipuiţi cu-nlr-un coteţ. Iar el iese în faţa blocului şi-şi văcsuie pantofii. Ea a reclamat. Noi stăm aici de foarte multă vreme, de vreo 23 de ani. Iar doamna, sora dumneavoastră, puteţi s-o întrebaţi, nu ne vedeam cu lunile şi nu ştiu dacă cineva din toată casa asta a intrat la dumneaei. Ei bine, nu ştiu, zău că nu ştiu ,dar ce să mă mai mir, persoana, cea de care v-am povestit, intrase. Spunea fără s-o-ntrebi, pentru că totuşi, aici locuieşte o lume mai. . . civilizată : o doamnă doctor cu soţul arhitect, un profesor şi doamna de la operă, un domn care traduce din-germană, mă rog, bărbatul meu este chimist. Cum vă spuneam domnule Ionescu, o lume foarte civilizată. Ne-am înţeles întotdeauna fără multe vorbe, ne-am respectat unii pe alţii şi parcă îţi făcea plăcere să spui bună ziua, ce repede a venit primăvara, aproape că n-a fost iarnă. Ei, de doi ani, parcă ţi-e nu ştiu cum să mai deschizi uşa. Pentru că e imposibil să nu dai de copiii persoanei. Cu beţe, scînduri, tropăind, tipînd, sunînd la toate soneriile, fireşte, fără să te salute vreodată. Ori de bătrîna cu păsările alea pe care sau le duce sus, sau le coboară ca să le ungă cu ulei că au căpuşi, în fine, dumnealui cu periile şi pantofii şi persoana strigînd băieţii* Cu nişte cuvinte... Dar ce să-i faci, o volga neagră vine şi-l ia în fiecare zi. Spunea fără s-o-ntrebi, se lăuda că sora dumneavoastră a invitat-o, c-ar fi tras de ea ca

172

să-i vîndă lucruri. Foarte avantajos. Adică, o sută de lei perechea de pantofi străini şi cincizeci o geantă din piele de şarpe, le arăta la toţi. Or, eu nu pot să cred.. . Vă daţi seama domnule Ionescu, ştie oricine. . .

... nu pot să sufăr casa asta. O să ne mutăm. CU de curînd. Dacă mai fac o iarn-aici, mă-mbolnăvesc de nervi. Nu avem loc. E strîmt. Şi ce folos de camere că sînt atît de mari. Soacră-mea doarme în camera de trecere. Cînd avem musafiri, se culcă la mine-n pat şi-mi lasă miros. Suferă cu rinichii, adică se mai scapă.

Trecîndu-şi mina prin părul oxigenat şi ars de permanent, se poate fuma ? Deja scoţîndu-şi din buzunarul capotului roşu, matlasat, ţigara şi chibritul. Şi astfel instalată, privind cu lăcomie toate lucrurile tale aruncate pe scaune, pe pat, scuturîndu-it. unul cUe unul ca si cum ar fi vrut să le dea forma convenabilă, pipăindu-le, trecîndu-şi din nou mîna prin păr, un semn de concentrare, îndepărtînd de ochi o bluză de mătase naturală, apropiînd-o mult apoi şi încercîndu-i cu unghia vopsită o-ncrengătură mai ciudată a broderiei, aruncînd în treacăt, în timp ce bate cu degetul arătător ţigarea, şi cît face asta ? Strîngînd-o repezit, mototolind-o ca pe un lucru care deja îi aparţine, o sută, nu mai mult, o iau. Pe urmă, iar îţi povesteşte despre casă, nu mi-a plăcut de la-nceput, scările astea întortocheate în special. No, i-am spus lui:

toţi s-au mutat la vilă. Tu chiar nu eşti în stare ? Că dacă mai apuc o iarn-aici, mă-mbolnăvesc de nervi. Intinzînd mina neglijent după o pereche de sandale, pufăind zgomotos ultimul fum, strivind cu insistenţă mucusul în scrumieră pînă cînd unghia tare, vopsită în roşu, pătrunde în vata filtrului. Nu, mulţumesc, nu beau tării, eu mă omor cu berea.

173

— ,Şj credeţi c-aş putea să mai j ac ceva, doamnă Voicu ?

— A, nu, nimic. Ce s-ar mai putea face ? Iar cit priveşte persoana despre care v-arn povestit, nici pomeneală-Voiam doar, asta pentru că şi nouă ne-au luat declaraţii, voiam să ştiţi, n-aş fi avut inima împăcată. Că nu de la noi, domnule Ionescu. Şi mă doare, în sfîrşit, am auzit şi noi că lucrurile au fost cu mult mai complicate şi mai grave...

— Da, sigur. Chiar dacă nu era denunţul persoanei despre care mi-aţi povestit, pînă la urmă tot s-ar fi descoperit.

Ştiţi, domnul care venea la sora mea, nu-i era soţ. Manevra aur dentar, ea nu ştia pentru că este... este mai. . .

— Da, mai delicată. Noi am crezut că e artistă. Aşa de elegantă şi distinsă. Tăcută şi retrasă. Ca de pe timpuri. Fiică-

mea zicea, mama, parcă e Greta Garbo ascun-

>d de reporteri. Mă scuzați, domnule Ionescu, dar cre-deți-mă, nu pot să vă conving, nu știu de ce mă doare inima. Cu toate că dumneaei a fost și pentru mine rămîne o străină.

— Sînteți drăguță, doamnă Voicu. Bine că totul s-a terminat.

— Da, bine că ați aranjat cu avocații. Era păcat să sufere și dumneaei. Și ce contează că pe hîrtie au declarat-o iresponsabilă și alcoolică ? Important e c-a scăpai, în astfel de situații puteau să o acuze de complicitate, de tănuire.

— Așa a si fost la-nceput. Dar acum totul s-a rezolvat.

— Mă bucur, mă bucur, domnule Ionescu. Dar să nu vă-nchipuiți că o să fie simplu pentru dumneaei. O viață de om... Ce să mai vorbim, femeile se leagă și mai ales cînd intervine vîrsta. . .

• '■

174

— O să vedem. Oricum, la noi în oraș este liniște. Va sta cu sora noastră mai mare. Și ea e singură..

— Da. Așa e bine. V-ați gîndit bine. Numai o femeie tot singură poate să o înțeleagă pe o alta. V-ați gîndit foarte bine, domnule Ionescu. La revedere, la revedere, îmi pare rău, v-am spus, nu știu de ce mă doare inima, la revedere doamnă, vă doresc din suflet să vă găsiți liniștea.

Îi priveai din susul palierului, cu mîna rezemată de balustradă. O doamnă mărunțică, dolofană, cu părul alb și scurt, în onduleuri mari. Fără să-ți amintești să fi văzut-o vreodată. Îți amintești în schimb de cealaltă, cealaltă despre care grăsuța cu părul alb spunea. Nu pot să sufăr casa asta, și scările în special. Scări pe care nu le-a văzut soarele și care vroiesc a mucegai. Atît ce îmi doresc să plec din hruba asta, mă înțelegeți, o iarnă dacă mai apuc aici, mă-mbolnăvesc de nervi. Dar poșeta, i-am spus lui, toți s-au mutat la vilă, cu cît o dați ? încrucîșîndu-ți privirea cu cea a dolofanei care S-a lipit de zid ca să treci tu, cu mîna lunecînd pe balustradă. Zîmbind ochișorilor ei albaștri, înecați în lacrimi, voind s-o-ntrebi ceva, dar nu-ți aduci aminte ce anume, iar de jos, urcînd vocea lui Lisăndriță, hai Berenice, hai că pierdem trenul. Alergînd cîteva trepte pînă îl vezi din nou pe Lisăndriță coborînd scara, cu spatele puțin cam aplecat, lovind pereții cu valiza și pachetele. Voind să îl întrebi pe el același lucru de care nu ți-ai amintit cînd ai privit în ochișorii doamnei-Tremurul bărbiei și transpirația nesuferită între palma ta și balustradă. O mîzgă lipicioasă. O usturime a ochilor privind ușa deschisă de la intrare ; dreptunghiul de lumină desenat pe dale anunțînd arșiță și zgomotul și vînz-

175 i

leala de ajară. Niște picioare lungindu-se cîi fiecare pas, făcîndu-se subțiri ca niște firicele plăpînde, străvezii, ner-naiputînd să ducă singure povara trupului. Îndoindu-se mai 'întli, simulînd încă mersul, dar frîngîndu-se cu un geamăt mic și recunoscîndu-și neputința ca pe o trădare.

De aceea : să te ridici drept în picioare și să pleci fără să te uiți și fără să scoți un cuvînt, să nu-ți uiți poșeta și umbrela, ar putea să strige, să alerge după tine și să-ți prindă brațele să numeri pașii fără să privești în urmă, să nu răspunzi nimic, iresponsabilă și alcoolică, vei fi altcineva de care ei trebuie să se sfiască, să cîștigi timp, abia pe urmă o să te gîndești la fugă, picioarele sînt ale tale, groase ca trunchiul pomilor, poți să le folosești. Și trupul întins, pîntecul, pieptul și gîtul dezgolit sînt ale tale. La fel și capul rezemat de nu știi ce. Smulge-le pe toate dintr-odată. Amintește-ți numai atît : fă-i vînt, dă-i suta asta și fă-i vînt, a mai rămas capul, dă-mi foarfecă, doar n-o să-mi spuneți că vă doare, le ard, le ard pe toate în dosul casei, avem ordin, scrieți aici proveniența, faci bon și p-ormă o dau jos, la pîrnaie, doar eu cu soțul și copiii, e și băută.

Dar el și ea ? Ei sînt acum punctele mișcătoare și nu peste mult timp vor deveni trăsuri de-adevăratelea. Pe o alee străjuită de castani în floare, cu păsărele care cîn-tă, cerul..

El și ea ? Dacă n-ai să te scoli drept în picioare și n-ai să pleci chiar în secunda asta, lăsînd impresia că ești altcineva, cu totul și cu totul altcineva, de care ei să se sfiască, să se dea în lături. .. și, în surpriza și uimirea care o să-i țintuiască, să-ți începi numărătoarea, pînă la 374, el și ea. . . Gîndește-te la viața lor care le e în pericol. La tăvălugul uriaș care s-a apropiat de ei și care-i va

176

strivi lăsînd în urma lor o materie netedă și neînsuflețită ca cea a unei coaie albe de hîrtie. Sosind și pentru ei an-timpul năpraznic răscolit de vînturi și ninsori, imensa tro-ienire, alunecarea lentă sub banchiză. Iarna. Și n-ai să-i mai poți întoarce pe alee, n-ai să-i mai poți întoarce, pentru că ei vor refuza să se întoarcă. Privește-i cum pătrund în iarnă, cum înaintează fără șovăire prin zăpadă, cum se pierd în oceanul de ninsori. Un spațiu alb, imaculat- Teribilul și înfricoșătorul spațiu alb.

— Nu, nu vreau. Nu vreau.

— Ce nu vrei, mătușico ? Ce ți s-a-nîmplat ? Nu vrei mai bine să te duc acasă ? Nu mai vorbești așa măi, oameni buni, nu știe nimeni ce va face cînd va fi la vîrsta ei. Hai mătușico, hai, încearcă să te scoli. Nu dintr-odată, hai, copăcel. Că sînteți ca niște copii. Deschide ochii și uită-te la mine. Te doare. Știu. Doar n-o să-mi spui că nu te doare. Arată-mi unde. Să te ridic, să te ridic încet, hai, țin-te de mine. Lăsați-o că și-a revenit. O duc eu, hai lăsați-o. Nu e

frumos să spunei asta, de unde știi ? O fi avînd necazuri, o fi singură-singurică. Hai mătușico, hai ridică-te ușurel, să nu cumva să-ți vină amețală. Să nu-ți uiți ceva pe-aici. Umbrela sau poșeta. Nu-i asculta, sînt răi și, uneori, parcă abia așteaptă... Hai, că numai primii pași sînt grei, hai, unu... după unu vine doi. . . după doi vine trei. . . după trei vine patru. . . Ți-e frig, uite cum tremuri, ei lasă că la drum te încălzești. Încă nițel și trecem de boscheți, iar cînd om fi în dreptul primăriei, să vezi c-o să te lase frigul. Că n-a venit, n-a venit vremea aia să ieși mata din casă. Ar fi să stai tot lîngă sobă, sub plapumă, să spui povești. E frig, e frig, o iarnă care nu se lasă. . . Stăteai pe bancă să te ude ploaia. . . Se poate ? Mersul, mersul ! Și dacă ești în casă, de la pat la geam și înapoi, să mergi. Să mergi chiar și cînd stai, în gînd să mergi. Nu ? Nu e mai bine ?

Vă salut, vă salut, dom' profesor. Tocmai făceam o faptă bună, așa cum m-ați învățat la școală dumneavoastră, să trecem strada cîte-o bătrînică. Vedeți, vedeți că după atîția ani tot mai țin minte ? V|

177

««emu r? hm;>Sf

'■fir

— Berenice ! Am întîrziat. Iartă-mă. A trebuit.. .știi, a trebuit să-i explic soției. Da, tinere, salut, salut, ești de ispravă. Îți mulțumesc. Văd. Și mă bucur că n-ai uitat ce-ai învățat la școală. Ai făcut o faptă bună. O faptă bună-ntr-adevăr ! Dînsa e. . . chiar după dînsa mă grăbeam la poștă. Pentru că trebuie să mergem împreună, să ajungem la... ȚȚ-țț, cum se duc anii... . ești acum bărbat în toată firea. Cu cine spui că mai erai în clasă ? Cu Bădiuț ? Nu cu Dogaru ? . . Băduț, Băduț, Băduț. . . Băduț. E-hei, fugit, ireparabile tempus, spune poetul... da-da, ireparabile. . . Și-acum ? Ești înșurat ? Copii ? Ei, ce să-i faci, ei lasă, ai toată viața înaintea. Și slujbă, sluibă unde ai ? E, nu-i nimic, nu e nimic, se aranjează, toate se aranjează. La vîrsta dumnilă. . . ar trebui să nu simți pămîntul sub picioare. Păi nu-i așa ? Mă bucur că te^am întîlnit. Băduț ziceai, nu cu Dogaru. Și că n-ai uitat... . ești de ispravă. Bravo, bravo, tinere. Să știi că chiar mă bucur.

L-ai văzut, Berenice ? Un fast elev. Dar crezi tu că eu îmi mai aduc aminte ? S-au schimbat foarte, foarte mult... Băduț. . . Nu cu Dogaru... Ei, dar mă rog... Sînt .alții cu care mă pomenesc că mă întrebă, mai știi, dom-nule profesor, cînd m-ați ținut o jumătate de oră în picioare și mi-ați făcut morală ? Mă uit la el, uin om ou tîmplele albite, nu, nu mai știi. El rîde și eu mă gîndesc,

178

e-hei,, morala asta te-a făcut om. Sau altul,, dom'le profesor, ored că și astăzi credeți că eu am copiat la teza aia. Dar nu-i adevărat, lecția de atunci o știu și azi, pentru c-a fost singura care mi-a plăcut din toată istoria. Le dau dreptate, îi ascult, și mă prefac că-i recunosc, mă înțelegi, doar mă prefac, li întreb de slujbe, de familii, cum merge treaba... Dar ce faci? Ce ai tu, Berenice ? PlîngiV Ah, te-nțeleg, te înțeleg. Pentru că și pe mine m-a răscolit, și ce i- am spus eu băiatului adineauri, ireparabile, ireparabile, vai, din păcate, e atît de-adevărat, atît de-adevărat. Azi dimineață mi-am adus aminte de atîtea lucruri, de-atîtea și de-iatîtea... care nu mai mi-au venit în minte... de ard și ani de zile. Draga mea Berenice, atîtea lucruri ți atîtea întîmplărd. Și cu o claritate de-a dreptul extraordinară. Vezi că și acum sînt foarte, foarte tulburat. Ce a însemnat el pentru mine.. . tu nici nu poți să-ți dai seama. Și, cum să-ți spun, toată casa voastră. O viață-ntrea-gă n-am putut să dau o explicație, adică, de fapt, eu n--am înțeles niciodată ce s-a petrecut atunci. — Victoraș. . .

—• Ah, și tu Berenice, cum erai tu pe vremea aia... Remiză ? o prostie, spuneai. Nu e adevărat, unul trebuie să piardă și altul să câștige- Și cînd stropai cu furtunul peste capetele noastre. . . Mămălice, așa iiii zicea Sandu, Mămălice, vezi-vezi, mai știi ? Aa, dar nu știu dacă știi și unde ne duceam noi cîteodată, furi-șîndu-ne pe străzi pînă spre marginea orașului pe fundătura. . . stai, cum naiba îi spunea ? Stai că-mi vine mie-n minte. Acum au făcut blocuri și pe-acolo, adică au dărf-mat toate cocioabele, pentru că aia era chiar ceea ce se cheamă o cocioabă. Phii, chiar că ale tinereții valuri! Pur și simplu ne sucise capul vlăjganul ăla. Ți^a povestit vreodată Sandu ? Vezi, cu bătrînețea, m-am tot gîndit și <am ajuns să ored că tinerii ăștia toți nu sînit chiar aiște

179

derbedei. De ce să-ți vină să-i iei la palme ? Parcă Ja viața noastră noi nu am făcut... e-adevărat, erau și alte timpuri, dar nu poți să-i obligi pe ei să... Totuși, n-ai văzut cit de frumos te aducea de braț băiatul, fostul meu elev ? Sînt și ei foarte ocupați. Aleargă și aleargă. Parcă-i mină de la spate cineva. Mă uit la fiică-mea, la gineri-meu... Că dacă am în suflet o... cum să-i spun ? nu chiar nemulțumire, așa, un fel de-amărăciune. Știi, de cîte ori ne ducem la București... Pentru că nevesti-mi i se face dor, le duc grija, știe că la ora de se scoală, acum Doinita pune laptele la fiert, îmi zice, sau vede că plouă și spune, of Doamne, sper că nu și-a uitat umbrela, ar fi în stare să alerge ea de-aici și să i-o ducă la spital. Mă bate la cap și mă acuză că nu-imi pasă, ție nu-ți pasă de copii, n-ai inimă, încerc s-o păcălesc, să mai amîn, pentru că dac-ar fi să facem cum vrea ea, în fiecare săptămînă am lua trenul. Și-așa nu pot s-o țin, o dată pe lună... Și tot ce e mai bun pune de-o parte, lasă, pentru copii. întotdeauna trebuie să ne ducă cineva la gară, iar bagajul nostru ocupă toate plasele din compartiment.. .

— Viotoraș, să ne oprim un pic. Mă sîcîie ceva în talpă. Cred că-i o bobită de griu. Tocmai îl alegeau pentru colivă,

iar șoșonii mei erau sub masă...

— Cumplită este viața asta, Berenice. S-a dus. S-a dus. Ce mai... Tu nu poți să-ți dai seama ce a însemnat el pentru mine. Ziua în care m-a poftit în casă, fără să țină seama că eu eram... Venisem după răspuns, știi că la-nceput am fost băiat de prăvălie la domnul Marinescu. Totuși, copiii ăștia nu mai cunosc în ziua de azi adevăratele greutăți, au șansa să învețe și nu e puțin lucru. Ei nu pricep ce-i aia s-o iei de la zero. Ba chiar sînt obligați să știe carte. E-hei, cînd mă gîndesc... Cine pe vremea aia își permitea ? Dar vezi că nici nu era cazul, parcă. Făceai o meserie, uceniceai o vreme... Cît despre

180

«nine, tata se gîndise că în comerț, așa era pe-atunci. Și -nici nu știu cum ar fi fost... adică să nu-l fi cunoscut pe ■Sandu, să nu intru în casa voastră. Pentru că de la început, din prima clipă cînd am trecut pragul...

— Victoraș, tu crezi că iarna... că ninsoarea...

— A, nu. Nu, Berenice. Era vară. Și o căldură... Și clima era alta. Ierni grele, cam ca asta, și verile foarte, ifoarte secetoase. Era vară atunci. Azi^dimineată îmi aduceam aminte și parcă zău, simțeam în palmă, cu tot frigul de afară, arsura zăvorului de la poarta voastră. Dar stai să vezi cum s-a-ntîmplat : venisem după răspuns. Adică tata îl rugase pe domnul Ionescu să pună o vorbă foună și să mă angajeze undeva, într-o prăvălie. Ideea lui tfă în comerț ciștigi, ai viața mai ușoară, mă rog, așa gîn•dise el. Deci am venit la voi după răspuns. Mi-a deschis Sandu cu mîinile în buzunare și cu ochii îngustați din pri-■cin.4 luminii. Mi-a spus că doarme. Adică domnul Ionescu. Venisem la o oră total nepotrivită. Și, dintr-odată, știi să joci șah ? Vino să facem o partidă. Poți să-ți închipui ? Dar dacă nu știam ? Ei, dacă nu știam, n-aș fi intrat pro-îbabil în hol întii, și pe urmă în...

— '87

— Ah și șerbetul! Asta mai ține minte și Paula. Șer-^betul roz și atît de parfumat. Eu nu mai văzusem și nu .știam ce să fac cu el. Mă prefăceam că mă gîndesc la mutare, neauzind parcă îndemnurile Paulei, hai, luați, că se-ncăizește apa, concentrîndu-mi toată atenția doar la ce va face Sandu cu paharul aburit în care se afla bulgărele roz, prins de linguriță. Pentru că tu nu știi Berenice, of, Doamne, ce săraci eram. Cînd îmi aduc aminte... Dar vezi că eu am băgat de seamă, adică, am început să simt mirosul de zgură și de cărbuni al tatei abia după ce am intrat în casa voastră. Să-mi dau seama că odaia noastră ?și frații mei... Ei-iei, și mi-era ciudă. Și rușine. Mă sim-

181

team nedreptățit. Că îți spuneam și mai devreme, nu trebuie să ne grăbim și să-i facem pe tinerii ăștia niște derbedei. De ce să fie ? Pentru că așa e omul nostru, uita ca la rîndul lui. . . Păi dac-ar fi s-o luăm așa, cum aș mai fi avut eu dreptul să stau în fața unor copii și să le fac morală ? Nu-nu. îi judecăm greșit. E secolul vitezei, și. ei trăiesc de parcă ar fi mînați din spate. Și sigur că bă-ietanul s-a exprimat, adică, mă rog, dar toți vorbesc astăzi, altfel, eliberează ringul, tataie. Dar să știi, l-am înțeles. Inam dat dreptate. Chit că aici, în sufletul meu.. . Că stai să vezi, nu îți ascund că și mie mi se face dor de fată. Mi-^ar place s-o știu lingă mine, s-o ajut atîta cît mai poL Ce să-ți mai spun, cînd sîntem pe la Chiajna, m,î apură. un fel de neastîmpăr, s-ajung mai reped«, s-^o vād; s-o» mingii pe căpșor ca atunci cînd era mititică și mă întreba, tăticule, eu unde eram cînd nu eram ? Avea o minte foarte dezghețată. Cred că aici greșesc, eu mă aștept s-o> vad la fel de mică, lipită de piciorul meu și cu friînu-^ta-ntinsă ca să ajungă la mina mea. Ne-așteaptă-n gară. De fiecare dată. Rupe din timpul ei și vine cu mașina. Nu o vād niciodată de departe pentru că știi, eu tot după o fetiță mă uit. Mă pomenesc în față cu o femeie coaptă, cu tîmplele albite spunîndu-mi bună, tată. Iar a întîrziat porcăria asta de tren. Aș vrea s-o țin mai mult în brațe, dar ea mă pupă repezit, had lasă lacrimile pentru-acasă, unde-i mama ? Tot paznic la bagaje ai lăsat-o-? Abia ajungem în mașină și își aprinde o țigară. Nevastă-mea suspină, îmi face semn să-i zic, ce pot să-i zic ? toți doctorii fumează, deși tot ei își apun că nu e bine. Doinita, încerc s-o iau pe departe, Doinita, voi medicii.. . Știu-știu, tăticule. Știu tot. Dar vād că nici n-ai ajuns oa lumea și ai și început cu cicăleala. înseamnă că mama o să mă ucidă. Ți-am-spus, nu e nemulțumire. Nevasită^mea se-apucă să-i povestească din oraș, de foștid ei colegi, și, și, aha, un dobi-

182

tor, așa ? Dă-i dracului, mamă, ce te interesează ? ! Vedeți și voi ce faceți pe aici, intru de gardă, cînd vine Radu, s-o ia pe Andra de la grădiniță. Gata, am fugit, cred că deja .am întîrziat, pa, pa.

— 208, 209, 210,

— Noi am avut norocul să ducem o viață mai tihnită. Bine, și Bucureștiul ăla este o nebunie, tu știi, ai stat acolo atîția ani, o nebunie. Munca lor, răspunderea pe care-o au... Și noi venim cu bătrînețea noastră, cu încetineala, cu sfaturile. . . De-aceea m-^am gîndit eu că băiatul, navetistul, n-a fost propriu-zis obraznic. Eliberează ringul, tataie, miroși a colivă. Nu numai că trăiesc toc, așa ? Dă-i dracului, mamă, ce te interesează ? ! Vedeți altfel, dar și vorbesc afel. Eu am văzut la fata mea, fată cu școală, și ginerele meu la fel. foarte capabil, șef de laborator, a fost în RFG de două ori, nasol, mișto, ba chiar „căcat" zic Berenice, iartă-mă, te rog. Cum măi copii, le spun, sînteți și voi intelectuali, astea sint vorbe țigăneștii. Stai Radule, că-ncepe moș Bodrîngă. Să te ții acum, eu rn-am cărat, mă duc la mama în bucătărie, te las pe tine să te reguleze la cap. Ce să-ți mai spun de nevastă-mea, se pregătește cu toate

durerile, cu toate bolile, s-o-ntreb «u pe Doinita, ce-o fi cînd te înțeapă în partea stîngă ? Hai babușchi, vezi-ți de treabă, n-ai nimic, să mai renunți la sare. Și gineri-meu adaugă, și la bărbați. Vezi, ăștia sînt. Cu totul și ou totul alte generații. Ii încurcăm. Le « batem capul. I-am auzit spunîndu-și lasă dragă, vorbim noi despre asta după. Adică după ce plecăm noi, după ce ' i-am lăi-at în pace. Ei, parcă în vinele noastre n-a clocotit sîngele ? A clocotit, a clocotit. Că tocmai astăzi dimineată îmi aduceam aminte de-atîtea și atîtea... Eu și cu Sandu, l » Ți-a povestit ? Ți-a povestit de drumurile noastre noaptea, • cu... cu... Tase-Vlase, un vlăjgan dan naibii, era și eL> tot angajatul domnului Marinescu. Dar cum îl chema ? • „, Că-mi stă pe limbă, de dimineată mi l-aim amintit perfect..

183 .

Mă rog. Mai mare decît noi și introdus în toate dedesubturile vieții. El a pus la cale totul, țigănci, băutură, într-un, cuvînt, am dat cu nasul de. .. mă înțelegi. Ce chefuri încingeam acolo, ce petreceri. . . pînă la ziua. Tinerete-ți-nerete... Era frumos ! Ne strecuram cu grijă, ni se părea că toți ne urmăresc, că știu unde ne ducem și de ce. Pe străzile întortocheate dinspre barieră. Au dărimat acum,, au făcut blocuri. Tu nici nu poți să știi ce cocioabe, de-alea de mai citești în cărți că-și pune broasca laba pe fereastră. Și ce babornită, ce vrăjitoare, phei, de mine ca de mine, dar Sandu, Sandu mă întreb cum i s-or fi părut lui cotețele în care... Că stai să vezi, vlăjganul nu era acasă. Adică era, dar își făcea somnul. Cred că ne-a luat de fraieri de la început.

— 300,

— Păi astăzi, nu cred că tinerii ăștia mai pot să... tu știi ce examene se dau ? Și toată lumea vrea să-și vadă Copilul ajuns ceva. Nu pot să spun, și eu am dat examene și mamă-mamă cum mai învățam. Dar era altfel, puteai să faci și-o meserie, adică, te puteai lipsi de școală și s-o-duce foarte bine. Eu însă, cu mine a fost altceva. De cînd am intrat eu în casa voastră, prima oară, după răspuns. Așa., cum să-ți explic ? un lucru care-ți schimbă viața.. Pentru că adevărul ăsta e, bună ziua, bună ziua. Vezi, și ăsta trebuie că mi-a fost elev. Dar tot așa, nu-mi mai aduc aminte. Unde rămăsesem ? Da. Adică, tinerii ăștia merg pe drumul lor la fel cum și noi, la rîndul nostru am mers pe un drum și nu sînt niște derbedei. Sînt alte drumuri. E secolul vitezei. Trăiesc de parcă ar urca un mun-te-n fugă. Doinita, fiică-mea, tot mai învață și acum. Un. alt examen pe lîngă toate cîte le-a dat. E greu, e greu: și pentru ei. Și nu e o nemulțumire, este chiar înțelegerea că da, e cazul să eliberăm ringul. Să-i lăsăm în pace_ O strîngere de inimă. Nu mai ești bun de nimic.

184

— 351, ftui

— Ce spui, te supără șoșonul ? Ai grijă Berenice, să nu aluneci. Ei uite, uite și la ăștia cînd și-au găsit să umble la canalizare ! Au spart și au plecat. Poveste veche. Nu știu pe unde o să traversăm, a, uite pe-acolo e o punte. Privește cîtă apă s-a strîns, ce capete istețe ! Nu spun că n-au făcut și lucruri extraordinare, orașul este de nerecunoscut, cine-ar fi putut să bănuiască, să-și închipuie măcar că-n tîrgul nostru, cel din vremea copilăriei noastre vreau să spun. se vor construi atîtea și atîtea blocuri ? Cînd, dacă-ți mai amintești, doar primăria era cea mai impunătoare. încă au lăsat-o, dar au în plan să facă o clădire, un centru în care să strîngă tot, mi-a spus un fost elev, vezi, tot un fost elev, care lucrează la sistematizare. Mă-ntreabă cîteodată fiică-mea, și cum mai e orașul, tați ? Ei nu au timp să vină, concediul și-l petrec la mare, ea n-a mai fost de... cred că de vreo opt ani și mai bine, poate. Cum să fie ? Ca și la voi, s-a dărimat, s-a dărimat și s-au făcut în loc numai clădiri moderne. Și centrul ? Păi în primul rînd centrul. Și librăria ? Aia de-pe colț unde ne întîlneam noi... E-hei, de mult s-a dus. Nasol, îmi zice ea. Adică îi pare rău că nu mai e orașul ! a;;a cum îl avea în minte ea. Să știi că nici nu mai vreau să vin pe-acolo, dacă și librăria... Ar fi ca și cum m-aș duce într-un oraș străin. Așa e, ne legăm, sîntem legați-de mii de lucruri, însă viața merge înainte. Doinita, eu, bătrînul, moș Bodrîngă să-ți vorbesc ție de modernizare ? Cînd voi sînteți cu astea, cu toate noutățile, cu. ..

— 363,

— Ia uite, am impresia că nu mai plouă. Credeam. că o să ningă iar. Mai crezi și-n semne, Veronica spunea că plouă după Sandu și nevastă-mea la fel nu-a spus-A fost un om atît de bun. Cîte n-am pus noi la cale., cîte planuri... Să plecăm în India, să navigam pe mări.. „

185

Ce cărți citeam atunci. .. Așa mi s-a deschis mie gustul pentru învățătura, așa mi-a încolțit în cap ideea că. . . Aș îi rămas băiat de prăvălie la Gogu Marinescu, tata era foarte mulțumit. Numai că el habar n-avea că mie alte--le-mi umblau prin mirate. De-atunci, de cînd intrasem pentru prima oară în oasa voastră. Da, să plecăm în India. .. eram foarte convinși. Hai să-ți mai apun ceva. Nici nu știi rât mă bucur c-am apucat să stau de vorbă azi cu tine. Cu Sandu. .. pentru el... în fine, toate întîmplă-rile de-iatunci.. . zicea că sînt sentimental. Adică toate în-.tîmplările de-a turlei mie mi-au schimbat viața, asta Vreau ■să spun. Dar tu mai ții minte ? Erai singura care știai de planurile noastre, Sandu voia să se facă medic, să^i vindece pe oamenii de-acolo de bolile cumplite. Eu am; ere-■zut, am fost convinși. Citeam. E-adevărat, nu am pornit la drum, e-hei, nu am pornit pentru că între timp a apărut în viața noastră vlăjganul mustăcios cu chefurile și petrecerile alea de care ți-am povestit. Cînd, după; război, eram suplinitor, asta am fost la început, am funcționat în cîteva sate de pe-aici, diin apropiere, crezi că nu m-am gîndit, oare nu cumva ăsta o fi locul

în care poposeam noi noaptea ou Mânase Dumitrașcu ? Mânase ! Așa-l chema pe mustăcios. Știam eu că o să-mi aduc aminte. Mana.se, da-da. Ce-ar fi, îmi spuneam, să mă recunoască una din țigănci, să rîdă și să mă arate cu degetul ? Și cînd am terminat cu satele, e-hei, în primul rînd de asta m-am "bucurat. Prin cîte greutăți am mai trecut... copiii aștia nu mai știu, au totul de-a gata. îi obligă să învețe, li se deschide capul de la grădiniță, în casă au televizoare. Poate că devasta sînt nițeluș obraznici.

— 374,

•— Da, sigur că-mi vine și mie să zîmbesc cînd îmi aduc aminte de toate pregătirile pentru India. Și sigur că «ra un vis. Nu neapărat gărgăuni. Un ideal, aș zice. Așa

186

le și spuneam elevilor mei, în viață trebuie să ai un ideal» să crezi în el și să te lupți. Iar învățătura, dragii mei învățătura este calea voastră spre ideal. M-ai auzit vorbind adineauri cu tinărul acela despre... nu despre Băduț, despre Dogaru. Iulian Dogaru. Pot să-ți spun că asta a fost fărăndoială cel mai bun elev al meu și al liceului, bine-înțeles. Nu pentru că avea zece la toate obiectele, au fost și; alții^buni e-adevărat, dar avea în el dorința de-a ajunge undeva. Știa ce vrea, nu s-a pierdut ca alții în nimicuri, îl; admiram de fiecare dată, mă făcea să mă gîndesc la mine.. Adică, dacă eu aș fi, avut de la-nceput niște condiții, fără să trebuiască să mă zbat singur cu lipsurile, cu sărăcia, strîngînd ban peste ban din munca mei]a< prăvălie, fără ca printr-o întîmplare să ajung în casa voastră, să văd că se poate trăi și altfel, e-hei, aș fi ajuns departe.-N-aș fi făcut istoria la fără frecvență, Doinita se născuse, de fapt, n-aș fi făcut istoria, dar asta s-a putut atunci, e-hei ! Tu știi ce este Iulian Dogaru azi ? Director general în Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor. Și sînt convins că o să fie chiar ministru plin. Gum știa să vorbească, era cu UTM-ul pe liceu. Știa perfect cum săi conducă o ședință, cum să traseze sarcini, cum să se facă ascultat, avea autoritate. Asta era Iulian Dogaru. O dată i-axn văzut și,poza-n ziar. Așa că... idealul... He, he, și noi cu India, cu barometrul ăla care arăta ca o pendulă, dar mai mică. Nu știa Sandu cum să-l facă să dispară de pe peicte fără să observe Paula... Și astăzi l-am văzut la Sandu-n casă, mi-am adus aminte. Iar tu, ah Berenice,, Bșuenice... Ne-ai pus de-o parte două fulare groase pentru cînd vom fi pe mare. Mai știi ce ne spuneai ? Eu nu merg, dar să-mi aduci Lisăndriță, un șal și-un ananas. Iar Paula nu trebuia să știe, ne feream de ea. Tu nu voiai să mergi pentru că Fillette era nefericită:, ne citeai poeziile ei,, tot.pe, .furiș. L <_:; ,,,j

187

— ■ Adie vîntul printre crengi în floare

Iar eu străbat în gînd a noastră depărtare Poate că m-ai uitat și n-ai să vii De-accea florile în ram îmi par pustii.

— Formidabil ! Astea sînt, Berenice, Le mai știi încă pe dinafară, formidabil ! Cit eram de... Voi mi-ați explicat atunci că nu numai George Coșbuc poate să scrie poezii. Ah, cum îmi mai plăcea să mă afund în fotoliul de piele, să întind mîna spre măsută după paharul aburit... Și cită spaimă am trăit eu la început, da-da, chiar spaimă. Că n-o să mă mai pot ridica niciodată, că voi o să vă dați seama, o să înțelegeți că eu nu știu ce-i aia șerbet, c-o să-mi vedeți pantofii scilciați și peticiți pe care mă căzneau să mi-i ascund. E-hei, nu am avut condiții, eram săraci, foarte săraci. Astăzi și cei din urmă oameni au televizor. Copiii văd că poți trăi și altfel- Eu am avut norcc. O întîmplare. Soarta- Să vin la ora aia cînd domnul Ionescu ■dormea. Și Sandu să-mi deschidă. Pentru că Paula nu im-ar fi primit în casă, poți să-ți închipui. Și ce casă, cum mi se părea la vremea aia... Un castel. Și cum să nu mi se pară cînd noi aveam doar două camere, practic una, în care noi, copiii n-aveam voie decît seara în zilele de vară ? In rest, încingeam aerul. Așa că, din clipa în care am pătruns în casa voastră, pășind pe alea de pietriș cu flori de-o parte și de alta...

— Și cu castani în floare...

— ■ Nu. Castani nu erau. Doar flori.

— Ba erau și castani și cireși.

— Ascultă Berenice, țin miiate foarte bine. Iar astăzi -dimineață, după ce l-am văzut pe Sandu, mi-a apărut în cap de parcă ieri ar fi fost totul, foarte, foarte clar vara aia... Și să admitem c-ar fi fost castani, în nici un caz ei nu erau în floare pentru că era vară. O arșiță nemaipomenită. Ți-am spus cum mă frigea zăvorul de la poarta voas-

188

iră. Era, e-adevărat, și un castan, dar unul singur. Dar știi unde era? Chiar înspre gardul Cristeștilor. își întindea jnult ramurile deasupra trotuarului, toamna era plin pe jos, nu-ți mai aduci aminte? Nu-ți mai aduci aminte cum stăteai tu cocoțată-n el deasupra străzii și aruncau cu frunze în capul trecătorilor ? Și ce mi-ai făcut mie în ziua în care duceam comisionul doamnei magistrat, ca ■dacă vrei să știi și de asta mi-am amintit de dimineață. Tu m-ai chemat, m-ai păcălit că vrei să-mi spui ceva secret. Mi-ai turnat în cap o ploaie de frunze, mi-ai umplut «coșul și a trebuit să pun pe jos pachetele de sub braț ca să... ? Dar nu, țin minte foarte bine, în fața casei nu erau ■copaci, erau niște boscheți și flori, nu știu ce fel, dar foarte multe flori...

— Și castani în floare...

— Tu nu înțelegi ? Țin minte foarte bine. Era doar un ■castan, ăla dinspre Cristești. Ți-am spus că mie îmi era

rușine cu sărăcia noastră. Și mai târziu mi-a fost. Când povesteam și eu, așa cum vine vorba, amintiri, când eram prin străini, de casa voastră povesteam ca și cum ar fi fost a mea- Și de familia voastră, de Sandu ca de un frate. Eu rîu pricep cum și Sandu și tu nu mai ții minte tot ceea ce vouă v-a aparținut, nu mie... E drept că eu v-am adoptat iar când am auzit că un membru al familiei trebuie ■ să asiste la exhumare, și Paula mi-a spus mie să merg, • să te-nsoțesc, mi s-a părut normal... Dar stai că imediat ■ te fac să-ți amintești. Nu știi când ieșai tu cu furtunul și stropeai florile în fața casei, de pe trepte ? Trecînd cu jetul peste capul nostru, al meu și al lui Sandu ? Când ■ ne duceam noi... Ți-am spus eu unde.

—• Erau și castani și cireși...

...trăsurile opreau una cîte una. Intîi a ei, la capătul usieii, departe de castel. Ce bine că am terminat cu numă-a-atul, of Doamne, pînă la 374. Din nou îmi scîrțîie-n

189

urechi pietrișul sub roțile trăsurii- Am să mă gîndesc eua într-o zi la-cine mi-o fi spus că dacă numeri... Ah, se vor întîlni ! Simt cum se apropie marea fericire și nu pot s-o mai opresc. De cînd eram pe la trei sute și ceva simțeam și îmi venea să cînt de bucurie. Acum să vină,, să vină cît mai repede trăsurile. Să vină amîndouă deodată, și jur că n-am să-mbolnăvesc nici un căluț și nici n-am; să răstorn caleașca. Ah, ce frumos, trăsurile sosesc în> fața treptelor albe. Și alea? Să pierd alea? Parfumul florilor de măr, lumina pe trunchiul pomilor și cîntecul păsărelelor ? Totul împodobit în cîntecul lor ca o presimțire ? Dar dacă de data asta ei chiar se întîlnesc de-adevă— ratelea, pot, să se plimbe puțin și pe alee. Da-da. Atunci am să povestesc alea. Și-acolo, bineînțeles că acolo se vor săruta ei prima oară. Ah, și mai am și malul mării, barca, sferile colorate zbenguindu-se. Atîtea și atîtea lucruri minunate că-mi vine să țopăi, să-l iau de gîtpe Victoraș, să-i spun și lui cum o să-i fac să se îmbrățișeze nebunește pe alee și pe malul mării și prin vîlcele cu flori galbene cînd ei vor opri trenul ca să bea apă dintr-ua izvorăș. Și cît de bine îi va sta ei pălăria cu maci roșii, iar vîntul, vîntul îi va flutura eșarfa. Vor alerga rîzînd, ținîndu-se de mîna prin ierburile încinse de soare... o secundă, o zi, un an, o sută...- Și, slavă Domnului, parcă mi s-ar fi luat o piatră de pe inimă, tilharul, servitoarea,, toți bandiții au murit. Ieri, pe la trei. Cum să-l conving' pe Victoraș să ne oprim un pic ? Mi-aș scoate doar pentru o clipă sticluta din poșetă. Ce-i pasă lui de canalizare?' Of, și tu ești, măi Victoraș, prostuț ca un copil. Ehe, cineva ar fi știut să spună, ia-o tu, Victore, mergi înainte, Berenice a obosit, o dor picioarele, trebuie să ne-așe-zăm pe ieșitura asta. O să venim și noi, te-ajungem, n-avea grijă. Nu știi că ea e mai sensibilă ? Că a avut ,scarlatină ? Hai Berenice, hai să stăm, clipind din ochi.,

130

adică, înțelegi tu cum stă treaba. Și-aș fi clipit și du și -aș fi scos sticluta. O să mă gîndesc eu și la asta... la cine mi-ar fi spus așa. Acum să mă prefac, să-l păcălesc.

— Ah Victoraș, din nou mă sîcîie șoșonul. Vreau să-l desfac, să văd ce poate fi, poate o pietricică. Mă așez pe ieșitura asta și du-te tu să vezi dacă pe puntea aia putem • să trecem. Te ajung și eu...- imediat... să văd numai, să-l scutur pentru că mă ciupe.

Acum eu știu că pînă diseară, cînd o să mă bag în ;pat și cu lumina stinsă, n-am să fac nimic ca lumea. Dar înu mai am răbdare. Aș vrea să-i văd numai un pic, numai ■ un pic, chiar dacă mi-o iau înainte gîndurile. Atunci cînd pentru prima oară ochii lor se întîlnesc, fiorul care îi străbate din creștet pînă-n țîlpi... Cum aș putea să mai amîn ? Numai să-i văd, fără să mă ocup de ordinea întîmplărilor, ■ iista va fi diseară. Așa cum or să-mi vină-n minte, iăsin-*du-mi gîndul liber, fără cuvintele alea blestamate care se tîrîie și uneori nici nu apar. Îmi bate inima, îmi bate .nebunește, se vor privi, da, ce prostie, nu am nevoie de nici un cuvînt, se vor privi..Atît. Mi s-au tăiat genunchii.

Victoraș, hei, Victoraș, așteaptă-mă. Tu știi ce-nseamnă 'să restitui realității realitatea? Tu știi ? Eu pot să-ți povestesc. Așteaptă-mă, nu era nici o pietricică. Mi s-a părut.

— Dumneaei este, ca un făcut, tot o elevă de-a mea, Berenice. Și dînsa o prietenă din copilărie- Am raers mai ■ mult și ne-am tot întîlnit cu foști elevi de-ai mei. Cred c-am exasperat-o. Dar asta e, nu am ce face. Dacă, așa .zic eu, la o jumătate din oraș am fost profesor... Este o cnare mulțumire la vîrsta mea să-mi văd roadele muncii. Ca o grădină pe care ai îngrijit-o cu trudă multă și-acum îți înflorește-n fața ochilor. Așa sînteți cu toții, dragii mei, ca o grădină. La revedere, la revedere, dragă, numai bine.

191:

E, ce zici Berenice, te-am exasperat ori nu? Grădină,, ca o grădină care înflorește, n-am exagerat. Toți mi-ais trecut prin mîna. I-am învățat ce-i cîntecul, omenia. Onoarea și curajul. E-he... Ți-ai scuturat șoșonul ? Hai că ne-am apropiat, mai e puțin. Tu ai mai... Nu, nu cred». Nici eu. Sper că e ceva formal. Avea dreptate nevastă-mea, ești tu în stare de așa ceva? Nu mai vorbesc de drum, ci de... de spectacol... ia-ți hiposerpilul. Sper că e ceva formal, că nu-i nevoie.... Numai că Paula... Ascultă Berenice, ți-a spus Paula că... ? Adică eu am înțeles de la Consiliu că e ceva formal. Puteam, de fapt, să nici nu venim- Și mă gîndesc să merg doar eu și tu să mă aștepți, să schimb vreo două vorbe cu oamenii ăia, să semnăm hîrțile și gata. Numai că Paula a spus... Ești de acord să... ? Pentru că-ți dai seama, nu e ceva prea vesel, ar putea să-ți facă rău. În fond, cînd pierzi un om. cînd... ce mai contează cîteva mici obiecte ?

Nu ? Nu crezi ? Ii spuneam Paulei că... și pe urmă... Eu așa zic.

...un membru al familiei trebuie să asiste la exhumare. În eventualitatea existenței unor valori asupra cărora...

„Musafirul” ! Urcînd cu inima pierită treptele de la intrare. Fără să știe pe unde s-o apuce în holul cu mal multe uși.

Fără să deosebească nimic în întunericul camerei. Doar vocea. Fără să știe ce se află în paharul aburit. Fără să priceapă de ce recunoaște lucruri nemaivăzute-pînă atunci. Făcîndu-le să-i aparțină- Mai mult decît dacă printr-o minune el chiar s-ar fi numit proprietarul acelor lucruri. Păstrîndu-le amintirea la fel cum trupul nostn* păstrează viu și neschimbat un mic grăunte de la naștere, în ciuda anilor careucid și-mpărăștie atîtea milioane de celule.

„Musafirul”. Urcînd apoi în grabă treptele, cîte două. Intinzînd neglijent mîna după limonada. Scoțînd preocu-192

pat dicționarul din raft. Domesticîndu-l pe doctorul Ioti și punîndu-l să rîdă de o glumă. îndepărtînd cu răbdare, lent, stăruitor personajele din casă, devenind mai întîi un mebru al familiei, un frate, apoi acea familie chiar, strînsă și unită, primind în sinul ei cu o superioară îngăduință pe domnul și pe doamna Ionescu, pe Paula, pe P.erenice și pe Sandu. Decis să sufle în vinele ei subțiate ambiția și puterea care s-o facă să reziste nevătămată tim-puiui. Familia.

— Eu așa zic, Berenice. Să-i spunem Paulei că n-am găsit nimic. Că am semnat hîrțiile și... Ah, mi-a fost ca «.in... tu nu poți să-ți dai seama.

— Victoraș, te rog să taci.

— Da, ai dreptate, Berenice, mă furaseră gîndurile. Aici în locul repaosului etern... Am să te las să mă aștepți, merg eu să stau de vorbă, să reglementez hîrțiile.

—..de marmură

punctul mișcător din zare se face trăsura de-adevăratelea ciripesc, cerul albastru moi de catifea și șnururi de mătase o presimțire, strîngerea de inimă

ochii, ochii

•mici sfere portocalii, roșii, galbene, verzi i!)qrrii ,!>•*’ > «castani, meri și cireși

>t

adie vîntul printre pomi în floare

în brațele mele din ce în ce mai mică și mai tremurătoarei ornamentele de aur în lumina soarelui primăvărat

■copitele cailor albi, tropotul în auz

părul blond sub splendida pălărie cu maci

dintr-o fină stofă englezească

ochii, ochii

calm, îndelung și foarte, foarte ușor. ,4*^ «Jtpiufe ,iî O vagă, imperceptibilă -joaa .finimul nî lolioeqoo iuin:>nuti

atingere

îmi

sărutări fierbinți într-o dulce amețală de curcubee

sărutări fierbinți

într-o dulce amețală de curcubee

(Unu, doi, trei, patru, cinci, șase, șapte, opt, nouă, zece,, unsprezece)

Valurile mării foșnesc la picioarele lor

lacomă și dureroasă mîngiere

peste o clipă sau peste o zi sau peste o sută de ani

fața palidă, prelungă

nebunească îmbrățișare

profilat cu turnuri îndrăznețe la capătul aleii

alunecarea bărcii pe oglinda apelor

mirosul trupului ei, miinile prin argintul aerului

și ochii, ochii

ticăitul inimii, gheara sfîșiind încet, foarte încet pieptul!

pentru ca ne-am cunoscut cîndva, de mult, în copilărie ?’.

pentru că ne-am cunoscut dintotdeauna și din

totdeauna

te-ara iubit

dragostea mea, dragostea mea, dragostea mea

înfiorarea frunzelor bătute de vînt, trupul meu

acoperit de

frunze

o ușoară, imperceptibilă atingere ca și cum
ochii, ochii ■ _,-.

(patruzeci și trei, patruzeci și patru, patruzeci și cinci,
patruzeci și șase, patruzeci)

conturul buzelor știut pe dinafară ■ n;

fereastra în rama căreia chipul ; i ••

pașii, încă puțin, ■ ' ■ -.-■" -? ' ;

pașii !' ■ -.-■" -? ' ;

încă puțin !' ■ -.-■" -? ' ;

într-o dulce amețală de curcubeie :

trunchiul copacilor în lumină, scorbura, mersul furnicilor

stînjenit . ' t ■ ■

, 194

"vîlcea, firul de apă alunecînd printre pietre și flori galbene

șoapta, murmurul, amintirea de murmur și de șoaptă -din ce în ce mai mică și mai tremurătoare •ascunsă în

căușul palmei nebunească îmbrățișare, alergînd pe treptele de marmură;

<de fapt, toamna • g-j^t •, .

casa de vînătoare în spatele brazilor ,;? ^<i' :

degetele întinse deasupra pîlpîirilor focului; o ?hi.i'

așteptarea

tropotul cailor albi, eșarfa smulsă de vîat și purtat*"tf

spre mijlocul lacului

fața udă de ploaie -c,

•și ochii, ochii ,tș

catifea neagră, compune romane

cețurile Angliei rămase departe, departe >.^

(două sute optzeci și unu, două sute optzeci și doi,

sute optzeci și trei, două sute optzeci și patru, două

optzeci și cinci, douăsu) _ ,

în spatele pleoapelor, de-a lungul trupului, în cerul gurii" "■"

o lumină

lumină în lumina mare a zilei

•și automobilul roșu

■deși e mai frumos cu trăsurile, perdeaua de dantelă

•prinsa în :Ta-

panglica lată

mustața căruntă a vizitiului care a văzut multe --i / '■ f-

dar nu și culoarul țesut în aerul primăverii t, -,>-, c:i*. '!~

cercul de raze în care aveau să pătrundă >: , <■ i

A'brația, seînteierea -

de care toți aveau să se sfiască

în timp ce ei, abia atingîndu-se de teamă să nu se n f

bănească prea

195 '}

tare

doar ochii, ochii

(trei sute nouăzeci și șapte, trei sute nouăzeci și opt, trei

sute nouăzeci și nouă, patru sute, patru sute unu, patria

sute doi, patru sute trei)

peste o clipă, peste o zi, sau peste o sută de ani

în zbenguiala globilor portocalii, roșii, galbeni, verzi

adormind fără vise

pasărea albă, sus, în înalt, traversînd cerul *

peste valuri, o barcă trecînd

presimțirea

și ochii ?

ochii

(cinci sute șaisprezece, cinci sute șaptesprezece, cinci sute optsprezece, cinci sute nouăsprezece, cinci sute douăzeci,, cinci sute douăzeci)

Ochii

(cinci sute douăzeci și unu, cinci sute douăzeci și doi,, cinci sute douăzeci și trei, cinci sute douăzeci și patru,, cinci sute douăzeci și cinci, cinci sute)

■ .< ț-

"" s'ț?." ""

E(t: fi-

Ei

— Hai mă, că stetu ploaia. Să duce... nu mai are putere că ce că babile astea să mai strîmbă.

— Păi trebuia să stea mă, nea Marine, c-altminterea îl băga p-ăla direct în saramură. Nu zisăși că dacă nu s-oprește.-.

— Păi cum dar. Direct în saramură... Ia vezi, mă frati-mio, ia vezi mai bine dacă mai e ceva în dimi-geană. Și fî-te-n sus cu ea.

— Mai lîncăne cevașilea pă fund. Da dor pă fund. Ț-a spus că vrea cimentuită ?

— Cimentuită, cimentuită. N-au zis ăia dă la primărie că să ia boli ? Că parcă înainte să lua ceva... Au zis că trimet cimentu da vîz că nu vine niminea.

— O veni unu d-ăla, nea Marine, care să ne zică, ce căutați pă locu meu, să faceți alta... Ai ? Ai vrea ?

— Lasă mă, Steleo, că nu vine. Lasă. Io Ț-am zis dă dimigeană. Și dac-o veni, înseamnă că ești prost, că io te-am întreat dă la-nceput și tu ai zis, aicișa e, nea Marine, ce, io sînt prost ? Așa că ești... dac-o veni.

— Mă faci prost, mă ? mă faci prost ?

— Io nu te fac mă Steleo, tu te faci... ce că termen f Ce-o mai fi și ăla, tu știi. C-oi fi io prostu...

197

— Adică vine că sînt prost că i-am dat termen. Adică vine că mă faci să-Ț spui că orșcît, mîncăm o pîine împreună, mă faci să-Ț spui ce n-am spus io la niminea și la urmă mă faci prost.

— Hai mă, că nu te fac, ce dracu !

— Ba io vîz că mă faci. Și nu-Ț permit.

— Mai du-te mă în mă-ta, o luași și tu acuma, cu permis. Or ești nebun ? Ia uite ia ce i-au ieșit bolboșile ! Mă Steleo... uite-ncoa la mine ! Băăă, așa să faci tu cu ăla, cu găzaru, nu cu mine. Că nu io frati-mio, Ț-am luat muierea. Așa să știi. Hai du-te dracu, hai că chiar •ești prost. Și du-te bă, du-te d-acilea, du-te pă șantier. ■Că io am vrut... ia uite ia la el... te-am întreat ca oamenii, că vine-o vorbă că te-amestici în tîrîță și te mîncîcă porcii. Ia uite ia la el ! ;

— Bă nea Marine, Ț-a sărit o doagă? Mă faci și porc după ce mă făcuși prost ?

— NU te-am făcut io mă, băiatule, nu te-am făcut-Tu chiar ești, ce să te mai fac și io. Că ce că să face ■neagră dacă dai în ea ! Fir-ar pielița ei a dracu ! Să fie bă, așa să fie, mai cevaș dăcît pămîntu pă care calci. Așa s-o drigui.

— Păi tu n-auzi bă, că nu pot ? Că zbiară ș-odată o vîz că plînge și mi să-nmoaie mîna.

— Mîna ? Ia păru !

— Olio, ce, ești nebun ?

— Fugi bă, d-acilea. Hai, lasă-mă dracu-n pace. Treaba ta. I-auzL termen... Trage-te mai bine-n. sus că vîz că vine unii. Da n-are ciment. Parcă e ăia d-*astă-ioamnă. Ne împlimbăm, ce că. Unu cu una.

— Aha, unu cu una. Hi, hi, hi, ăia cu cine v-a permis pă locu meu, hi, hi, săpați alta.

— Taci mă, din gură. Ț-am spus și io o vorbă ș-acu nu te mai lași.

; ,...;:> ■ ;

198

— Ce-ai mă, ce-ai, nea Marine. Mă făcuși prost, mă făcuși porc ș-acuma tot mneata ești supărat ?

— E, supărat... mă uitam și io la ăia, la aia mai ales. Să fiu al dracu, parcă e d-alea dă la bilci cînd tragi cu pușca și dacă nemerești, să-nvîrte dă cinci-șase orL Și ăla tot așa. Dor că el, dacă l-ai ochit, deschide și în-coicie-o ușă pînă i să termină arcu ăla dă l-o face să să miște.

— Hi, hi, nea Marine, dă unde dracu le mai scoți și. p-astea ? Uite ia c-acu vine la noi. Vezi ce le spui.

— Le spui io ce le spui. Dă ceasu ăla-ncoa. Rugini-tura. Cu tot respectu vă predăm, da nu mai merge» e mîncat, ceasu, că e al dumneavoastră.

IX.3S iutii) eb nuti .t8Gl tuthqA

— ST£ ,D

K .tti

tector Gabriela Adameșteanu Tehnoredactor Constanța Vulcănescu
Apărut 1987. Bun de tipar 26.XI Coli tipo 12,50. Format 16/54X84
C. 272 — I. P. Informația Str. Brezoianu, nr. 23—25 București
200